3249. Nielsen gamli á Eyrarbakka var oft í þrengum kjörum og gat þó veitt all-óþreyjulaus í sverum, sérstaklega við fé, sem honum gekk ekki vel að.

Nú var það einhverju sinni, að hann sat til borðs með þeim, er Björn hét og hafði Nielsen venjulega allt á hornum sér við þann; þótti hann, sem ekki var ástæðulaust, kjánalegur og til lítils nýtur, en Björn reyndi allt hvað hann gat til þess að þóknast Nielsen gamla.

Þeir sátu einir við borðið og steinþögðu. Björn vissi, að Nielsen hafði ástríki mikið á heim Kanaríeyjum, sem voru á bæri þarna úti í stofunni hjá þeim og strýktu þeir nú og trilluðu hvor á hann við annan. Björn hugsaði sér því, að nú gæfist honum tækifæri til að rjúfa þögnina og þóknast Nielsen gamla um leið, með því að tala eitthvað gott og fallegt um þessa vini hans; hann hlýti að taka því vel og þetta mundi, þenna en allt annað, lyfta huga hans frá þögninni og þunglyndinu, sem sýnilegt var að hvíldi yfir honum.

Björn hertí sig því upp og sagði vingjarnlega og í mesta einfaldleik:

„Ó, hvað það er indælt, að heyra þessa blessaða fugla syngja svona fallega!"

„Þetta kallar Þú fyrir Sang, Björn, en det kalder mín jeg for Skrig!" sagði Nielsen

3250. Á dögum valtýsmanna voru margir opinberir fundir haldnir um stjórnmál hér í Reykjavík eins og víðar í landinu og margar mergjaðar ræður haldnar og þá helzt er kosningar til Alþingis stóðu fyrir dyrum.

Nú var það einhverju sinni að Heimastjórnarmenn og Valtýingar boðuðu til stjórnmálafundar hér í Reykjavík og var Þórður lækni Sveinssyni af helztu leiðtogum Valtýsmanna. Sem gamli Þórður, sem var harður Heimastjórnarmaður, gat ekki farið á fundinn vegna anna, en var nýr umbeðinn að frétta eitthvað af fundinum, að honum loknum. Kemur þá maður nokkur til hans og segir honum hvernig ræðumennirnir hafi verið og hvernig þeirra hafi staðið sig best... og svo hélt Þórður á Klepp kröftugustu ræðuna og taladi alla í rot", sagði maðurinn.

Sem gamli lét sér fátt um það finnast og sagði:

„Já, einmitt það, Þórður á Klepp! – Og fóruðu svo ekki einhverjir fleiri þaðan?"

3251. Sóknarmenn stóðu í þyrpingu heima á hlaðinu í Kirkjustaðnum og biðu messu. Um leið og einn sóknarbondanna, er Hákon hét, tilgerðarlaus maður nýg og laus við allan spjátrungsskap, reið í hlaðið, sagði einn þeirra er á hlaðinu stóðu og til sín:
„Oltaf fer Hákoni fram; nú er hann kominn á stígvél."
(Þetta munu hafa verið árl. 1890; en hvað munda menn segja um bóndamanna nú á dögum, þegar það þótti athyglis-vert, að einhver sæist á stígvélum?)

3252. Eggert í Vogsósum var nýbúinn að kaupa eina vætt af saltskötu, en skata þótti honum mata bezt; í tilefni af þessu var hann spurður, hví hann keypti skötu, þennan en annan fisk. „Hún er bæði góð og drjúg", sagði séra Eggert, „en orðið „drjúgur" hefir nú misminandi þýðingu; við getum sagt um mann, t.d. einn og Þorbjörn í Stóri, að hann sé drjúgmontinn; um annan mann, t.d. Ólafur í Ertu, að hann sé drjúgur til vinnu = iðinn og þar af leiðandi drjúgverkur; og um skötuna, að hún sé drjúg til mannaldis = sé saðsöm og að minna þurfi af henni en öðrum mat, en-að hverju erum að hlæja? Þetta er allt satt sem ég segi, því Þorbjörn þekkti ég og ég þekkti skötuna líka. Það er því afarmikið vandaverk að vera orðabókarithöfundur og ekki síst öðrum en velþörfum mönnum, sem geta útlistað það vel, hvernig þýðingu orðin hafa. Hver getur neitað því, að orðið drjúgur eigi við um Þorbjörn og skötuna og Ólafur, allt sitt upp á hvern máta og er þó ekki orðið nema eitt = drjúgur

3253 Séra Eggert var spurður að því, hvort hann þekkti Ingjálf í Grímslækjarmodal lúna eða skinna.
„Hann Ingjálfur?" sagði séra Eggert, „ja, sá er nú skinnur í laki: Ég hefi séð það með mínum eigin augum, að hann hefir skirpt út úr sér sennepi!"

3254. Um „Framsóknarkvaðhandleiðinguna" (Albert Arnoldarson) 1930:
„Framsóknin er friðu sling, fj.... er hún svívirðing;
landsins er hún, allt um kring, átu mein og forleyðing".

3255. Fyrir forsætisráðherra, Tryggvi Þórhallsson og stjórn hans, var alls hrinið og brant stjórnarsteinana, 14. apríl 1931, kom einn af dyravörðum Alþingis, Ásgeir gamli Eyþórsson, faðir Ásgeirs fjármálaráðherra, er síðar varð, inn á skrifstofu þingsins, og sagði nýja dýrðindalega:
„Rétt loga veiðar hann Þeir minn ráðherra upp úr þessu, því hann hefir staðið á stöðugu sínsteypasambandi við Kóngum þessa daga"
Svaraði þá einn af skrifstofumönnum (Pétur Þórarinsson):
„O-já, þá hefði nú átt að láta hann heita Gorgeir, þetta fjan!"

3256. Maður norðan, yfir Kerinn í Holdsveiki, en ríkur nýja af jörðum og gangandi fé, var spurður á þessa leið:
„Heldurðu nú ekki að þú vildir vinna það til, að gefa alein þína, einhverjum fátækum eða þurfandi, ef þú ætti víst að fá fulla heilsu með því móti?"
Eftir allangan umhugsunartíma sagði holdsveiki maðurinn:
„Ja, – helmingum mundi ég láta, en meira ekki!"

3257. Vísa: „Lyppe er skorið, engu sáð, allt er í varga-ginum;
Þeir, sem aldrei þekktu ráð, þeir eiga að bjarga hinum"
(Páll Jónsson Árdal)

3258. Reuter segir um Jass-músikina:
„Sú músik er sál veraldarinnar, en Jass er rödd djöfulsins á jörðunni."

3259. Presturinn gifti hjón á sveit og sat fjölmenna veizlu þeirra um kvöldið. Eftir borðhaldið gekk presturinn út og var allengi fjarverandi; en á meðan snérust umræðurnar inni í veislusalnum um það meðal nokkurra manna,

þar á meðal bóndhjónanna og þeirra er presturinn hafði verið á tali við áður en hann fór út, um það, að í sann og vem voru prestarnir óþarfir í hverri sveit, þeim mætti fækka o.s.frv., mikla nær vori að fjálga dýpalækninum; þeir voru mikla þarfari menn í hverjum sveitarfélagi og þeim bæri að fjálga, en fækka prestum frá mér. Þegar presturinn kom aftur í sinn hóp, setti alla hljóða: þeir vildu ekki halda áfram slíkum umræðum að honum áleyndri.

Presturinn segir: „Hvað voruð þið nú að ræða um meðan ég var úti? Biðið alla í einum orðum svo þögul."

Bóndinn hætti rýsp hugans og sagði: „Við vorum að tala um prestana og dýpalækninana og vorum flest á einu máli um það, að í stað prestanna væri nær að fjölga dýpalækninum."

Segir þá presturinn: „Já, einmitt það! Eg hefi nú álitið, að ég væri engu síður dýpalækniir yðkar en prestur."

3260. Þeir stóðu saman á götu í Reykjavík, Jón gamli Forni og Guðmundur Kýr-hass og voru að há-rífast út úr einhverju. Segir þá Jón gamli með reiðdan stafinn: „Nei, veistu hvað Kýr...." þýtur þá Guðmundur í burtu frá honum út í hliðargötu, en Jón hallar á eftir honum, „Nei, -úrg, úrg!" (Kúrúrg).

3261. K.N. kvað: (meðan mest var rifrildið milli Vestur-Íslendinga út af Heimfeðramálinu).

„Það er ekki fjódrekni, og þaðan af síður gudrekni,
heldur ístengt heiðrekni og helv. bölvuð langrekni"

3262. Sami, um hjón, sem voru að rífast:

„Hann var þoor, en hún var flott, þau höfðu hvorki ~~putt~~ né vott —
þau höfðu bara háth"

3263. Maður nokkur kom til Þorleifs gamla á Háeyri og var að leysa frá poka sínum. Þorleifur stóð yfir honum á meðan maðurinn var að reyna að leysa rýghertan hnútinn frá pokanum og þegar það tókst ekki,

skar maðurinn á fyri taudið og ónýtti með því allgott sudi. En á meðan maðurinn var að leysa taudið og í því bili sem hann skar á taudið, segir hann við Þorleif.

„Með hvaða móti varstú tíkur, Þorleifur minn?"

„Eg gaf mér tíma til að leysa hnútinn!" Svaðr Þorleifur

3264. Þeir stóðu saman á Lækjartorgi þeir eða Þjóði allkunnustu drykkju-hoffarnir í bænum og voru að tala um „vín-kreppuna" og reyndu að hugga hver annan með því, að hann þori nú að létta af, því einu og lokunnum vori búinn að fá flestalla „háskólastrákana" í lið með sér, til „að senda Alþingi mergjaða ástæðum um að afnema bannlögin þegar á næsta þingi og síðan hefði lokunnum verið gerður að riddara eða Dannebrogsmanni.

Gall þá Árni frá Hólmu við og sagði og skeldi sig í framan:

„Þetta gremadi mig lörgum, að Danir yrðu ekki seinir á sér, að víkja honum Svendi mínum einhverjn sólleiðis, fyrir vikið."

3265. Þorsteinn „Hansi" var að halda manntalsþing. Kemur þá einn þingbondanna til hans að borðinu, með óhreinar hendur nýjar, og ætlar að greiða þinggjöld sín.

Sýslumaðurinn lítur snúðugt til hans og segir:

„Ekki hefir þú lesið Hávamál í morgun, Karl minn, áðuren þú áttir að inna skil þín af hendi hér á þingin."

3266. Bensi Kunni eitthvert orð í dönsku, en vildi þó reyna að gera sig skiljanlegan meðal Dana þeirra er með honum voru við upp-eða út-skipunina. Hann sagði því de (D: det) í öðru hverjn orði, t.d. de er sonur minn, de er árin mín, de er báturinn minn ónýtur.

Jón gamli „Kelasar" var oft með honum í vinnunni og þó hann kynni lítið í dönskunni sjálfur, þá nýst honum lítið til um dönskukunnáttu Bensa. Einhverjn sinni bar svo við, að Bensi

Þurfti að nota dönsku kunnáttu sína um miðilvogt atriði við skipstjóranum, en hann skildi ekki hvað Bensi sagði og gat hann um það við Jón „Kelason" síðar, að það hefði komið sér illa, eins og á stóð, að skipstjórinn skildi hann ekki.

Sagði þá Jón, all-dryginda lega:

Hann hefði nú kannske skilið þig, þó þú hefðir sleppt þessu de þinum, einstöku sinnum, sossum, (viðtekið jóns) og látið íslenskuna hafa það eina

3267. Einhverju sinni, sem oftar, réri Bárður Diðriksson „í Keilu" eða í þyrskling sveitar; en af því að hann var fullur að vanda, gekk hann engra miða, og sat þar á fiski, sem einskis fiskjar var von: fimi í bringanda skerjum.

Kemur þá Jón „Kelason" til hans og segir:

„Þú ert nú sossum hvorki í Keilu né Karfa hérna, Bárður."

Aths. Því segja menn oft síðan um sjálfa sig eða aðra, ef þeir lenda í óþægilegum stað, t.d. ef eilo fer um þá í rúmi, svo, að þeir verða oft að vera að hreiðra um sig, velta sér og laga til í rúminu:

„Þú ert nú sossum hvorki í Keilu né Karfa hérna, Bárður."

3268. Þorleifur gamli Kolbeinsson í Háeyri var einhverju sinni spurður um það, hvað væri synd og m. a. hvort hann kelli það synd að bölva. Þessu svaraði Þorleifur:

„Eg veit ekki hvað er synd; en ég bölva aldrei, af því, að mér þykir vissara að gera það ekki."

3269. Það var verið að jarða Stefán heitinn Ögmundsson á Eyrarbakka. Séra Þórður Þórðarson hélt líkræðuna í kirkjunni og um leið og hann endar ræðu sína, stendur Þórð. Þórðarson upp úr sæti sínu og segir:

„Þú ekki dugir að tarna, þeitar; það verður að lappa eitthvað upp á þetta."

3270. Maður nokkur var á ferli við Geirgarðsá og bar svo fallið að einhverjum öðrum og ókunnugum manni, sem mér er ekki kunnugt um, hver var. Sá, er við Geir talaði, sagði í mestu einfeldni:

„Er það ekki allra bezti maður?"

Geir bá hægri hendi sinni upp undir hökuna og sagði:

„Hann er víst góður hingað!"

3271. Auglýsingar:

Hjá mér fæst nýr bandamjólk á hverjum morgni.

3273. Tvö rúmgóð herbergi eru til leigu, hæfilegt fyrir alþingismann eða sjómann.

3274. Farið ekki yfir lækinn til að sækja yður vatn, gjörið heldur vinsamlegast yður hjá mér.

3275. Hér með tilkynnist syrgjandi ættingjum og vinum að Drottinn, þegar hann var á ferð til Kaupstaðarins og á einhverju viðkeyslustaði tók minn elskaða eiginmann til heimkynna sinna frá mér og sex mannaðarlausum börnum, sem eru of ung til þess að missætti það, hvað það er, að missa ástríkan og umhyggjusaman föður.

Á sama stað eru til sölu 2 kýr og nokkur kaplar af reipum.

3276. Skósmiðs auglýsir: Látið ekki klastara téfletta yður, látið heldur sérfræðingana gera það.

3277. Guðm. Ólafsson á Háeyri var drykkjusvoli hinn mesti og átti jafnan í erjum við nágranna sína. Sást hann þá sjaldnast fyrir um nætur og var svo morgunn mann hvíldur.

Einhverju sinni kom Nielsen gamli heim úr siglingu og spurði hann einhvern almennra frétta: Hvað við hefði borið, meðan hann var ytra. Meðal annars var honum sagt, að Guðm. Ólafsson hefði gjörst Good-

Teinsolar, meðan hann hefði verið fjarverandi.
Nielsen var ekki vanur að leggja neitt illt orð til annara. Hann hrökk við og sagði, eftir litla þögn:
„Ja, saa! Endr. Tolleifsson Good Teinsolar! – Saa faar han nok bedre tid til at udføre sine onøde Planer!"
(Honum gefst þá betra tím til að framkvæma hinar óskyggilegu fyrirætlanir sínar;

3278. Emma gamla sat úti við gluggann í Kirkju sinni meðan á messunni stóð og horfði út um hann út í Kirkjugarðinn, þar sem tveir hundar voru að fljúgast á og átti hún annan þeirra, þann er hún nefndi Kjamma og hafði hann undir. Loks segir hún svo hátt, að flestir þeir er í Kirkjunni voru, heyra:
„Bölvaður Klaufi varstu Kjammi, að láta helvítið hafa þig undir!"

3279. Jón gamli í Tóftum var fremur óþöggur á Kirkjufénað, jafnt sinn eigin, sem annara. Hann tók aldrei eftir lit eða marki á fé, hrossum eða kúm. Hann var áhugasamur nýjung og duglegur til allrar vinnu og vann oft meira og betur en forsjá.

Eitt sinn bar svo við, að hann ætlaði að hafa stóðhirðingu af túni sínu um daginn og hafði túnaslátturinn verið vatnsósa sumar; þessvegna átti hann mikið hey úti; túnið var stórt og erfitt til heyflutninga nema með hestum. Jón gamli fór sjálfur að sækja hestana, strax í birtu um morguninn er þeir voru einhvern stóðar lengst úti í hólum. Þegar hann kom út fyrir túnið, var hann svo heppinn að hitta þar ljósgráa hryssu, sem hann klaut að eiga, þótt aldrei áttu þar venjulega engin hross nálægt. Hann tekur þá hryssuna, til að ríða til hinna hrossanna, en þau áttu að vera sjö talsins og það vissi Jón; en svo finnur hann hvergi nema sex hross. Hann lét þau eiga sig, á meðan hann leitaði að hrossinu, sem vantaði og hann leitaði fram að hádegi en fann það hvergi. Loks kemur hann í tal einu sinni og spyr eftir hrossinu. En hann þá spurður, hver eigi hrossið sem hann riði. Ja, það vissi hann nú eigin-

loga ekki, því hann þekkti engin kross. Eftir miklar fortölur tókst þó manninum, sem við hann talaði, að sýna honum fram á og koma honum í skilning um, að krossið, sem hann reið, átti hann sjálfur og að það var það krossið, sem hann hafði verið að leita að um daginn. Sagði þá þúngamli, undrandi mjög: „Ekki, – ekki, ég sit þá á hesni sjálfur, greyinu!"

3280. Tóri frá Reykjavíkurbogar vorn að tala um það í árstíðum 1932, hve afkoma manna í bænum vori lágbein, dýrtíðin vori að aukast og atvinnuleysið vori að verða óbærilegt.

Sagði þá einar þeirra: „Já, en maðurinn ~~fékk ekki~~ sóttiinn atvinnu á einni ríkisskrifstofunni mína um nýjárið."

„Þeja", sagði hin, „og hvað hefir hann gert síðan?"

„Ekkert! Þú hann fékk atvinnuna."

3281. Þeir vorn að tala saman, góðvinirnir, séra Valdemar Briem og Brynjólfur Jónsson frá Minnanúpi. Séra Valdimar var að lýsa manni einum, og þótt séra Valdimar vori hógvær maður, réttsýnn og óádeilinn um aðra, var lýsingin ófögur. Brynjólfur reyndi þá, sem jafnan, að berja í brestina og fara allt til betri vegar. Loksins gramdist prófastinum (sr. V. Br.) fortölur Brynjólfs og sagði:

„Þegar þú getur varið orð og gjörðir annars einsmanns, goti ég knúð þér til að halda þú fram, að Jónsdóttir sjálfur sé í raun og vern eitthvað athugaverður og kannske ekki neitt slampersóna."

Brynjólfur sagði:

„Ég goti vel hugsað mér að hann hafi líka einhverjar góðar kaugar eins og aðrir."

Þá ofbauð séra Valdemar svo að honum sagði:

„Þeja á Hefurðu nú annars reynt hann að því?"

3282. Útvarpsráðu átti að flytja í Fríkirkjunni í Reykjavík og var margt fólk saman komið í kr einum í Borgarfirði, til

ad hlusta á guðsþjónustuna. Spurði þá Kerling ein eftir því, hvaða prestur það væri sem ætlaði að stíga í stólinn. Var henni sagt, að það væri séra Árni Sigurðsson Fríkirkjuprestur.

„Er það líthersturinn prestur?" spurði Kerlingin.

3283. Halldór lækni Gunnlaugsson, síðast lækni í Vestmannaeyjum, var áður lækni í Stóruálfshvoli nokkurn tíma. Hann var fundvís vel á hið broslega í fari manna og kastaði fram margri stöku í spaugi.

Meðan hann var í Stóruálfshvoli, kom þangað strákur einhver úr Reykjavík, sýndi þar steinggamynd af svínafóðrinu og seldi aðgang á 15 aura. Skýringar á myndunum voru víst ófullkomnar og bárum eki vott um þekkingu manns ins. Medal annars sýndi hann þar mynd af Bismark kanzlara Þjóðverja og þýzku skáldunum, Göthe og Schiller. Vissi hann það eitt um þessa frægu menn, að þeir hefðu allir verið þýzkir, og hétað Otto, Johann og Friðrik, en það eru fornöfn þeirra. Þá kvað Halldór lækni:

1. Tungangurinn ekki þótti alvog gefinn.
Sýndum kladinn selur manna
Seldi hann í fimtán aura.

2. Friðrik þýzkur! Það eru fleiri þundar þála.
Þarna er Otto, þýzkur líka!
Þjóðin undrast vizku slíka.

3. Mynd af Göthe medal annars maðurinn sýndi.
Þarfa skýring þar til bjó hann:
„Þessi maður heitir Johann!"

3284. Einu sinni var Halldór lækni sóttur út í Þykkvabæ að álidnu sumri. Það var þá er stríðið stóð í Austurlöndum milli Rússa og Japana. Um kvöldið hélt lækni heim og fylgdi honum maður úr Þykkvabænum. Þetta kvöld var óvenju mikill og fagur kvöldroði í lofti. Fer þá lækni að spyrja Þykkvabæingin, hvernig á þessum óvenjuleg kvöldroða

minni standa. Sjálfstæðismönnum heldur, að það sé ekkert vafamál, hvernig á honum standi: Svona rodi í himninum geti ekki átt sér stað, nema í blóðugu stríði, eins og því, sem nú standi yfir. Þá varð lokum staka þessi af mannni:

„Merki þessi á mánastóð
meina ég eitthvað býði:
Himinninn allur er sem glóð.
Ætli það geti verið blóð
upphafið vor Asinnanna-stríð?"

3285. Skömmu eftir að mest var um það talað, að Guðbrandur Magnússon, forstjóri vínverslunar ríkisins hafi drukkið Akvavíti í Hótel Borg, kom sendur einn til hans og bað hann að láta sig fá 3 lítra af spíritus og lét í orði vaka, að hann ætlaði að nota vínandann til iðnar sinnar. Guðbrandi þótti hann fara fram á nokkuð mikinn skamt og sagði, að menn fengju aldrei meira en ½ líter og bætti við: „Þú ætlar þó ekki að drekka þessa 3 lítra sjálfur?"

„Nei, nei," sagði maðurinn, „því þú hefði ég beðið þig um 3 lítra af Akavíti."

3286. Skömmu eftir nýjár 1932, þegar vitanlegt var, að stjórn Útvegsbankans hefði látið 3/4 miljón af gömlum seðlum fara ólöglega í umferð aftur, kom maður norður um til bankastjórnar Útvegsbankans og bað um lán norðurþýzkt til mótorbáts-kaupa. Bankastjórinn, sem maðurinn talaði við, sagði: „Við höfum enga peninga til að lána; við erum alveg seðlalausir!"

„Þeir mega gjarnan vera gamlir!" sagði maðurinn.

3287. Þorvaldur Þjórsson lögregluþjónn var oft kenndur eða vel það, ekki sízt þegar hann var á Grána sínum — einusinni ætlaði hann að ríða honum inn í stjórnarráðshúsið og því oft uggandi um það, að fregnir af þessu kynni að berast til yfirmanna hans, bæjarfógetans sérstaklega. Hann var því vanur, í hvert sinn er hann kom út á götuna á morgnana og vissi að eitthvað hefði verið athugavert við framferði hans

Kvöldið áður, áð hitta sem fyrst að máli einhvern kunningja sinn eða félaga, sem með honum höfðu verið, t. d. Björn frænda sinn Rósenkranz, eða aðra yngójafa.
„Góðan daginn! Góðan daginn! Hefuðu heyrt nokkuru „slagsa" nokkurs í morgun? Ekki bæjarfógetinn sé kominn á fætur? Hann hefir víst ekki orðið var við neitt „slags"? Hvað ekki menn sér að segja honum af svoleiðis. Það er best að þegja."
Þarna stundum svo við, að sá er við Þorvald talaði, sagði eitthvað í þessa leið:
„Það var einhver var við jarðskjálfta í nótt!"
„Og ekki spyr ég að því! – Það kemur mér ekki við; ég meina hinsegin slags."

3288. Jónas Jónsson lögreglustjóri gekk austur Hafnarstræti; þegar hann kemur á móts við Tryggvabryggju, hittir hann Pál Ólafsson lögreglustjóra, sem kemur berhöfðaður upp eftir bryggjunni. Segir þá Jónas, á vandræðalegum tón:
„Hvað er að sjá þig maður! Þú kemur berhöfðaður niðan bryggju!"
„Ojá", segir Páll, „þeir fóru úr svona með mig bölvaðir Færeyingarnir: Þeir slógu hattinn af mér, svo að hann fauk út á sjó."
„Og ég held að það sé rétt handa þér!" sagði Jónas. „Ertu búinn að gleyma því, að hann Þorvaldur hefir, hvað eftir annað, bannað okkur að fara niður á bryggju?"

3289. Karl nokkur úr Flóanum (Ingimundur Ólafsson á Oddagörðum) var á sveitinni-ferðalagi upp um Hreppa og kom að Stóru-Mástungu; fékk hann þar nokkur góðgæti og mikið af kjöti, smjöri og fólg með sér. Séra Valdemar var á húsvitjunarferð. Þegar Karlinn kom að Geldingaholti var séra Valdemar þar staddur, að húsvitja og fékk hann lánað lamb hjá bóndanum í Geldingaholti til þess að gefa Karlinum. Um leið og séra Valdimar afhenti honum lambið, sagði Karlinn:
„Nú þú er að þú fórst nú að gefa góðverkið á annað borð, áttirðu að hafa það vetur-gamla kind."

3290. Maður nokkur kom inn í Veiðarfæraverzlun Ellingsens og spurði:
„Fást hér lúsakambar?"
„Nei, við seljum ekki lúsakamba!" var svarið.
„Nú!" sagði maðurinn, „og þetta kallið þið þó veiðarfæraverzlun!"

3291. Séra Brynjólfur í Ólafsvöllum var á ferð yfir Hvítá á ísi og fór hann og fleiri samferðamenn hans ofaní vök eina og voru nærri drukknaðir. Um einn þeirra, er í vökinna fór, sagði Brynjólfur:

„Ósköp bað maðurinn fyrir sér; hann var altaf að ákalla guð og biðja hann að hjálpa sér."

„Gerði þú það ekki líka?" var spurt.

„Jú, ofboðslítið, til að byrja með, en ég hætti því; ég sá að það var ekki til neins", sagði séra Brynjólfur.

3292. Filippus í Flóagafli var drykkfelldur og ertinn, þegar hann var drukkinn. Fór hann oft niður á Eyrarbakka, m.a. til að fá á flöskuna. Spurði hann oft, er hann kom í „Bakkabúðina, hvort hann gæti „fengið hrafnaskítsvatns á sinn flöskur". Fannst hann nafn þetta upp af því, að hann hafði viðið var við, að brennivínið var blandað með rigningarvatni því er hann niður þakið á Búðinni, en á moin kemur vatn hrafnar oft og tíðum. —

Þegar Jón Hjaltalín, sem síðar varð landlæknir, sat á Eyrarbakka sem læknir sýslunnar hittust þeir einhverju sinni, hann og Filippus og tókst hann til að eta læknirinn á ýmsan hátt. M.a. sagði hann:

„Þið, þessir svo kölluðu læknar, sem þykjast vita allt, geta allt og þekkja alla sjúkdóma og lækna að þá, ættuð að vita örlög manna og þá einnig það, úr hverju þeir eiga að deyja og hvað um þá verður eftir dauðann, en þetta vitið þið ekki, eða getur þú sagt mér, hvernig um þetta fer, hvað mig ákærir?"

Sagði þá Jón Hjaltalín lækni:

„Þú munt verða úti í byl, undir Jannaskarði,
og fara síðan Þjandans til, Filippus í Gafli."

Ath. Hefi ég, að Filippus hafi þurfið aðra vísu um Jón og getur skeð að ég geti náð í hana og bætt henni hér við. — 15/3.'32 Jónatansson

3293. Hún: „Ég skal segja mér konunafnið lagsi, að gefa öðrum konum hýst auga."
Hann: „Þú þarft þess ekki; ég kann það."

3294. Hún: „Mikið flón var ég, þegar ég giftist þér."
Hann: „Ég sé nú ekki, að þú hafir mikið breytst síðan."

3295. Herbergi er til leigu hjá undirritaðri, sem er 16 fet á annan kantinn, en 10 fet á hinn.

3296. Hún: „Horfðu í andlit mér og segðu sannleikann, að þú hafir gefið mér vegna peninga minna."
Hann: „Já, ekki gat það haga verið fyrir neitt annað."
Hún: „Hvað hefirðu þá gert fyrir mig, síðan við giftumst?"
Hann: „Ertu líkin að gleyma því, þegar þú varst veik, að ég gaf þér svo mikið ísvatn, sem þú bardst um, þrátt fyrir það, þótt læknirinn sagði, að það gæti gert út af við þig ef þú drykkir ísvatn?"

3297. Hún: „Ef ég hefði nú verið kölluð snöggloga í burtu, hvað hefði orðið af þér?"
Hann: „Ekki ég hefði þá ekki orðið einn eftir hérna; mér finnst aðeins spursmálið vera um það, hvað hefði orðið af þér!"

3298. Hún: „Hvað hefir svo karlmaðurinn eiginlega sér til ágætis fram yfir konuna?"
Hann: „Að hann var ekkjaður fyrri en hún."
Hún: „Já, en nú vitum við, að fyrsta tilraunin er ofinlega ófullkomin."

3299. Skáldið: „Ég er að ljúka við nýtt leikrit, sem ég ætla að láta sýna. Hvernig á ég að fara að því að fá húsfylli fyrsta kvöldið?"
Sannur kaunn: „Bjóddu öllum sem þú þekkir. Það verður þá ekki mörg sæti auð."

3300. Þau áttu fáa giftingarafmæli. Konan stakk upp á því, að maðurinn mætti fari með hana í leikhúsið og keypt hangið, sem eitthvað hafði verið sýnt, er minnti þau og ætti á þennan merkis atburð.
Maðurinn keypti 2 aðgöngumiða á hræfaleikssýninguna þetta kvöld.

3301. „Mikið er þér vorkunn afleitrar þessar forskriftir læknanna. Ég get ekki lesið þetta."

„Það getur hvaða asni sem er lesið á þarna."

„Jeja, lestu það þá og láttu sjá að þú getir lesið það!"

3302. Bóndi nokkur (Árnbj. Þórarinsson í Selfossi) hafði son sinn einn, þann er Þórarinn hét, til sjóróðra á vetrarvertíð, eins og þá var siður til og venja að bændur gjörðu, en nú drukkinn úti þessi sonur Árnbjarnar um veturinn. Þegar honum er sagt frá slysinu, segir hann: „Það er þá útsáð um hlutinn hans Þórarins í þetta sinn!"

3303. Karl nokkur úr Þingvallasveit, sem var að selja murtu úr Þingvallavatni í Reykjavík, var spurður, hvort það væri ekki „seinlegt að éta svona mat".

„Jú, nokkuð svona", sagði Karlinn. „Ég er nú ekki lengi að því; það hafði bara dálítið lag til þess: Ég stíng murtuskömminni inn í annað munnvikið, brýt hana ofur dálítið, og svo klóra beinin og ruddurnar út úr hinu munnvikinu, alveg eins og í kötturnar vél."

3304. Tvær frúr úr Flóanum, ónnur ung (Margrét kona Helgarsbankastjóra), hin við aldur (kona Egils Miðvinsens) voru á ferð með öðru fólki upp í Biskupstungum og komu að Spóastöðum; konan þar (Steinunn Egilsdóttir) er alþekkt góðakona, djarfmælt og einörð í lund; hún þekkti aðkomukonurnar að engu, en vissi aðeins að frú Margrét var mágkona sóknarprests þeirra Tungnamanna og lét hún á alsoddi við hana, en skeytti sér minna um hina frúna, sem allkunn er fyrir drambsemi og þótta, enda lét hún það á sér sjá, að henni var minni virðing sýnd en hinni. Eldri frúin segir nú nokkuð þótt sem: „Get ég ekki fengið að halla mér útaf hérna einhvernstaðar meðan ég stend við?" „Jú, jú, vel kvinn", segir húsfreyja, leggið þér yður á legubekkinn þarna." Þiggur hún það, en þar fara að tala saman húsfreyjan og yngri frúin og fór það fram á þessa leið:

„Og þér eruð mágkona prestins okkar! Hvað heitið þér nú aftur? Hvaðan eruð þér ættaðar?" Frúin svarar þessu eins og við átti. En svo snýr húsfreyjan talinu að eldri frúnni, sem á legubekknum lá, og segir: „En hver eruð þér nú, kona góð?" „Ég er Danielsdóttir!" „Já, einmitt! Hvaða

Daniels?" – „Í Reykjavík!" – Og ég er nú líttu nær, þó mér sé svarað svona; hvað eru líkleg fleiri en einn Daniel í henni Reykjavík. Hvar vinnur hann þessi Daniel, faðir yðar?

Frúin mjög dræmtilega: „Í stjórnarráðinu!"

„Nú, já-já, hann Daniel sá! Svo hér eru dóttir hans Daniels ljósmyndara?!

„Já, – eða er nokkuð athugavert við það?

„O-sussu nei, í eld ekki. Í eld maður kannist við hann Daniel þann!"

„Nú-jaja? Hvað er þeldið hér hann?"

„Ekki maður kannist ekki við 'ann Daniel – Daniel í Þjóðleikhúsinu!

305. Þeir voru þrír saman, Magnús hétinn Bjarnason í Bangsstöðum og Jón hétinn sem kallaður var Jón Mori (í Mundakoti) og Magnús hétinn Ingvarsson í leið af Eyrarbakka um vetur austur leið og voru þeir hinir síðarnefndu að fylgja Magnúsi; allir voru þeir vel fullir. Við Hraunsá skildu þeir við Magnús og var hann þá komin austur yfir ána, en vegna þess, að áttaviti sá, er hann hafði í höfðinu þá, mun hafa verið eitthvað í ólagi og „vísaði ská aftur", snéri Magnús Bjarnason við og út á ána aftur austanstaðar en aðra út í Krapelg miðri ám, straum og vöðla, þar sem engum manni með fullu viti hefði komið til hugar að líta við og drukknaði Magnús þar. Fylgdarmenn voru þá komnir aðeins nokkra faðma frá honum, en ekki urðu þeir varir við slysið, enda svo á sig komnir sjálfir, að eftirtektar- og athugana-gáfan, var á líkum stigi og áttaviti Magnúsar.

Þegar það fréttist út á Eyrarbakka, að slysið hefði orðið og með hvaðahætti, sagði Ásgr. sál. Eyjólfsson:

„Þess var altaf að vonta með hann Magnús; hann lifði eins og hundur og drabbi eins og svín!"

3306. Fúsi var ad flækjast erlendis í einhverjum ímyndudum erindagjörðum fyrir stjórn þá, er þá sat ad völdum. Hann kunni ekkert erlent mál, en gat þó flækst sér í enskum; samt sem áður fór hann til Parísar og hafdi vinstúlku sín, sem þekkti hann í ástum, skrifad honum á þá leid, ad ef hann kæmi til Parísar, – því þar hafdi stúlkan dvalid um mörg ár – þá skyldi hann finna sig fyrstan manna, því hún ætladi ad útvega honum vernstad o.s.frv. Fúsi skrifadi henni því bréf og sagdist koma til Parísar, en standa stutt vid, adeins 3–4 daga. Bréfid fékk stúlkan samt ekki fyr en sama daginn, sem Fúsi ætladi frá París med morgunlestinni og fór stúlkan á stöðina og nádi í hann áður en hann fór.

Ferdasögu sína sagdi Fúsi í stjórnarblaðinu er heim kom, og var vel roggin yfir: Mest undradist hann þad, ad stúlkan, sem ekki hafdi kynnzt honum sídan hann var barn, skyldi þekkja hann innan um margar þúsundir manna, sem á járnbrautarstöðinni voru. Endurtók svo Fúsi frásögn sína í húsi einu í Reykjavík og sagdi:

„Enid þíd ekki hissa á því ad stúlkan skyldi þekkja mig frá öllum þeim þúsundum manna sem þarna voru?"

„Og er ekkert hissa á því," sagdi einhver vidstaddur, því hún hefir áreidanlega engan séd sömu tegundar og þér eruð."

3307. Gyjólfur Magnússon barnakennari, sem kalladur var lýðsfollur, var allra bezti madur, barngóður og mannvinur vid alla – nema þegar hann vard kenndur; þá vard hann allur annar madur og ódri því viti sínu fyldi: þótzt vera nokkurs-konar sýslumadur (faðir hans hafdi verid settur sýslumadur um tíma) og lét því illu ef ekki var gjört eins og hann vildi í stóru og smáu efnum. Gyjólfur var hagmæltur og fljótur til ad kasta fram vísum og voru þær ekki allar fallegar; hins vegar vitti hann margt gott, því hann var inn góðmannlegi madur og vandaður.

Einhverju sinni kom hann til Magnúsar Stephensen landshöfdingja og bad hann ad lóta sig fá „aura".

Magnús Stephensen sagdi ad hann fengi enga aura hjá sér, þótt hann gerdi ekki annad vid þá en ad kaupa fyrir þá brennivín, en hann vildi

nagilega fullur nú sem stóð.
Eyjólfur varð ofur vid og kastadi frambessari stöku:
„Þú ert bóti, þinn er hall, þrýstir dyggdum móti.
Lasta grófur, lygafull, leiguþjófur! Verttu sell!"
Magnús Stephensen hélstti Eyjólf vel og brosti ad.

3307. Þorgrímur, fadir Kristjáns Ó. Þorgrímssonar, var ad hlada úr heyi í hvössu vedri. Vindurinn tók hverja flyksuna af annari úr heyinu og hóndinn Þorgrímur, jafnódum og hann hlód úr. Hann varð reidur mjög, svo, ad hann tók heyflyksur úr böggunum í fang sér og í stad þess ad hlada úr þeim, fleygdi hann þeim út í vedrid og sagdi:
„Ey get þú fleygt líku, eins og þú, helv. Þjáninum þinn!"

3308. Dóm sinni var Þorgrímur á ferd í Stykkishólmi og reid styggum hesti, sem hljóp frá honum svo ad hann nádi honum aftur. Þorgrímur tók þá knakka sinn, lagdi hann á bak sér og sagdi:
„Ey skal þú gera þér þad til skammar, ad bera knakkann!"

3309. Ingimundur Ísmarsson frá Oddagörðum fékk árlega tólgarfjördung ad gjöf hjá sérValdemar Sriam á Stóranúpi. Eitt sinn, sem oftar, kom Ingimundur ad Stóranúpi og varþrestur-inn ekki heima. Prestskonan gefur Ingimundi tólgarfjördung, eins og vant var. Í sömuferdinni biður Ingimundur prestinn í bæ einum og segir: „Ja, nú hid satanadi ég þess, ad þér verud ekki heima!" Sra. Valdemar fór þá tólgarfjördung lánadan á bænum og gefur Karli. Segir Ingimundur sídar frá þessu og bætir ód:
„Ja, hann tók þad fyrir tólg, Karlsandvirinn."

3310. Þegar Karlarnir í Strándum voru ad skrifta fyrir Katþólskupresturinn ~~ódad~~ á fyrri öldum, voru þeir vanir ad segja, hver fyrir sig:
„Ey er eins og ég var á fyrra, — og engu betri."

3311. Guðrún gamla í Skipum var vön ad segja, þegar hún talaði um þá menn, er henni þótti eydslusamir ónytjungar:

„Hann er matar-eitur, heystakar-eitur, fénaðar-eitur" o. s. frv. og ef henni þótti ekki nógilega sterklega að orði kveðið, bætti hún við: „Óþokkamannskratti og vinnulans djöfull."

33/2. Þá mátti aldrei nefna „hánorður" á áheyru Guðrúnar gömlu: Henni þótti nógja, að sagt væri: „Hann er á norðan", en ofnæmt, ef sagt var: „Hann er á hánorðan". Það er nóg samt, þótt ekki sé kveðið svo óþurftarlega að orði, að honum sé „hánorðan", sagði hún.

Viðskiptabréf frá öndverðri 20. öld.

" Reykj 6/8.-1928

33/3. Herr Sigurður. Jeg þakka yður fyrir þessa peninga, sem þjer sendið mjer, en mjer sýnist þetta varla hálf, einkjennilegur hugsunar háttur, að geta innendað sjer það, að jeg gæti gæsir, eftir Kr. 50, þegar þjer segjið, að jeg fæ bara eftir Kr. 150, nei, nei, góði maður þetta geingur ekki fyrir, ef þetta kjem til mála, með lögum þá verði þetta verða áleitið heimskulegt, Herr Sigurður, jeg skal standa við mín orð, sem jeg hef sagt, jeg á, að hafa Kr. 350, og þar af gef jeg eftir Kr. 50, ef jeg fæ þetta útborgað undireins, eða réttara sagt, án þess, að hafa lögfræðing því þá fæ so langur tíma í það og mjer lá so á peningum; Herr Sigurður jeg sje þetta ekki öðróvísi en jeg verð, að fara aðra leið, með þetta, ef jeg á að fá upgert almenilega. Herr Sigurður kvað meinið þjer, með þessu, að það mætti gera ýmislegt, ut. úr því, meinarðu verðugandi Vjelene nú, men góði maður Sigurður þar skal jeg óhræddur fara í mál, við þig um það, Herr Sigurður, jeg bauðst til þess, að gera eftir Kr. 50 vegna þess, að þetta var so lítið, þótt um vel jeg bæði yður, að svara mjer þessu bríeve, fljótt, áður enn jeg fer aðra leið, með þetta mál,

Verið þjer sæl, Sigurður og Vensamleg,
Heilsen, í frá

Svein Loftsson „

3314. Stúlkur nokkur, sem nýlega var komin til Winnepeg og hafði gleymt að eitthvar í þarlendu máli og var hræddur af þeirri hugmátti sinni, mætti tveim íslenzkum stúlkum á götu og spurði þær:

„Can you tell me, hvar er Agnes Street?"

Stúlkurnar svöruðu honum á íslenzku.

Varð stráksunum þá óvirða mjög og sagði:

„Hvering gat yðkur dottið í hug, að ég vari Íslendingur?" (Stef. Stef. 11/5.'32).

3315. Maður nokkur var á ferð nyrðra og vildi komast yfir Blöndu, en vegna þess, að hann var ókunnugur um vöð á ánni, fór hann heim á næsta bæ, bar þar að dyrum og úti kom miðaldra kerlingar kona og spurði hann hana hvar riðið vari yfir ána.

Konan sagði, um leið og hún tók báðum höndum í sumbustreng sinn og lyfti honum upp, eins og hún vari að hlóra sér um kvöðum:

„Ja, það er nú varla leyfilegt að ríða hérna fyrir neðan." (Stef. Stef. 19/5.'32.).

3316. Eftir miðja 19. öld eða nálægt því, var bóndi sá í Engey, er Kristinn hét; nú lítt leyti, eða síðar, var þar og karl nokkur, sem var einn þeirra manna, sem oft minntist nokkurra merkisdaga af sínum, á þessa leið:

„Í vaðr kirðu þegar kötuna dak á þyfli og vag fermdag mí ónum Kristinn hégna og giftug sanna ágid sem gotukattid vag mekk undig Tosparnum. (þ. e. „Og var skírður þegar skötuna rak á þyfli og var fermdur með honum Kristinn hérna og giftur sama árið sem gotukastið var nýst undir Staðnum.").

3317. Steingrímur Þorsteinsson og Cournont voru að tala um Fjóðverja og Frakka. Cournont sagði: „Frakkar eru fáfræðir, en Fjóðverjar margir; ef til stríðs kæmi, yrði það erfitt fyrir okkur" (þ. e. Frakka).

Sagði þá Steingrímur kaldhæðnislega, eins og hans var vandi:

„Ó-já; hún verður að m. k. erfið fyrir yðkur efterleiðin".

3318. Hallur gamli í Snjóholi í Húnum misti ~~vor~~ haust eitt óvenjulega margt fjár sinna úr bráðapest og gerði Karli einum, nágranna sínum orðum það, að hann mætti koma með hest og hirða eitthvað af þeastarstrokkunum. Karlinn kom, tjó upp á hestinn, eins og hann gat borið og sagði síðan við Hall, um leið og hann lagði af stað:

„Heittu nú á mig, Hallur minn, ef þú missir ekki fleira fé að haustinu en nú á þessu sinni, að gefa mér á drógina aftur."

3319. Manninum undirstóðandi sótti um að verða bankastjóri við Íslandsbankann en fékk vitanlega ekki stöðuna.

Þegar um þetta var rætt við hann síðar, sagði hann:

„Þetta, að ég fékk ekki stöðuna, er stórkostleg móðgun við hina dönsku þjóð!"

3320. Maður nokkur, að nafni Jón, var áhafur fylgismaður séra Magnúsar Bl. Jónssonar, sem var á Vallanesi, en hann var af ýmsum misjafnlega kynntur: Gótti heiðarleikur og hárdrogur notkun, en var þó að mörgu leyti hinn nýtasti maður. Um þá var kveðið:

„Þegar deyr sá drottinsþjón, dróttinn fastrum þeikur;
sálina efnast eltir Jón, ó'ni miðjar breikur"

3321. Skáldmeltur maður að nafni Jóhann í Stjórnarráðinu kvað þessa vísu um sr. M. Bl. Jónsson, þegar annar maður, sem aðeins þekkti hann af afspurn, var að hrósa honum:

„Friðið er hvað margir lofa 'anu, menn, sem ~~ekki~~ alldrei hafa séð 'anu,
Skrýddan Kristo að ofan, klæddan skollabuxum niðan".

3322. „Brellu Jón" (Brillouin?) talaði dönsku fremur illa. Einhverju sinni var hann á tali við Jul. Havsteen amtmann, sem þá var farinn að verða heyrnarsljór. Svo stóð svo á, að „Brellu-Jón" var giftur konu, sem tvívegis áður hafði skilið við mann sinn og þetta vildi hann gjöra amtmanninum skiljanlegt og sagði: „Min Kone er skellet for anden Gang."

Amtmanninum heyrðist eða skildist Brellu Jón segja að hún væri skelkaðist og sagði:

„Ja, men kan dette ikke opereres?"

(Eftir notkun eftir Valtý Stefánssyni 20/6.'32)

3323. Þegar einhver spurði Pál Eggert Ólason um það, hvort hann vori gifter, sagði Páll:

„Stundum!"

3324. „Siggi seta" (Z. það er kýmniskáld Þorgils ins) keypti Sherryflöskur í ómerkilegum og fór með hana út þaðan; líkt sínar kemur hann þangað inn aftur, með stút af ómerkilegu flöskunni og var kaþpi í stútnum. Hitti hann þar forstjóra vínsölunnar, Hannes Thoraensen og segir farir sínar eða sláttar: Hann hafi haldið á flöskunni í hendinni og um flöskuna hálsinn, en þá hafi neðri hluti hennar fallið niður á gólfinu; flaskan hafi því hlotið að vera sprungin um axlamótin, og fer fram á að Hannes bæti sérþeima sára missi, en Hannes brýst reiður við og rekur Sigga seta út. Fer þá Siggi til Guðbrandar Magnússonar og kjáir honum alla málavöxtu og þar með, hvernig viðtökunum hann hafi sætt hjá Hannesi. Guðbrandur sér ástæðu á Sigga og bætir honum eða einsmigis upp brotnu flöskuna, heldur og lætur hann fá aðra flöskuna á viðtöku á sárabætur fyrir meðferð Hannessar á Sigga, 500 marghrjáðu sem hann var eftir öll viðskiptin við hann.

Síðar trúði „Siggi seta" kunningjum sínum fyrir því, að „stútsbrattan" hefði hann fundið á gólfinu, og með hans hjálp fengis tvær flöskur af ágætu Sherry „gratis" til viðbótar við þá flöskuna sem hann keypti. Virðist því þessar kjaðr flöskur nægilegt „viðnæmi" fyrir Sigga, kvoðið þar! (N. 3323 og 3324 hanst. eftir Valtý Stefánssyni ritstj. 20/6-'32 - J.J.).

3325. Eiginmaðurinn var kominn seint á gríðar konunna sína um leið og hún fell á óræ-vit á gólfið og kallaði fram á eldhúsið til stúlkunnar:

„Elín! Elín, komið þér fljótt með kerlaut, því það er liðið yfir konunna mína!"

„Já, mikið eins jæn hvað á ég að koma með handa frúnni?"

3326. Vinnukonan var að hengja mynd á vegginn og stóð á einum af betristofustólunum. Húsmóðir hennar bar að og sagði:

„Viljið þér ekki hafa bréfblað undir fótunum meðan þér eruð að þessu?"

„Þess þarf ekki, frú mín góð, ég mæ þetta svo vel samt!"

3327. Stáluvinn: „Nú er ég farinn ad reyna ad bera vid ad slá, med orfinu, sem hann Pabbi minn stal í Tradarholti í fyrra og gaf honum afa".

3328. Jón Andrason bóndi í Húsatóftum á Skeidum, var gladlyndur madur og allra mesti ágætis-karl og vid vín var hann kátur mjög og skrafhreyfinn. Einhvern tíma „á lestunum" (í byjun júlí) hitti hann Jón gamla Þorkelsson í Vestri Mókhúsum – en hann var nú sjaldan upphnemur af því sem vid hann var sagt –, og lýsti Jón á Húsatóftum því med mörgum ordum, hve vel honum hefdi ordid til med ad „fá í staupinu" alla leid heiman ad frá sér og fram ad Stóklsegni: „Þad byjadi strax í Húsatóftaholti, því þar hitti ég marga kunningja ofan úr Hreppum, nest hitti ég menn í Hamsholtsnýri, adra á Hardavelli, undir Núlanum, á Hólavelli og sídast á Baugstadakampi og allir létu mig fá nóg í staupinu og því er ég nú vel-fullur Jón minn."

Jón Þorkelsson þagdi á medan nafni hans lét dólunum ganga um allan bennivínsaustrinn en sagd: sídan:

„Nú, þetta hefur þá sossum verid allt jafna-~~sem hangandi~~ bennivín!"

3329. Jón gamli sagdi prestinum sínum til mestis mu gudhræstu sína, ad í hvert skipti sem hann heyrdi lesid í Bjarnabonnu:

„Alt, sem vér höfnumst til líkinar, skjóls og svölunar sálum vorum",

kom vatn fram í munnum á sér, af því ad þad minti hann á flóstrunna.

3330. Medan ég var í Eyrarbakka, var allmikid um dónskuslettur, jafnvel medal almennings og tóku því einhverjir gárungar sig til ad hnoda saman vísuordum um nokkur ord, er mest hötti á bera:

1. Í „Forskellegu frástandi" og „forresten" frá „útlandi";
„Ergo", „ja", og „ekki spor", hefi ég lært sem „Fadervor."

2. Drengir segja: „Desperat", „det", „jasan" og „allmarats";
en kvennfólk segir: „Fint og flot", „fy!" „ja-nej" og „det var godt"

3. Forelöbig, factum er, finast nonsens ~~oppe~~ ogsaa hér,
Guðbevares, godt, ja-vel, galant, bravo, adjö, Farvel!
(J.J.)

3331. Pétur Guðmundsson barnakennari á Gyrðarbakka, hafði sínu orðatiltæki, sér-staklega þá er hann hélt ræður, en hann var annars mælskur vel. Sjá og hér nokkur orðatiltæki hans innan gæsalappa, en þeim hafði ý hnoðað saman á spangi á hennar hátt (Pétur var kreppsnefuðr oddviti):

1. Út á sjónin setur enn „sveitarlimaskari,"
„dáðleysis og dryðbjúmenn", sem „dingla" á einum hjari.

2. „Vér er samleikurinn sá", að sjáist fórnir skulur,
„á rann og verin" verðum þá, vesöld „gefinn hlutur"
(Pétur lagði sérstaklega áherzlu á undirstrykuðu orðin og notaði þau oft. J.J.

3332. Á Akureyri var um þá rætt, hvar sálin mundi halda til eftir dauðann eða burtfór hennar úr líkamanum. Hastaði þá maður nokkur (Bjarni Magnússon í Svalbarðsströnd) fram þessari vísu:

„Ykkar röðum enn skvaldur: Engar gefur vissar. —
Skyldi hún ekki ala aldur í angannum sem fr....?"

3333. Öðru sinni var rætt um stjórnmálaskrif „J.J." í Tímanum og kvaðst einhver:

„Spillir mögum lýðs lands, lygafunga óþokkans,
særi stungnum sálu manns sjálfblekungur a....."

3334. Þegar J.J. fór frá völdum vorið 1931, var kveðið:

„Landið er við lygaram, lausr, af þessu sinni;
ég get annað a....., yfir heimsókninni."

3335. Séra Magnús Helgason hafði leitið að flytja erindi sitt í útvarpinu og sama kvöldið átti Halldór Kiljan Laxness að flytja erindi. Þegar séra Magnús hafði leitið erindi sínu, sagði einn af útvarpshlustendum við heimilisfólk sitt, er einnig hafði hlustað á erindið:

„Miklu er það nú dýrðlegt, að eiga kost á að nota útvarpið og hlustað á slíkt erindi sem þetta, en dýrðlegast er það þó við þetta blessaða útvarp, að maður getur lokað fyrir það, í hvert skiptis sem hann Halldór Kiljan Laxness ætlar að fara að þvaðra."

3336. Langi í Háholti (Guðmundur Guðbrandsson) var vinnupiltur hjá Stefáni systurmanni í Gerðisholti og var á ódrum bæ til náttu um heimilisléfið þar við hann. Sagði þá Langi:

„Það er allra mesti úlfa-lífnaður á heimilinu; það er því ekki furða, þótt allir, sem þar eiga heima, verði að úlfaldum."

3337. Á manndóms-árum Simba á Fossi (Simonar Jónssonar á Selfossi) voru þeir, hann og Þorfinnur Jónsson í Baldurshaga, þá vinnumenn í Langardalnum (nál. 1885), að tala um ýmsa menn og vitsmuni þeirra, hvers um sig, og ávalt vildi Simbi láta Þorfinn niðra við sig (D: Simba), en Þorfinnur taldi ýmsa aðra engu síðri. Varð þá Simbi gramur og sagði:

„Þú getur engan fundið, sem telur mér fram, Finnur minn, því ég er óþrjótandi vizkubrunnur!"

3338. Á Stóru-Mástungum í Gnúpverjahreppi bjó bóndi norðan, er Bergsteinn hét. Hann var lengsta faðir Kolbeins Eiríkssonar er þar bjó síðar og samtíðamaður Gests heitins Pétassonar á Núli. Bergsteinn hafði oft að orðtaki: „Hér er ekkert um að gera!"

Einhverju sinni, sem oftar, voru þeir á ferð saman úr Bakkaferð, Bergsteinn og Gestur, báðir fullir að vanda og vildi Bergsteini þá það óhapp til, að fríkkur hans fór allur í buxur hans. Hann bað því Gest á sjár og mælti: Komdu hérna Gestur, og hjálpaðu mér að ná þessum fjanda, því hér er ekkert um að gera."

Þegar Gestur kom til og sá, hvað um var að vera, sagði hann:

„Þú segir, að hér sé ekkert um að gera, en mér sýnist nú annað, því hér er mikið um að gera!"

3339. Eyjólfur bóndi á Hesti á Grímsnesi var sjóðrðramaður á Kaffistöðum og dvaldi hjá Sigurði heitinum bónda þar. Nú bar svo við, að manni einum þar á bænum var sendur út á Eyrarbakka í verslunarerindum og var hann beðinn fyrir ýmislegt erindi þangað fyrir félaga sína eða aðra sjóðrðrarmenn, en til þess að slíkir sendimenn þeugju erindi sín afgreidd fyrir aðra, urðu þeir að hafa „Bevis" með sér: Skrifað á blað „númer" mannsins og það sem hann átti að fá út í reikning hans, ef hann gat ekki kvittað sjálfur. Hvort sem Eyjólfur var fær um að skrifa „Bevisið" eða ekki, þá skrifaði Sigurður gamli það fyrir hann á þessa leið:

„Eyjólfur á Hesti, ekki er drengur versti, biður að maðurinn borgi bæði við sitt nesti, Kökkum, mjöls-úr Kesti. Hann segir, að sultur-inn versti, sorgina við sig festi."

Sendimaðurinn átti, sem sé, að fá mjöl (fjórðung) út í reikning Eyjólfs og var „Bevis"þetta negilegt til þess að hann þengi það, auðvitað að viðbætt númeri Eyjólfs og nafni hans undir „Bevisið".

3340. Ullar-Geiri (Sigurgeir Einarsson) hafði þegið einhverju greiða af kaðlstaðandi bankamanni í Reykjavík og sagði við hann um leið: „Þú átti að líta einhverntíma inn til mín og fá þér vindil!"

Geiri bjó hjá Eyjólfi Einókssyni á Hafnarstræti og hafði þar klompu eina, sem hann sat í nótur sínar á og seldi vindla í heildsölu. Eyjólfur var oft í gamni nefndur Eyvi tappi (D: tapetserer).

Nú bar svo við nokkuru síðar að bankamaðurinn varð gangi fyrir utan búðarklompu Geira, og kom þá til hugar, að rétt væri nú að reyna gestrisni hans og hausnærstæðs og þiggja vindilinn. Hann fer þvi inn og mætir Geiri eftir tilboðinu, réttir honum smávindil („seríettu"), en bankamaðurinn segir:

„Þennan þiggja vil ég ekki; ég reykti ekki nema góða vindla!"

Tekur þá Geiri fram stóran vindlakassa, nærri fullan af vindlum, mis-
munandi stórum og af ýmsum tegundum (það voru „ýmishorn") og segir:
„Reyndu einn af þessum, lapm."

Bankamaðurinn sér, að þeir eru flestir hvítgulnaðir, skeldnaðir og trosn-
aðir, en finnur þó loks einn, er honum leizt sæmilega á og tvæykir í honum,
en hann „gefur ekki" og ber bankamaðurinn sig undan því.

Segir þá Geiri: „Þú skalt reyna að sjúga betur! Sjúgðu bara, lapm!"

Bankamanni dugði ekki að „sjúga betur", fleygði vindlinum frá sér í
vonzku, og sagði:

„Vel máttirðu vera að bjóða mér upp á vindil og hafa hann þá ekki betri en
að tarna!

„Þeja, er hann vondur?" segir Geiri „Það gerir ekkert til, en blessaður
fleygðu honum samt ekki, því ég lét hann Eyva tappa hafa hann í pípunna
sína; það er fullgott handa honum upp í hásaleignna! Hérna er ágætur
vindill!"

Vindillinn var að vísu ekkert afbragð en notandi þó, og gerði bankamaðurinn
sér hann að góðu og kveykti í honum; en ekki var hann fyr farinn að reykja
þennan vindil, en Geiri fer að taka fram hverju vindlakassann á fætur öðrum
og sýna bankamanni:

„Sá er nú notandi, lapm. – Þeir eru dýrir þeir arna! Fyrðu bara lykkju, lapm!"

3341. Viðskiptamaður Illar-Geira (hann var eitt sinn illarmeðsmaður) kringir til hans
í sinu og biður hann að senda sér 4 kassa af vindlum. Geiri tekur þá til, bindur
snæri um og sendir búðardreng sinn með kassana til kaupmannsins. Þegar drengurinn
er farinn, fer Geiri að skrafa við mann sinn sem komið hafði í búðarkompu hans áður en
kaupmaðurinn kringdi og bað um vindlana, en ekki var drengurinn fyr kominn út úr úrsoti sínu á
götu en Geiri spretthleypur upp á eins og naðra, rýkur í ofboði út á götu og hrópar á eftir
drengnum:

„Þú skalt koma með snæri til baka! Snæri! Heyrirðu það? Snæri!"

3342. Geiri átti fátæka frændstúlku, sem bað hann að styrkja sig til utanferðar á miðtrúðlunarskóla; gerði hann það með því móti, að greiða fargjald fyrir hana á 1. farrými. Þegar til Vestmannaeyja kom, var einstúlka hennar á 2. farrými og fékk svo talið um fyrir henni, að hún fengi farseðlinum breytt úr 1. á 2. farrými, svo þar gætu verið saman og látið sér líða betur á þann hátt. Stúlkan fékk því 40 kr. endurgreiddar sem mismun á fargjöldunum og komst nú af með minni fæðispeninga á skipinu en ella. Geiri komst að þessu vorið eftir og krafði stúlkuna harðri hendi um mismunin á fargjaldinu og fæðispeningunum. En þegar stúlkan gat ekki borgað þetta, krafði hann móður hennar, fátæka ekkju um fé og hótaði henni málsókn ella. Ekkjan borgaði honum alla upphæðina (allt fargjaldið) samkvæmt kröfu Geira með 12% ársvöxtum. („Ekki alltaf einna", sagði Geiri).

3343 „Eg tala", sagði Karl V. Spánarkonungur, „þýzku við hundana mína, ensku við hestana, frönsku við meyjarnar, ítölsku við englana, en á spönsku tala ég við guð." („Heimskr." XLVI – 42. tbl. 13/7 – '32)

3344. „Signd af mundu sólrodans svellud grundin logar,
gullnum undir geistakrans glampa sund og vogar"
(Eftir R. St. tekið úr „Heimskr." XLVI. 42 tbl.)

3345. Jón mætir kunningja sínum, húsasmið, á götu og er hann drafhaltur.
„Hefurðu meitt þig?" spurði Jón.
„Já."
„Hvernig vildi það til?"
„Eg datt niður af þaki."
„En það ekki hræðilegt að detta svona?"
„O-nei, það er nú ekki svo voðalegt að detta, en það er vont að koma niður."
Heimskringla s. d. og ár.

3346. Herra Hansen er barnum yfir um og kemur þar á einhverri stað, sem hann veit ekki gerla hvort vera muni kirkjurústir eða kvalastaðurinn. Dyravörðurinn spyr hann að nafni.

„H. G. Hansen"

„Nú, veitingamaður. Jú, hér eigið að vera í 68, frúin bíður þar."

Já, þá veit ég í hvorn staðinn ég er kominn."

3347. Höskuldur sá, er býr í Sauðá í Flóa og talinn er einn af framskörðum vinbrugguninni þar austra, svo að hún er nefnd „Höskuldur", var á ferð í Borgarfirði að leita hrossa, en lét það þó eigi á sjá, heldur bar sig borgmannlega. Kvað þá einhver stráksi þessa vísu um hann:

„Hrigað kom á hestaleit, hrokafullur gljáni
Höskuldur, úr Hálsasveit og heilsaði engum manni."

3348. Þegar fasteignauppboð eru auglýst, t.d. jarðir, hús, skip o.s.frv., er það venjulega gjört þrisvar sinnum og hljóðar þá auglýsingin m.a. þannig:

„..... Fer hið fyrsta og annað uppboð fram hér á skrifstofunni mánudagana 16. og 23. júlí, en hið þriðja og síðasta mánudaginn 30. s.m. á eigninni sjálfri."

Nú bar svo við, að bóndi norðlenzkur, sem bjó í sjávarþorpi, átti hús og ekki annað fénaðar en eina kú og var hvorttveggja veðsett fyrir láni í bankanum. Bóndinn gat ekki borgað afborganir af láninu né vexti og yfirhöfuð staðið í skilum með það; veðhafi lét því auglýsa veðið, húsið og kúna, til sölu, en áður en til uppboðs kæmi, brann húsið, en kúnni var bjargað. Þetta var vitanlega til kynnt sýslumanni (M. J.) og endurnýjaði veðhafi beiðni sína til hans um að selja kúna.

Sýslumaður gaf svo út nýja auglýsingu um sölu kýrinnar og endaði auglýsingin þannig:

„.... Svarnúðótt kýr, að 3. kálfi o.s.frv. Fer hið fyrsta og annað uppboð fram hér á skrifstofunni fimmtudagana 3. og 10. sept. þ.árs, en hið þriðja og síðasta fimmtudaginn 17. s.m. á eigninni sjálfri."

3349. Á bögguli einu, sem sendur var með bíl úr Reykjavík austur í Flóa, stóð þessi áritun:

frugin Steinunn Bjarnadóttir
fylgir bukkull með smiðríge (3/7-31.)

3350. Sigurður gamli Sigurðsson bóndi í Eystri Loftstöðum var all-spangsamur, og talaði þá oft við sjálfan sig og þá einnig oft á fjarlægð við þann sem hann talaði við, en þó svo að hann gat heyrt til hans.

Einhverju sinni fór séra Páll sál. Sigurðsson austur að Odda á Rangárþing til séra Matth. sál. Jochumssonar og kom hann á laugardegi heim til sín úr þeirri ferð og bar honum að messa á Gaulverjabæ daginn eftir.

Sigurður fór til kirkju og er hann er kominn út á steintröppurnar, er liggur heim að Gaulverjabæ – milli lóðlakots og Gaulverjabæjar – sér Sigurður að séra Páll er á gangi fyrir utan hús sitt og segir þá Sigurður:

„Þú ert þá kominn frá Odda; þar bjó Sæmundur fróði og þar var Kölski, þegar hann sleikti hanginn af hellunni frammi undir Kirkjuhólunum. Sæmundur og Kölski, þeir voru nú karlar í krapinu, aldrei náð þið, Matthías og Páll, þangað með tærnar, sem þeir höfðu hellana og komið þér nú sælir, séra Páll minn!"

3351. Einhverju sinni sem oftar, komu tveir menn að Loftstöðum og beiðlust gistingar. Þeir hittu Sigurð sjálfan úti fyrir og spurði hann þá hvaðan þeir væru.

Við einum úr Biskupstungum (í Ölvesi).

„Já", sagði Sigurður, „þið eruð þá Þorbarar og er því víst best að vara sig á yðrum, en komið þið samt inn, Þorbaramir yðrkar!"

3352. Séra Eggert Sigfússyni í Vogsósum þótti gaman að útlista þýðingu ýmsra orða og orðatiltækja. Einhverju sinni var hann að fást við orðið drjúgur og sagði: „Það eru margt orð sem standa í sambandi við þetta orð og sýna þau hvernig viðtekna merkingu það getur haft í viðskeytum við ýmsum orð, t.d. drjúgur til vinnu, – drjúgur (matur) til mannaldis, landdrjúgur = mannum, sæudrjúgur (til vinnu) en eitt sambandið út af fyrir sig, þykir mér þó best, því það á við svo margt: Drjúgmontinn!"

3353. Symfonia í g-moll var leikin í útvarpinu. Kerling ein er í þetta hlustaði, sagði, grön í gögn:

„Það er aldrei annað að heyra í útvarpinu nú orðið en símoníur og fortrotta, (Symfoníur og Foxtrot), en það er nú ekki fyrir mitt höfuð."

3354. Þegar efirlíking Víkingaskipsins (Roald Amundsen) kom til Reykjavíkur í ágústmánuði 1932, var tekin mynd af því með Oddi Sigurgeirssyni sem stafnbúa. Varð Oddur vitanlega hræddur mjög af slíkri óg-sennd og sagði frá því síðar á þessa leið:

„Kafteinninn á víkingaskipinu tók mynd af mér, standandi í dabbinum me pjötturnar mínar í annari heddinni en hnefann í hinni o kjöldinn".

(Kafteinninn á Víkingaskipinu tók mynd af mér, standandi í stafninum með spjótið mitt í annari hendinni en hnefann í hinni og skjöldinn).

3355. Svendur „Kyrrass" (sem áður er sagt frá) er Íslendinn mjög og þykir gaman að vísum, sem fjalla um slík efni. Nýlega (í ágúst 1932) var hann mjög hugfangin af eftirfarandi vísnasamsetningi og um leið og hann sagði hana fram, gjörði hann athugasemdir þar við hana, sem hér eru settar í sérstökum línum milli sviga:

„Jón átti í ostkinni, eitt kar með konunni
en Gunna kón ung og fögur
(honum hefir líklega þótt hún hafa kristin brjóst)
með henni átti' ann fjögur!
Jafnt báðar Jóni unnu, en Jón unni meira Gunnu!
(Svona er það alltaf, að karlmönnum þykir vænna um frillurnar!)"

3356. Þá sagði Svendur „Kyrr" (sem hann einig var kallaður) frá þessu:

„Kraðnu konunnar í Vestmannaeyjum átti vingott við konu manns síns í Austmannaeyjum, en hún vildi engan láta „sjá það" og sagði hann þá:

„Hvað gerir það til, þó hálfbjánum hún Sigga sjái það?"

3357. Bóndi norðlenzk á Austurlandi var að fylgja lækninum heim til sín. Læknirinn var ungur maður, nýkominn þar á sveitina og hafði mikla mætur á íslenzkri náttúrufegurð. Það var júlí-kvöld, bjart og blítt veður, er ferðamennirnir riðu hvor viðámarshlíð ofan af heiðinni, hljóðir mjög. Sólin var norri gengin til viðar og gullfaldaði hæstu heiðar og hnjúka. Spegilfagurt fljótið rann eftir dalnum og idjagræn tún og engi blöstu við sjónum vegfarendanna.

Læknirinn var svo hrifinn, að hann sagði:

„Ó, sú undurkyrð og himneska fegurð; það er eins og maður geti ímyndað sér hvernig fegurð himnaríkis og sælubústaðar engla og útvaldra sé, er maður lítur slíka dýrðarsjón — en samferða maður hans þagði og horfði á eitthvað fjarmiðum sér, sem hann virtist vera hugfangin af.

Læknirinn leiddist þögu bóndans, varð gramur í geði og sagði við hann í bræstum tóm:

„Hvern a..... sérðu maður?"

Þá var eins og bóndinn vaknaði af draumi og sagði:

„Ég sé fuðr arj; ónnur er mórauð!"

3358. Bjarni heitinn í Reiðólfsstöðum hafði oft að orðtaki „bittinú" og var því oft kallaður Bjarni „bittinú". Einhverju sinni, sem oftar, kom hann að Brattsholti, til nágranna-konu sinnar, Guðrúnar Magnúsdóttur og sagði henni þar fréttir, að kötturinn í Reiðólfsstöðum hefði dottið niður fyrir sér fullum dalli af lýsi. Þetta hafði Guðrún ekki heyrt áður. Sagði þá Bjarni:

„Bittinú! Já, svo þú hefir ekki heyrt þetta áður, Guðrún mín!"

3359. Sú málvenja er víst algeng um land allt, að segja, þegar maður lýsir við að mega reiða sig á eitthvað sem satt er, eða reiða sig á að loforð um eitthvað verði efnd: „Já, ég ætla þá upphá þetta, eða ég ætla þá upphá þig" (með það)

Nú var það einhverju sinni, þegar mikil ekla var á að fá kaupafólk, að stúlka notkun úr Reykjavík fór með einbátnum Ingólfi upp í Borgarnes og ætlaði óráðin í kaupavinnu norður í land, að menn fóru hana fali strax sem hún kom af skipsfjöl og mátuðust til viðtal hana, að hún yrði kaupakona hjá þeim, en hún réði sig ekki strax, heldur vildi sjá til, hver þeirra byrjaði henni hæst kaupið. Tveir bændur í Borgarfirði höfðu haft tal af henni um þetta; þegar þriðji maðurinn fann hana að máli um sama efni sem hinir. Sagði hún stúlkan í mestu einfeldni:

„Ég á nú úr vöndu að ráða, því hann N.N. er að fala mig, en hann N.N. ætlar upp á mig og ég fæ eftir því hver yfirbýr borgar mér mest."

3360. Sigurjón gamli á Laxamýri átti son er Valdi var nefndur; hann var sinnisveikur og fyrirfór sér. Faðir hans kom þar að og fórði síðan komu sinni, móðurþeiksins, fregnina með þessum orðum:

„Nú er Valdi dauður; hann hengdi sig, þokkaþeiksurinn."

Þótkinn síðar kom Sigurjón á bæ nokkurn þar í sveitinni; þar lá gamall maður fyrir dauðanum. Sigurjón heilsar honum og segir:

„Þú ert nú bráðum dauður. Stilaðu kveðju minni til guðs og segðu honum frá mér, að ég biðji hann að fatta ekki hart á honum Valda mínum, þó honum yrði það á að hengja sig og svo skaltu segja honum um leið, að ég skuli senda honum lambshroppsp í haust og fá eina laxa, en Guðjónsen gangi þó fyrir."

3361. Sigurjóni var einhverju sinni boðið að fara utan og fór hann til Kaupmannahafnar. Þegar þangað kom tóku einhverjir gárungar hann niður sér inn á alræmt drykkju- og spilingar-bæli. Var hann þá ekki fyr sestur á sæti sitt en einn af vondisfólkinu bælisins sest á kné honum og fekur til að þukla þar fyrir sér, sem Sigurjón átti sízt von á og ekki er venja til að menn skiptti sér af.

Segir þá Sigurjón:

„Láttu mig að farna vera, felpa mín, þú hún Sigjólaug mín á það!"

3362. Þegar Einar Sveinsson sýslumaður bjó á Stóra-Hallabæ í Fljótshlíð, bjó bóndi sá á

Pitla Kollabæ, er Nikulás hér, afbrúdamaður að vetti og karlmennsku og varð hann oft að ýmsum verkum hjá sýslumanni, fór í sendiferðir fyrir hann með áríðandi bréf og peningasendingar og ýmsar ferðalög.

Rosasumar eitt áttu bændur foður sinnar úti að miklu leyti, en mest þó sýslumaður; í fáeinna daga þurrki náðu allir smábændur inn foðri sínu og var Nikulás einn meðal þeirra, en sýslumaður hafði látið hirða. Leitt nú rigningarlega ótt aftur og fétek þó sýslumaður Nikulás til þess að binda fyrir sig á túni, þó hann vildi ná heyi sínu inn, þar sem það var þurrt orðið, svo það kræktist ekki meira. Nikulás fer að binda og lætur sýslumaður dóttur sína binda með honum. Það vildi Nikulás ekki og krafðist þess að fá duglegri og vanari stúlku, en við það varð að sitja, sem sýslumaður lagði fyrir.

Við fyrstu sátuna, sem Nikulás batt með sýslumannsdótturinni, kæfði hann svo hart í reipið, að hún steypist kollhnýs fram af sátunni og upp á fangið á Nikulási og fóru fót hennar fram fyrir höfuð henni og klóru menn að. Við þetta varð stúlkan svo hrygg og reið, að hún hljóp heim til Eðja og sagði foður sínum frá þeirri óvirðingu, sem Nikulás hefði gert sér með þessu.

Sýslumaður lét kalla Nikulás fyrir sig og er hann kemur inn í stofuna sér hann að sýslumaður er reiður og lýsir stofunni, þrífur korða sinn og mundar hann að Nikulási, eins og hann ætli að rekja hann í gegn. Nikulás þrífur korðann af sýslumanni, leggur hann á kné sér og brýtur hann; síðan brýtur hann upp stuðinn og kleyfir ótt á tím og heimtar aðra stúlku til að binda með sér. Að nokkurri stundu liðinni kemur sýslumaður út á tím og hefir fulla brennivínsflöskuna í hendinni, sem hann rétti að Nikulási og gefur honum.

Þ 363. Einhverntíma sendi Sverrisen sýslumaður Nikulás þenna með áríðandi bréf og allmikla peninga til Reykjavíkur. Nikulás hafði heyrt, að nálægt Reykjavík lægju stigamenn fyrir mönnum og reynt að rena þá. Hann tók þrí vænan broddstaf með sér og mannbrodda. Þegar Nikulás kemur niður fyrir Elliðaár síðla dags og þá er rökkvað var, sér hann mann einn þjótandi upp skamt frá veginum og beina ferð sinni í veg fyrir hann. Nikulás fleygir af sér pokanum, þrífur til mannbroddanna

og bindur hjá á sig; síðan tekur hann staf sinn og poka í hendur sér og heldur svo áfram og nálgast þeir svo Nikulás og maðurinn, að þeir geta talazt við. Aðkomumaðurinn er byrstur í bragði og skipar þess, að Nikulás leggi pokann af sér og fái honum hann. Nikulás gaf þess engan kost og skaðist fara ferða sinna fyrir honum. Sagði þá aðkomumaðurinn, að hönduru skyldu skiptast og var Nikulás þrís til þess.

Þeir tóku þrí saman og fann Nikulás, að þar var jafnvel við ofureffli hans að eiga; hann gætti þrí þess mest, að reyna að standa á fótum og notaði nú mannbroddana til þess að spartka í fætur og leggi aðkomumanns, sem mest hann gat, unz hann fór að emja og stirðkja, en Nikulás spartkaði þrí meir. Endaði svo viðureign þeirra, að aðkomumaðurinn taðist friðar, lagðist niður, svo, að Nikulás gat bundið hendur hans og fætur; lét hann svo aðkomumann liggja, þar sem hann var kominn og hélt sou leiðar sinnar niðurí Reykjavík og sagði til mannsins og frá viðureigninni þeirra. Var maðurinn síðan sóttur um kvöldið og settur í svartholið og dæmdur til hegningar og útláta.

3364. Meðan Scherbeck landlæknir dvaldi hér (ár) var mylingsmaður nokkur hjá honum er Júlíus hét (Ólafsson, bróðir Magn. Ól. ljósmyndara) og var hann eins og ungum mönnum er títt gáskafullur og gamansamur í viðtali sínu við sína líka og stundum við stúlkur. Nú hét landlæknirinn að hann væri lausláttur – en það unnu hann þó ekki hafa verið – og vildi vanda um þetta við Júlíus. Landlæknir var, eins og fleiri Danir, er lingað hafa flutzt, fremur illa að sér í íslenzku, þótt hátt standandi embættismaður væri.

Umvöndun eða ráðlegging landlæknisins var á þessa leið:

„Nú ska e seija ydor einn lutur, góði minn, og taki nú vel etti: Liggi nú ekki aettfor Kiekji í bússeni me Kvinfólki, te geta veri bara vont ti a veri me í þessi!"

(„Nú skal ég segja yður einn hlut, góði minn, og takið nú vel eftir: Liggið nú ekki á buxunum hjá Kvenfólkinu; það getur verið bara vont að vera með á þessu!")

3365. Ásgeir Einarsson alþm. á Gingeyrum var einn hinn gildasti bóndi í Húnaþingi. Hann átti konu þá, er Helga hét, Jónsdóttir, frá Melum.

Var eitt sinn Ásgeir nýsprá frú, að láta flytja brennivínstunnu heim á heimili sitt um leið og hann lagði inn ullina og bauð ýmsum bændum til sín,

þar úr sveitinni og nágrenninu og veitti hann þeim óspart af brennivíni því, er hann þannig hafði drýgt; sátu þeir nætur sem daga að drykkjunni og var Ásgeir sjálfur ekki síður þátttakanda: þar var því dynjandi drykkjuköst á heimili hans í marga daga, því þegar það spurðist um sveitina, hvílíkt rausn væri á Ferðum, „rennur margir í lýsinu" og nikkur fleiri komu en Guðnir vorn. Rósa þraut lögurinn og tunnurnar í það sinn.

Næsta vor hélt Ásgeir upp á tíunda hatti og fleytti þá einnig heim til sín fullu brennivíns-tunnu, eins og áður áður og varð þá eigi síður „handagangur í öskjunni!". Sjálfur lagðist Ásgeir upp í rúm og lét veiðigesti sækja sér og þeim vínið í stóru könnu, utan úr skemmu, jafnóðum og það þraut inni, gistentu menn sér hið bezta.

Svo var þann dag einn, að Ásgeir sendi mann einn með könnuna út í skemmu og kom sendimaður með þá sorgarfregn inn til hans aftur, að búið væri að skúfa krananum úr tunnunni, allt brennivínið væri farið niður og flóði það nú eins og hafsjór um allt skemmugólfið og jafnvel út á hlað.

Ásgeir setti hljóðan, starði steinþegjandi upp í loftið á stofunni stundarkorn, uns hann sagði:

„Nú er Helga mín reið! – Og nú skal ég aldrei bragða vín framar!"

— Ásgeir efndi orð sín: Hann neytti einskis dropa af víni eftir þennan atburð!

(Fr.þ. 25/10-'32).

366. Auglýsing í Vísi 193[illegible]: ~~[illegible]~~. (3/10-'31?)

„Til leigu 2 herbergi kristur og svefnherbergi fyrir einn eða 2 einhleypinga eða fyrir góðan kvenmann með lítlu eldhúsplássi. Upplýs. á Skólavörðustíg 19." (3ii.

3367. Þórarinn Böðvarsson prófastur í Görðum var á máli við nágranna sinn, Grím Thomsen á Bessastöðum. Einhverju sinni fóru þeir ríðandi, hvor í sínu lagi, þó viðstaðalaust gátu þeir ekki orðið samferða, inn í Reykjavík. Á heimleiðinni fell séra Þórarinn af baki á Kópavogshálsi og fótbrotnaði. Lá hann þar hjálparlaus, uns Grímur Thomsen bar þar að, og í stað þess að skiptast á neitt af honum, sagði Grímur, um leið og hann hélt leiðar sinnar áfram eftir veginum:

„Þú hefir gott af þessu, Þórarinn!"
Geimur Thomsen kom að Görðum og sagði þar þó frá hvernig komið var fyrir séra Þórarni og sagði, að menn gætu sótt hann, ef þeir vildu!!)

3368. Dóm sinni var séra Þórarinn í máli við Jörgen gamla Hansen í Hofnarfirði. Þegar Hansen eignaðist fyrsta barn sitt, vildi hann ekki nota séra Þórarinn til að skíra barnið, heldur sótti laji, er fyrverandi prestur hans (séra Jón á Stafafelli) var á leið, að láta hann skíra það (d: Begim), en séra Þórarinn krafði hann eigi að síður um skírnartollinn og varð Hansen að greiða honum hann.

Í síðasta skifti, er Hansen eignaðist barn, lét hann séra Þórarinn að vísu skíra það og hélt Hansen þá sjálfur barninu undir skírn. Þegar að fór heim, að presturinn spurði: „Hvað á barnið að heita?" þá bað Hansen upp sex nöfn í röð: Hans, Jörgen, Ferdinand, Frederik, Rosant, Kristian. Presturinn bað hann þá gefa sér nöfnin skrifuð á blað og varð Hansen að gera það.

Þvert á móti síðar (1887) fæddist Hansen annar sonur og þá urðu nöfnin sjö, alt hin sömu og í sömu röð, sem á hinum drengnum, að öðru leyti en því, að Elís kom næst á eftir fyrsta nafninu. En það Jörgen Hansen, sem nú býr á Kaufa á vegi. Ekki hélt Hansen gamli þessum dreng undir skírn og hafði heldur engin brögð í tafli við séra Þórarinn í það sinn.

3369. Á torfkirkjunnum gömlu var venjulega klíðarglugg í upp í yfir prédikunarstólnum og sömuleiðis svo um þann bæinn, eins og gaflglugga á baðstofum, þannig, að rokkensskorar gluggatóft var um þá, og var altíð að hundar leggjust þar, meðan á messugjörðinni stóð. Einnig var slík gluggatóft nauðsynleg fyrir menn að standa í (upp í þakinu) þegar þeir þurftu að „taka (snjó) af gluggunum".
Á þeim tímum var það siður presta, að predika blaðalaust (hafa ekki röður sínar skrifaðar) og má geta nærri, hversu vel sumar þeirra mun hafa verið samdar. Fyrir því unnu þeir biskups Vídalín hafa skipað svo fyrir, að prestar skyldu flytja röður sínar eftir skrifuðum handritum.
Prestur einn norðanlands, Pétur, faðir Péturs biskups, kvartaði undan þessu við biskup og taldi fyrirskipunina óhæfilega, því oft kæmi það fyrir, að ekki sæist á blöðin, bæði vegna þess að gluggatóftin fylltist af snjó og engu síður hitt, að hundar settust þar og hefðust þar við

meðan þrestunum vðri í stólnum. Hann skrifaði því biskupi bréf og mælti til þess (í spangi?) að hann finni ráð við þessu og benti sér á ráðið.

Biskup skrifaði honum aftur m. a. þetta: „Æ, sigaðu, blessaður sigaðu!"

3370. Sveinn Bjarnason í Markaskarði í Hoolhreppi var matgefinn maður mjög og gekk oft að fá að í þeim erindum, að snækja sér bita; var honum þó oft reflega veitt, ekki sízt á Velli hjá Hermanni sýslumanni og konu hans; þegar Sveinn kom aftur heim til sín, virðist hann engu síður eða haldinn vegna svangalar en áður en hann fór í slíka leiðangra. Einhverju sinni bar svo við, þó er hann ætlaði í slíkar ferðir, að hann vildi biða eftir mat hjá konu sinni eða bústýru til að borða hann áður en hann lagði af staðar. Konan var að elda vatnsgraut með nognum gulrófum, því ket eða annað var ekki til að setja hann með eða gjöra súpu af. Sveini leiddist að bíða, þótt grautnum vðri ndri soðinn. Hann tók því til sinna ráða og klæddi sér í eina rófuna upp úr sudunni, stakk henni í stryndi upp í sig, en þótt rófan vðri nokkuð heit, kom honum ekki til hugar að taka hana út úr sér, heldur ~~vermdi~~ hemdi henni niður eins og hún var, og fór hún alla leið sem hann var ætlað að fara, en hvílík óp- og kvein!

3371. Sveinn var afar hræddur við mannýg naut og kálfa. Meðan Sveinn bjó í Kólshúsum í Gaulverjabæjarhreppi, bar svo við eitt sinn, að hann sér kálf frá öðrum bæ koma þar heim undir bæinn. Kálfurinn sýndi auðvitað ~~engin~~ ekki óvinátttu sinni á sér, en Sveinn hleypur inn í skemmu, undir þar í tóskera-torfljá, hleypur síðan upp á baðstofuloft, sest þar klofvega og kallar síðan til kálfsins: „Komdu nú, ef þú þorir!"

3372. Ódrusinni var Sveinn að slá í veitu nokkuri austanvert við Þegnishóla og var oft þannig að láta þess getið við fólk það er með honum var á slattinum um daginn, að hann gæti ekki staðið á fótunum fyrir riðu og þreytu og þyrfti að fara heim. Í þessu bili heyrir hann naut óskra nálægt sér og verða bölvandi að róta í moldarflagi. Tekur Sveinn þá undir sig stökk og hleypur eins og fætur toguðu heim á tún og hugðist að bjarga sér undan bola í hellisinn

sem var þar í túninu og höfðu menn jafnvel aldrei séð hest klaufa jafn hart sem Sveinn hljóp þá; hann náði í hellinn og hérðist þar það sem eftir var dagsins.

3373. Bergur Bergsson í Kálfhaga í Sandvíkurhreppi var afar hraðlur við mannýg naut. Sigurður Ólafsson systrunaður í Kaldadarnesi átti bola, sem talinn var nokkuð glettinn við menn. Bergur bar sig oft undan áreitni bolans við sig og fór jafnan fram á það við systrunaum og aðra þar á heimilinu að bolinn yrði drepinn, en það fórst jafnan fyrir. Bergur fann ráðið, til aðlosast við þennan óvinu sinn: Einhverjum sinni sér systrunaður að Bergur kemur stríðandi á fjórum fótum inn í hús til hans og segir: „Eg er dauður! Heindauður! Nautið! Nautið dræp mig!"

Systrunaður lét ekki segja sér það tvisvar, að láta sækja nautið og drepa það!

3374. Bergur í Kálfhaga var skynsemdarkarl, en óðrufullur mjög og margendurtók sum orð sín er hann talaði, einnist til að láta menn hlæja að sér eða til þess að koma málum sínum fram. Einhverju sinni kom hann til Kárusar Pálssonar hornóðgafa og sagði: Komdu sæll, Kárus! Þú ert mikill lærdómur, Kárus! Þú lærir allt! Eg er kominn til þín upp á konuna mína, upp á hana Helgu, komna í Kálfhaga. Upp á þetta gat, þetta vodalega gat á henni Helgu, þetta gat, sem aldrei vill gróa og aldrei gróar og aldrei getur gróið. Og svo er það ég, Vesalingurinn, altaf skítinn, lasinn og limaður, eiginlega vitlaus, bandvitlaus, en ekki vitlaus samt, heldur hálfvitlaus, þó, eins og þú þekkir, Kárus; ég held þú þekkir það, Kárus, já, þvílík vitleysa!"

3375. Bergur í Kálfhaga kom einhverju sinni inn á úrsmíðavinnustofu Jóns Hermannssonar úrsmiðs í Reykjavík, heilsaði honum og sagði: Haldið þér að nokkur sá maður sé til í heiminum, í allri veröldinni, sem gæti fátækum karli, blásfátækum karli austan úr Flóa, ár, nýtt ár, hálfónýtt ár, vísalaust ár, alveg ónýtt ár, sem enginn getur notað og enginn vildi eiga, bráðónýtan hjall, hjall, sem ætti að fleygja og enginn þekkti á, þó það gengi, gengi bara hálfan daginn, hjólalaust ár? – Haldið þér að sá maður sé til, sem svona vari góðsamur þá tíma fyri að gefa honum nokkurt ár?

3376. Magnús Erlendsson gullsmiður (d. 1932) lánaði Grímu Einarssyni (Friðgeirssonar) frá Borg nýtt reiðhjól. Grímur komst m. a. á hjólinu inn í hús frá Sísie Wiem á Laufásvegi og varð hún forvitna við þá heimsókn, og þegar Grímur stóð á Magnúsi hjólinu, var það allt blautt og brotið og höfuð Gríms allt blóðugt og bundið reifum.

Magnús sagði við Grím: „Hvaðan á ég á þetta, strákur! Hvernig gazt þarna svona mikið þig og hjólið, asninn þinn?"

„Æ, æ!" sagði Grímur, „alt of mörg hús; alstaðar hús; eintóm hús!"

3377. Um jólaleytið 1932, þegar Hjalti Jónsson framkvæmdarstjóri og bæjarstjórnarmaður þótti hafa brugðist („svikið") Sjálfstæðisflokkinum, með því að vinna á móti á gjöra Sigurð Jónasson („Seriós") að borgarstjóra Reykjavíkur, var því haldið óspart á loftið, að Hjalti hefði „selt" sig.

Úr af þessu spunnu strákarnir ýmislegt það, hvort „kolatonnið væri ekki komið niður í 30 sálfuspeninga" (það kostaði þá 40 kr.), eða „hvað kaupið væri á Hjalteyri". Aðeins „brandara" voru strákarnir með um þá mundi, í sambandi við þetta, svo sem þar, að í stað þess að segja eins og kerlingin: „Ég vissi að það var eitthvað, sem hann Júdas gerði", sögðu þeir: „Ég vissi að það var eitthvað, sem hann Hjalti gerði."

3378. Ónefndur maður(!) nokkur lýsti nágranakonu sinni þannig:

„Hún er góð í fólki og miðlífræl og framúrskarandi lygin og mér liggur við að segja fjósfótt, en það lof ég mér allt vera, en verst af öllu er, hvað hún er ágjörn – því þá er hún –, en þá er ekki svo að skilja, að ég vilji lasta hana, kerlingargreyið. Ég er vanur að reyna að finna betri hliðarnar á náungannum og hefir mér oftast tekist þá, því þá má hver maður eiga sig hann á."

3379. Maður nokkur (Pétur M. Bjarnason) sagði við Jón bróðurson sinn, en hann var á vinnu hjá Pétri: „Heyrðu, Jón! Þú átt að hlýða mér, hlýða mér eins og hundi! Skilurðu það?"

3380. Sami maður sagði á kunningjahóp: „Nú er ég ó að hugsa um að fara að láta gelda mig."

Sagði þá einn hinna viðstöddu: „Þá er alveg óþarfi, þú ert ekki svo fjörugur, að það taki því."

P. M. B.: „Ekkert er vgæl, ég meina, að gelda mig öfugt, eins og hann Jónas lækni á Hvammstanga gerði!" (Hann mátti á láta yngja sig upp, og sýna orð hans kunnáttu hans í ísl. máli).

3381. Páll Andrésson í Eyvindarmúla bað Tómas Sigurðsson í Barkarstaðum, að fara út á Stórófshvoli og finna lokinn þar, vegna konu sinnar. Sagði Páll Tómasi nákvæmlega til sjúkdómseinkenni konunnar. En þegar Tómas var kominn niður í traðirnar, rauðar Páll allt í einu við sér, kallar á eftir Tómasi og segir:

„Heyrðu, Tómas! Eg gleymdi að segja þér, að ef lokinn spyr þig, hvort konan mín sé nokkuð hinsegin, þá segðu honum, að þú viti mín lítið um það, en ef hann reynir þig þá skaltu segja honum, að ég hafi sagt, að ekkert beri á því, að hún sé neitt hinsegin, þó allt og sé mín reyndar veik að þessu!"

3382. Reykvíkskur kvæðskapur í 19. öld (vísanlega í dönsku): („I Amsterdam paa Holland", smíð í Ro.)

I Reykjavik paa Island, der lua en gammel Jagt,
den havde ingen Kryverbom og heller ingen Fragt.
Kaptainen, han hed Brandt, –
han var en Fyldefant –
han drak saa megen Brændevin, som Folkene drak Vand.

3383. 1. Skáldskapur Óla norska (Ólafs Haldórssonar):

Í Borgarnesi einu Höðingjó búer
Sína sveitungin hann undir sig kúer;
mod kýgin og svikin har hann spillet sig opp,
Heraugu hefur hann fengið sér og jótrubely nokk,
Ekkji trúer mig at hann er af Mjallahvít Hokk
~~Dog~~ Dog er hann líkt Drottningens Mokk.

2. Hann byggir sér Slot af Stene og Tre
Og di som Der kommer nie Krype po Kne
Thar frýsur í hel bode menner og mýs
og thar er rifur sem smjúga nie Grís.

3. Skyldi thad Da vera hann Skalla, hann Grím
Sem thar útí Borgarnes gjörir slékt grín?
Ekkji troer mig ad thad er Kallinn han

Þi hann skal vera Död og Grafin niður í Sand.

4. Eða skyldi það da vera Skelpan hún Bráls?
Þú sagan mér segir að Borgar hún Stráls.
Ekkje troer mij að það er Kellingin hún Bráls,
Þú sagan mér segir að í Sundið hún fáls, (Efaulk).

3384. Sonni kvæðir um stúlku:
Gunna mikið kátur er, einkum þegar hún þéttur sér;
augun sétur hún þó mér, eins og kúla úr byssuher.

3385. Dansku þéttur kvæðir um skipstrand í Reykjavík (1904), þegar kútter „Coalfine" rak upp í „Batterið":
Nú er skipið strandaður, standur upp á skeri;
illa var hann vandaður, líklega úr gleri (Carl Hemmert)

3386. Jakob Hálfdánarson var frumkvöðull að Kaupfélagsskapnum nyðra og allra bezti karl, en hann var bráðlyndur og gætti þess þá ekki sem skyldi, hvað hann sagði, en áttaði sig þó á því nærri samstundis og snéri því upp á gástu. Hér er eitt dæmi um það: Þúvetningar og Kinnungar komu til hans í verzlunarerindum. Það var í mestu snjóa- og kulda-tíð. Jakob afgreiddi Þúvetningana sér í lagi og á undan Kinnungum, sem venjulega voru í minni metum en hinir. Þegar afgreiðslu Þúvetninga er lokið, rýðjast Kinnungar allir og margir saman inn til Jakobs og segir hann þá við þá:
„Og farið þið allir til h.....! — en komið þið samt aftur, þegar yðkkur er orðið nógu heitt".

3387. Þorsteinn gamli í Moshól var ákaflega maður mikill og allrogginn karl. Einu sinni er hann var í fjallferð að haustlagi, fundu menn vankaðan sauð á afréttinum og átti Þorsteinn sauðinn. Var ekki um annað að gera, en að slátra sauðnum þar á afréttinum, því sauðurinn varð ekki rekinn, vegna vankans. Nú þótti Þorsteini alveg ótækt að skera sauðinn niður, svo að hann gæti ekki haft blóðið úr honum heim meðan sér. Samferða-

menn hans sáu engin ráð til þess og er þeir voru að þinga um þetta, alveg ráðalausir, óðu Þorsteinn að þeim með miklum blástri og hávaða og sagði:
„Þið eruð hver öðrum viðlausari! Ekkert vitið þið! – Ég hefi þó vaniðst því, að láta blóðið í vöðtina, þegar ekkert annað er fyrir hendi og það er sjálfsagt að gera það nú. Skiljið þið það ekki, þiðtar?"

3388. Maður nokkur sydra, skrifaði Þuríði í Garði bónarbréf, semilega í spangi; þessu svaraði Þuríður með eftirfylgjandi vísu:
„Mér er skylt að aðvara ydur, ungi maður, sem vonar og biður:
„Sjaldan er á botninum betra." – Maðurinn er ný 40 vetra." (Stef. Stef. Lilkur, 20/1-'33)

3389. Einar gamli Þórðarsson umboðsmaður í Kaldadarnesi fór einhverju sinni út á norðist timburskip, sem kom á Bakkann, og ætlaði að kaupa timbur á skipstjóranum í lausasölu. Einar kom í land og hafði ekkert timbur keypt, en sagði:
„Þarna var ljóti kjánakarlinn, þiðtar; ég talaði við hann öll þau tungumál, sem ég kunni, en hann skildi ekkert orð af því, sem ég sagði."

3390. Prestarnir fóru í útreiðartúr og var þeirri ferð síðar lýst þannig:
Ferðamenn ~~mannaðs~~ frosnu ~~ríki~~ sýndi, – (en) fullur var ann –,
vegi, ~~heiti~~ fólki og ~~fjörgum~~ fræðum fýndi, Þryggvi Kvaran.

3391. Maður nokkur nyðra, er Pálmi hét, átti mörgu frúðleiksborn, en þau áttu engin börn. Um þetta kvað séra Þryggvi Kvaran:
Ef ég bara fengi frið, ~~við~~ frúna við að hjala,
skyldi ég Pálma leggja lið og láta verkin tala.

3392. Hvað er bjartsýni? Þessu svara Englendingar þannig:
Það er bjartsýni, ef Englendingur hyggur að hann gröði á því að kaupa eitthvað af Þýðingi til þess að selja það Skotlendingi.

3393. Hvað er bölsýni? Þessu svara Ameríku menn á þennan hátt:

Það lýsir bólsýni, að fráfall fyrir það fó maðurr gird, ~~maðurr~~ brúðurnar upp ~~upp~~ sig með nýjum axlabönd, sterku ólarband um brunastrengum og krokinn í skyrtuna með krókapöðum og öryggisnælum, sé maðurr sannr sem áður hreddur um að brúðurnar fari niðrum sig.

3394. Þegar Ólafur heitinn í Vaðnesi var jarðsunginn, var, eins og þá tíðkaðist haldinn erfisdrykkja og borðsálmur sunginn áður en borðhaldið hófst; séra Eggert Sigfússon var þá prestur í Mannamóti og sagði hann við söngmenn áður en þeir byrjuðu borðsálminn:
„Hýfið þið yðlaðr nú að syngja, stó ég er orðinn svangur."

3395. Maðurr nokkurr í Biskupstungum sagði:
„Það sem ég snúda og Guðmundur bróðir mátar, þykir mér altaf svissfallegast."

3396. Þeir voru saman í fjölmenni brúðkaupsveislu í Grímsnesi, nágrannarnir Gyðinn í Ytey og Bjarni í Bjarnastöðum. Að borðhaldi lokinu settust þeir hvor við annars hlið og tóku að spjalla saman. Eftir svo sem lengri leið tók vinið að stíga þeim til höfuðs og þeir að verða hávaðarni. Veislugestir drógu sig nær, til að heyra þáræða ástamál sín. Meðal þeirra var það eitt, að Gyðinn bar upp á Bjarna, að hann hefði stolið teiglu frá sér þá um vorið, en því neitaði Bjarni með öllu og sagði:
Þú sýnir það eins sem fyr, Gyðinn minn, hvern mann þú hefir að geyma, að bera upp á mig þjófnað og nota nú þetta hátíðlega tækifæri til þessa í áheyrn fjölda manna, sem allir vita, að ég er ranglega sökuð af þér."
Svo Jón presturr á hvorfelli heyrði til þeirra, vildi konna á sættum og sagði:
„Hann (Gyðinn) hefir kannske ekki séð þig síðan þú tókst teiglisstöðinna."
„Jú, jú", gall Bjarni við. „Hann hefir oft hitt mig síðan, en aldrei nefnt þetta einu orði fyrri við mig!"

3397. Aldurhniginn kona ávítaði „Kárinn" fyrir drykkjuskap. Hann kvað:

„Baldur gamli gaf mér smalaka, gaddi bezta: Flogvín.
Honum á ég það að þakka, að þú ert ekki hornan minn!"

3398. Simon Sigurðsson var fáeinar gestur á verzlunarbúð H. P. Duus á Keflavík og voru ýmsir þá að ertu hann og koma honum til að segja einhverspangsyrði, þar á meðal var Duus. Einhverjum einni er Simon hótti Duus nærgöngull sér sagði hann, þegar Duus hafði kreikt hann úr einum horni í annað til þess að koma honum út:
„Einhverntíma dey ég, Duus og þá ferðu til h..... Duus, en a..... rekur þig úr einum horni í annað og segir við þig: „Þú mátt ekki vera hér, Duus, farðu í þetta horn Duus!" Af þessu getur þú nú séð, Duus minn, að a..... fer með þig á sama hátt og þú fer nú með mig og skal ég ekki ofþyrma þig af því, Duus minn!"

3399. Björgvin sýslumaður átti kúgu eina, feita mjög og fallega, – en hann er talinn vera hvorttveggja í senn dýravinur mikill og matmaður –. Búfræðingur nokkur dáðist að því við Björgvin, hversu feit kúgan væri.
Sagði þá Björgvin: „Jæ: það kemur alltaf vatn upp í munninn á mér, þegar ég sé hana".

3400. Jóhann Pétursson (Þjarnasonar frá Hákoti) var um langt skeið „steinfari" Björgvins sýslumanns, en nú komnir til Reykjavíkur. Björgvin og Páll sonur hans voru þar á ferð og hittu þeir Jóhann á götu og spurðu hann um líðan hans.
Jóhann kvað sér ekki líða vel, meðal annars vegna þess að hann væri að missa sjónina og sæi nú orðið mjög lítið.
„Já, já," sagði Björgvin, „en hafið þér nú ekki samt góða matarlyst?"

3401. Í tilefni af því, að Kvennfólk tók upp á því að ganga í buxum í stað pils, t. d. á fordæmum, kvað einhver (veit ekki hver):

„Eftir hatti og hugnum, hygg ég fari að vonum,
ít ir bádum buxunum, byggja þar karlmannanum."

(Vísuna lét mig heyra Halgr. Jónsson Kennari, og er hún semil. eftir hann.

3402. Bóndi nokkur lýsti nágrana sínum þannig:

„Fyrst er náðslagað, síðan er efast og úr efasemdunum verður svo athafnaleysið."

3403. Jón Guðmundsson á Egisiðu átti m. a. börna sinna, sem hann er Páll hét og varð hann sinnisveikur; kom það m. a. fram í því að hann tóldi sjaldan heima og að hann var á sífeldu flakki hér og hvar um nálægar sveitir. Einhverju sinni var svo við að Páll trúlofaðis, á einni slíkri ferð sinni og þegar hann kom heim og hitti föður sinn að máli, sagði Páll við hann: „Nú er ég trúlofaður, pabbi!"

Jón gamla setti hljóðan sem von var, en sagði síðan eftir nokkra þögn:

„Ég held þú sért bara að versna, Palli!"

3704. Gunnar Sigurðsson frá Selalæk var löngum kaupsýslumaður mikill, einkum með fénaði, hross og sauðfé. Einhverntíma þótturst menn verða þess varir, að Gunnar hefði gróða óverðulega mikið fé á þessum kaupstaðs sínum, jafnvel nokkur tugir ~~ára~~ þúsunda króna. Nokkru eftir þetta var Gunnar á ferð á Egisiðu og þótt eigi láti hann mikið yfir sér, þóttist hann vera landdrjúgur í tali um einhvern nýfengnum gróða og þurfti hann nú að nota landsímann til viðtals við fjársa menn í Reykjavík og varð það flest svo mikið skeitmál, að fólkið er áhlýddu var á heimilinu skildu um hvað var að ræða, enda var heimið vitanlega óviðkomandi, en það varð þó til þess að einhver heima manna fann ástæðu til að tala um þetta við Jón á Egisiðu og segja honum eitthvað milli og ofan af. af fréttunum og sagði:

„Hann Gunnar á Selalæk hefir gróða einhver óskaplega nýlega, líklega marga tugi þúsunda."

Jón gamli þagði um stund, en sagði síðan:

„Ó, já, það getur vel verið. Hann var hérna í sínum í morgun, en ekki gat hann þó borgað neitt af sínum samtölum; – en hann hefir kannske ekki verið búinn að byggja."

3405. Útvarpsfólkið sagði fréttir frá Ameríku og meðal annars að þar hefði geysað fellibylur mikill. Í frásögn hennar var þetta þannig:

„Nýlega urðu miklar hvirfilbilanir í Reykjavík." Og til frekari áherslu tvítók hún þetta og sagði: „Nýlega urðu miklar hvirfilbilanir í Ameríku."

3406. Veturinn 1932-1933 var kona ein í Reykjavík, sem fyrir nokkru var flutt til bæjarins úr sveit, fúsu gestur á mötuneyti safnaðanna og hafði hún m. a. fengið þar mjólk daglega um tveggja mánaða skeið.

Forstöðumanni mötuneytisins grunaði, þá er hér var komið mjólkurgjöfum til konu þessarar, að hún hefði ekki eins mikla þörf mjólkurinnar sem hún lét í vetri vaka og spurði hana því:

„Eru ekki tvær dætur yðar uppkomnar hjá yður?"

Konan kvað svo vera, og var hálfhissa á slíkri spurningu.

„Hafið þér ekki meina ætlun hauka dætum yðar, eða svo, að þær geti létt sér undir með yður, að þér komist hjá því að leita hingað með mjólkurgjafir?

„Ætlun!" sagði konan, „ef má ekki missa þess, því þar mjólka þessar tvær kýr, sem við eigum."

3407. Kerling nokkur, var á sveitinni" (Reykjavíkurbæ) um margt ár og sótti fátækastyrk sinn mánaðarlega til bæjargjaldkerans. Loks dó svo gamla konan, og fór jarðarför hennar fram á bæjarins kostnað, sem venja var til um sveitarómaga; en að jarðarförinni loknu og er að því kom, að athuga skyldi reiðu konunnar, kom það upp úr kafinu, að hún átti nokkuð þúsundir króna á sparisjóðsbók í Landsbankanum, og er að var gætt, sást af bókinni, að gamla konan hafði lagt tvær eyri af fátækastyrk sínum á vöxtu í bankanum, sama daginn, sem hún hóf hann hjá bæjargjaldkeranum. —

— Þessar tvær konur má segja um, að hafi verið „forsjónardýrar konur" —

3408. Bjarni gamli í Tungufelli var talinn mjög rólyndur maður þar í sýslunni, en einfaldur nýjög og forvitinn. Sigurður gamli í Kóngsvatni (Magnússon) var kátur mikill og gerði sér oft dæla við Bjarna og einfeldni hans.

Einhverju sinni hittust þeir Sigurður og Bjarni og höfðu þeir ekki hittst áður um árið.

Bjarni spyr: „Hvað segið þér nú í fréttum, Sigurður minn?"

Sigurður varð drjúgmæltur vel, að vanda, og segir:

„Það er nú ekki mikið, sem ég segi í fréttum, Bjarni minn, ef sagt gott!"

„Æ, hvad er þad, Sigurdur minn?"

„Þad er varla segjandi frá því, Bjarni minn!"

„Hvad er þetta? Hvad hefir komid fyrir?"

„Þad er svo bágt, ad ég get varla sagt frá því. Ég vona ad þad hafi ekki slom eftir kúst."

„Æ, blessadur segdu mér þad, Sigurdur minn, þad skal ekki fara lengra!"

Jeja, Bjarni minn, ég veit, ad þad er óhett ad tróa þér fyrir því, þó þad sé kanske eitthvad ordum aukid. Ekki hefi ég búid þad til."

„Nei, þad veit ég, Sigurdur minn, en blessadur segdu mér (~~vér~~) þad samt!"

„Ójá, ég ætla ad hetta á þad. — Hann Magnús gamli í Skollagróf hentist þá skyndi í fyrri nótt, ad hann reid kornunum sína úr axlarliðunum!"

„Æ, æ, hvada ógnarvandræði! Og vildi þetta til í rúminu?"

(Magnús í Skollagróf var á ferd med korn sínu en hún datt af hestbaki og fór úr liði á öxlinni)

3409. Einhverjn sinni komu þeir úr sudurferd (frá Hafnarfirdi) Sigurdur á Kópsvatni og Jón í Skipholti (Sigmundarson) og var hann annar hádfuplinn frá. Á ferd sinni tóku þeir med sér steinnokkra, hraustinn, og höfdu heim med sér. Einar á Bleydjuholti sér steinnana og spyr hvad þetta sé.

„Þetta er nú nýji hellulitarinn, sem þeir eru farnir ad selja í Ferdinum, Einar minn; hann kvad vera ágætur og er ódýr mjög, en þad þarf ad sjóda hann nokkud lengi. Hérna geturdu fengid hálfpint mola til reynslu," sögdu þeir og fengu Einari einn hnullungum.

Einar vand þegnari en frá megi segja, ad fá slíka gjöf og fór med steinmolann heim til sín. Daginn eftir, ad á liðnum degi, kemur Einar til þeirra Sigurdar og Jóns, býr sig annlega og segir:

„Ég hefi sodid þenna hellulit á allan dag vid hverasudu, en þad kemur engin litur á vatnid og þró sidur á vadmálid sem ég vand jafnlengi. Hvernigætli standi á þessu, þeltar?"

„Farduu heim, Einar minn", sagdi Sigurdur, „og sjóddu lengur!"

3410. Til merkis um álvöðum og stígvan frambúð séra Ólafs Ólafssonar Fríkirkjuprests í Reðnstóli – en hann var einn hinna mælskustu og skörulegustu presta landsins –, sagði Brynki frá Hólmi þetta:
„Það þarf engum að hvá eftir Faðirvorinu hjá honum séra Ólafi!"

3411. Stutti Bjarni (Magnússon frá Sumbakoti) gesti einusinni að Úlfarsfelli. Morgunin eftir sagði húsfreyjan þar við hann:
„Hvað er að sjá rúmið eftir þig, Bjarni! Þvílíkan varg hefi ég aldrei séð!"
„O–, það er ekki meiri lús á heimilinu fyrir okkur, en víða annarsstaðar!" sagði Bjarni, og brá sér hvergi.

3412. Árið 1910 barst sú fregn um Norðurland og víðar, að von væri hafaskipum einnar, sem nærgöngul mundi verða jörð vorri og vekti hún allnokkrum ótta og umtal meðal manna.
Á Akureyri, eða þar í grend bjó maður nokkuð er Ólafur hét Þórðarson. Stefán skólameistari Stefánsson spurði hann:
„Sérð þú annars nokkuð til hafaskipanna, Ólafur minn?"
„Nei, nei", sagði Ólafur, „en ég byrgði mig samt inni gemlingana mína í nokkrar nætur, til þess að vera við öllu búinn."

3413. Guðmundur gamli á Keldum var þrígiftur og átti margt börn við hverri konu sinni, auk ýmsra annara.
Þegar Guðmundur var kominn á efri ár og hafði misst allar konur sínar, var hann spurður:
„Þótti þér ekki annars nógu gaman að vera svona oft í tilhugalífi?"
„O– fari það kolað. – Það var þá helst til klóaðsminn", sagði Guðmundur.

3414. Vigfús frá Engey (sonur Guðm. á Keldum) var spurður, hversu margt börn faðir hans hafi átt.
„Þau voru víst einn 28 talsins, þ. e. a. s. sem kunnu fram."
(Aths. Hér á víst að vera: „sem komust fram" (D: þau, sem náðu nokkurum aldri), en allsmörg Guðm. hafa átt, eða svo er sagt var, 33 börn með konum sínum.

3415. Komu á Hísavík fólkin sér eitt sinn fyrir heldur að sýna sjónleik eftir Einar H. Kvaran.

Þetta barst á tal milli einhverra þar á Kaupstaðnum og prestsins, sér. Jóns Arasonar um það leyti sem leikæfingar höfust og spyr presturinn hvaða sjónleik konurnar ætli að sýna. Honum er sagt að það sé nýtt leikrit eftir Einar H. Kvaran sem þær ætli nú að fara að æfa og heiti það „Syndir annara".

Presturinn situr hugsi nokkra stund og segir síðan:

„Já, – einmitt það. Syndir annara. – Syndir annara!"

3416. Þeir Magnús Sigurðsson og Björn Kristjánsson voru samtíðis – að einu stuttan tíma – bankastjórar Landsbankans. Þá var það einhverju sinni, að Gestur heitinn Einarsson á Hæli sat á tali við Magnús Sigurðsson og spurði hann, hversu mörg börn hann ætti. Magnús sagðist eiga sjö börn. Þá spurði Gestur, hversu mörg börn Björn Kristjánsson ætti og sagði Magnús, að hann vissi ekki til að þau yrði fleiri en tvö.

Varð Gesti þá vísa þessi af munni:

„Nú eru blessuð börnin sjö; betri ert þú og meiri
manni, sem varð svo miklu minni tvö, að hann mátti ekki fleiri."

Athg. Er hér átt við að B. Kr. mátti ekki Dr. Halldór Hansen, sem hann fór síðar vildi mátti ganga, en Dr. H. H. vildi þá ekki þiggja. Líklegt er að Gestur hafi haft grunnmuflæri.

3417. Svendur Klánsson (Karl í Mosfellssveit) sagði kunningja sínum, að Ólafur sonur hans yrði að hugsa um að ná í stjúpdóttur hreppstjórans í Kjósinni (Þórdís á Hálsi?), en það gengi gengi fremur illa. „Ég ráðlagði honum, svona í trúnaði", sagði Svendur, „að hann skyldi leita dálítið fastara á stúlkuna sjálfa og ekki víla fyrir sér að gjörast heimi nærgöngull"

Einum nissiri síðar hittust þeir aftur, Svendur Klánsson og kunningi hans og spyr hann Svend: „Hvernig gengur það með son þinn og fósturdóttur hreppstjórans?"

Svendur svaraði: „Það? Jo hann hafði gangi vel; það er víst að mestu útgert um það eða verður í vor, þegar hann kemur af skútunni"

Var hann viltaus, strákurinn, að fara svona langt frá heimi? Hann má reiða sig á, að það

verður einhver búinn að ná henni frá honum, þegar hann kemur aftur."
„Ná henni frá honum?" „Je-hei, þá held ó ekki. Hún fýkur nú ekki frá honum í bili og það á hann minnum náðum að þakka."

34/18. Einusinni bað bóndi nokkur Guðmund Klánsson að fara með aldraða kú suður til Reykjavíkur til þess að skiffa á henni við aðra kú mikla gnyri. Svendur fer með gönlu kúna að Stórahól og skiffir þar á henni fyrir 2ja vetra kvígu, fimalausa, og fékk 30 kr. á milligjöf. Síðan fer hann með kvígunna í Thomsens-Magasín og lætur slátra henni þar, selur kjöt og slátur fyrir 45 krónur, en hirðir sjálfur skinnið, ælar það og spítir það á vegg, en svo var skinnin stolið frá honum.
Mosfellssveitarbændunum langar eftir mjólkinni, hitti Svend og spyr hvernig gengið hafi. Svendur segir dálítla stund en segir síðan:
Það hefir verið ómaka ógæfuskindin, kýrin sú arna! Við höfum alltir farið: Magasínið stórskaðadist á kefinu, Sveinjón í Stórahól lenti á aðnámstelju, sem fór lét og sem fór fór nú ekkert fyrir, en ó farði skinnin og það fóttinn mér sárast, en eiginlega átt frú aðganginn að mér ~~og~~ og Borgnina, frú hitt allt vorn hreinkamp.
(Svendur átti aldrei fyrir brennivínsflöskn, fóttávalt vori hann „á fylliríi").

34/19. Ingvar frá Junkaragerði var aðsúgsmikill og oft kendur. Hann hafði lánað Guðmundi Klánssyni ágætan hnakk fyrir 3-4 árum og nú sá hann hnakkinn á hesti einum sem stóð fyrir utan Hótel Ísland. Hann fer frá þar inn, til að vita hvort Svendur sé þar og hittast þeir. Ingvar ríghnýr að Svendi og segir: „Þú ert ljóti þorparinn, Svendur, að vera ekki búinn að skila mér hnakknum mínum enn, eftir 3-4 ár, ég, ég". . . . .
„Já, hnakknum! Ingvar minn! Þaðer alveg satt, ég er með hann hérna og þaðer best að þú takir hann bara með þér; en – heyrðu? Viltu ekki fá þér kaffi og vel úti í það með mér? Ég borga, en biddu bara um gott kaffi og nóg brennivín!"
Ingvar varð svo hrifinn af þessu ódallyndi Guðmundar, að hann stóðrýs og bað um kaffið og brennivínið í réttum mæli. Settust þeir svo að sumbli og mösuðu saman í bestu bróðerni.
Þegar allt var búið, kaffið og brennivínið og bæði orðnir vel kendir, segir Svendur: „Heyrðu, Ingvar! Þetta var þó samanlagt góður drykkur! Viltu ekki meira? Biddu bara

mu annad eins. Eg borga!

Ingvar lét ekki segja sér þad tvisvar, stóndur upp og bödu mu „annad eins".

Þegar þeir höfdu lokid frá, sagdi Gvendur: „Þótt eg sé nú búinn ad fá nóg af mínu, get eg alltaf bætt dálítlu á mig og eg veit, ad þú vilt meira. Sjálfsagt ad fá sér einu bollu enn og á medan þú útvegar þad, ætla eg ad skreppa hérna út fyrir og gæta ad drógunum. Eg verd þó ad engum hafi stolid hnakknum. Nem strax, Ingvar minn!"

Gvendur „skrapp út", en Ingvar pantadi enn „annad eins" og sat ad því enn, því Gvend sá hann ekki framar — í þessu lífi!

3420. Hallgrímur Sveinsson var nýlega ordinn riddari af Dannebrogs, er hann fór vestur á Mýrar til eftirlits med kirkjum og söfnudum þar vestur frá. Á ferd sinni um Mýrarnar vard hann fyrir því óhappi, ad feitmastóri hóþar af skrín veittust ad honum og drifudu yfir hann. Þegar hann kom til Odds bónda Jónssonar ad Álftanesi, tók hann vel og gladlega á móti biskupi, heilsadi honum hóversklega og sagdi um leid:

„Komid þér nú sælir, herra Hallgrímur! Þad er audséd, ad þér hafid klofid sæmilega og velvideigandi virdingu af kónginum okkar og — skrímmi!"

3421. Hallgrímur biskup var á yfirreid í Skaftafellssýslu og kom kvöldi sídu sína m. a. ad Ásum í Skaftártungu; presturinn þar, Sveinn Einarsson var fallinn dryk-feldur í meinlaji en ágætlega vel lidinn af sóknarbörnum sínum.

Biskupinum hafdi borist sér til spurningakerfi nokkurt, sem hann fór eftir í skodunar-ferdum sínum. Voru þad spurningar til prestanna, um ástand trúarlífsins í söfnudum þeirra, svo og spurningar til sóknarnefnda um presta þeirra o. s. frv. Medal spurninga hans til sóknarnefnda var þessi: „Drekkur presturinn?" Sóknarnefnd Ásaprestakalls svaradi engu og presturinn þagdi. Biskup spyr aftur, alvarlegar en fyr: „Drekkur presturinn?"

Svaradi þá formadur sóknarnefndarinnar:

„Vid drekkum allir og vid viljum ad presturinn okkar geri þad líka!"

3422. „Í fyrsta sinni, sem þingað var í málum, mætti og þræturinn, séra B..., sagði, að B..... hefði látið sig fá hundinn og að M..... sonur sinn hefði þá eigi gjört annað en gegnt skyldu sinni sem föðurs, húsbónda og eiganda þess umræddu valtka....."
(Þjóðólfur 15. ár, 27-28., 15. maí 1863. bls 107.).

3423. „Við Knudtzonsverzlun í Reykjavík (eða öðru verzlunsþar?) verið settar á stokkana og fundar 30 tunnur af brennivíni, nú á rúmum mánaðartíma, eða frá 12. f. m. (apr.) og fram yfir hvítasunnu – (hún var 15. maí þá á r) .. svo að mestallt þetta brennivín hlýtur að vera uppsopið á þessum 5 vikum tíma, þar um Rosmhvalaneshreppi og svo máske meðfram um Njarðvíkur og Voga...."
(Þjóðólfur 16. ár - 27-28 - 24. maí 1864)

3424. „Ef Óli deyr á undan mér, þá lét ég skjóta mig, svo lét ég skeifta strax, svo Óli fái sett; ég kori mig eða eck um Gísla, því hann verður aldrei elli stoðin mín. Svona lét ég liggja milli hluta." – Þetta er ráðstöfun föður fyrir syninum sínum eftir sinn dag! –

3425. Þrjóta-Gísli bjó einu á skúr-nokkrum, þar sem Austurbæjarbarnaskólinn var byggður. Kvöld eitt, er Gísli var háttaður, er farið á glugga hjá honum og bedist gistingar. Gísli sagist ekki hafa rúma eitt rúm og engum geta leyfað að vera. En þá einu fastara á sóti, enn Gísli lýkur upp. Kemur þá inn kvensnipt eina, sú, er alræmdust var Vandis-konna bæjarins og var hún þarna á 8 notur. Að morgni 9. dagsins kemur Gísli heim um matmáls-tíma og er drósin þá farin með öll rúmföt hans og fleira lausleg. Lögregl-þjónn, nágranni Gísla, spurði hann, hvort hann ætlaði ekki að kæra hel. stelpuna fyrir að stela svona frá honum.
„Ónei, Siggi minn; ég held að ég hafi verið búinn að taka útá það!"

3426. Jón Jóhannesson á Þjargi í Stokkseyrarhverfi var spurður:
„Hvernig líður konunni þinni núna, Jóri minn. Er hún altaf lasin?"
„Ja, vori það skepsna, þá vori ég fyrir löngu búinn að draga hnífinn um barkann á henni," svaraði Jóri – Svona leik hann á heilsufarið!

3427. Árni Eiríksson leikari var staddur í Good-Templara húsinu í Rv og var vant við komuna, en fór þó á fund sveina sinn, Magnús Vigfússon (venjul. kallaður Magni Vikki), sem hann vissi að var úti í Edno, við undirbúning leikþess, sem Árni átti að leika í um kvöldið. Árni var í strák, og sendir hann útí Edno, til að ná í Magnús, en eitthvað hefir það gengið ódinvísi en Árni ætlaðist til, fór hann svo sjálfur þá um kvöldið á þessa leið:

„Metéler domalausir asnar eru þessir strákar; það er ómögulegt að sinda þá á milli húsa. Eg bað hann Jón letta að fara til hans Manga Vikka úti í Edno og bað hann að senda mig eitt ögnablik, en strákurinn kemur þá með þema og bleh."

3428. Í Winnipeg, 21. marz 1927, var ábyrgð réttisstjórnarinnar fyrir amerísku reikningsláninu, hafði forsetisráðherra, Jón Þorláksson, farið óvenjulega ómildum orðum um l. landstjórinn þingmann Jónas Jónsson frá Hriflu. Í fundarhléinu, þá um daginn, vék alþingismaður Jón Ólafsson sér að Jónasi og sagði mjög sakleysislega:

„Hvernig er það, Jónas minn, skyldi það geta verið, að forsetisráðherrann okkar er sé svo illa að sér í dýraverndunarlögunum?" Eðlilegt að hann hljóti að vera það, eftir því sem honum fórust orð í ræðu sinni áðan."

Jónasi varð mjög hverft við og gekk þegjandi á brott.

3429. Við próf í einum af efri bekkjum Menntaskólans var kennarinn að prófa pilt einn í dýrafræði. Á borði í einu horni kennslustofunnar hafði kennarinn sinn dýr, útstoppaða fugla o.fl. og var dúkur breiddur yfir. Kennarinn gekk að borðinu og tók þaðan marinerlu undan dúknum og sagði við piltinn: „Hvaða dýr er þetta?" Pilturinn leit undrandi á dýrið, en steinþagði við spurningunni. Fer þá kennarinn að „leiða" piltinn með ýmsu móti og reyna að gera honum skiljanlegt hvaða dýr þetta sé, benda honum á vængina, nefið, fæturna o.s.frv. Pilturinn þagði, sem fyr.

Spyr kennarinn piltinn þá all-alvarlega: „Getið þér nú ekki sagt mér hvaða dýr þetta sé." Pilturinn þagði lengi, lengi, en lét þó við og við á sér sjá, að nú vildi hann koma auðu á hitta á rétta nafnið, en áttar sig svo aftur og hættir við að koma nærri álit sitt um það.

Kennarinn fer þá enn að „leiða" hann aftur með ýmsu móti og gengur svo langt í því, sem hann telur sér fært, án þess að segja honum nærri beinlínis. En pilturinn þegir.

Segir þá kennarinn enn alvarlegar en fyr: „Hvað er þetta? Getið þér nú ómögulega

hugsað yður, hvaða dýr þetta mun vera? (Þögn.) Nú, hvaða dýr er þetta?" 55
Þiltvinn sótti um dýjra niður í hugann sinar en nokkurn sinni áður og segir loks
rjóð hyskandi: „Þá, þá, þá er-fugl!" Og virðist hann nú sárviðvart eftir
svarið, eins og hann vari vissari um að það vari fremur rangt en rétt.

3430. Í Selvogi er engin höfn. „Þerri" kom þangað með vörur og menn vildu að hún legðist svo nærri
landi sem unt var, svo að sem styst yrði út á skipið við upp-skipunina. Halldór B. Magnússon,
gamall „formaður" var þeirrinn, sem „lóðs". Þurfti skipanni hans um borð, hljóðnuðu þannig:
„Sona! Farið þið þá á stað!" (hátt): „Áfram, áfram, þéltar." (áfram): „Áfram
nú, áfram!" (hóstur): „Áfram! – Fulla ferð!" (í hálfundringi): „So-on-a! Nú
megið þið ekki fara lengra – þvi þá er strand!

3431. Eðlilega nokkur, fluguríki, hafði margt vinnufólk og þótti henni það ekki allt
jafn-vinnusamt eða duglegt, enda gjörði hún mismun á því með fori o.fl.
M. a. hafði ekkjan 2 vinnumenn, sem henni þótti latir og gaf hún þeim sína
hálfa kleinuna hvorum með morgunkaffinu á Þorláksmessu. Segir þá annarsvegar:
„Þetta er nú allt of mikið, húsmóðir góð, þótt Þorláksmessa sé."
Konan svarar: „Það er aldrei of vel gert við góð hjú, þvi ekki gjöra þau mikinn
mun á því, hvort það er jól eða aðra daga."

3432. Karlinginn: „Hvar gerir guð við okk gömlu hunglin sín?"
Karlinn: „Ósköp eru grunnhyggin, kona. Heldurðu ekki að hann hafi nóg stúlnna-
skotin, til að fleyja þeim í?"

3433. Karl (spunnurþráð): „... Ónei, ekki annað en það Italía er sokkin."
Kerling: „Sokkin! Var það báturinn?"
Karl: „Nei, það var landið er sokkið í sjó, svo að nú eru þeir að dreyjast
úr kulda, sem drápust úr hita í sumar."

3434. Karl norður á Austfjörðum var velefnaður ekkjumaður og tók þar fyrir að
giftast í annað sinn konustjóru einni og hlóðu þau niður börnunum.
Hreppsnefndaroddvitanum þótti þetta óskyggilegt og óttaðist að hann fengi

„heila drastið" á sveitina, enda var karlinum þá algjörlega þrotinn að eignum.
Oddvitinn vandaði um þetta við karlinn og sagði:
„Krypplinar liggja þér mjög á hálsi fyrir það, að þú ert farinn að hlaða undir krökkunum
með þessari skelpnisháttu. Hvað segir þú um það?"
„Mig varðar ekkert um hvað fólkið segir: Það má eiga fullgóð börn niðr fjöll!"

3435. Ólafur gamli var orðinn háfsjötugur, boginn og bar sig illa, en lafði hafði hann
alla tíð verið og sérhlífinn. Guðrún var nokkuð yngri, hnakkakert mjög, hátöluð.
Hafði hún hann sig, og þá er hún talaði við Ólaf, að hún hélt höndunum á vöxt yfir
brjóstin og spenti greipum um handleggina fyrir ofan olnbogana. Í þessum stellingum
stóð Guðrún nú, er hún eitt sinn kom inn til Ólafs gamla og sá hann flatmaga uppi í rúmi.
„Hvað er þetta, Ólafur, þú liggur fyrir um háljartan daginn. Ertu lasinn?"
„Ég er meira en lasinn heldur, mér er bara illt, stórþjáður, kreint og beint."
„Hvað heldurðu að gangi nú að þér?"
„Ég held ekkert um þá, sem ég veit!"
„Hvað er þráð þá svo sem?"
„Hvað ætli það sé annað en þetta gamla: Fangaveiki – heila bólga og gigt, eins
og vonter."
„Já, ekki getur það nú kallast góð heilsa; en hefurðu ekki lyst á að borða eitthvað?"
„Nei, ég hefi ekki lyst á neinu!"
„Gaztu ekki borðað bitann þinn í morgun?"
„Ó-nei, ekki gat ég nú það, þó ég gerði það!"
„En blóðmörs-iðið og súrdallinnann, sem ég lét á diskinn þinn í morgun. Gaztu
ekki smakkað á því?"
„Ja, ég naddaði eitthvað í það, en það var nú rétt svo sem að ég gæti kláð að það."
„Þú hefir þá varla borðað miðið og steyptaðsingunum úr skálinni þinni?"
„Jú, ég slafraði því í mig, það sem það var!"
„Já, þá ertu nú ekki alveg lystarlaus, því þá voru þó velnæddar 5 merkur og
fullt mjólkurkanna í útá lífið. En þýðir þá nokkuð að bjóða þér kaffi?"
„O-jú, smakkað gæti ég á því, en ég hefi nú ekki drukkið miðið af því samt; ekki

nema það sem mér hefir verið boðið."

„Ó-nei, það er nú varla von, er það ennþó einir 6 dollar í dag og ekki komið nón! En nú skal ég segja þér það, Ólafur minn, að þú ert bara hreint ekkert veikur. Þú lætur bara svona til þess láta dekstra þig, svo þú komist hjá að gera nokkurn skapaðan hlut. Snáfaðu bara út og gerðu eitthvað, því þó þú takir þér þessi ómeleri, sem þú hellir á sig á þér!"

„Þeja, Kanske, ég veit samt ekki, – hvað átti ég að gera, sossum?"

„Gera? Þú átt að setja og binda heyið heima í dammunum, svo áttu að mala úti á grauf-inni og þofa vodma þá arna; þú verður varla lengi á því; hún er tæpar 30 álnir og."

„Ha? Á ég að gera þetta allt í kvöld? Hví var ekki búið að þofa vodma síðan í gær í vetur? Það er skrítið, að vera að þofa vodir, og komið fram undir höfuðdag!"

„Engin orð, Ólafur, þeir vandar ekkert um það! Eg rað vinnumi heima og svo út með þig, að setja og binda heyið, mala og þofa! Heyrirðu það? Þú getur óskaðr vel gert þetta og lokið því af í kvöld, því það er ekkert að þér, nema h.... leti- og hana nú!"

„– Þeja, Kanske ég reyni, – en hjálpi mér; mala úti á handa ellefu manns!... þofa þúsunda vod... jú, og setja og binda einar 50 hestar af hálfblautri stör.... – Þeja! – Þeja, Kanske ég reyni! – En það þarf víst ekki að vanda það allt! – bindingunni, þófið og malvarkið!"

3436. Eyjólfur Jónsson sakari lánaði manni tvo fimm króna seðla eða 10 kr. alls, en maðurinn vildi ekki taka við báðum seðlunum í það skiptið og tók því við öðrum þeirra; hinn vildi hann að Eyjólfur geymdi þangað til síðar, og sagði:

„Nú átt þú hjá mér 5 kr. og ég á 5 kr. hjá þér, svo þetta er þá jafnað á milli okkar!"

3437. Séra Ásmundur Guðmundsson (nú háskólakennari) var prestur í Stykkishólmi. Samtíðis honum var þar einnig Guðmundur Guðmundsson lækni og hafði hann illan bifur á séra Ásmundi, vitanlega að ástæðulausu um jafnmætan mann; en þetta var nú ekki alveg nýtt hjá Guðmundi lækni: Hann fór ýmsa ágæti niðurfyrir, bæði karla og konur. Meðal annars gjörði Guðmundur mikið úr því hversu konar brosi brigði oft fyrir á vörum Ásmundar og hélt því óspart að kjaftakindunum þar í Hólminum að það væri „lepusbrosi". (Séra Ásmundur brosir góðátlega og er laus við undirferli. Þegar séra Ásmundur var farinn úr Stykkishólmi, austur til Eyda, sótti

séra Magnús Guðmundsson í Ólafsvík og séra Sigurður Pálsson um Stykkishólm og var Guðmundur lokinn áhafandi fylgismaður séra Magnúsar. Nú vildu gömsir meðhaldsmenn séra Sigurðar reyna að fá Guðmund lokann til að „snúa úr Gladinn" og koma honum til að kjósa séra Sigurð, en enginn treystist til þess, nema Óskar Clausen, sem fór á fund Guðmundar til að „reyna á honum kjósaðið" um kosningarnar áður en að fór komi að kosið yrði.

Guðmundur lokinn lét fátt uppi um skoðun sína, en sagði þó að lokum:

„Eg er viss um að hver einasti erlegur maður kýs séra Magnús, ha? hu!"

„Já, það tel ég sjálfsagt", segir Óskar Clausen; „þeir verða víst margir sem kjósa hann, frú hans er ágætismaður og tapti prestur, en hann minnir mig alltaf, hvenær sem ég sé hann, á hann séra Ásmund, sem var prestur hérna hjá yður áður."

„Ha? hvað segið þér? Á hann séra Ásmund? Að hverju leyti?"

„Já, hann minnir mig oft á hann: Brosið hans er alveg eins og hans."

„Ha? hu! Já, - ha? Jú, - þetta er satt! séra Magnús brosir! (rýkur upp úr sæti); Nei, ég kýs hann ekki! Hann brosir!"

3438. Sami prestur varð til þess að bjarga manni einum undan mannahöndum. „Þéttbýlinu" í héraðinu og Guðmundi lokinn þótti þetta athæfi prestsins óhafandi og ósæmandi prests! Hinn seli átti heima á bæ þeim er nefna mætti Háuhlíð. Presturinn missaði í kirkju þeirri, er hann átti kirkjusókn til og var Ó. C. þar við kirkju og er hann kemur þaðan, hittir hann Guðm. lokinn, sem spyr: „Fórstú til kirkju? Hvernig var sóðan?"

„Hún var eins og aðrar sóður séra Ásmundar, falleg og góð."

„Nú hvað talaði hann? Hvert var sóðuefnið?"

„Guð og náttúran. Hann sá guð í hverju blómi, í lækum, fossum, hárum fjöllum og fögrum hlíðum; allstaðar sá hann guð."

„Var ekki notkuð nokkuð á honum í Háuhlíð?"

3439. Þorgrímur Tómasson gullsmiður, faðir Gríms Thomsen, var að smíða og mulbraði þetta fyrir munni sér og lagði áherslu á undirstýrðu orðin um leið og hamarinn fóll á smíðis grjótinu:

Dætur á ég tvær, giftar eru þær
státhdum tveim. Svei bádum þeim! — — — —
Dreng á ég einn, dável gáfaðan. Guð blessi hann!

(Óscar Clausen 22/6-'33)

3440. Guðm. Johnsen Guðmundsson í Stykkishólmi var á gangi þar á göðum borðsins og mætti konu einni á fornum vegi og sagði við hana:
„Miðill varðar er hún, konan, sem býr á þessu húsi." Og kom inn til hennar um daginn og hún skammaði mig einu og hvað."
„Þér hafið líklega bekið á móti henni og mælt henni í sama mæli."
„Nei, ég sagði ekki orð."
„Hvað er þetta! Hafið þér komu skömmuna yðar án þess að bera hönd fyrir höfuð yðar?"
„Ja, ég þagði; ég steinþagði."
„Nú, hvaða dæmalaust eru þér geðstiltur maður! . . .
Ha, geðstiltur? — Ekki fyr en ég fór; sagði ekkert fyr en ég fór, en þá sagði ég:
„Mér þykir undarlegt, að menn skuli aldrei hafa hugsað sér aðstoðan sem konumann!"

3441. Þar voru báðar konurnar samtíðis um lengri stund við barnaskóla Þeykjavíkur ungfrúnar Guðlaugu Arason og Guðrún Blöndal og skarst oft í odda með þeim um samkomulagið, því báðar voru stólyndar mjög og var sérstaklega orð í því gert, hversu hávaxin og tamhvöss fröken Blöndal hafi verið og óvogin í orðum.
Einhverju sinni kom fröken Blöndal í austurskrifstofu til Morten Hansens skólastjóra, sem jafnan var hádegis hinn mesti og lagnir á að jafna deilur manna með skrifstofu; frökenin kvartaði sáran undan ofstopa Guðlaugar Arason og sagði: „Hún hefði sér yfirmig með reiðilandi skömmum helvítis kerlingin"
„Hvaða vandræði eru að heyra að tarna", sagði Morten Hansen, „þá er blátt áfram vodalegt, því að þér hafið náðurlega ekkert getað sagt."

3442. Oftsinni kom frk. Guðlaug Arason til skólastjórans Morten Hansen og

sagðist ekkert ráða við krakkana í einum bekknum, sem hún kendi í. „Eg afsæji mæd ödn," sagði fröken Arasen, „að eiga nokkurn skaðaðan hlut við þessa helvítis-orma; það eru þau verstu kvikindi, ött í einum hópi, sem eg hefi átt við."

„Það er leiðinlegt að farna, fröken Arasen mín," sagði Mortensen Hansen, „en ætli við getum ekki lagað þetta bæði í sameiningu; við hljótum að geta lagað krakkagreyin."

„Nei, Hansen, það lagast ekki nema með einu, alveg óbrigðulu ráði!"

„Og hvaða ráð er það, fröken Arasen?"

„Það er að drepa þau öll í einni hrúgu!"

„Já, það er alveg ágætt ráð; en að mér skyldi aldrei hafa dottið það í hug."

3443. Skólapiltur einn (Jón Sigurðsson nú skrifstofustjóri Alþingis), sonur eins af eldstu embættismönnum landsins og frá einhverjum hinum efnaðasta og myndarlegasta heimili í sveit, var allan sinn skólatíma hjá Mortensen Hansen, sem hélt mikið upp á þennan góða og glaðlynda pilt og mátti segja að skólastjórinn léti allt eftir honum, þótt hann hinsvegar hefði náðkvæmar gætur á fjárhag foðurs hans í því að láta ekki piltinum eyða of miklu og sæt að óþörfu.

Einhverntíma þegar piltinum þótti Mortensen Hansen verða ordinn heldur íhaldssamur, fann hann upp á því að biðja hann um nokkra aura fyrir ýmislegt smávegis en einkum axlaband. Þegar Hansen þótti orðið nógu mikið um axlabandakaupin, spurði hann piltinn einn sinnsinni, til hvers hann ætlaði að nota aurana, sem hann var að biðja um í það skiptið.

Piltinum svaraði: „Eg þarf að kaupa axlaband handa mér."

Um leið og Hansen réðti honum aurana, sagði hann viðjarðnlega við hann, eins og hans var vandi: „Heldurðu nú ekki, Jónni minn, að buxnanna þinna fari að þolla upp um þig úr þessu?"

3444. Inglingspiltur einn, Jón Ólafsson nú smiður í Reykjavík, var sendur frá Geldingaholti að Hlíð í Gnúpverjahreppi. Þar bjó þá Ólafur hreppstjóri Guðmundsson; og tók hann piltinn tali og spyr hann tíðinda. Barnast þá í tal sveitarútsvörin þar í hreppnum, er

nýlega hafði verið jafnað niður. „Lögðu þeir notkend á þig?" spyr hýðir unglinginn. Nam neitar því. „Þeir lögðu samt krónu á hann Jón litla hérna", sagði hýðir.

„Já," segir þiðrarinn, dálítið undrandi.

„Ójá, það gerðu þeir; en hún fer nú ekki eftir steynsemi eða réttvísi, hreppsnefndin hérna", segir hýðir.

„Eftir hverju fer hún þá?" spyr þiðrarinn.

„Hún fer bara eftir sínu höfði," svarar hýðir og fellur svo talið niður. —

Aths.: Í hreppsnefndinni voru þá, séra Valdemar Briem, sálmaskáldið, Vigfús bóndi Guðmundsson, þá í Hoga, og Jón bóndi Ólafsson í Geldingaholti. — (Sr. Árni Sig. 8/7.

3445. Einu sinni allkunnasti fjárglæframaður Þessa lands (Björn Pétursson) var orðinn svo magnaður í orði sínu, að hann hélt geymi skriftstofu, eins og hver annar fasteignasali og vátryggi, og vissu margir hinna yngri og óreyndari starfsbræðra hans jafnan hvar skriftstofa hans var, og hún var opin o.s.frv. enda lögðu margir þeirra oft leið sína þangað í von um einhverja úrlausn vandamála þeirra og þáðu þeir oft ráð að þessum öldungi, jafnvel þó sú reynsla yrði lýðum ljóst, að þeir höfðu engan hagnað af, því Björn hélt á þá vini og varði þeim síðan um fingur sér, lét þá fara gjörsamlega frá sér: Verðbréfunum skipt fyrir ónýtar vörur og það sem þeir höfðu handa milli einskis virði.

Svo var húsum háttað, þar sem „foringinn" hafði aðsetur sitt, að gangur var í gegn um skriftstofuna inn í annað herbergi og nefndi hann (B.J.) „glæpamannabiðstofuna". Lét hann viðskiptavini sína bíða þar saman, á meðan hann var að skeggræða við einn og einn í einu fylla hann og flá og skæpadist svo að öllu saman við ýmsa kunningja sína og einkum þá, að enginn varði dugði en hann, að útvega þeim nætursjóstingu „á steinunum hjá Siggagamla".

Einsinni töluðu tveir menn sig saman um að heimsækja foringjann í skriftstofu hans, til þess að vita hvernig þar fór fram og vorum þeir gamlir og góðir kunningjar hans, en engir viðskiptamenn. Þeir komu á leynifund viðtalstímans og spurðu foringjann hvaða menn það voru helst sem heimsækti hann; „Það skulið þig nú sjá, er þeir koma og biðja upp eindæmi sín!", sagði hann.

Þá er barið að dyrum. „Komið inn!" sagði húsbóndinn, og er hann sá hver maðurinn var, sagði hann: „Settu þig niður á biðstofunni, og tala við þig bráðum".

„Hver var að koma?" spurði konan mann.

„Það er gamall morðingi!" sagði foringinn.

Þá er enn beið að dyrum, lokið upp og vísað sömu leið og hinum fyrri.

„Hver var þetta?" var spurt.

„Það er brennivínsgjörn og alræmdur þjófur."

Loks kemur hinn þriðji, og fer eins með hann sem hina.

„Hver er þetta? Sá var stríðinn!" sagði annar heimamaður.

„O, það er nú meinsærismaður, sem kemur hingað við og við, til að friða samvizku sína," sagði foringinn, um leið og hann sleppti augunum út undan sér og brosti kaldyrðlega.

Var þá kommunum nóg boðið og sögðu, eins og til að kynna foringjann og vita hvað hann yrði við:

„En hvað ert þú nú innan um allan þennan lýð?"

„Ég?" sagði foringinn, „ég er bara hreinn og beinn engill, hjá þessum körlum!"

(Eftir H. J. 1927, en hann var annar kommunanna)

3446. Símon gamli Sigurðsson kom gangandi til Þorláksháfnar utan úr Grindavík og var næturgestur Jóns Árnasonar og hafði Sigurður Magnússon á Stóru-Stöðum, tengdafaðir Jóns, dvalið þar í tvo daga áður, en ætlaði nú heim til sín daginn eftir að Símon kom. Símon ætlaði að halda áfram ferð sinni þann dag líka, gangandi, eins og hann var vanur. Sigurður hafði aftur á móti 6 gæðinga til reiðar og var einn á ferð. Þeir urðu nú samtíma til búnir til að leggja af stað úr Þorlákshöfn og þegar Sigurður stóð á baki hesti sínum, sér hann hvar Símon er að baksa við að láta á sig þjóðfæri þar er hann bar. Kallar hann þá til Símonar og segir — en hann virðist eftir áður að hann hafði verið þar á ferð —: „Það er annars réttast að ég kippi þér upp á einn klárinn minn, hérna austur að Ámi, Símon minn, ég sé, að við eigum leið saman."

Símon þiggur boðið, og segir, um leið og þeir ætla að fara að „slá í":

„Hérna sjáið þið þá nú ríða úr hlaði maktarmennin tvo úr handeyjunum, þá Sigurð Dannebrogsmann á Stóru-Stöðum og Símon stórbónda á Þefaköti og þarf hvorugur að vera upp á hinn kominn!"

3447. Ólafur gamli stóð fyrir utan búðarglugga úrsmiðsins og sá, að við eina klukkuna sem þar var sýnd, var festur miði með þessari áletrun:

„Gengur í 14 daga, án þess að draga hana upp."

Áður fór að þota stofnum sínum á ráðma og kleyspur þá úrsnidur úr til hans og segir, fotvondur af reiði: „Hvem hjandann er nú þér að berja í ráðma? Getið þér ekki komið inn, ef þér ætlið að kaupa nokkuð?"

„Æ, fyrirgefið þér, lambið mitt!" segir Áður, „mig langaði bara að vita hvað þessi klukka gengi lengi, ef hún vari dregin upp."

3448. Pétur nokkur úr Kaupstað var sendur upp á sveit til þess að reina búfræði og kynnast búnaðarháttum þeinda. Meðal annars, sem hann átti að læra, var að nýólka kýr. Skömmu eftir að hann kom til náunsins, gekk konnari hans með honum út á stöðulinn til þess að keina honum að nýólka. Kýrnar voru margar og meðalþeirra fjálci kálfa. Konnari þeltonis gengur með honum að einni kúnni og segir honum að setjast undir hana og byrja á nýáltunnunni. Segir þá þeltunum:

„Má ég ekki byrja á einhverri af litlu kúnum? Þessi er svo stór!"

3449. Hreppstjórinn hafði farið „á fylliri" og barið hreppsnefndarodduitann til óbóta, svo, að hann lá rúmfastur í margar viknur. Oddvitinum stefndi hreppstjórannum fyrir sáttanefnd, en sætti konnist ekki á, og gekk því málið til dóms og laga.

Kindi gamli í Kotum var vinur hreppstjórans og hafði verið viðstaddur þegar hann barði oddvitann; honum var því stefnt sem vitni; en áður en hann átti að mæta í réttinum, fer hann til prestsins síns og spyr hann, hvort honum unni ekki vera óhætt að segja í málinu, ef þess yrði krafist.

„Það kemur undir því", segir presturinn, „hvað þér berið fram; ef þér segið sannleikann, er yður óhætt að segja, en getið þess fyrir guðs skuld, að bera engin ósannindi fram. Hvað viltið þér sannast og réttast í málinu?"

„Jah, ef ég vitna eins og hreppstjórinn hefir sagt mér, þá langar mig ekki til að segja, en það yrði nú samt líklega til þess að hann yrði dæmdur sakalaus; en ef ég vitna það sem ég hefði og sá, þá má fjandinn hafa hreppstjórann og þann vitnisburð gæti ég sparið. En ætli mér sé nú ekki óhætt að segja hvora leiðina sem ég fer? Þetta var það sem mig langaði að spyrja yður um, því þér eruð lærðir menn og prestarnir minn!"

3450. Verslunarmaður, sem lengi hafði verið atvinnulaus, las auglýsingu í blöðunum, um vel launaða stöðu við eina af stærstu verslunum bæjarins. Hann fór svo til forstjóra verslunarinnar og maltist til að fá stöðuna. Forstaðumaðurinn leit til hans rannsóknar-augum og sagði loks að stundu liðinni: „Þótt þér eigi efir svo, að ég auglýsti eftir ógiftum manni?"

„Jú, að vísu á ég það, og ég sé nú, að þér hafið á réttunum á Kinnunum á mér, en þar er um vegna þess, að gamli húsbóndi minn hafði grimman kött í búðinni og hann reif mig svona, en giftur er ég ekki; nei, það get ég svarið, að ég er ekki!"

3451. Aldraður prestur sótti um brauð og fór í sóknina norðan áður en veitingin átti sér stað, til þess að tala við sóknarnefndina og helztu menn safnaðarins, svo og til að messa í kirkjunni um leið. – Þegar hann og safnaðarfulltrúinn gengu til kirkjunnar mætti þeir einum af sóknarbændunum, svo fullum, að hann gat varla gengið. Segir þá presturinn við safnaðarfulltrúann: „Þetta er nú ekki fallegt að sjá, eða drekka þeir mikið hérna í sókninni?"

„Og ekki má það nú heita, en þeir þola svo fjandi lítið!"

3452. Þar hafði orðið sjálfdauður í útmánuðunum einn af þeim góðu kelj vinar hans ríka Guðmundar; það var farið að sneiðast um kjöt hjá kaupmönnum í Kaupstaðnum og svo varði ríki Gvendur þeim kjötið svo dýrt, að öllum ofbauð menn töluðu ekki um annað meira, en „ránðýra hörkutíð hans ríka Gvendar."

Kona hans, mesta góða kona, hafði heyrt einhverm áðuring af þessum orðróm og fleb hann illa; hún kom svo að máli við bónda sinn og sagði:

„Heyrðu, Guðmundur minn! Við erum nú bæði orðin svo gömul, að við getum búist við að eiga ekki mörg árin óléfuð enn; finnum þér svo að verða sjúkur hjá öðrum nú þessu, til að búa okkur undir eilífðina og þá eigum við að standa reikningsskil fyrir allar okkar gjörðir á þessu lífi. Við þyrftum svo að vera búin að iðrast og bæta ráð okka áður en við deyjum, en svo segi ég nú þetta við þig, Guðmundur minn, að ég er hræddur um afleiðingarnar af svo að við seljum þetta kjet af hornunum og sjálfdauðum kúnum okkar til blásaðrar manna, svona óskaplega dýrt og . . .

„Hvað er þetta, kona!" segir Gvendur ríki, ég heyri, að þú byðst við að ég hafi ekkert

um þetta hugsað; jú, ég hefi hugsað um það og þótt er óþarft að vera róleg, því ég ætla til altaris á sunnudaginn kemur, ef ég verð þá búinn að selja allt hefið; annars þar ég þá einhvern tíma seinna."

3453. Faðirinn: „Þeja, drengur minn, ég vona að þú sért nú ekkert skuldugur ofan á þetta dýra nám þitt í háskólanum, eða hvað?"

Sonurinn („skólaskáldið"). „Nei, þabbi minn! Að minsta kosti ekki meira en svo, að þú ættir að geta borgað það, ef þú vörir eðjusamur og sýndir bæði sparsemi og alvarlega sjálfsafneitun."

3454. Við visitazíu biskupsins, lagði hann fyrir sóknarnefnda þessa spurningu:
„Hvernig er siðferðisástandið hérna í sókninni?"
— Enginn viðstaddur svaraði. —
Biskupinn víkur sér þá að gráhærðum öldungi einum og segir:
Þér getið semilega svarað spurningu minni, meðfyrir að þér eruð siðferðisástandið, eins og það er nú, saman við það sem þaðvar í ydar mögdomi."
„O-þeja, það ætti ég nú að geta gert, fyrst herra biskupinn beinir spurningu sinni til mín. Eg er nú á 90. árinu og hefi eignast 15 börn og verð að segja það, að það er á mikilli afturfor — a. m. k. hvað sjálfan mig snertir."

3455. Einar í Bala vitjaði lækniss vegna dóttur sinnar, sem lengi hafði verið veik og var hann spurður, hví hann hefði vitjað læknisins svona seint.
„Já, ég vildi bíða fram yfir helgina og láta taka hana til bænar á sunnudaginn!"
„Nú! Hjálpaði það þá nokkuð?"
„Þeja jah! Veikin tók aðra stefnu, þó aðeins var hann ílla fyrir brjóstinu, en nú er hann illt í maganum líka!"

3456. Leikmaður heldur ræðu: ..... „Eg þakka þér, hinnæsti faðir, að það er einn og það er, eða hvernig ætti það annars að vera?"...

3457. „Hvað segið þér? Eruð faðir ydar enn þá, og þér erud orðinn svona gamall! Hve gamall er annars faðir ydar?"

„Ja, það veit ég svei mér ekki, en hann er samt víst eitthvað eldri en ég!" 60

3458. Úr réttarprófum í 20. öld (Einar M. Jónsson í póstþjófnaðarmálinu í Patreksfirði)

Sýslumaðurinn sjálfur bókar: ...

„Aðspurður hvernig á því stóð, að yfirheyrði (fóru?) til hans vernlegar skuldar í janúar og febrúar síðastliðið, sem samkvæmt lista framlögðum nr. ... í málinu, og sem sýni, að í mánuðunum janúar og febrúar áðurnefnda hafi Kristinn Kr. ...anur..., samkvæmt hans eigin reikningum og sem yfirheyrð hefir viðurkennt rétta, hafi í það minsta þurft að greiða ... Krónur í fölsunum áðurnefndum í marz síðastliðið, auk allra peninga, er hann vernlega hafi innkrafið í janúar og febrúar hvort heldur em minni eða stærri upphæðir, sem um sé að ræða, svarar yfirheyrði því, þar sem hann ekki skilji spurningunna, þrátt hann sér ekki aðvara upp á hann. – Meðfyrir að lögreglustjóri var farinn burtu og á liðið dags, var rannsókn frestað og yfirheyrða tilkynt eins og áður, að hann væri undir sérstaka efirliti þrjóstjóra ....."

3459. Í prófi yfir skipstjóra, út af landhelgisbroti, stóð þessi setning eftir sama sýslumann:
„V.V. tilkynti í réttinum þer sína gegnum þrjóstjóranu í ... þrjóstjóri, að ..."

3460. Sami sýslumaður bókar í réttinum: „... Yfirheyrða var gjört ljóst, að af öllum hans framburði og skýrslum, sem þeim var hefðu verið í málinu, virðist ekki koma fram, sem peningur þeir, sem viðurkenndir eru sem skuld hans til ... hefðu á nokkurum háttt gerð gengið til nota hér í staðnum, eða frekari brúkun af hans hálfu af peningum átt sér stað, en sem svari til stöðu hans, sem ...-manns, með honum, er hann sjálfur hefir viðurkennt að hafa haft kr.. í mánuði, miðað við fjárskyldu þá, er hann hefði fram að fara. Þar sem viðurkenning hans liggur fyrir, ekki að hafa staðið í verzlunarviðskiptum, sem só ekki rekið verzlun, á neinu vernlegu stáði, ekki hafa greitt peninga til verzlana hér, fram yfir eðlilega útgjöld, ekki greitt peninga til hins nýbyggða húss, frekar en vanta hefði mátt, af manni á hans stöðu, sem ekki er kunnugt um, að fara illa með fé sitt og þó sú upphæð er til byggingar innar hefði farið undir kr.... yfir þá upphæð getur hún ekki farið eftir skýrslu yfirheyrða, eða eitthvað þar norðr, og hinsvegar verður ekki séð í, af rannsókn sem farið hefur fram á óviðkomandi mönnum, að nokkurr vernlegur sjóðburður hafi verið frá fyrri hinum, samkvæmt hinum framlögðu gögnum sem teljast eru úr bókum ... (stofnunarinnar) sjálfrar, með athugun ... (?: merkjum stofnunarinn

um, hvender sendingarnar hafa farid frá ... (ad alstöd stofnunarinnar) og hvernig vid-
ist margt benda til, ad meira hafi verid gefid út af ávísunum en raudsynlegt verdur
talid ef um sjádsund eina hefdi verid ad ræda, samanber rétthaldi.... (dagsetning)
og þar sem ekki þannig virdist hægt ad átta sig á því, hvad beint hefdi af þeningunum
ordid, var yfirheyrdi Krafinn, ad gefa ábyggilega skýrslu í því efni, ad vidlögdum því,
ad logi ekki slík skýrsla fyrir, yrdi þad stodad, sem réttarneitun, og yfirheyrdi látinn
setja ábyrgd á því lögum samkvæmt. Yfirheyrdi tekur fram, ad honum virdist sér
ekki beint í nein atridi, med bókum lögreglustjóra, ad hann þurfi ad breyta fram-
burdi sínum. Ingthur var ...."

3461. Sami systur.: "... Vegna grunsemdar um ad ákærdur vari sekur, úrskurdad í réttar-
inn, ad hann skyldi setjast í gæzluvarthald, hvar hann var í 3 daga uppi á lofti
í heyhlödu dómarans, sem gaf honum nóg af heyi...."

3462. Sami systur. Bóndi: Yfirheyrd: adspurdur: "Hvort hann hefdi skapad, endurleyst
og helgad og vissi hann ~~þad~~ ekki þad; ad ödru leyti virtist Kristindómsþekking
hans í gódu lagi...."

Hreppsnefndin í S. hreppi í
3463. ~~Systrunefnd~~ í B (ardstrandarsýslu) hafdi sýnt þá rausn af sér ad styrkja unglinga skóla
í ~~ödrum~~ hreppi ~~systrunnar~~ med 50 kr. gjöf í eitt skipti fyrir öll. Á sínum tíma
kómu svo reikningar hreppsins fyrir systrunefnd til úrskurdar. Réttsýslunefndarmenn
misjöfnum augum á þessa hiltöki hreppsnefndarinnar: Sóti ýmsum hana „bresta
heimild til slíkrar fjárveitingar úr hreppssjódi"; ödrum virtist „skólinn ekki gagnger
og af þeirri ástödu vari fé hreppsins illa varid" —
Um málid urdu umrædurnar langar og leidinlegar eins og títt er á sýslunefndum,
Alþingi og í atveiglum: Allt einn hrútur um allt og ekkert og endaði þar loks
med ræda systrunnar sjálfs (E. M. J.) á þessa leid:
Þad er víst ad sama þad, ad hreppsnefndin hafdi ekkert leyfi til ad gera þetta, eda svo
sagdi systrunefndarmadurinn úr K.... hreppi og honum trúi ég betur en ödrum yfirleitt
hinum til samans; svo er víst ad sama þad, ad þessi fjárveiting gerir ekkert gagn, e

nú etla ég að samasað, sem systrunum yðkar, að fjárveitingin er ekki einungis gagnslaus, heldur og að hún er skaðleg, því sjáið nú til: þessi lærdómur, í þessum skólum, með þessum kennurum og með þessum nemendum, já, – hvað er þetta allt saman? Ekki neitt! Ekki neitt! – nema til skaða, því sjáið nú til: það kennir engum neitt, það lærir engum neitt og því veit engum neitt. Svona er það síðan yfirsetukonurnar koma á gang, að þá eiga konurnar erfiðari með að fæða börnin – og hefi sjálfur orðið fyrir þessu tvívegis og veit þetta af eigin reynslu – og svona er það með alla þessa skóla: Allt ómögulegt, allt verr en ekki neitt, alveg eins og yfirsetukonurnar og lærlingarnir og. . . . "

Fjárveitingunni var synjað stuðningur með 9 atkv. gegn einu (D: gegn atkvæði systrunanna sjálfs; hann einn hafði ekki samþykt af mæðunum)

3464. Tveir lærlingar mættust á götu, skammt frá kirkjunni. Meðan þeir töluðu saman, fór líkfylgd fram hjá þeim og líkhringing heyrðist frá kirkjunni. Segir þá annar þeirra við hinn:

„Nú, það er þá verið að jarða; er það einn af þínum?"

„Nei", segir hinn, „hann var sjálfstæður!"

3465. Aldraður maður (Jón Björnsson á Búrfelli) sem mist hafði sjónina á eðru auganu, fór til læknis (Dr. Jónsthjaltalíns) og bað hann taka úr sér augað; hann hafði svo mikla kvöl í auganu. Læknirinn fór fram, en að henni lokinni segir maðurinn að læknirinn hefði tekið úr sér heilbrigða augað og nú sé hann alveg blindur.

„O, vesalingur!", segir lærisveinn, „þú ert þá orðinn blindur á báðum!"

3466. Læknir (Gísli Pétursson í Gyrðarbakka) var sóttur til konu á fertugsaldri (Elízabeter Jónsdóttur, og átti hún fjóla börnum; hið elzta þeirra var Milly, 15 ára. Konan var mikið veik og þjáðist mjög um líf hennar. Áður en læknirinn fór, talaði hann nokkrum „huggunarorðum" (!) til konunnar og meðal annars þetta að skilnaði: „Já, ég held að ég geti nú ekki gert meira fyrir yður í þetta sinn; en hvernig er það, haldið þér nú ekki að hún Milly litla geti tekið að sér forstöðu heimilisins, þó yðar misti þráðlega við?"

3467. Meistarinn: „Að éta allan daginn, jú, það er það sem þú getur, en að vinna, nei, það er nú ekki á tala um. Sleðspinnar ertu og sleðspinnar verðurðu alla þína ævi. — Nú! Hvað er þetta! Þú gláperir út um gluggann og lætur sem þú heyrir ekki hvað ég segi!"

Drengurinn: „Ha? Jú, jú, en ég hélt að meistarinn væri á tala við sjálfan sig."

3468. Einhverjum sinni spurði presturinn barn á Kirkjugólfi:

„Hver postulanna var það, sem afneitaði Kristi?"

Barnið vissi það ekki og þagði. Förþáttarkerling ein, er viðstödd var, á brosa. Presturinn sér það, víkur sér að henni og segir: „Viltu þá, konugað, svara fyrir barnið?"

„Það var hann Pilatus, skömmin sú arna", sagði kerling; honum varð heldur ekki lítið um það, garminum, að hann þyldi fara út og hengja sig. — Ekki var nú orsökin nikil!"

3469. Ritstjóri norðan gat þess í blaði sínu, að þar í landinu væri maður norðan, sem ekki hefði sofið fullur í 10 ár. Daginn eftir bárust ritstjóranum ástaraní frá 25 bæjarbúum, sem kröfðust þess, að hann afturkallaði greinina, ef hún væri meint til sín.

3470. Í Kaupstað norðanverðu vantaði mann til að kenna söng og vera organisti og var staðan auglýst. Skömmu síðar fékk maðurinn, sem umsókninni átti að svara sér til, svohljóðandi bréf:

Eg sé auglýst, að yður vanti söngkennara og organista, annaðhvort Karlmann eða Kvenmann. Þar sem ég fyr mér hefi verið hvorttveggja, leyfi ég mér að spyja um hina auglýstu stöðu. Með mörgum fylgji:

3471. Unglingspiltur heimsótti prest sinn í þeim erindum, að fá hjá honum meðmæli hans til atvinnu. Var piltinum því nauðsynlegt að fá skýlt vottorð og það sem best, þar sem hann var borinn og barnfæddur á nýplagi og ekki laus við að vera áliðinn hálfgerður fáljáni, það að það var útfarið á lagast. Vottorð, eða meðmæli prestins hljóðuðu þannig:

„Að piltinum N. N., sem verið hefur talsvert skertur á vitinu, sé nú með öllu laus við það, vottast hér með.

N. N.

prestur."

3472. Lotnirnir: „Rekstu út úr þér tungunna, strákur! Betur! Betur! Nú, hvað er þetta! Rekstu hana alveg út!"

Drengurinn: „Eg get það ekki betur, því hún er fóst í ódrum endanum!"

3473. Við próf í skólanum segir Kenslumálastjórinn við einn af drengjunum:

„Já, en þú, drengur minn, sem ert nú orðinn svona stór, getur þó líklega lesið svo lítið fyrir okkur."

Drengurinn: „Ne-hei!"

Kenslumálastj.: „Þú þekkir þó altaf stafina. – Þú veizt þó altaf hvaða stafur þetta er."

Drengurinn: „Ne-hei, – en látum okkur sjá; það er annars handi líkt spada-ásnum."

Kenslumálastj.: „Nú, jæja, spitin þekkirðu og blótað getur þú; hver hefir kent þér það?"

Drengurinn: „Hún mamma mín!"

Rödd úr áheyrendahópnum (móðir drengsins):

„Blessaðir trúið þér ekki strákskrattanum; hann lýgur öllu sem hann segir, ormurinn sá arna!"

3474. Maður úr Reykjavík matti ódrum manni inn við Elliðaár, sem kom að austan.

Austanmaðurinn spyr: „Er nokkuð af fréttum úr bænum?"

Reykjavíkurmaðurinn: „Ne-ei, ekki það ég man. Jú, allt fólkið á sínastöðinni hefir gert skyrt!"

„Skyrt? Hvar hjaðnar er það?"

Veizt það ekki? Það er vetrfall á útlendu máli."

3475. Soffía litla: „Ertu ekki þjóðarmey, frænka mín?"
Frænkan: „Jú, en það er ljótt af krökkum að spyrja svona."
Soffía litla: „Þeja, en ég veit að það er ekki þér að kenna, frænka mín."

3476. Ungur ofláttungur kemur á fund, sem halda átti á veitingastaðnum og segir:
„Er engin af heimósmunum konunum enn þá?"
Þjónninn: „Nei, þér erud sá fyrsti."

3477. Barnakennari Sörensen, lagði fyrir skóladrengina, að ávarpa sig, herra Sörensen, í hvert skipti, sem þeir töluðu við hann. Einhverjum sinni spyr hann einn drengnokkra, hvað húsdýrin heiti.
Drengurinn svarar: „Kýrin, herra Sörensen."
„Þú átt ekki að nefna nafn mitt við hverja setningu", segir kennarinn.
Drengurinn byrjar aftur og segir:
„Kýrin, hestarnir, hundarnir, asnarnir og svínið, herra Sörensen."

3478. Lækninum gerði mikið orð á því hversu kvenfólkið væri heimskt.
Stúlka, sem heyrði til, sagði:
„Þér ættud sjálf af öllum að erjiast af því, því þér lifið á heimskunni úr okkur; ef við værum ekki svona heimskar, mundum við enga lækna hafa."

3479. Læknir, sem vanur var að taka sér drjúgum „niðan í því", var sóttur til sjúklings. Þegar hann kemur til sjúklingsins, verður honum það fyrst fyrir, eins og siður er lækna, að taka í lófa hans, en í ógáti

grípur hann um vinstri úlfliðinn á sjálfum sér og segir, eftir litla þögn:

„Nú, það er ekkert annað að niðurstöðunni en það, að hann er fullur. Hvern fjandann eruð þið að ónáka mig? Eg held að það þurfi ekki að sækja lækni til að sjá það!"

3480. Hannes Hafstein kemur inn í Edinborgarverslun og kaupir einn kassa af vindlum, sem hann biður að senda sér heim sem fljótastr, svo sér liggi á honum. Fengur hann svo út úr búðinni.

Stráksi einn stóð úti sem oftar í búðinni (hann hét Björn, kallaður „Bjössi vitlausi") og var hann sendur með kassann; hann átti að fá staf-brauð fyrir viðvikið og svo meira, sem hann yrði fljótari.

Bjössi hljóp af stað með kassann, en kom að vörmu spori aftur. Búðarmaðurinn lét mörnu sína í ljósi yfir því, hversu fljótur Bjössi hefði verið í förum og spyr:

„Skiladirðu ekki kassanum, strákur?"

„Jú, ég skiladi honum á réttan stað, því hann Hannes Hafstein stóð hérna fyrir utan og tók við kassanum sjálfur!"

3481. Amtmannsfrúin keypti hanska í Thomsensbúð og bað aðsenda sér þá heim. Búðarmaðurinn, sem afgreiddi frúna, sendi mann út í pakkhús og bað pakkhúsmannin að láta sér mann til að fara upp í Bíngholtsstræti með vöru, sem amtmannsfrúin hafi keypt í búðinni. Pakkhúsmaðurinn var Þorsteinn gamli Guðmundsson og spyr hann, hvaða vöru það sé, sem senda eigi. Honum var sagt að það yrði hanzkar. Þorsteinn gamli sendi 2 menn, með vagn og hanzkana einná vagninum!" (Honum líkt!)

3482. Hédinn Valdemarsson heldur rædu. Að henni endaðri, segir Ól. Thors:
„Haldið þið að Kaupið hætti, ef Hédinn kemst á þing?"
Sellur þá viðrödd frá áheyrendum (Magn. Joh.): „Já, Kaupið hans!"

3483. Kaupey Valdemarsdóttir heldur rædu: Páll postuli sagði....:
Magn. Joh.: Páll postuli sagði, að kvenfólkið ætti að halda kjafti á fundum!"

3484. Dithlev Thomsen (brot úr rædu um barna og bindindi)
„.....ég er viss um, að barnið og bindindi líka – er alveg óþarft, ef menn vara vilda gæta höfuðsins betur en þeir gera."

3485. Kaupmaðurinn notkur var á ferð í stóri borg í Þýzkalandi og notaði hann nú tækifærið til að kaupa sér nýjar fætur í staðinn fyrir fætur sem hann stóð á og sem hann þóttist eftir geta látið reiðu manns já sig á leiðinni. Nýju fætur náðu rétt aðeins á hann, um leið og hann stóð inn í járnbrautarvagninum. Strax, þegar kraftstöðin var farin af stað, gekk maðurinn inní snyrtiherbergið, fór úr gömlu fætunum og fleygði þeim út um gluggann, opnaði síðan töðgulrófur, sem nýju fætur voru á, en fann hvergi brúkunar: Klossarnir hafði gleymt aðláta þar í töðgulrófur. Á næstu stöðvum varð kaupmaðurinn fyrir stóríðlátum, þar hann hafði hvarfstað smalingjana.

3486. Jón, Pétur og Páll voru allir boðnir í sömu brúðkaupsveislunna, en engum þeirra gat farið. Þeir sendu samt brúðargjafirnar, eins og lög gera ráð fyrir. Síðar hittust þeir allir saman og sögðu hver öðrum hvað hver þeirra hefði sent í brúðargjöf af sínu hálfu.
Jón sagði: „Ég sendi brúðhjónunum borðbúnað úr sex handa tólf."

„Eg sendi Kaffistell handa 24," sagði Pétur og brosti íbyggilega.
„En ég sendi syðri vatnsföng úr sjálfri handa hundrað manns", sagði Páll og kreikti í vindlinum sínum.

3487 Hvað er það sem liggur í áttstrendan, þríhyrndan „Fúri-Kant", eins og endilangt Ó, sem liggur þversum í kross upps og niður á allar hliðar og teygir úr sér í hring?
(Stefán Fylgdarm. segir að þetta sé gáta, tilbúin af Páli Þorkelssyni gullsm. til þess eins, að hún sé nógu vitlaus, svo enginn geti ráðið hana).

3488. Prestsgjöldin guðdust treglega að vanda í Stóruvellaprestakalli og til þess að létta undir með greiðslu þeirra, fann presturinn, séra Ólafur Helgason, upp á því, að gjöra mönnum kost á, að greiða gjöldin í blautum fiski. Þótt þetta komi sér úr vel, eftir sögu þeim allum var óvenjulega mikill, mátti þó þetta misjafnlega fyrir.
Svo var það eitt sinn um vorið, að presturinn lenti í trúmálastólum við Magnús Kristjánsson mormóna og sagði m.a. á annars: „... Maðurinn lifir ekki af einu saman brauði, Magnús minn."
„Veit ég vel," segir Magnús, „hann verður líka að lifa á fiski!"

3489. Jón gamli í Fossi (í Grímsnesi) fór til Reykjavíkur og keypti þar m.a. olíu í brúsa, sem hann hafði fengið lánaðan hjá nágranna sínum. Í brúsann lét Jón af sér fyrir utan hálfan einar, meðan hann stóðsp inni í búðinni, en er úr kom, sá hann að brúsinn hafði lekið allmikilu af olíunni.
Maður nokkur kom þar að sem Jón stóð yfir brúsanum og var að flýtja

efliskarandi rödu, klöktur mjög og áhyggjufullur:
„Illa fórstu að því. Ef ég átti þig, skyldi ég taka þig þar sem þú stendur, bögla þér saman undir fótum mér og fleygja þér síðan til fjandans; en sönnum þess, að ég á þig ekki, get ég ekkert við þig átt og verð að hafa minn skaða svo búinn. Þaðer hart! Já, víst er það hart!"

3490. Oddur Sigurgeirsson, „sterki af Skagamönnum", heyrir illa, en talar bæði blöstu máli og af miklum áköfu, enda oft þrungt inðri fyrir um ýmis mál. Einhverju sinni bar hann eitthvert vandamál sitt upp fyrir Sigurbjörn Þorkelssyni á vergangsmiði Ósi og leitaði fræðsli hjá honum, en áður hafði hann borið málið undir ýmsa aðra, sem hann taldi að mundu vilja sér vel og hafa hjálpað sér ó ýmsa lund, þ. á. m. Ólaf Jónsson á Keldum. Sigurbjörn segir: „Þetta lagast allt, Oddur minn. Þú treystir þó ávalt drottni."

Oddur: „Já, blessaður vertu. Hann ætlar að gefa mér nýja stígvél, þegar hann er búinn að taka upp úr garðinum, ef það skemmist þá ekki allt saman hjá honum, blessuðum." (Hann átti við Ólaf á Keldum.)

3491. Sonur sýslumannsins (Jón Sigurðsson frá Haldarólsi) var nýkominn frá Hafnarháskóla. Faðir hans (Sigurður Ólafsson) hafði eitt hið stærsta og bezta kúabú, sem til var á öllu landinu. Einn vinnumanna hans, aldraður maður hét Jón (Árnason, sem áður bjó á Valdastöðum þar í hverfi), blótsamur nöjg, en allra bezti karl; trúgjarn var hann nöttlend og spurull; þessa „kosti" hans þekkti sýslumannssonurinn, sem er annáladur ar ingi. Þegar hann var nú nýkominn heim frá Kongens-Kaupmannahöfn, þurfti nafni hans vitanlega að spyrja hann fróðra, og fór samtal þeirra fram á þessa leið:

Jón gamli: „...Þú hefur andvitað kornið til kóngsins; það má svosem nærri geta".

Sýslum. sonurinn: „Kom ég þar."

Jón gamli: „Og sástu drottninguna?"

Sýslum. s.: „Já, hana sá ég og eitthvað af börnunum líka."

Jón gamli: „Eiga þau ekki mörg börn og laglег?

Sm. s.: „Hversu mörg þau eru, man ég nú ekki, og eins og þú getur nærri, hafði ég satt að segja hugann þar sem dætrunar voru, enda voru þær laglegar".

Jón gamli: „Þe-jah! Leist þér vel á þær?"

Sm. s.: „Og ekki get ég nú neitað því; en hvað ríður það?"

Jón gamli: Ó, ég held þær vöru fullsondar af þér; en sástu kýrnar?

Sm. s.: „Nei; það var búið að reka þær, þegar ég kom, kl. 11 um daginn."

Jón gamli: „Þá' eit é; en hvernig voru nú húsakynnin?"

Sm. s.: „Ja, stofan sem ég kom í, var falleg og stærri en heyhlaðan hans pabba."

Jón gamli: „Nei, nú lýgurðu! – En eitthvað hefurðu nú fengið gott."

Sm. s.: „Já, sætt kaffi og með því."

Jón gamli: „Og hver fórði þér það?

Sm. s. „Drottningin sjálf."

Jón gamli: „Hvaðer að farna! Gat hún ekki látið stelpuskratana fóra þér það? Ég held að þær hefðu ekki verið ofgóðar til þess. En hvernig var nú sprottið hjá gamla manninum? Gefstu ekki um slógjunnar?"

Sm. s. „Ekki munði hér þykja það vel sprottið jón minn, ef þú gætir ekki haft nema 2-3 kapla eftir þig, allan daginn í góðri rekju."

Jón gamli: „Hver djaðrinn! Hvaðahelvítis örreitiskot er það sem maðurinn býr í: 2-3 kapla á dag! Og vitaulega sunnt á sinu?"

Sm. s.: „Á sinn? Nei, þeir brenna sinuna á vorin, þar eytra."

Jón gamli: „Já, náttúrlega; þetta gerði Magnús kóngur í Medalholti hjá leigu, þegar ég bjó í Medalholtum; það er víst hjá guði gott. En sástu ormbodin? Hvernig bjuggu þeir á hönduunar á sér?"

Sm. s. „O, ég held að það hafi nú ekki verið norna á medallagi; a. m. k. veit ekki vel hjá kónginum sjálfum."

Jón gamli: „Þarstu niður hjá honum?"

Sm. s. „Já, ég sló þeijár brýnur með orfinu hans og ljánum, illa dengdum.

Jón gamli: „Hver anskotinn! – Ekki hann dengi sjálfur? – Nú þetta er bölvaðs bústýrussi! Hann á þó líklega jörðina?

Sm. s. „Nei, hann er leigulidi, og geldur þá landsskuld, 60 krónur og leiguna, 12 hjörðunga á smeri."

Jón gamli: „Hvaðahelv. er að heyra þetta! Það er meira en af öllu Sólheimum, maðurinn, og undir það annaðeins og af allri Hörmgsstaðaþorjunni."

. . . . . .

— " —

3492. Kristjan á . . . . var feinfáleg mjög og lét hverjum drepa er yfirhana kom, en þó var kristjánunum hálfu verri; það kom sér ekki vel, því þar gegnvæli prestinum, séra Þorvaldur Bjarnason á Ingl, illlina sína.
Þegar prófastinum kom þangað, til að skoða kirkjuna og það sem henni tilheyrði, sagði hann m. a. við prestinn:
„Kristjan lætur, Þorvaldur minn".
„Já kristjan lætur; en turnunum mígur!", sagði presturinn.

3493. Guðmundur í Horni í Önundarfirði sat á sýslufundi. Á fundi einum lotinum var honum og öðrum nefndarmönnum boðið að borða á 60 þúsund,

er Guðmundur var hálfnaður á og var sett eggið m.a. borið á borð fyrir hverjum nefndarmanni.

Guðmundur byrjaði að borða með því að éta það eggið, sem honum var ætlað, að því búnu segir hann við sessunaut sinn (til hægri handar): „Má ég ekki borða eggið þitt líka?" — Jú, það var velkomið.

Þá segir Guðmundur við sessunaut sinn er til vinstri handar sat: „Má ég ekki éta eggið þitt?" — Það var leyft.

Þannig gekk hann á röðina, unz aðeins eitt egg var eftir, það, er ætlað var séra Jónasi Jónssyni.

„Má ég nú ekki éta eggið þitt, séra Jónas minn, eins og hinna?"

Séra Jónas brosti og sagði: „Jú, ef þig langar í það."

„Langar í það? — Ekki get ég nú neitað því, því mér þykja egg góðar matur, en það þykir yfirleitt mæstu líka, en það áttuð þið þá að segja mér."

3494. „Ja, mikilleg sá munur, nú, frá því sem áður var", sagði Ingvar Ólafsson í Brimahöfi. „Áður varð maður að fara fótgangandi eða ríðandi til kirkju, í hvaða veðri sem var, hundvotur og kaldur, til að hlusta á röðu prestsins, oftast undir eitthvert léttmetið, en nú, síðan útvarpið kom, getur maður legið í rúminu sínu og hlustað sofandi á allra bestu röðu hjá prestunum í Reykjavík."

3495. Drengur nokkur, Magnús Benjamínsson, 15 ára að aldri, var sístelandi og varð barnaverndarnefnd Reykjavíkur að koma honum fyrir til dvalar í sveit veturinn 1933. Hún sendi hann í fyrstu að Miðgindisdal í Bárðaströnd, en þaðan strauk hann. Á strokuferð hans kom presturinn í Flatey, sr. Sig. Ásmundsson honum fyrir

hjá Sigurði bónda Sveinbjarnarsyni í Baudseyjum og konu drengnum sér þar svo vel, að hann fékk aðfara í orlof til Reykjavíkur. Áður en hann fór þaðan, átti formaður barnaverndarnefndarinnar tal við drenginn og fór það fram á þessa leið:

Form.: „Hvernig líkaði þér í Kvígindisdal?"

Drengurinn: „Mér líkaði þar vel; en maður verður að leggjast á bakið, til þess að sjá til himins! Það er ekki fyrir börn, sem eitthvað vilja hafast að, að vera þar; það er ekki nema fyrir maðkorpur að eiga þar heima!'"

Form.: „En hvernig líkar þér í Baudseyjum?"

Dr.: „Ágætlega; en ég get hugsað mér að í vor losni þar pláss fyrir dreng, ef nefndin þyrfti að koma honum fyrir, þó hún mamma er að hugsa sér að koma mér til sjós; þú ættir þú að leggja það nógu snemma undir við hann Sigga, húsbónda minn, að taka af okkur dreng í vor, úa er ekki enn nóg til af drengjum, sem þú þurfið að koma fyrir?"

3496. Ármann Jónsson í Fossvöllum segir frá:

„Það var engum karlmanni heima hjá okkur, þegar hann dóttirdóttur minni varð skyndilega illt og engum vissi hvað að henni var, enginn læknir náði og þó hvergi kunnts að leita nema hjá mér, gamla manninum, til að vita hvað að stelpu-angannum gengi, en ég var vitanlega ekki nógalaus með það fremur en annað. Ég á stóra loftþyngdarmælirinn minn enn þá, sem aldrei hefir skeikað um óvont og snöggleg veðrabrigði. Hann hékk ég nú og bar hann að bossaranum á krakkanum og mikirinn var ekki lengi að sýna mér hvað að var, því þegar hann var kominn niður á „storm", sá ég, að það var ekki um annað en vind að ræða; ég gat stóð barnsins verk- og vinleyndandi dropa og það var eins og við manninn mælt, að vindurinn losnaði svo að krakkinn varð sprellfjörugur á eftir og kenndi sér einskis meins!"

3497. Maður nokkur í Kaupstað átti hund, sem var svo fylgispakur honum, að hann fór með honum hvert sem hann fór út af heimilinu. Einu sinni, sem oftar var manninum boðið í samsæti nokkurt og fylgi hundurinn honum inn í anddyri veitingasalsins. Í samsætinu varð maðurinn út úr fullur. Þeir veitingahúsþjónar tóku sig þá fyrir hendur að ná í hundinn og fylla hann svo af vín, að hann gat ekki fylgzt með húsbónda sínum heim. Hann slagaði svo, að hann kunnst ekki úr sporunum og urðu menn að bera hann heim til sín.

Sá var háttur hunds þessa, að hann undi ný á þeim, sem sýndu honum kvikki, en réðist þó ekki á þá, nema þrír að einu að þeir reyndu til að handsama hann.

Svo bar við löngu síðar, að manninum var boðið í samsæti á sama stað og áður og sem fylgdi hundurinn honum.

Þegar þeir komu að veitingahúsinu, vildi hundurinn ekki fara inn, og þegar hann sá annan þjónninn, sem hafði valdið því fyrrum, endur fyrir löngu, að hann varð víndrukkinn, réðist hann á hann og vann þjónninn að flýja, þá kom hinn þjónninn að og fékk hann sönn skil. Upp frá þessu kom hundurinn aldrei inn fyrir dyr veitingahúsins. Þetta, og viðureign veitingaþjónanna og hundsins, varð til þess að húsbóndi hans bragðaði ekki vín upp frá því.

3498. Jóni rektor Þorkelssyni (yngra) var gefinn hnakkur, sem var 60 krónu virði. Hann keypti ístaðs-ólar, reiða og ístöð, sem kostuðu 16 krónur. Nokkru síðar auglýsti hann hnakkinn til sölu. Kemur þá maður nokkur til hans og skoðar hnakkinn, lítur vel á hann og spyr, hvað hann eigi að kosta.
„Sextán krónur!" segir rektor.

Maðurinn verður forviða og spyr: „Sextán krónur!"
„Já, sextán krónur," segir seltur, „ég sló ekki einum eyri af honum; hann kostaði mig sextán krónur og ég lét hann ekki fyrir minna verð!"
Vitanlega gleymti maðurinn við þessu verði og keypti hnakkinn.

3499. Káinn (K.S.), íslenzka hýmnisskáldið í Ameríku, var í heimleið um kvöld í þoku og dimmviðri miklu; hann datt í hverjum spori og lokks ofan í fen, en er hann kemst upp úr stóð, vand honum þetta að orði:
„Ljós voru slokknuð og landið svart, í loftinu ekkert að hangá á.
Guð er í samleikna helvíti hart, að hafá ekki jörð til að gangá á!"

3500. Sagnir um Símon Sigurðsson (handrit Sóh. P. Gottskálkssonar í Viðbót)

Einhverju sinni, á svo kölluðum búskaparárum Símonar, var hann að hlaða úr heyi í tóft eða einhverri heygarðs-náfum; var Þórdís kona hans þá þar á gangi og kallaði Símon hástöfum til hennar og spurði:
„Er logn á jörðu, Þórdís mín?"

3501. Símon réri í Höfnum sunnu vertíð eina og afladi vel (um 600 fiska hlut). Um lotinn stóðu hann fiskinn einn og aðrir félagar hans niður á klöppum við sjónum og hlóð honum þar í stakk eða stafla og hirti ekki um að bera hann upp fra sjónum. Þó stóð nótt fóll fiskinum allan út. Morgunninn eftir sagði nábúi Símonar honum frá því, hvernig komið var með fiskinn, áðan hann sé allur kominn í sjónum.
Segir þá Símon kreystinn mjög að vanda:
„Það var gott, hann var úr sjónum og það var vari að honum færi í hann aftur!"

3502. Þegar ég var unglingur (þ. e. Jóh. S. Borkelsson) á Landeyjum, bjó Símon þar í koti, sem kallað var „á Skákinni". Á þeim árum voru þar oft hálmeimar veiðar haldnar (þ. e. á Landeyjunum), einkum brúðkaupsveiðar og var Símon þar jafnan sjálfsagður gestur og ávalt „boðflenna", eins og það var kallað, enda brást það aldrei að hann væri meðal þeirra er mest drukku, enda var þar oft „glatt á hjalla". Á heimþessum samkomum mun ég sérstaklega eftir Símoni. Janúarþeirri veiðu var m. a. gestur Þórður Sigurðsson frá Miðkoti (Súðarvitavörður). Hann var gaman-samur og kátur vel og hafði gaman af Símoni.

Þegar á veiðunum leið og farið var að veita víðið (þúnsið), lenti þeim saman í orðaskiptum, Þórði og Símoni. Samtöl þeirra fóru þannig fram, að Þórður lagði spurningar fyrir Símon, en hann svaraði.

Þórður: „Hvaða ár var það, sem hann varð svo mikil hjá þér Símon minn, að þú þurftir að kalla niður á jörðina og spyrja hvaðan viðrði?"

Símon: „Það var sama árið sem hann Þórður í Miðkoti náði mest út með höfðingjunum, en hann varð minst." —

Þórður: „En hvaða ártal var, þegar þú bjóst í Strönd, Símon?"

Símon: „Það var það árið, sem hann Þórður í Miðkoti byggði lengsta fjárgarðinn og gerði mestur jarðabætur." —

Þórður: „Eitt árið lét ég verðlaunaflann þinn svo norri sjónum, að hann fór allan úr. Hvaða ár var það?"

Símon: Það var sama árið sem hann Þórður í Miðkoti hélt mest þúnsiðinum."

— · —

Janúar veiðunni var það, að Símon fór þaðfyrir að erta sérstakan mann og var ordrum leiðinlega þrásaknum við þá iðju.

Sigurður Magnússon á Steinsstöðum var í veiðunni og sagði við kreppstjórann, Kjartan Ólafsson í Þúfu: Látu taka hann Símon og

binda hann, því það er engin mynd á að láta hann fara svona með sak-
lausan mannin."

Segir þá Símon: „Ekki vil ég vera niðursetningur á Skúmstöðum, því þá
býst ég við að verða settur á spýtuband á móti honum Guðmundi
heitinn Erlendssyni, sem þú drapst úr hor."

Sigurður svaraði þessu með því að segja: „Óbrúklegur mannar er á þér, Símon!"
Féllst á sáttalið niður og var Símon ekki bundinn.

F

3503. Einhverju sinni kom Símon að Flóðholti og var það á sunnudegi um sláttinn.
Segir Símon þá: „Nú hirti ég viku-keystaðinn minn allan á gær."
„Hvað var hann nú mikill?" var spurt
„Hann var aðrumegin á tóu hestar", svaraði Símon
(Framh. síðar).

3504. Meðan Guðm. lækni (Kyr.) var í Stykkishólmi og Árni H. Bjarnason
sýslumaður þar, var Guðmundi eitthvað í nöð við hann.
Einhverju sinni segir Guðm. við mann nokkurn, er hann átti tal við:
„Það er leiðinlegt að lesa lýgina í tvafold um blessaðan sýslumannin
okkar. Hann er alls ekki illa liðinn hérna á sýslunni; ég held að Kaupm-
enn þyki bara vont um hann" – (þögn) og hann um þá." (enn lengri þögn)
„Loðvík II. Frakkakongi þótti vont um þegna sína. Hann sá, að hann gat
brúkað þá til ýmislegs, sem aðrir vildu ekki nota þá til, karlsandurinn!"

3505. (Framh. um Símon):
Unglingar komu í handeyjum oftsinnis í kaupstaðinn um Símon (hét annars Þórður
Magnús), um Þeiðhans og Þórðisar konu hans til Þorláksháfnar, þegar þau
stálu hesti (hrossum) úr fóðri til Jóns Ólafssonar í Þorlákshöfn. Símon

fóstri um hádegisbilinn og heyrði einhver slátur úr honum.

Í fyrstu skilaréttum hafði Símon Magnús á Hofi bræðrum, eftir hann á undanum og hrópaði upp til almennings:

„Sko, þeltar! Hérna sjáið þið fjöðstáldið okkar! Það þarf engum að furða sig á því, þótt hann geti gert bögur, drengurinn, sem fæddur var á 19. árinu, eða vel það."

Magnúsi vaðl létil ánægja af kveðskapnum, því hann gaðrir vissu, að hann var honum reiður yfir löðalduð er hann var fæddur.

(Framh.).

3506. Eftm. lokum (Kjar.):

„Þrátt fyrir ljómandi fallega ræðu hélt hann Árnes (H. Bjarnason) í Kjörfundinum nú síðast. Hann talaði svo fallega um dygðina." (Þögn, gengurhratt um gólf, snýr svo við og segir: „Í hverri einustu ræðu, sem Robespiérre hélt, var fyrsta og síðasta orðið: Dygð; ávalt dygð!"

3507. (Framhald). Einu sinni sem oftar kom Símon í Bertátshöfn og gekk tafarlaust í baðstofu og sagði:

„Þessir lát. nú ekki ljóða sér inn; það er sjálfboðið sláturum gestum!"

„Ekki er það nú sem þú ottar, Símon minn", segir Jón Árnason, húsbóndinn.

„Þú þarft ekki að vera hér í nótt; þú getur farið upp í Hraunsholti og verið þar."

„Þaðer full gott handa mér að vera hjá þér, Jón minn, segir Símon, „ég er ekki góður vonar."

Lauk svo samtalinu um þetta og brostu báðir að.

3508. Maður nokkur úr Landeyjum hitti Símon úti í Flóa, á leið hans frá

Þorláksbúðir yfirgrafaðar. Reið Símon bleikstjörnum hesti, er Jón í Þorláksbúðum átti og reiddi hann þeka undir sér. Sá, sem Símoni mætti, spurði hann tíðinda, en hann lét lítið yfir og sagði þó:
„Þeir voru að leggja inn ullina sína á Bakkanum, um sama leyti og ég, stórbændurnir af Rangárvöllunum, Jónas á Reynifellu, Þráinn á Heldum og Móeiðarhvolsbræður!"
„Hjá hverjum var mín stórt „inn leggið"? Spurði maðurinn.
„Ekki veissi ég nú það," sagði Símon, „en stórt var innlagningarstaupið mitt og mest sá á mér."
Nú leið yfir þeir skildu, kallaði Símon á eftir manninum og sagði:
„Heyrðu, kunningi! Blessaður láttu mig vita, ef það skyldi fara aftur nú hjá mér, meðan ég sér til!"

3509. Þórdís, kona Símonar, sagði einhverju sinni við mann sinn:
„Seldirðu hana Jórubót, Símon?"
„Já, ég seldi hana!"
„Og seldirðu hana Jórubót, Símon!"
„Já, ég seldi hana, ég seldi hana, ég seldi hana!"
„Og fyrir hvað seldirðu hana?"
„Fyrir fulla brennivínsflöskuna!"
„Svo hjálpi þér, Símon!"
„Og það heldið þið hann mig, blessaðar!

3510. Þegar Þórdís, kona Símonar vandaði um við hann fyrir leti hans og sóðaskap, var hann vanur að segja:
Það er svipur á drottningunni minni. Blessuð láttu mig vita ef

þér skyldi ætla að þykkja, Þórðr á mín."

3511. Sínon vantaði hest til ferðar sinnar og fór á stúfana til að fá lán á an hestinum. Frá því sagði hann svo síðar:
„Eg bað Þórð í Þríhvoli, en ekki gat hann það. Eg bað Þórðr á Arnarhóli og ekki gat hann það, og svo bað ég Jón í Kríagerði og ekki gat hann það, sem heldur ekki var von, þar sem hann varð að ríða sjálfur á stolnu hrossi, þegar hann fór til altaris."

3512. Jónas Ingvarsson í Hellnavaði var systursonur Sínonar. Þegar hann giftist, varð að sækja um leyfi konungs til giftingarinnar. Sínon var að geta sér til, hverjum mundi verða boðið á veislunni og taldi þannig:
„Þyrst skal þegan telja mig, Hallvarð gamla í Þríhelum og Krígrím."

3513. Þorsteinn, bróðir Sínonar og þá búandi í Þróðhaltshjáleigu, fór þinnudag á sunnudegi suður að sjó til að sækja þangað fleytning, sem hann hafði komið með úr Vestmannaeyjum daginn áður. Þegar hann kemur suður á sveitarhala Þjórsár, biðr hann sóknarprest sinn, séra Sveinbjörn Guðmundsson á Hrossi, á leið hans að Sigluvík til messugjörðar.
Segir þá séra Sveinbjörn: „Hvað ætla upp í vorn, Þorsteinn minn."
„Ó-já, en lítsemd þessa mínu lögðu, litla, sem vor er til," sagði Þorsteinn og með það skildu þeir.

Athugasemdir:
Sínon var sonur Sigurðar búsda á Hól á Landeyjum. Systkini hans, þau er ég veit um, voru þessi:

Vilhjálmur bóndi á Álfhólum, Þorsteinn bóndi á Fífilholtshjáleigu, Guðmundur bóndi á Búðarhólshjáleigu og Kristín, kona Sigvarðs á Hól á Landeyjum, er voru foreldrar Jónasar á Hellnavöll, Sigvarðs á Jaðarsgerði og Ragnhildar á Snjóallsteinshöfðahjáleigu áður, er allir voru dugnaðarmenn hinir mestu, miklir fyrir sér og vinsælir.

— Simon var óvogur í svörum, við hvern sem var, engu síður við þá, er honum var vel til, eins og t.d. Þór á Miðkoti, sem var velgjörðamaður hans, en Simon vissi, að Þór var engin bónnaður og einnig hitt, að hann var gleðimaður mikill, oft í útreiðum með helztu mönnum t.d. lækninum, svo Þór var hjálpsamur mjög og fljótur til, enda þóttu mönnum gaman að ferðast með honum, fremur en nokkrum öðrum. Þórsi sjálfum þótti mamma mest gaman að láta Simon úthúða sér sem mest og sagði jafnan öðrum frá viðureignum þeirra.

Eg vil líka getafræss, út af svari Simonar til Sigurðar á Skúmstöðum, að eigur Erlendar á Skeggjastöðum lentu hjá Sigurði, gegnþrú m.a. að hann átti að ala önn fyrir Guðmundi syni hans, sem var víst veikbaður mjög („hálfgerður ræfill") og sagt var að vesalast hefði nyrðra, en áreiðanlega eltki ~~á~~ vogur stórtó á góðu viðurværi, þótt Simon léti það í veðri vaka til þess að svala sér á Sigurði í það sinn, en hann var mikill velgjörðamaður Simonar og Simon í þóttist vantinn hann og virti vel, sem aðrir, er hann þekktu. (Eg hefi breytt orðum og setningum í stóru stað. J.P.)

Miðkrika, 25. nóv. 1932

Sign. Johann P. Þorkelsson

3514. Nýgiftu konungstjónin sátu sitt í hvorum horni og voru að skoða, hann af því, hversu kona hans, unga prinsessan, var ljót, en hún af því, hversu maður hennar, ungi prinsinn, var vitlaus, eða heimskur. En bæði vorum þau rétt og því giftust þau.

3515. Maður nokkur í Bardaströnd kom á bæ þar á austurlandi og var spurður fréttir, m. a. þessa:
„Hvernig líður á Haga?"
Maðurinn svaraði: Það líður nú heldur bágleg þar á margan hátt: „Systurmaðurinn (Jón Thoroddsen) í stóltustu vinnukonuvandræðum, þrjár á heimilinu vanfóraðar og engum finnst faðirinn svo fúinn þykir nú orðið nóg um".

3516. Um Jónas sál. Helgason organista var sagt, að hann gengi jafnan með tóm peningabuddur upp á vasann, aðra með peningum þeim í, er hann þurfti að nota, en hina galtómu. Bæði nú einhver hann að lána sér eina krónu eða svo, tók hann upp tómu buddunna.

3517. Sama daginn sem hin svonefnda „Flensborg fundur" kom út, eftir Gunnar frá Selalæk, var séra Bjarni Jónsson spurður eftir, hvort kýrnisaga sú – um barnsstærðina – er Gunnar segði af sjálfum sér og séra Bjarna, væri rétt, svaraði séra Bjarni:
„Honum (G. Sig.) er óhætt að gera það maðurinn (?: að gæta á Austur- og Vestur-Eyjum), því ég hefi stórt barn fyrir hann á tádnum stöðunum og hvítvoðungur líka".

3518. Hýmnisaga sú (nr. 3517) sem nest fer hér á undan, varð til í tilefni af skírnarsögunni í „Fil. fyndni", en hún er að réttu lagi þannig:

Gunnar „selur" mætir séra Bjarna í Bakkatrekkunni, er segir viðhann:

„Góðan daginn, Gunnar minn! Eg átti von á að þér væruð viðstaddur athöfnina þá, er ég var að fram kvæma".

„Noh! Hvaða athöfn var þá' nú, prestur minn?"

„O, það var nú að skíra barn, sem yður er kunt."

„No-úh! Jaha, einmitt það; – – Var það hérna í Austurbænum?"

„O-nei; það var nú í Vesturbænum í þetta sinn, Gunnar minn".

3519. Þeir voru samtíðis þingmenn, Magnús Torfason og Gunnar Sigurðsson frá Selalæk, en þeir eru báðir nýlátnir (D: líkamlega) Einhverju sinni gengu þeir samsíðis um götur Reykjavíkur og gekk Stefán Stefánsson kúlkur á milli þeirra. (Hann er smávaxinn og var þá nýkominn frá Ameríku). Mætir þeim þá Matthías Ólafsson alþingismaður (en hann var með Stefáni í Ameríku) og segir:

„Hvernig líður þér núna, Stefán minn, þegar þú hugsar til þess, að þú ert á gangi milli tveggja stóra mama?

„Mér líður vitanlega vel, því mér finst ég vera tí-eyringur milli tveggja fimm-eyringa"

3520. Júlíus Halldórsson var lækni í Strandasýslu. Eins og kunnugt er, gengu misþingamir úda um land sumarið 1882 og voru mannsháðir nýlega, einkum hér í Reykjavík. Þetta vor var Magnús Steindórsson bóndi frá Hraunum í ferð í Reykjavík og hitti hann þá fóður læknisins,

Halldór Kr. Friðriksson yfirkennara, sem segir hann alnafna hinnda á norðan, m.a. um misþingafaraldurinn í þessa leið:

„Hvernig gengur það með mislingana þarna fyrir norðan, Magnús minn?"

„O,-þeir eru fjandi ólmir." segir Magnús.

„Já, eru þeir margir sem deyja? spyr yfirkennarinn

„O-nei; Mannalandrinn er altaði miðill, sáðf í Strandasýslu, enda er lotaninn þar alveg meðalalaus!"

1521. Stúlka ein í Vestur-heimi gekk í kennaraskóla og lauk þar einhverju prófi; foreldrar hennar voru fátækir og vildu þau að stúlkan gæti notið fræðslu sinnar og orðið kennari; þau sóttu því um aðstoðarkenslu fyrir hana í skóla þorpsins. Skólastjórinn lét tilleiðast, að taka hana til reynslu í sunnudaga skólanum og lét hana fást við verstu nýliðana strákana í þeim skóla. Stúlkan raðaði strákunum í hálfhring fyrir framan kennarastólinn og stóð til að spyrja þá spjörunum úr. Fyrsta strákinn spyr hún:

„Veistu hver hefir skapað þig? — „Nei, það veit ég ekki!"

„Guð hefir skapað þig, drengur minn, og reyndu nú að muna það."

Annan strákinn spyr hún:

„Hvað hét elzti maðurinn, sem nátturinn getur um?"

„Það veit ég ekki!" sagði strákur.

„Hann hét Metúsalem, og munduðu það nú."

Svona hélt kenslukonan áfram að spyrja, mig rödduni var lokið; en á meðan hafði fyrsti strákurinn stoltlíð úr.

Nú vildi kenslukonan sannfærast um hvernig hann hefði tekist að festa leiðbeiningar hennar í minni strákanna og byrjar þú á röðinni aftur.

„Manstu nú hver hefir skapað þig?"

„Guð hefur Jerúsalem gert!" sagði stráki.
„Hvaða vitleysa!" sagði kennslukonan, „manstu ekki að ég sagði þér að guð hefði skapað þig?"
„Hann er stóllinn úti, stólarnir, sem guð skapaði!"

3522. Páll Eggert Ólason prófessor og Þjóðvar, kallaður „sódi", komu vel hendi inn í Hótel Íland, settust þar inn í horni og fengu sér ábóti. Nýr „spilari" var kominn þar á hótelinu og var hann standandi á gestina. Hann spyr frú einn af þjónum hótelsins, hvort slíkir gestir verði komnir sínar þangað. „Ó já," segir þjónninn, „annar þeirra er líka prófessor!"
Líður svo allnokkur stund og ávallt er spilarinn að gefa þeim auga, sem í horninu sitja, unz Þjóðvar sódi stendur upp og gengur út. Snýr þá spilarinn sér að þjóninum og hvíslar að honum:
„Hana nú! – Nú stóð prófessorinn upp, og gekk út!"

3523. Tveim bóndum í Þingvallasveit kom svo illa saman í samkýlinu hvorn við annan, að presturinn, sem Jón Þorsteinsson var fengin til að tala á milli þeirra, þótti svo vel, að þeir settust og gengu með honum áleiðis frá borðum. En áður en þeir skildu við prestinn, sögðu þeir við þá: „Árangurinn af fyrirmunni til yðkar varð samanlagt gleðilegur fyrir okkur alla; ég vona nú að ekkert ósamlyndi komi upp á milli yðkar oftar, að þið lifið saman eins og bræður og þjónið nú aldrei á, a-m.k. ekki á leiðinni heim."

3524. Árni Pálsson prófessor og Eysteinn Jónsson skattstjóri eru tilsagðir norðan báðir, en Árni fó mikro; þeir standa nú á undanförnum mörg á stjórnmálum:

Árni er sannnefnd sjálfstæðismaður, framúrskarandi málsvari og meinfyndinn, en Eysteinn er algjörlega hráður. Jónasi frá Hriflu, og þarf þann naumast að lýsa því, hvernig ástir Árni hefir í Eysteini, sem annars er fremur lítill fyrir mann að sjá, andlega og líkamlega séð.

Einhverju sinni hittast þeir, Árni og Eysteinn og spyr þá Árni:

„Hvað ertu annars gamall, drengur minn?"

„Ég er 28 ára", svaraði Eysteinn.

„Nú, ekki var ég orðinn svona andskoti rangeygur á þínum aldri!"

3525. Þeir voru saman til þingmannaframboðs í Múlasýslu, Árni Pálsson og Eysteinn Jónsson (1933). Árni spyr Eystein:

„Hvað þér menntaður maður, Eysteinn minn?"

„Ó-nei, ekki getur það nú kallast."

„Það er undrunarefni, að það eruð þér ekki; framkoma yðar öll ber þess ó-rokt vitni. En hafið þér annars ekki á mörm skóla gengið?"

„Ó-jú, það hefi ég gert, en það er nú nokkuð síðan."

„Hvaða skóla hafið þér gengið á, má ég spyrja?"

„Á Samvinnuskólanum á Reykjavík!"

Stóð þá Árni upp, leit mjög skotulegum augum á Eystein og sagði, nóg fyrir litningarsjón og þeim líkum, sem ekki er hægt að lýsa:

„Y-y-s-s-s!!"

3526. Hinn 22. nóv. 1909 fékk Björn Kaupm. Kristjánsson því loks til leiðar komið, að Björn Jónsson, sem þá var ráðherra, en mjög bilaður á heilsu, nafni þá Tryggva Gunnarsson, Kristján Jónsson hæstaréttardómara og Eirík Briem prófessor út úr Landsbankanum. Síðari hluta þess dags, sást fagnaðiti festur upp á göfum bæjarins og boði út til almennings,

um þessa viðburði, sem þá þótti svo ósjárverðir og óvenjulegir.
Morten Hansen skólastjóri hafði verið niðri í bæ og séð fréttina um þetta, en kom nú heim í barnaskóla og hitti þar frökken Ludvigu Arasen. Hún sagði við hann:
„Segið þér nú annars nokkuð í fréttum úr bænum, herra skólastjóri?"
Skólastjórinn var daufur í bragði, talaði lágt og lét lítið yfir, en sagði:
„Það er nú fátt, frökken, nema af þessum fregnum, sem ...."
„Fregnum? Fregnum? Æ, hvað er nú það, skólastjóri?
„Hann er nú það, að bankastjórinn er farinn frá ...."
„Úr bankanum? Hverjir?"
„Tryggvi er farinn!"
„Er Tryggvi farinn?!"
„Já – og Kristján Jónsson, háyfirdómari!"
„Er Kristján farinn?!!
„Já, – og Eiríkur Briem, prófessor!"
„Er Eiríkur Briem farinn?!!
„Já, þeir eru allir farnir!
„Er Tryggvi Gunnarsson farinn? – – Kristján Jónsson farinn? – – Eiríkur Briem farinn? Og þetta allt saman satt?!!"
„Já, það er víst satt, því það er auglýst um allan bæinn!"
Frökken Ludvig Arasen dró andann djúpt, lagði báðar hendur á brjóst sér og dæsti þungan, um leið og hún sagði:
„Almáttugum guði sé lof!"

3527. Þegar Jón Sigurðsson forseti var til moldar borinn í Reykjavík, 4. maí 1880, að viðstöddu miklu fjölmenni í mesta viðhafnarbúningi sínum, mætti Grímur Thomsen á Bessastöðum þar í hversdagsfötum,

enda var hann svo nikkill „Danavinur", að hann mun hafa þótt slík virðing sæmandi honum láta, eftir allar erjur hans við Dani.
Matthías Jochumsson var viðstaddur og kvað:
„Í grám kraftli Grímur fylgdi gamla Jóni:
undir kreyfi hoffur konungsjóni!"

3528. Kristján „Kammeráðið á Skarði", þótti vera „Karl í krapinu". Honum og Jóni Eggertssyni mátti hann kon illa saman. Einhverju sinni voru þeir báðir á samkvæmi og settust saman til viðræðu hvor við annan og fór svo vel á með þeim þá, að þeir tóku helst um andlega hluti, um landann, dómsdag og annað líf. Segir þá Jón Eggertsson við Kammeráðið, sem var kirkjuhaldari þar á Skarði:
„Eg er nú að hugsa um að velja mér hæfilegan grafreit áður en ég dey, en er þó efti um þá vissum hvar hann ætti helst að vera".
„Þú skalt", segir Kammeráðið „velja þér hann á suðurhorninu á kirkjugarðinum og það sem fyrst".
„Hvers vegna ætti ég að velja mér þann stað öðrum fremur?"
„Vegna þess, að þegar búið er að jarða þig, þinn djöful, ríf ég kirkjugarðinn og geri hann kringlóttan."

3529. Kammeráðið á Skarði þótti á mörg lagi kvensamur. Maður nokkur þar vestra (Guðm. á Hnjúki) talaði oft svo um menn og málefni, að tæpt þótti við hvað hann ætti, en þó svo, að kunnugum skildist. Hann kom á eitt sinn og var spurður tíðinda og sagði m. a.
„Kammeráðið á Skarði gisti síðár nótur á .... og þjónaði Kammeráðinu til sengurkona sú, þar á bænum, er Þorgerður hétu, konungdar kona, þá líka þá."
(„þá líka þá" var viðkvæði hans)

3580. Um Ólaf nokkurn, er bjó á Ósgrá í Laukdæli, var kveðin þessi vísa:

„Ólafur karlinn annis, út er gengrinn að sló;
í veraldar vonskuglaumi, velkist hann, fuglinn sá.
Hátt gerir höggin kerra, hreyfi fellur á grund;
Alltsaman upp má reyra, aðrnmegin í hund."

3581. Jakob Athanasiusson kvað eftirfylgjandi vísu um óheilindi annars manns, og fylgir hún vera einu hinu mergjaðasta skammavísa, er eftir hann liggur, en þær voru margar:

„Hylur gorinn sandarsvarta
Soltinn úlf með gedi þungu,
dúfnanga, höggormskjarta,
hunangsvarir, eitrtungu."

3582. Eftir að Framsóknarflokkurinn klofnaði í þinglokin haustið 1933, ritaði Tryggvi Þórhallsson allmergjaða ávítnargrein í „Framsókn" á Jónas Jónsson samherja sinn og „fóstbróður"; hann bar honum um „óheilindi" og sagðist hafa fundið 7 ósamræmisþætti í grein nokkurri, er Jónas hefði skrifað áður í annað(?) blað.

Þegar Árni Pálsson prófessor réðlist um þetta við einhverja vini sína, sagði hann:

„Ennþá sannast það, sem sagt hefir verið, að skepnan kýs gegnskrapara sinnar!"

3583. Höringsstaðahjónin gömlu, Gunnar Ingimundarson og Guðríður (Guðmundsdóttir?), kona hans, áttu son einn er Ingimundur hét (Ingim. á Oddagörðum) og var hann

oft sendur á aðra bæi í ýmsum erindum, eins og gengur og gerist, og er hann kom úr sínum ferðum, var það venja móður hans að spyrja hann almeltra tíðenda er sagði líka þá m. a.: „Hvað sagði það? Var það eitt eða einhverjar sögur um hvað annað? Eitthvað ljótt?"

Gunnar á Höringsstöðum var jafnan stillur maður velgyðli sem minst hegna af sér sem Nora hans var óþjáðust um að fá að vita.

Einhverju sinni var drengurinn (Trygvi undir) sendur að Brattsholti, en þar var oft „eitthvað á seyði" og eitt ávalt sem vingjarnlegast í garð nágranna, einkum nágranna í Kotleysu, Traðarholti og Brattsholti.

Spurði þá Guðrún son sinn, hvað það hefði sagt o. s. fr. Drengurinn leysti vel úr öllu og var þá Guðrún glöð, en Gunnar lagði létum frúnni á og sagði:

„Ekki þótta sé nú eitt eða einhver óláta hans lýgin, Guðrún mín."

„Sem – sem hann Trygvi undir heyrði hana Guðrúnu sjálfa segja"! sagði Guðrún og var það vandi hennar að segja: „sem – sem hann ....." eins og til þess að sýna fram á, að þessi orð væri fullsönnun fyrir því, að það sem sagt var, væri ósiðlegandi samræði.

35 Sigf. Guðm. Guðmundsson („Skyr.") segir sjálfur frá:

„Á hverjum einasta sínum sem og kenni á „safnið" er Þórir þar fyrir og eltir mig á röndum með að ræðast við ~~hann~~ mig um pólitík. Ég hefi oft sagt honum, að ég vildi ekkert við hann tala um stóra hluti – og helst ekki neitt – en hann sér mig aldrei svo, að hann byrji ekki á mér; ég byrjaði þá á nýjum umræðefni og fór að tala við hann um nýja gráslepptu, soðna gráslepptu, visaða og saltaða gráslepptu, en þá hélt hann, Hæringarfj..... að ég væri ordinn vitlaus! – En

Það er nú ekkert með Keldingarstöðunnar — hún er ljót, það vita allir — en stelpu skratinn, það tekur út yfir allt hversu ógeðslag hún er... Ha? — hu? — Hafið þið aldrei séð aftaumudir ána? Ha?"

3585. Um og eftir aldamótin 1900 voru þeir „Mangi lands" (Magnús yngri Stephensen og „Kobbi Hauksens" (Jakob, sonur Júl. amtm.), saminlega með réttu, taldir vera mestu munnadarsaggir þessa bæjar.
Einhverju sinni, sem oftar, átti Stúlka ein barn og var hún ekki viss um hvort feðrið ætti það; en þegar til yfirheyrslu kom með þetta, sagði „Mangi lands":
„Ef barnið er halt (en Mangi var haltur), þá á ég það, en ef það er heimskt, þá á Kobbi Hauksens það."

3586. Magnús Vigfússon (kallaður Mangi vitk) dyravörður í stjórnarráðinu, var meðreiðarmaður Klemensar Jónssonar landritara, á eftirlitsferðum hans nyðra.
Þeir komu á Blönduós og hitti Mangi Vitk þar mann einn og sagði við hann:
„Taktu við hestunum og flyttu þá á góðan haga."
Maðurinn sagði: „Ja, ég er nú skrifari sýslumannsins hérna".
„Nú, já, en ég er í stjórnarráðinu! Heyrðu það?"

3587. Einar Vigfússon, bróðir Manga Vitk, var einhverjusinni að tala við mann einn um ótrúlegar nýjungar, sem manninum þótti líklegt að yrðu undir ríkjum Manga vitk runnar: svo lýgilegar þótti honum þær og sagði:
„Þótt þjóðin getur hann Mangi legið; hann er bara kraftgjarn."
„Jæ", sagði Einar, „hann er ekki lýgin, hann Mangi bróðir, en honum verður oft mismæli!"

3538. Knud Berlin kom hingað í Kynnisför stúdenta 1907 og band landshöfðinn honum o. fl. félögum hans í „útreiðartúr." Mangi landsvar gnæfði í förinni. Innanvið Elliðaár áði höfðingjinn og þegar allir ætluðu að stíga á bak hestum sínum, gengur Knud Berlin að hesti „hrangu lands", þar sem hann ætlaði að stíga á bak hesti sínum, hrífur í taumana og býst til að stíga sjálfur á bak hesti Magnúsar, en veðurs var mótstöðu hans og segir:

„Eg er Berlín!"

„Ja, vel!" segir Magnús, „en ég er Paris!"

3539. Á síðari biskupsárum sínum kvæðist Hallgrímur Sveinsson biskup mjög að andatrúmi, enda var hún þá um það leyti að ryðja sér til rúms hér í landinu fyrir ötula framgöngu mágs hans, Björns Jónssonar ritstjóra. Um þetta leyti var Þórhallur Bjarnarson (síðar biskup) forstöðumaður (rektor) Prestaskólans.

Kom þá vísa þessi fram, auðsæ úr Ármessýslu, (semilega frá Valdimar Briem):

„Grínar í öndunum allur,
í áliti rýrnar,
í fjósinu heldur sig Hallur
og hugsar um kýrnar."

3540. Til útengis skófatnaðar voru um eitt skeið – frá 1875–1900 aðallega notaðar erlendar húðir, en oft voru þær líka notaðar vegna þess að þar flögnuðu einkum í vatn. Var áríðið að þær mundu hafa notað áður en þær voru liðlar.

Á Þjálfum í Hraðastöðum (nú Björgum) gekk oft á ólæknum strönd. Nú

bar svo víd eitt sinn er Jón gamli Þorkelsson og Ásgrímur sonur hans voru uppi á stemmudyrum á hlaðafjöldi, að maður gengur fyrir stemmudyrnar og var Jón svo háll uppi á stigamum, að hann gat aðeins séð á fætur manninum upp fyrir hné, en Ásgrímur var fyrir ofan stigagatið og sá ekki manninn, heldur heyrði aðeins að einhver ókunnugur var á gangi fyrir utan stemmudyrnar; hann spyr þá fóður sinn:
„Hver er á gangi þarna fyrir utan?"
Jón gamli svaraði, eins og hann átti vanda til, drjúgt og háðslega, algjörlega áhugalaus um spurninguna:
„Nú, ekki veitti ég því nú eftirtekt hver það var, en fæturnir voru frá Kadlastöðum."

1511. Þorkell gamli á Ósgrjótarnesi, faðir Jóns á Móhúsum og afi séra Árna Sigurðssonar fríkirkjuprests, stundaði löngum ferjuna á Ósgrjótarnesi, oftast með öðrum manni til eða fleirum öðrum, ef áin var er fjöl. t. d. á hvassviðri eða með ísstreiði. Það var hár veiði á lögum, að ekki bari skylda til að ferja yfir ána á vetrum, nema meðan sól var á lofti. En á öðrum tímum var það þó fráfallsgja við, að ferðamenn bar að ánni, einkum verðmenn, er áttu leið að Þorláksskóg eða þaðan og heim til sín og var þá oft svo harðvítugur aðgangur verðmanna, að þeir sóttu bátinn við landið. Hafði Þorkell þá eigi annan ráð, en að berja þá með árinni eða með hnalli, svo að hlaut vari að hafa einhvern heimil á þeim og láta þá fara uppi á bátinum aftur, hvort sem þeim líkaði betur eða verr, enda voru oft mikilláti menn á þeim kópum, montnir og hrokafullir, einkum ef þeir náðu á góðum steinstúmum og var Þorkell þá eigi ávalt bláðvi á manninum við þá, heldur lét þá heyra hversu lítið hann mat mikilláti þeirra, mont og hrokafyndi. Nú bar

svo vid langardagskvöld eitt fyrir páska, að vermenn, er sídústúnir höfdu verid úr Borgarfirdi, bustu ad ámi og Kaðlaudaferjur, þótt kvöld vori fram yfir sólarlag. Þorkell og ferjumadur vorn ekki gengnir heim frá ámi og fóru þró vestur yfir ad selja þá, þótt seint vori og ísstreidid ádfluga ad aukast med útfallinu.

Medal þeirra, er leidir vestan árinnar, var Gudni Sumarson frá Hallsteini, ungur madur og ærid hávaxinn; þótti honum Þorkeli selja ast seintródurinn og leidin ordin löng, enda tók hann á móti ferjumönnum med offorsi miklum, kvad þá lyddumenni og lingerda reddara.

Þorkell tók þró med jafnadargedi, en sagdi:

„Þad er nú engin skylda ad flytja yklaur yfir, dreng minn og áin er auk þess ad verda ófær, en snarlegt skid uppá sandt!"

Gudni sagdi: „Ey held ad hægt sé fyrir hverum kraftkaun sem er ad kornast yfir ána í ísstreidinu því annar; þad er ekki svo mikid og madur hefir nú sé samad eins."

„Ó-já", sagdi Þorkell, „þad getur skeed ad þú hafir sé þad, en hún brádnar nú ekki dún hérna, þótt hún sjái fremur ofláfung; skeggjadan uppá vöja miódinn!"

(Gudni var nýrakadur, en med barta á vörgum og yfir skegg, ad þeirra tíma sid, þá ný kominn yfir þrítugt þeir, er þannig vorn makadir, vörn ad apa sig eftir Kristjáni 9.).

35/42. Ingimundur í Oddagörðum var matgefinn vel; en eitt sinn, er hann þóttist vera verjunfremur lystarlítill, leitadi hann til Ásgeir Þórsins Blöndal tilráda vid þessum kvilla. Þegar Ingimundur kom frá lækninum og var spurdur, hvad hann hefdi sagt, svaradi hann:

„Hann sagdi, ad ég ætti ad borda nýtt kjöt og góðan mat og passa ad vera alltaf vel saddur. Þad sagdi ám, karlinn!"

3543. Þúsir slæpingjar á Stóllseyri voru vanir því að standa meiri hluta dagsins og langt fram á kvöld í verslunarbúðunum þar og var það kallað „að styðja búðarveggina. – Þetta tíðkaðist einnig mjög í flestum verslunarstöðum landsins og engu síður í Reykjavík en annarstaðar. –

Guðmundur gamli Jónsson frá Hörðum á Grímsnesi, sem nú var kominn að Stóllsseyri, var vinnusamur maður mjög og illa kunni hann við allan slæpingsháttt. Kvöld eitt hitti hann Jón Þorkelsson á Vestari Hólum, sem líku skapi var farinn og sagði:

„Ónýtulega get ég skilið háttsemi manna hér, að vera svo miklir slæpingjar og slódamenni, að standa í búðunum hérna langt fram á kvöldið; það er eins og þeir geti ekkert fengið sér annað til að gera"

„Það mætti nú sýnast svo", sagði Jón Þorkelsson, „að þeir hefði engan tíma til þess á daginn, að taka úr á innieignina sína, þótt hún sé kannske notalegt mikil hjá þeim sumum og þyrftu ekki að nota nóttina til þess að koma henni frá."

44. Drammúsa, (send mér frá Jóni Björnssyni frá Bæ, Borgarnesi)

Hér í vörum heyrist bárusnarl,
Hold ber kaldan öldufald í faldi.
Seltu piltar söltum veltast byltum
í sólarbóli róla' í njólu gjólu.
Þylgjur, þefla afl við stefla-refla,
Sem að þeim vogaboga, soga, þoga;
en sumu geymir sonni' í drammarúmi,
Sofa ofurdofa' í stofukofa.

Vísan segir frá
um sjódrukkinn
margra manna.
(á Suðurnesjum?)
og munu þau vera til á
prenti

1) sem og þeim?

23/5-34. J.P.

3545. Í Hallskoti í Flóa bjuggu hjón þau er Guðmundur hét Jónsson og Guðfinna Einarsdóttir. Bæði voru þau vinnusöm og duglег, en fremur fátæk, því börn áttu þau mörg og ábúðarjörð þeirra lítil. Niðjar barna þeirra er Einar „Hall" – nefndur svo vegna bæjarheitisins – og býr hann hvorki einfaldur í framtíðinni né fáli.

Einhverju sinni er Guðmundur var dáinn og Guðfinna ekkja ordinsleom Einar Hall í kaupfélagsverslun að vanda, sennilega kaudur eins og oftar og bað P. Nielsen gamla um eitthvað út í reikning móður sinnar. Þegar Nielsen sá hvernig viðtökuna voru og hafði verið, sagði hann með gleðibragði við Einar Hall:

„Mamma þín stendur sig bara gott, nú í den senere Tid!"

„Já," sagði Einar Hall, „hún hefir engan stuðning haft af því, hún mamma, er hann þaðlei dó."

3546. Nemandi Sundvinnuskólans og gamall nemandi Flensborgarskólans voru að tala um skólamál.

Flensborgarnemandinn: „Hvernig er það með nemendur Sundvinnuskólans, maður heyrir þess ekki oft getið að þeir falli við próf?"

Sundvinnuskólanemandinn: (undrandi) „Falli? – Þeir eru aldrei látnir falla!"

3547. Oddgeir sál. Ottesen í Ytra-Hólmi fylgdi C. M. Jónassen sýslumanni milli bæja og lentu þeir í blindhríð svo mikilli, að hvísýnt var um líf þeirra. Sagði Oddgeir síðar frá því, að sýslumaðurinn hefði verið farinn að biðja fyrir sér; „en mér sýndist óþarfi að vera að biðja guð fyrir sér, bara svona á milli bæja". (Hann hafa sagt þetta til aðláta bæja á sér, því hann var skapsamur).

3578. Daginn eftir að Ingvar Sigurðsson hét 500 kr. verðlaunum hverjum þeim er gefið gæti upplýsingar um „sendiherrann í Landsbankanum" (7. maí 1934, hitti Sigurgeir Jóhannsson frá Hanzi –, er hann hafði áður verið í Ameríku og þótt einfaldur vel, var hann álitinn „glúrinn karl" –, einn af starfsmönnum bankans (Stefán Stefánsson „guide"), og spurði hann, mjög sakleysislega:

„Er búið að finna þann, sem stal úr bankanum?"

„Nei, ekki held ég það, en ekki veit ég til þess," svaraði Stefán.

„Ertú ekki einn af þeim í bankanum?"

„Jú, það er ég."

„En þú ert þó víst ekki einn af gjaldkerunum í bankanum? Er þú?"

„Nei, ekki er ég svo hátt settur enn þá."

„Þeja, ég hélt nú samt að þú ætir einn af þeim. Vertu þú sæll!"

3579. Einhverntíma sem oftar messaði séra Valdemar Briem fyrir séra Brynjólf á Ólafsvöllum, sem var til altaris um daginn. Að messugjörðinni loknum fóru báðir prestarnir inn á stofu; séra Valdemar settist á stól, en séra Brynjólfur gekk um gólf, hnykkandi mjög, með greyptum höndum undir á lærum, eins og hann var vanur. Loks nam hann staðnæmis og sagði:

„Heyrðu, Valdemar! Ætlar þér ekki að segja: Drottinn sé með yður" við skeiðamennina hérna? (séra Valdemar þagði). Nú ætla ég víst!"

3580. Séra Brynjólfur fékk einhverntíma (ýtrekaða oftar) stólræðu lánaða hjá séra Valdemar Briem og flutti hann ræðuna við messugjörð á Skálholti. Að loknum messugjörðinni bar séra Brynjólf þar að, sem margir heiðra eða ræðuna hlýddu, voru að tala saman undir kirkjugarðsveggnum og segir hann þá við þá: Hvernig þótti yður ræðan hjá mér í dag? Var hún ekki annars óæskju-

lega góð og vel samin?"

Sólmar-Bondur létu á sér skilja at þeir hefðu engan misminnt fundið á henni og öðrum þeim hödum, er hann hefði flutt áður og einn þeirra hvad alvöru upp úr miðjum og sagði:

„Æ, ég held að hún hafi verið líkt og vant er".

„Jeja, fundum þið ekki neitt nýtt þúdur á henni?"

„Nei, nei, alls ekki!"

„O Bravó fyrir séra Valdemar!" sagði séra Brynjólfur, hr. eystrum nú og

35 61. Séra Brynjólfur giftist ungri og laglegri konu, ottadi frá Valgerdi. Einhverjum sinni er hann var Kendur, átti hann tal við mann einn um konufang sitt á þessa leid.

„Hún er allra bezta kona, en hún á ekki svo mikid sem prestsia krepsstjóra á ott sinni, en út yfir þessu þó, at hún er frá Valgerdi í Flóa. Mér þykir hún heldur ekkert skemmtileg."

„Skemmtileg hefir þér nú þótt hún samt, þvorta kvöldid sem þú hátfadir hjá henni."

„Hátfadi hjá henni! Hún hátfadi mig sjálf. Ég var fullur, hundvotur frá hvirfli til ilja og mér var kalt. Hvad átti ég ad gera?"

35 62. Magnús Torfason spurdi mann einn á náttarvöku:

„Hvada sakir eru þad sem þér eruid á konunna yduar? Er hún yduar ótrú eda hvad?"

„Já", svaradi madurinn, „ég hefi fyldstu ástödu til ad ætla ad hún sé þad, því ég sá hann N. N. ganga med henni á gotu og leida hana undir hönd sér. Þad láta konur vanjulega ekki adra menn gera, nema þá náinustu ætlingja sína eda menn ella."

Magnús Torfason: „Já, en gotir þér nú ad því, madur minn, ad þad er mikill

munur í frá, hvort maður keyrir merina eða ríður henni!"

3563. Óvenjulega prettin og ógeðslega stelpa var í Kotbæinum í Dal í sínu sinni. Magnús Torfason hélt réttarþing í málum og er hann heyrði alla málavöxtu, hrópaði hann upp yfir sig: „Jú—, minkill Kjartmaður er Kotbæinn í Dal!"

3564. Þrúmmuður og Jórunn áttu eitt hvort hross en hrossin eina og fóru þau eitthvað út af bænum báði saman, t.d. til kirkju og urðu þau að fara ríðandi, urðu þau að hafa hrossin til skiptis, hálfa leið hvort. Báði voru þau óvinsæl mjög og Jórunn eigi minna en Þrúmmuður.

Einhverju sinni oftar fóru þau báði til kirkju og smöluðu í Flóðhamri er og stóð var fæð. Þrúmmuður reið fyrri hálfu leiðina og síðan áðu þau, báði til þess að skipta um reiðhrossið er svo til að drepa á Flóðhamri. Jórunn steig á bak og fór með Flóðhamra. Hallar þá Þrúmmuður á eftir henni og segir: „Farðu nú bölvuð á merinni, Jórunn! Þetta gat ég nú líka!"

— En þetta hefð á málþoli í Tálknafirði síðan. —

3565. Sæmundur Benediktsson, sem var í Selárdal, þóttist náðrikur maður í sinni sveit og svo mikill fyrir sér um flesta hluti, að fáir þorðu annað en setja og standa eins og hann vildi.

Einhverntíma þóttist hann maður nokkur, en Árni hét, ekki vera nógu auðsveipur og mikilgefinn og segir svo við hann:

„Bið aftið mig nú sem smáherra hérna í sveitinni sumir hverir, en bið skuluð nú vara yðkur á því!"

Árni: „Við aftum yður eins og yðar ber, og ógjarna meira!"

— Þótti þetta djarflegur maður og leið Árni ámæli fyrir. —

3566. Þegar Hákon sál. Pálsson homöopati var jarðsunginn, hélt séra Ólafur Ólafsson Fríkirkjuprestur einu af hinum ágætustu lækkaðum sínum yfir honum og nefndi hann (í ræðunni) aldrei annað en hinn ágæta „lækni", sem og rétt var.

En þegar hann gekk frá gröfinni eð hlið séra Bjarna Þórðarsonar, sem einnig hélt ræðu eð athöfn þessa, sagði sr. Ólafur eð sr. Bjarna:
„Jæja, þá er nú Palli gamli „hóm" „hominn til hoys"!"

3567. Ögn sinni, er séra Ólafur jarðsöng Jón sál. Magnússon frá Bráðræði, sagði hann eð séra Árna Sigurðsson:
„O-jæja, þá er nú Jón gamli Magnússon kominn á holma sína."

3568. Séra Páll sál. Matthíasson á Ásgarðsstöðum, er presstur var að Stokkseyri og síðast að Arnarbæli, var oft harðorður í þeirra manna garð, er slælega unnu verk sín, voru svikulir og latir. Var þetta orðtak hans um slæba menn og verk þeirra:
„Þetta eru leiðulidar og leiðulidaverk!"

3569. Magnús gamli í Skaftárdal (Magnússon) faldi sig í ótt eð Magnús Stephensen landshöfðingja. Einhverju sinni hafði landshöfðingjinn gjört ráð fyrir sér, að heimsækja nafna sinn og frænda í ágústmánuði um sumarið. Magnús í Skaftárdal var þá á leið austur á Batta um sumarið (í Júlíman.) og er hann varð ástöðu um heimsókninna, bað hann Kaupmannsfrúna (frú Þorgrímsen) að baka fyrir sig jólakökur, er hann ætlaði að gefa landshöfðingjanum á, er hann kæmi. Magnús bakt jólakökurnar í Kornbagga á leiðinni heim, en landshöfðingjinn kom ekki í heimsókninna

sumarið það, heldur næsta sumar. Þá gaddi Magnús gamli landshöfðingjanum á Jólaköbunni, sem kaupmannsfrúin kalsadi fyrir hann sumarið áður.

3560. Gestur gamli á Hóli (~~Guðmundsson~~ Gísláson) var fullur undir hríslotti innanum á páskadagrinn. Einar sonur hans lét binda hann og losa hann inni á skemmunni, en á meðan á leytinum stóð, losnaði karlinn úr böndunum og óð inn á bæ, hálfu ostafari en fyr, og sagði:
„Hérna er nú komin Hælbandingurinn og annaðhvort er nú að hætta að lesa eða binda hann aftur, frú hér verður ekki nóg til að fjálgast við smáræðin úr þessu!"
(Gestur var bróðir Gróu á Grímudarholti og Jóns eldra á Skarði; frú fór hann heim að Grímudarholti til að fá skýrsla í hattinum sínum forðum).

3561. Páll Stefánsson frá Þverá var á ferð um austurstöðvar sínar í Þingeyjarsýslu og var þar í fjölsóttri skilaréttinni um haustið; hitti hann þar marga austurvini sína og kunningja og gaf þeim óspart „í staupinu", því þótt hann engrinn drykkjumaður sé, er hann engrinn kennslar og því síður bannvinur.

Kunningjar hans notuðu sér nú óspart gjafmildi Páls, drukku sjálfir allt það er þeim bauðst og leiddu ýmsa menn til hans, sem hann vissi engin deili á og báðu hann að lidsinna sér á sama hátt og þeim. Sagði þá einn þeirra við Pál: „Hérna kem ég með góðkunningja minn, Pálinn, viltu ekki gefa honum „bragð" eins og okkur hinum?" „Jú, sjálfsagt!" sagði Páll, og snéri sér að manninum og spyr: „Hvað heitir þú, lapsi?"

„Eg heiti Jónas Jónsson", sagdi madurinn.
„Jónas Jónsson! Heitirdu Jónas Jónsson? – Sei, svoleidis helvítis-nafn gef ég ekki í skaupinu!"

3562. Þórarinn hjá Zimsen var verkstjóri inn á Kirkjusandi og hafdi fjölda manna í vinnu. Kvöld eitt, ad vinnu loknuni fóru þeir allir á upp-skipunarskipi til Reykjavíkur og var Þórarinn þar fyrir til ad skrifa vinnutíma þeirra hvers fyrir sig, en þeir, sem í skipinu voru, höfdu komid sér saman um, ad láta alla þá fara, er í höfninni voru, sannfæra sig þannig, ad þeir komu hver á eftir ödrum til Þórarins og léti hann skrifa vinnutíma þeirra og þad gerdu þeir.
Þegar Þórarinn var búinn ad skrifa nreginid af þeim og þótti þeir deid margir, sagdi hann:
„Eg skrifa ekki fleiri helvítis fóra!"

3563. Einhverju sinni var stolid allmikilu af fjölum úr hljódfærakassanum frá Hljódfærahúsinu. Daginn eftir gat Ólafur Friðriksson þess í Alþýdublaðinu, en hann var þá ritstjórnarfulltrúi þess og spurdi:
„Er yfirleitt ekki, kóf. kófanir yfirleitt, sama, þó þad sé stolid styzta fjölunum? Þad er hagara fyrir yfirleitt ad brjóta þá í ofninn!"

3564. „Skáldskapur" Einars á Teigum.

1. Heiddal er hatur ad búa, heidarlegt braskara-grey,
frá Matthíolti burt er ad snúa
og bindur sitt mygladra bú.

2. Til ad mynda Tóptum á
til ad mynda Einar frá
til ad mynda tíðin gaut
til ad mynda Einar hrant

Einar sofnadi og er hann vaknadi,
var honum sagt ad tíðin hefdi gofid.
Þetta vard tilefni Einars ad „yrkja"
vísuna

3. Frónt og ráðvant fólkid er,
demalaust, ákafloga ~~dauna~~ mata laust.
Mikid er góður morinn hér,
í Nýrar-breiðarholti = í Breiðanýrarholti.

4. Stórmennin stíflunna réfa;
Stórem herranna náð:
Ekkert má Einari hlífa,
Altaf hann lifir af náð.

Bódvar Tómasson reif stíflu ár
lek fyrir Einari og því „orkti"
hann þetta. – Herranna náð = Bódvar, því hann stód fyrir verkinu.

5. Félagsskipid er komid hér, og flýtir sér til ofstæur bría
~~XX~~ hvelvinig sem seglin snúa.
Sjófarendur sýnist mér,
Seglunum verá ad snúa.

3565. Margrét hét Kona sú, Bjarnadóttir, er heima átti á Ytjum í Landsveit, var hún systir Helgu Bjarnadóttur, móður Vigfúsar Finnssonar (Fúsa Finns) er eitt sinn bjó að Hankadal í Rangárvöllum.

Daginn eftir að jarðstjálftarnir gerðu nóstan óstunda 1896 (sunnudaginn 6. Sept. 1896) kom Margrét að Hvammi í Landi og sá Eyjólf bónda úti fyrir á varpskúadunum og jafnframt að á bænum virðist allt með kyrrum kjörum. Hús voru öll uppistandandi og Eyjólfur hinn hressasti. Þegar Margrét hafði heilsað Eyjólfi, segir hún við hann:

„Guði sé lof, að guð hefir verið hér í nótt, en það er áreiðanlega víst og satt, að hann var ekki í baðstofunni á Ytjum í nótt."

3566. Fúsi Finns var einhverju sinni áðitur fyrir það, hve lítið hann vissi til einhvers verks, er hann var að bera við að gera og sagt við hann:

„Þú ert alltaf vitlaus Fúsi og veizt aldrei neitt!"

„Já, ég held maður geti orðið vitlaus, ef maður vissi meira." sagði Fúsi

3567. Kona nokkur sem var fjarverandi þegar maðurinn hennar dó, en kom heim daginn áður en átti að jarðsyngja hann, bauð á sínum og hringdi til konunnar, sem vön var að selja kranza, en hún var ekki heima. Ekkjan hitti búðardrengjunn, dóttarlaust Þórðilegan og Ketrostinn strák, sem kvaðst vera einfær um að afgreiða erindi hennar. Ekkjan sagði þó við hann:

„Ég ætla að biðja yður að senda kranz á kistuna manns míns, en af því að líkinu er svo naumur, en bezt að gera ráð fyrir því að kranzinn komi ekki heim til mín, heldur sé hann látinn á kistuna á kirkjunni á morgun kl. 2. En svo vil ég láta

láta prenta á borðann sem átti að vera á kranzinum þetta:
Hvíl í friði á báða endana – og ef rúm leyfir: Við hitturnst á himnum."

Þegar fann var að skoða kranzinn daginn eftir í kistu hins látna á skrifstofunni og það sem á borðann var prentað, sást að kranzinn hafði gjört eins og ekkjan bæði mót öðrum hatti vori en hún hefði semilega óskast til, því þar stóð:
„Hvíl í friði á báðum endum og ef rúm leyfir við hittumst á himnum!"

3568. „Í Gránufélagsverslun var pappír, sem lengi hafði þar legið, raðaður á lit, og góður fyrir mubráðapappír, en selzt ekki. Og þegar gerð var vöruteljning eitt sinn komst kaupmaður á mál við húsbónda sinn og bað hann að selja sér pappírinn til að prenta á hann blað." (Ráðningsbréf eftir J.P.). Þetta er tekið úr Morgunblaðinu 21. ág. 229. tölublaði, þar sem minst er sjötugsafmælis Ásgeirs Sigurðssonar, 28. sept. 1938. J.P.

3569. Sölstöðu kaupmennirnir dönsku, J.P.T. Bryde, J.P.B. Lefolii, H.P. Duus, Topp, Robb, Knudtzon o.fl. voru vanir að koma hingað til landsins í hverjum vori og dvelja hér mestan hluta sumarsins. Oftast voru einhverjir „dátar" í fylgd með þeim, verzlunarmenn og búðarlokur og var þá líflegt oftast fyrsti áfangastaðir þeirra og lífsmenn mjög upp til sláttar hverra og dáðu þá mjög, enda áttu landsbúðunum ríkið undir náð þeirra og höfðingsskap, sem reyndist eríð misjafn og allir áttu þeir sameiginlegan óttann fólksins og fyrirlitningu, undir niðri, þótt á yfirborðinu væri aðeins mann dáseini þess og dýrð að nema, eins og verða þeir goðum vorum

niðum eða hálfguðir í augum alþýðunnar.
Einhverju sinni stóð Steingrímur Þorsteinsson stéttal við glugga einn á húsi sínu, þann, er út að göfnum vissi, er sá hvar heill höfuð þessara manna gekk um göfnum fyrir framan hús hans og varð honum þá þessi vísa af munni:

„Dauðra Karlmanna fríðleikslegt fljó
þvottist á regni um stríðinn ný,
og vaga um strotin Vélnar blautt
sem vörð guðir, þótt sén nauð."

3570. „Hvað er að frétta í höfuðstaðnum?"
Þannig spurði bóndi einn á Þingeyjarsýslu nágranna sinn, nýkominn heim til sín í höfuðstaðnum og var honum svarað þessu:

Bófarnir búnir að senja;
bóndarnir farnir að lenja;
bóndinná er búið að fenja;
brennt er vor framsóknargrenja.

— " —

Erfiðt er hríflur að henja, —
handjárnaðan menja og klenja,
og svo er hann allt af að enja
að enn skuli hann ódæðin frenja.

— " —

Þetta mun eiga við samningunum, sem gjörðir voru milli Framsóknarflokksins og Jafnaðarmannaflokksins sumarið 1934.
(Síðasta hendingin mun eiga að vera: „Leð ódæðin mög skuli hann frenja."

3581. Magnús í Miðalholtahjáleigu (hann var Brynjólfsson) var oft „Renduer" í Bakkaferðum. Einhverntíma kvaddi hann vin sinn heimiðj:
„Verttu velkominn að Miðalholtahjáleigu! Þú skalt fá nóg af mjólk og nýsu hjá Brynjólfi gamla í Miðalholtahjáleigu, Magnúsi syni hans og allri heimi blessuðu Jesú-oft."

3582. Vísa:

Upp og niður alt af gekk andafrúarþvaran,
ánægjuna niður fekk, en arðinn hirti kvaran.

3583. Lúdi litli var fermdur mjög og lærði ágætlega það sem honum var sett fyrir í skólanum. Nú var hann kominn á 14 ár og átti að fermast um vorið, en ekkert útlit var fyrir að það ætti að lánast; presturinn varð standandi vandræðum með drengnum, en segir þó við hann:
„Manstu ekki neina ritningargrein, fetið mitt?"
Lúdi þagði stundarkorn og reyndi að rifja eitthvað upp fyrir sér og honum tókst það. Hann segir svo hrynjandi mjög:
„Og Júdas gekk út og hengdi sig."
„Svo til!" sagði presturinn, hrifinn af þessari óvenjulegu frammistöðu, „en getuðu nú ekki rifjað upp eitthvað meira?"
Nei, það gat Lúdi ekki. Presturinn spyr svo: Hvernig var hún aftur þessi ritningargrein? Jú fórst alveg rétt með hana:
„Og Júdas gekk út og hengdi sig"
„Já, rétt, alveg rétt! Reynduð nú að nefna aðra til"
„Já, nú man ég það" sagði Lúdi, hróðugur, „farðu og gerðu hið sama!"

3584. Maður nokkur bjargaði dreng frá drukknun, með því að steypa sér á sund út í ána. Þessi saga barst um allar sveitir og orðstír manninns flaug um alla byggðina eins og eldur í sinu. Þá daga var maðurinn á gangi um dalstróti byggðarinnar. Veit hann þá eigi fyrr til en illúðlegur maður nýgræðir, kemur að baki honum, þrífur í axlir hans og segir:

„Varst það þú, lagsmaður sem bjargaðir strákunum mínum frá drukknunum í gær?"

„Já, ég var svo heppinn að ná í hann áður en hann sykki, en við fólum ekki neina um það!"

„Nú, þú ætlar þá að snúast svona við því! Það verður talað við þig á öðrum stað, lapsi, og þú skalt ekki hugsa að þú sleppir svona, eða hvar er hattur minn og drengurinn?"

3585. Tveir karlar norðan úr Þingeyjarsýslu voru á ferð í Reykjavík skömmu eftir síðustu aldamót. Þeim kunni saman um, að gaman væri nú fyrir þá að láta raka sig í rakarastofu, því það höfðu þeir aldrei gert áður. Þeir fóru þú til Árna Nikk, settust þar á bekki og biðu þess að röðin kæmi. Á meðan þeir biðu, fóku þeir vel eftir öllu sem fram fór og undruðust það mjög; sérstaklega þótti þeim nýstárlegt að Árni sveiði hárbroddana á strái einum og sagði þá annar karlinn:

„Eftir hverju er hann að lýsa? Það var aldrei lýst eftir þeim í ríkdómi mínum, eða ekki man ég eftir því!"

„Og ég man ekki heldur eftir að þar voru brendar; þá voru bara kenndar úr hausnum og síðan fleygt; eða manstú ekki líka eftir því að það var látið duga, þegar við vorum strákar?"

3586. Kjósmóðir sendi landlækni svolátandi skýrslu:
„... Börnunum var líkt með hundunum!“...

3587. Náms-piltur, sem lekið hafði allsamlegt og óaðfinnanlegt „Fullnaðarpróf“ í Barnaskóla Reykjavíkur, var að taka inntökupróf í einu af eldri skólum landsins.
Kennarinn hélt á inntökuteiðni piltsins og virðist honum eitthvað athugavert við kunnáttu hans í móðurmálinu, eftir undirskriftinni að dæma, sem hljóðaði svanig
„Bjarni Bjarnason“.
Kennarinn spurði svo piltinn:
„Finst yður ekki að þarna vanti komma yfir a-inn í nafni yðar?“
„Jú, það er alveg satt“, sagði pilturinn og breytti nafni sínu samstundis svo, að nú leit það svanig út:
„Bjarni Bjarnason.“

3588 Guðm. lektor Guðmundsson frá Laugardalum gekk við hlið annars manns í göðu í Reykjavík og mætti þeir biskupsfrúnni (Jóns Helgasonar); sagði þá Guðmundur við manninn, sem með honum gekk:
„Það kvað vera að stór-ankast varsjá í Viðey. Skyldi Eggert landl. hafa haft frúna í eyjunni í vor?“

3589. Á Akranesi var karl nokkur er Pétur hét Daníelsson. Einhverju sinni gekk Árni Böðvarsson í verslunarbúð þar og fékk sér 50 pund af salti. Fyrir utan búðardyrnar hitti hann Pétur og er Árni þá með poka á öxlinni sér.
Pétur spyr: „Hvað ertu að rogast með í kaninum, Árni minn?“

„Og það er nú bara salt, Pétur minn," sagði Árni
„Hvern fj.... ætlarðu að gera við allan þennan saltpétur? spurði hann

3580. Guðmundur „frumta", eða nafni nefndur Guðmundur Th. („Þétta") var fylgdarmaður Guðm. Björnssonar sýslumanns á ferðum hans. Þeir voru staddir á Akranesi og fléstir sveitabændur þar á ferð með fjölda hesta. Guðmundur frumta varð að ryðjast gegnum hestaþrögunna til að komast áfram en við það losnuðu nokkrir lottar úr taglum hestanna og urðu fastir á Kaðarhnöppum Guðmundar frumta. Segir þá einhver drengi við hann: „Þetta er í fyrsta skipti sem ég sé frumta með taglið á brjóstinu."
„Já", segir Guðm. „En það er ekki í fyrsta skipti sem ég sé kjaftinn á þér undir meðartaglá"

3581. Sra Jóhann Þorkelsson jarðsöng Jón Ólafsson bónda að Bústöðum við Reykjavík. Í líkræðu sinni, er séra Jóhann hélt yfir Jóni, sagði hann m.a.:
„Og nú er hann kominn heim til himna himnesku borgar".

3582. Pétur Guðmundsson kennari á Eyrarbakka spurði strákinn úr bæjinum:
„Hvaða maður var hann Pílatus?"
„Hann var aðstoðarprestur Gyðinga", svarar strákur
„Já, einmitt það! Þú heldur að hann hafi verið aðstoðarprestur! Sá var nú aðstoðarprestur! Nei, ekki alveg; það var nú eitthvað annað en að hann Pílatus væri aðstoðarprestur; hann var hundheiðið helvíti!"

3583. Guðrún Pálsdóttir (Skálda) var falin kraftaskáld, en hvað sem menn gáðu þá var hún léttur á kastafram bögu og var þá oft svo sem í hvorstaðsinnum, einkum ef hún þóttist eiga sín á einhverjum að hefna sín.

Guðrún hafði fengið loforð Hákonar Hákonarsonar í Stafnesi um það, að þegar hann gæfti sig, skyldi hann bjóða henni í veislunni; en það gleymdist. Nú bar svo við, að Guðrún varð einmitt viðstödd, er Hákon gifti sig, en sem bónflemna og það þótti ekki velsæmandi. Guðrún var hend, að vanda, og flétti nú í sínum brúðhaugsskrúði (!), svo illorð og soðsið, að fáðunum þótti setja, en það var þannig:

„Gestur er grútarmaki gráðugri þursamessu.
Stendur í Stafnesholi, stoltur, með viðrum hjafti.
Hann er flón, en hún er skarnmastroka.
Hafði þau svo hvort úr sínum þorka.
Kjötum hjafti skítug hafir skel." (Heimild: Árni Böðvar Tómasson Stokkseyri)
– 10/11–34 –

3584. Björgvin Vigfússon sýslumaður var að halda manntalsþing undir Eyjafjöllum og spurði hreppstjórann, Jón Þorleifsson á Skógum, hvort hann viti til að hreppbúar brytu hinar fyrirskipuðu reglur og lög um hundaólæti, fjárbaðanir o.s.frv.

Þessu svaraði hreppstjórinn þannig:

„Mér er ekki kunnugt um að neinn láti niðurfalla fjárbaðanir nema Þorsteinn (Þorsteinsson) á Núpafelli; hann baðar aldrei."

Snýr sýslumaður sér þá snöggt að Þorsteini, og spyr:

„Er þetta satt, Þorsteinn, sem hreppstjórinn segir á ýdur?"

„Hafi hann aldrei lofað fyrri", sagði Þorsteinn, „þá er óþarfi að hafa neinar lexíur um það".

3585. Þorsinni var Björgvin á manntalsþingi undir Eyjafjöllum – en sýslumaður er feitur vel – og brýndi það nýjar fyrir

hreppstjóranum, hversu nauðsynlegt það væri að spara allt sem mest við sig:

„Það eigið", sagði systraðurinn, „að drekka vatn í stað mjólkur og nota sniðilélei í stað sniðna."

Þorsteinn á Hríðarfelli sat gagnvart systraðnum, þrýsti höfði á augu hans og sagði:

„Ekki á ég nú von á því að ástfanna á mér vaxi mikið við slíkan kost". – Þorsteinn var aldrei annað en skinnkeinn –

3586. Steindór á Valhúsum var fylgismaður Tulinúsar við alþingiskosningar en mátti svo fullur á kosningadegi að Tulinius varð að setja ofan í við hann og sagði:

„Ef þú lætur svona, Steindór, lát á þig í þokka".

Nú átti Steindór eftir að hjóða og geymdi það þangað til kosningar voru að loknum kosnar, en kaus loks mótstöðumann Tulíniusar og réð það úrslitum, að hann náði ekki kosningu.

Gekk þá Steindór til Tulíniusar og sagði:

„Hver fór nú í þokann, Tulíniusar minn?"

3587. Guðrún Ísladóttir í Hæli, systir gamla Gests, var þar lengi hjá Einari föður yngra Gests og hafði miklar mætur á honum bæði sem barni og eftir að hann kvænt á legg. Gestur yngri tók mjög ungur að fást við opinber mál og var einhverjum sinni á almennum fundi, á samt Kolbeini í Stóru Miðfellum. Voru þeir eina eða fleiri nætur á heimleiðinni, og er Kolbeinn kom að Hæli úr ferðinni, en Gestur ekki, tók Guðrún gamla að spyrja hann um Gest, hvernig honum hefði liðið o.s.frv. Loks spurði hún Kolbein:

„Og hjá hverjum var hann látinn sofa, hann Þórður minn? Var hann einn í rúmi?"

„Nei", sagði Kolbeinn, „hann svaf hjá manni, sem hafði óhreint höfuð."

„Æ, hvað er að farna; var blessaður drengurinn látinn sofa hjá þér?"

3588. Kolbeinn í Hrástungu kom að Hólum og sagði strax er hann kom inn:

... Já, ég kem nú einu sinni sem oftar inn úr sandarleggnum".

Guðrún gamla heyrði þetta og sagði:

„Hér styðst mikið, að fríð stúlkur hafa þar rúm báðir, en þríhöfði mega sáðir sitja."

3589. Helgi Helgason líkkistusmiður hafði heyrt að barn hefði dáið í nýrra húsi og var nú fljótur til að fara þangað og spyrjast fyrir um það, hvort hann gæti ekki orðið smíða líkkistu um það og standa fyrir jarðarförinni.

Kraðurinn, sem Helgi talaði við, svaraði honum og sagði:

„Ég held þú farir hús-villt, þó hér er engin dáinn;
en maðurinn þarna mistir þilt og munnur er á náinn."

3590. Einar Guðmundsson Bjargarstíg 5, dó 1934 og hafði lengi unnið við Nordals-íshús. Samverkamaður hans hafði einhverja missjón með jarðarförinni og fór til ekkju Einars til að ráðfæra sig við hana um þetta.

Segir þá ekkjan: „Er hvernig heldurðu að það verði svo með líkmennina?"

Samverkamaðurinn: „Við berum hann nú, ég og hann Þórður. (hugsar sig um) Viðerum sjálfsagðir, hann Þórður og ég. (hugsar sig aftur um) Og svo eru það þeir sem vanastir eru að stýra og þeir sem oftastir eru í að fljá."

35gj. Þegar lenda þarf skipi og fara í gegnum Grimsundin við Suðurlandsströndina, verða menn oft að „liggja til laga" fyrir utan þau lengri eða styttri tíma, til þess að komast inn úr þeim; þekki oft hálfan sólarhringinn eða lengur.
Einhverju sinni sem oftar þegar Jón Jónsson í Gystri-Móhúsum lá til laga" við Stokkseyrarsund og þótti tíðin orðin nokkuð löng, sagði þann:
„Hvað er að tala um þessi þau arna, þegar farið er að liggja úr þau".

35g2. Á lok langvinnrar hafáttar og útsynningsþroda á vetrum, gengur vindur oftast til norðanáttar með stórbrimi og þá er það að þara og sól rekur að landi (móti vindinum) og verða þá öll lón inn við sandinn full af „reka" og stórar hrannir myndast í flóðarmálinu; standa þá kross og kindur þá á beit dögum or vikum saman á þessum stöðum og fá ekkert annað fóður.
Jón í Gystri-Móhúsum átti margt kross og lét þau liggja á þaranum, án þess að gefa þeim eitt strá af heyi eða hýsa þau. Hvaðan hann þannig úr þeim lífið og sýndi þeim enga miskunn.
Einhverju sinni var Jón á sjó og lá til laga við sundið, en áður hafði gengið frost er handmeli mikil og engrinn reki hafði sögst í margar vikur. Ekki hafði Jóni komið til hugar að gefa krossum sínum stingandi strá og var hann nú hugsjúkur orðinn um að þau mundu drepast.
Segir þá Jón, þarsem hann lá þarna við sundið og þótti sýnt varðandi hann komist inn úr:
„Það vildi ég, að hann gendi nú kaldaflóð svo meraman (?: krossinn) fengjum ekki".

35g3. Þegar líkið var um reka eða hann jafnvel engrinn, undir fjörumeraman

– en svo var þar kross reistur, er að mestu lifði á rekanum – aðbjarga sér með því að klifra niður í miðtaklinu og ná þannig norðrænum stráum af mosa eða annari nál er þar náði með þessum hætti, en við þetta urðu krossinn sandbjörg: Maji þeirra fylltist af sandi, svo að þar drápust. Einna lakmingin var þá að setja þeim þræl með góðu lýsi og gat það off hjálpað. En þetta var stautsamt og lýsið þóttust menn eðjarnar mega missa, jafnvel þótt það væri miklu minna virði en eyðnvirnin sem verið var að reyna að bjarga.

Nú var það einhverju sinni að Jón í Eystri Kotlínum var að stauta við að setja mari einni, sem hann átti, þræl með góðu þorskalýsi og tafði nú eitt til þessa tveim flöskum af lýsi á þessu sinni og einni flöskur áður einusinni eða tvisvar, en ávalt árangurslaust. Mislíkt og hann lauk þessa aðferðinni á tilraun sinni, sagði hann:

„Það skal hafa það, að ég kelli ekki meira af svona góðu lýsi á þ... gafið á helvítis merinni". (En þetta stundum hafði máltæki þeirra síðan).

3594. Jón í Eystri Kotlínum var „á miðli konunna". Hafði missti fyrri konu sína, Guðríði en þá eigi fengið hinnar síðari, Ólafar Sæmundardóttur. Var þá svo við, kvað eitt að hann lá allkoddur í rúmi sínu og hafði báðar hendur undir hnakkanum og faladi við Þorfa Nikulásson vinnumann sinn, en þá var einu sinni viðstaddur inni hjá honum Jón var kendur að þessu sinni, en þá var hann oft rauðsamur norðrænt og austrænt.

Jón segir þá við Þorfa:

„... Já, en ég er nú privatmaður, Þorfi; sé nokkur maður privatmaður hérna á hverfinu, þá er það ég."

Þorfa þótti gaman að ræði Jóns og gerði lítið úr þessu. Hann

segir frú við Jón:

„Ójá, það getur nú verið gott notstund Jón minn, að vera á privat madur, en Bjarni í Goði hefir nú sagt mér, að það sé sama sem sjóðullinn, á dönsku".

(Jón neitaði sig aldrei privatmann upp frá þessu, enda stóð hann ekki dönsku og heldur ekki varð privatmaður, en vissi hinsvegar að Bjarni í Goði var einn maðurinn „þarna í horfinu" sem hann dönsku; hann hlaut frú að vita hvað orðið þýddi !!)

3595. Séra Jóhann Þorkelsson heimsótti embættisbróðir sinn, vin og samverkamann, séra Bjarna Jónsson, haustið 1934, og spurði hann m. a:

„Ertu nú ekki farinn að finna það á þér, séra Bjarni minn, að þú sért farinn að sljóvgast á öllu þessu annríki, sem þú hefir og með fjölgandi árum?"

„Ó-nei, séra Jóhann minn, ekki finn ég nú svo mikið til þess."

„Jæj,- þeir finna samt líka síður til þess, sem eru að byrja að sljóvgast."

3596. Páll Melsted var amtmaður Vestur-Amtsins, nú var það Bjarni Thorsteinson, faðir Steingríms og Árna. Bjarni amtmaður gisti eitt sinn sem oftar, að Ballará. Aðra en amtmaður reið úr hlaði, sagði við hann:

„Ég vildi óska, að ekki yrði amtmanna skipti hér á minni tíð."

„Ekki hefi ég heyrt þig óska þessa fyrri", sagði amtmaður, „og ber þá ekkert nýtt undir"

„Ó-nei!" sagði. Á undan þér var Páll Melsted, sem gerði mér allt til bölvunar, sem hann gat, síðan komst þú og ert þú verri sem þú hefir

meira vit til en hann, og ég vil ekki líka það, að sjálfur andskotinn verði hér ánitmiðaður eftir yðrum tádo"

3597. Þorleifur í Háeyri sagði, að sá væri ummunur á guði almáttugum og Guðmundi (Þleifssyni) tengdasyni sínum, að guð gerði allt af engu, en Guðmundur gerði allt að engu. Þar unnandi aðeins einum bókstaf.
Löngu síðar var líkt þessu sagt um Vilhjálm annan hýðhalaðskeisara og guð: „Guð veit allt, en Vilhjálmur veit allt betur!" Þáðerlíkast því, sem sá, er sagði þetta um guð og Vilhjálm, hafi tekið það eftir Þorleifi, eða hann tekinn til fyrirmynda, en vitanlega óvart þó.
(Tekið eftir Árna Þórssyni prófessor, 8/1-35. J.T.)

3598. Magnús Steindórsson í Hraunum var eitt sinn í ferð heim til sín utan af Blönduósi. Sagt var, að Magnús hefði þá nýverið eignazt tamframhjól. Var þá farið með karl einn blindfullan framhjá Magnúsi og hét sá sjón á lúsi. Segir þá Magnús við menninna, sem voru með honum:
„Já, já, þið eruð þá að hjálpa honum lúsbola heim til sín"
Bráðar þá í karli:
„Ó-já, en lúsboli ratar samt á tásinn sinn!"

3599. Þorsteinn „kansi" (kanzellíráð) kom einhverju sinni í Þjóðvegrétti á leið sinni úr Reykjavík austur að Kiðjabergi og var fullur. Menn þyrptust utan um systumannin, af forvitni til að heyra fróðleik af honum: „Kansi" segir:
„Hvaðan helv. hundarnir eru hér saman komnir?"
Þorgeir (Þórðarson) á Stóru svarar nú og stillilega:

„Ó, já, og altaf er þeim að fjölga, því nú er einn nýkominn að sunnan og það ekki sá frýnilegasti."

3600. Séra Stefán í Ólafsvöllum lét reka nokkur svín heimtil sín, er hann átti að ala upp, en var sjálfur í eftir svínahjörðinni og þeim, sem hana rak. Mætir hann þá Gesti gamla í Holi og spyr hann:

„Ekki veitt ó að þú hafir mætt svínum hérna í leiðinni?"

„Nei," segir Gestur, „ég hefi engu svíni mætt nema hálv. stóra svínum frá Ólafsvöllum!"

3601. Óli í Hólakoti (Reykjavík) var hvítmoldur nýög og sagði eitt sinn er hann kom inn í strætinu á öðrum degi, en vissi eigan nærstaddan:

„Sei, sei! Hér er hræt! Almáttugur! Og hér eru spokar!"

3602. Árni Pálsson prófessor var á ferð í Austfjörðum og fræddist í Sjálfstæðisflokksins. Einhvern vorn það „Framsóknarmenn" svo nefndir, er hann átti í höggi við og þótti honum þeir fullmargir. Á Norðfirði talaði hann við mann einn er Sjálfur hét og var hann úr andstæðingaflokki Árna. Á Eskifirði hitti hann annan mann úr sama flokki og er Árni heyrði að hann hæti einnig Sjálfur, fór Árni ekki að verða um sel og sagði:

„Hvað er þetta! Eru það eintómir Sjálfar, sem úr byggja Austfirði?"

3603. Séra Eggert á Vogsósum ~~sprudi~~ sagði:

„Það hlýtur að vera tíu gráða frost, þegar frjósa saman á mönnum nasirnar"

3604. Benedikt Björnsson bóndi í Krossholti átti heima á Fjörum með Júlíusi á Hítarnesi, konu hans og spurði: (Ben. sagði sjálfur frá)
„Þekkir nokkuð á Fjörunum okkar mína, Júlli minn?"
Júlíus sagði þá við mig: Ekki nokkur stórgull, Bensi minn, og hugsaði ég þá fleira en ég sagði, því ég vissi að hann lang, helvítið á farna. Svo fór ég inn á hlað, í fenigum hugsunum, og hitti strákinn hans, hann Þorvald (bara bóndi) og spurði hann: Þekkir nokkuð mína hjá okkur Valdi minn, en hann sagði: „nei". Varð ég þá vondur, sló saman hnefunum framan í hann og sagði: „Þú lygur því!"

3605. Bensi í Krossholti spurði prest sinn, séra Árna Þórarinsson:
„Hvernig er trúin annars þessi mormónatrú? Er hún nokkuð betri en trúin okkar, séra Árni minn?"
Séra Árni svaraði: „Betri? – Hún leyfir mönnum að hafa margar konur, og..."
„Margar konur; já, einmitt það. – (Þögn) – Er betri trú! Ár liðan – lega betri trú!"

3606 Séra Eggert á Vogsósum var að ræða um það við annan mann hversu óhæpilegt það væri fyrir afkomu einstakra manna, að hlaða niður börnum, og tók sem dæmi:
„Sjáið þér nú til: H. H. hérna í Selvogi á 11 börn og engar eignir. Séra Stefán í Kálfatjörn á ekkert barn, en sjálfsagt 25 þúsundir króna í eigum og peningum. Að eiga konu og eitt barn, er óvinnandi. Kona og tóð börn, standur á stað, en kona og þrjú börn, er afleitt og því verra, sem þau eru fleiri. Af þessu sjáið þér, að aðstaða séra Stefáns, er stórávinningur fyrir hann sjálfan, en ekki þjóðfélagið, því þá mundi fólkinu ekki geta fjölgað. Aftur á móti er aðstaða hjónanna hérna

í Selvogi, sem ég nefndi, bödi þeim og þjóðfélaginu til stór-skaða, oda hvernig hafdi þér ad fari, ef öll hjón landsins ætti 11 börn, hvort um sig? Þad yrdi fallegt hássa! Þad yrdi meiri skúmamergdin."

3607. Þad var ákt vödvur og vonzku-óþoid daginn þann sem jarda átti módur hans Árna vinnumanns. Skúlka ein á heimilinu sér, ad hann hefur engan vöduin-ad til ad fara neitt frá bonnum þeinan dag og spyr: „Ætlardu ekki ad reyna adfylgja henni módur þinni sálugu til grafar í dag, Árni minn?"
„Ei-nei, ég held ekki; ég hefi ekkert gaman af því", sagdi Árni.
Veðrid batnadi og Árni fór.
Þegar hann kom aftur, spurdi sama skúlkan: „Þú, Árni minn, svona fór nú, ad þú fórst. Fór nú ekki allt vel?"
„O-jú-sonna. Hestar var ljómandi falleg, öll med gyltum sólum, stjörnum og allskonar útflúri og þótti bara gaman ad skoda hana, en mest þótti mér þó gaman á eftir, því þá kom brennivínid."

3608. Þorsteinn Þorsteinsson skósmidur í Reykjavík var sjómadur í Grindavík. Einar Jónsson kaupmadur þar, bad einhverjum sinni Þorstein fyrir 200 kr. í peningum til Þorleifs á Háeyri, og sagdi um leid og hann fékk honum peningana: „Sjálfsagt gefur hann Þorleifur þér í staupum, þegar þú færir honum svona mikla peninga". Þorsteinn gerdi nád fyrir því ad svo yrdi. En er hann hafdi fengid Þorleifi peningana og sá, ad ekkert ætladi ad verda um staupagjafirnar hjá Þorleifi, sagdi hann: „Hann Einar á Gardhúsum var nú eitthvad ad yrgsna á því vid mig um leid og hann fékk mér þessa peninga, ad þú mundir gefa mér í staupum, um leid og ég skiladi þér þeim."

„Já, sjálfsagt! Áttirðu að stela þessu til mín frá honum?"
„O-nei, ekki átti ég nú beinlínis að stela því; hann neyndi það svona"
„Þeja, hann neyndi það. En neyndi hann þá ekki um leið að ég átti að stríða
það hjá honum og stemla hann fyrir því?
„Nei, nei, það neyndi hann ekki! Eg held að hann hafi búist við því, að þú
mundir gefa mér í staupinu, eða svo ordadi hann það."
„Fyrst hann „ordadi" það svona, þá er sjálfsagt að þú fáir í staupinu og
að ég stemldi hann fyrir því; hans var þögnin, en ekki mín, því hann
stemldadi mér þessa peninga og átti að fara mér þá, mér að kostnaðarlausu"
— Eigi að síður fékk Þorsteinn í staupinu, en ekki vissi hann hvort
Þorleifur stemldadi Einar í Garðhúsum fyrir því eða ekki.

3609. Þeir voru í kreppsmeðdómsfundi í Ólvesinu séra Ólafur Ólafsson í Arnarbæli, síðar frikirkjuprestur, og Jón Árnason Dannebrogsmaður í Þorlákshöfn. Báðir voru þeir „hýrir", en þó sá síðarnefndi nokkuð meir en hinn og var honum þá gjarnt á að vera nokkuð „drjúgur í fali" og finna falsvert til sín, en séra Ólafur var ýjaldan upphnemur af öllu og fékk eigi ávallt hrundið augu á afrek annara manna jafnvel þótt honum vori borið á þau. —
Nú voru þeir á þrefa um eitthvert mál og sá Jón Árnason fyrir forlögþess og sagði með þykkju mikilli og þungbúnum valdsmannssvip:
„Það er auðsætt að hér eru nú komin ónnur völd í Ólvershreppi en áður var, meðan „Hafnar-karlinn" réði hér ríkinu og engin ráð voru til lykta ráðin, án þess að fara að hans ráðum í einu og öllu; þú sérð nú sem fer, að allt sem gert er, verður óvita-úrræði og ráðleysa!"

Segir þá sér á Óláfur, með eigi minni myndugleika og fyrirlitningarsvip:
„O-já, svei nú hinni, ríkisstjórninni þeirri, Jón minn!"

3640. Óli í Hólakoti: „Sei, sei! Hér er Hef!-Og almáttugur! Hérern þokkar!"

3641. Vísa:

Brýtur í stórjum bodi grunn,
bani er í hverjum spólinum,
brýtur í stórjum ísköldum,
mörkin ferjubjölnum.

3642. Dabbi í Nesi (David Sigurdsson, drukkinn með Guðm. Einarssyni í Nesi, 26.ág. 1906) fór daglega sendiferðir inn í Reykjavík og mun oftast hafa drukkið „fullur" heim aftur. Einhverju sinni sendi Kristín í Nesi hann innfyrir og átti hann þá, m. a. að kaupa Wienerbrauð og flýta sér sem mest, því gestir voru komnir, en flaskan varð á leið Dabba svo, að hann tafðist jafnvel meira en vant var. Lætur kemur hann heim og segir þá Kristín við hann: „Að þú skulir nú koma svona seint heim, Dabbi, og vera svona fullur, eins og þú ert; þú veisst þó, að mér lá á að þú flýttir þér!" „Já," sagði Dabbi, „en það er annar vertri þóstur, Kristín mín, að Wienerbrauðin eru týnd!"

3643. Sigurður Sigurðsson frá Hól í Landeyjum, bróðir Símonar, var oft einkennilegur í svörum, eins og Símon og lét ekki altaðal á sér standa með þau, hvorum er hann. Einhverju sinni var Sigurður staddur úti í Vestmannaeyjum og stóð þá maður einn upp á hann með óðfa stórmum. Sigurður lét hann „fala út", og

segir Sigurði hann:

„Þekkirðu nú eitthvað, eða veistu eitthvað að við erum svo náskyldir að við erum fræneminningar?

Maðurinn vissi Sigurð fyrir sér, en hvaðs eitthvað kannast úr skyldleikann.

„Jeja", sagði Sigurður, „þá skal ég nú segja eitt og annað, hún er svona:

Móðir mín var Adam fyrst, svo var Eva og svo var ég; en faðir mín var Skratfinn fyrst, svo var syndin og svo varst þú!" Og af þessu getuðu sér að við erum réttir fræneminningar."

36/4. Hvítárvellir í Borgarfirði hafa löngum verið ein hin bezta laxveiðijörð þar í sýslu. Ólafur Davíðsson bjó þar lengi og varð meðal efnuðustu bænda sýslunnar. Einhverjusinni kom ferðamaður að Hvítárvöllum þá er jörð stóð í mestum blóma sumarið það og sagði við Ólaf bónda:

„Mikið er nú fallegt hérna, Ólafur minn."

„O-já, það er fremur fallegt hér, þegar vel veiðist," sagði Ólafur.

36/5. Selfoss í Árnessýslu var og er einn bezta laxveiðijörð sýslunnar. Á jörð þessari bjuggu þeir lengi samtíðis, Gunnar Einarsson, Þórður Jónsson og Arnbjörn Þórðarsson, einla áttu þeir sinn stríðsins jarðarinnar hver og búnaðist öllum vel. Afla sinn úr ánni seldu þeir kaupmönnum á Eyrarbakka og vissum við, sem vorum verzlunarþjónar þar þá, að eitt vorum þeir allir „Selfossmenn", sem ánægðastir mátti veiði sína, hversu góð er mikil sem hún var, sagði Arnbjörn. Við spurðum hann stundum, oft, þá er við hoðum frétt um einhverja mestu upphæðaveiðina, nú og yfir 100 laxa á dag:

„Vorum þið eptir að veiða einhver óstöðvin í gær?"
„Engin „óstöð" held ég það hafi nú verið", svaraði Arnljótur, „það var dálítill reitingur, en hann fór af!"

3686. Bjarni Jónsson bóndi á Ásgarði í Dalasýslu, er lítur svo sem Gestur gamli Gísláson á Hóli í Eyjafjarðarsýslu var á sinni tíð, að hvorugur þeirra hafði neinar mætur á „heldri mönnum", tádir þeirrar þeir þá og sýndu þeim jafnvel talsverða óhverfeisi. Sögumar um Gest sýna þetta best. —
Einhverju sinni kom Dr. Jón Helgason að Ásgarði; var hann þá á leið heim til sín úr biskups-yfirreið sinni um Norðurland, þreyttur, og vildi hvíla fætur sínu. Bjarni er mikill afbrigðum gestrisinn og góður öllum þeim er bágt eiga. Hann kann biskupi að bíða eftir kaffi og þótti biskupsþað, en Bóthi bíðin heldur lúr og lét á sér heyra að honum vari muhugað á Mosfellsheiðar sinnar. „Hvern a..... ætli þér liggi á", sagði Bjarni, „sitta kara kyr á h.....is-kornum!"

En svo þegar kaffið kolsins kom, vildi biskups ekki þiggja það og mátti hann til að fá heldur heitt vatn, en Bjarni vildi ekkert um það heyra, heldur tók hann kaffikönnuna og bjóst til að hella úr henni á kolla biskups, sem nú bá handir sínar yfir kollinum, en Bjarni hélti kaffinum samt, yfir hönd biskups! Sagan segir að Bjarni hafi búið sig til að hella kaffinu ofan í biskups, en þá hafi hann farið á brott í strandi og „hvorki kvatt né frú" á Ásgarði að þeim sinni. Fyrri og miðkafli sögunnar mun vera sannur, en síðasti kafli hennar dáítur einar.

3687. Arnarbælisprestakall á Ölvesi hefir jafnan haft góðum prestum á að skipa, og nú síðustu 60 árin fullt þessa: séra Guðm. Einarsson, Jón Matthíesen og Jens Pálsson,

Þleiner Þórtarson, Ólafur Ólafsson og nú Ólafur Magnússon. Safnaðarmenn hafa ávalt sótt vel kirkjur sínar og eitthvað sagt sóknarmönnum að Hjalla.

Nú var boðað til messu að Hjalla á síðasth. ári seint eftar og komu þá þrír sóknarmenn, auk presstsins til kirkjunnar; vegna mannfaðar þann dag, varð þá messufallað Hjalla.

Er samtíðis hafði Jónas Jónsson frá Hriflu boðað til þingmálafundar á barnaskólahúsi sóknarmanna, en hann er skammt fyrir austan túnið á Hjalla og aðeins 5 mínútnagangur á milli skólans og kirkjunnar. Að skólanum þenzti mikill og margmenni þennan dag og beið sá söfnuður allur eftir Jónasi „Þórungja" fram undir myrkur um daginn. Hann hafði sem sé hvorki „komist um lönd né strönd" þennan dag, fremur en endrarnar, vegna „vintals við bændur". Fundurinn stóð til miðnættis og var þá kominn vorsins vegna, svarta myrkur og hagjelaþrifa, svo að þeir sem gangandi eða ríðandi voru, viltust um nóttina.

Daginn eftir var einum fundarmanna spurðum: „Var eitthvað gott að heyra til hans Jónasar á gær?"

„Eitthvað held ég að neinum hafi nú þótt það gott; hann talaði svo óþekkt illa um aðra!"

3678. Formaðurinn lá til laga við brimsundið og kallaði lofar til háseta sinna:

„Takið þið á á tak! – Hei, á stjórn! – Róið þið! – Hamlið þið! – Stingið þið á! – Gerið þið eitthvað! – Sundið er ófært, með guðs hjálp!

– Þessi formaður mun hafa verið sá hinn sami, sem eitt sinn sagði, er hann hafði lengi legið til laga við sundið:

„Hvað er að tala um sundin þau arna, þegar farið er að leggja við þau!" – (M.ó.ó. að þá kemur þjóðsagan á þau!!)

3619. Páll Þorhoniassen alþingismaður Framsóknarflokksins sagði í ræðu á Alþingi, að hann vildi „milli heims og steggjar" og að til laga samþingismanns hafi „klæðið eins og fjöður úr heiðskírum loftí."!

3620. Presturinn á Bjarnólfsá (Þorgrímur sra Þorgrímsson) var drykkjufelldur nógu. Vinnumaður hans hét Einar Jónsson. Kaupmenn og stórbændur í Flatey sendu prestí vín og vín beinlínis á klúbbum og lá hann þá marga daga og stundum viðsvegar viðþessum fyrða og þótti mönnum nóg um.

Einhverju sinni fór presturinn sendan klúbb frá Flatey og fóld Einar á móti honum, en af stóð að hann vissi að húsbónda sínum var nógboðið með það sem hann hafði þá á bera, tappaði Einar af klúbbnum svo, að lítil lögg varð eftir og fylti síðan klúbbinn með hreinum vatni.

Þegar presturinn reis úr rúmum fór hann til leita þess sem á klúbbnum var og er hann varð þess áskynja, að það var vatnsblandið eitt og bragðlaust gutl, varð hann ofurvíð og fór að rekast í frú, hvörjum þetta sætti. Bóndinn barðist á Einari og sagði hann prestí hið sanna í málinu og lét þess getið um leið, að hann hefði gert þetta í góðu skyni, svo presturinn drykki sig ekki á ofdrykkjunni.

„Þeja, Einar minn," sagði presturinn, „gerðu þetta sem oftast!"

3621. „Hún er kold ullin din, Þorgils minn," sagði P. Pálsson á Eyrarbakka við Þorgils kaupmann Jónsson á Randnefsstöðum, er hann kom, sem oftar, með sendur og dróg ull til verslunar J. P. B. Knudtzons.

„Gó hún sé nú ekki einsgjeld. Bankabyggið hjá þér, lof ig þaðvera, frú það er oolgt," sagði Þorgils

Séra Jón var snyrtimaur mikill og einn mídal hinna snotrustu skálda landsins á sinni tíd; hann þótti kennimaður hinn bezti og var prófastur sinnar sýslu; sögðu margir að hann væri eitt mídalhinna líklegustu biskupsefna landsins og hann hefdi eflaust ordid biskups, ef honum hefdi enzt aldur til, þrátt fyrir það þótt hann þ[illegible]ti í meira lagi léttúdugur og med afbrigdum spangsamur: Hann var aríngi hinn mesti og hafdi gaman af gódri tyndri og skeptsögum. Það var líka vel á veídi hjá honum, en til hans vistadist madur einn, en Vegfús hét, og var hann vinnumaður hans um mörg ár og medríðarmaður hans á öllum hústíjana ferdum hans eda kirkjuskeddana-ferdum og yfir höfud ávalt þá er hann fór eithvad á hesti útfrá bænum. Séra Jón nefndi þennan vinnumann sinn Frísa og oftast Frísa sinn og hafdi hann hina mestu ánægju af ad tala vid hann, enda var engum kunnugra um þad en honum, hvernig fljótur Frísi var til svara og oft meinlegur. Hann vissi engu sídur en adrir, ad þad var nokkuru sama hvernig fráleitar spurníngar voru lagdar fyrir Frísa og hvernig flatt sem þeir komu upp á hann, ad þá var svarid ávalt á hraðbergi á sama augnabliki og án nokkurrar umhugsunar og mátti því jafnan ganga ad því vísu, ad annadhvort var svarid á þá leid, ad ekki var annad hægt en ad hlæja ad því eda þá svo napurt og neydarlegt, ad sá, er spurdi, vard ad þagna og spurdi þá Frísa ekki um fleira ad því sinni. Frísi var alþekktur ádþessu um alla sýslunna og þótti presti því eigi lítid hnossgæti ad því ad hafa hann fengid sér til spjátrung og spilagosa fyrir medríðarmann, sem Frísi var, enda lentu þeir oft saman á ordasennu, presti og Frísa vinnumanni hans og vard prestur, þótt lærdur væri og

gáfaðir menn, oftast að láta í minni pokann fyrir Fúsa. —
— Nú var það einhverju sinni að Klerkur var á húsvitjunar
ferð í úthéraðinu síðari sinni að haustlagi og í kleytutíð en í lestu
veðri þó og var Fúsi, sem vanur var, fylgdarmaður hans. Langt var
á milli bæja og blautar mýrar og fen yfir að fara, svo að ferðin sóttist
seint. Það var því engin skemtiferð fyrir þá að vera að rorra þarna
í mýrinni, oftast þeyjandi og komast ekkert áfram. Þrðfastinum
var því farið að leiðast þetta og hann sá, að hann varð að finna upp á
einhverju umtalsefni við Fúsa meðreiðarmann sinn og förunaut.
En hvað átti það þá að vera: Þeir voru búnir að tala svo mikið saman
um daginn og marga undanfarna daga, að það var ekki auðvelt
að finna neitt skemtilegt og viðeigandi umtalsefni. Það varð þá
helzt, hugsaði presturinn, að finna einhverja þá spurningu til að bera
fram fyrir Fúsa — og þá á eitt skiptið fyrir öll — er hann ætti bágt með
eða ómögulegt með að svara. Presturinn veltir þessu fyrir sér fram
og aftur þarna í mýrinni og loksins fann hann þríðrið á Fúsa: Það
skyldi leggjast fyrir hann að svara því strax, sem hann áttaði sig á
spyrja hann um.
Loksins kom þarna svo greiðfær vegarspotti í þarna í mýrinni, að
þeir gátu þó látið klárana lötra fet fyrir fet og orðið samsíða og báðir
þögðu, en litu hvor til annars með áneðjinsvips yfir því að nú varð
veginum loks ofurlítið skárri en áður og að nú gátu þeir leyst
frá þolinmæðinni og talað saman, ef þeir hefðu löngun til þess.
„Heyrðu, Fúsi minn!" segir klerkur, „þarna er annars ljóti
vegurinn; við erum hér einir og á eyðimörk og komumst ekkert
áfram, mætum engu kvikindi, en ómerkilegast er þó það, að
og mýrlendi er að þurrka þá

geta ekki talad ord saman hvor vid annan, jafnvel ekki hugsad og þá sízt meith gott, svona er ogurinn leidinlegur.
Frísi tóli lítt undir þetta, en jaðrade þó vid hrú.
Presturinn sér, ad líkid muntalsefni ætlar ad verda úr þessum og ber nú upp spurningu sína, þá, er hann var ad hugsa um ádan og segir:
„Mér datt í hug ádan, Frísi minn, hvernig einmana vid erum hérna og ad stúd gæti ad eitthvad óþægilegt gæti nú komid fyrir okkur, eitthvad sem vid ottum okkur á hérna í rökkrinu á þessari vegleysu. Þú fyrirgefur, ad mér datt nokkud ljótt í hug: Segjum, ad vid mættum þeim gamla hérna í myrkrinu – þú skilur vid hvernig á – og ad hann kæmi nú til þess ad sekja annan hvorn okkar. Á hvorjum heldurdu nú ad hann mundi þá sekja okkur hvorn frá ödrum?"
„Á málrómnum!" svaradi Frísi strax og án allrar umhugsunar
Presturinn vard forvitin og spurdi:
„Á málrómnum! –? – Hvi þá það Frísi minn?"
„Þad er alveg andvitad", sagdi Frísi, „hvi þér talid vid hann á hverjum sunnudegi og kaupa offur, en ég hefi aldrei talad vid hann eitt einasta ord!"
„Og hvorum ottuz heldurdu þá ad hann tæki?"
„Hann mundi áreidanlega taka mig, en ekki ydur!"
„Nú? – hvi þá það?"
„Ef hvi ad hann á ydur attaf vísann!"

(3623.) sjá næsta blad!

3623. Það líðvaðist ekki fyr en nokkuru eftir aldamótin síðustu, 1905-1910, að verslunin, gistihús eða félög léku starfsmenn sína og fjóna bera einkennisklæðnaði. Einna fyrst til þessa munu Steinolíufélagið danska (D.D.P.A.) hafa orðið.
Gein gamla Tóga var líkt gefið um fríðlíkar mýtíghubreytingar og er hann í fyrstu sá einn fjón þessa félags ganga með gull- eða silfurborðalagða húfu með einkennisstöfunum D.D.P.A., sagði hann: „Hvað er sem ej sé D.D.P.A.! Það á víst að fákna einkennifélagsins, sem sé: Danskur Dj.... Pínir Alla!"

3624. „Góðarinn hjá Tinsen" var einhverjum sinni sem oftar að skipa út mjöli um vestarstinna og var bryggjan óðilagð mjög og hálf á kenni. Sagði hann þá við Jón gamla Teitsson
„Heyrðu, Jóninn! Og held ej verði að biðja þig að fara niðfyrir mélpokan niður á bátinn. Það er svo fj. hált á bryggjunni, að ej treysti engum þeltanna einu vel og stér að korrast með pokann alla leið niður effir: þú ert svo einstaklega lipur og góður, Jóninn!" – og svo snéri hann sér til hinna þeltanna og sagði með áherzlu á vörum: Þetta er nú meiri snillingurinn þeltar, hann Jóninn Teitsson; það er áreðjanlegt að hafa svona indælan mann í vinnu! Það er bara óviðjafnanlegur maður!"
Jón Teitsson fór síðan með mélpokann á handvagni niður á bryggjuna, og fylgði Góðarinn og allir „þeltarnir" honum hangað niður effir líkt sjá hvernig hann reiddi af með pokann niður bryggjuna, en þá hangað kom niðri Jón ekkert við vagninn vegna hálkunnar og varð hann að sleppa honum úr höndunum sér fram af bryggjunni út í sjó.
Þegar Góðarinn sá þetta, varð hann ofur reið, hljóp að Jóni og sagði:

„Hver a..... hefir skupað þig maðr!"

3625. Þeim varð at tala um að byggja brú yfir vatnsmikla elfu eina, sem þá var í miklum vexti og álgadi óvenjulega mikið. Jakob Þórarensen skáld lét úna sjálfa segja:

„Þrér er sem ég sjái þá, setja á mig brúna!
Brú, sem standa um eilífð á, einu og ég er núna!"

3626. Símon Sigurðsson, sá, er sagnirnar eru í Blönduþ III., var attaðr úr Landeyjum og upprunnin þaðan, frá Gystri-Hól. Kona hans hét Þórdís Ólafsdóttir, Ófeigssonar frá Kolbeinsstöðum í Hofum, Ólafssonar. Bjuggu þau Símon og Þórdís í Landeyjum, flutkust síðan suðr í Garð eða Hafnavík; um eitt stríð var Símon búsettur á Stokkseyri, en hvort Kona hans hefir verið með honum þar, er mér ekki kunnugt, eða hvar þau hjón voru síðast.

Símon var lágr maðr vexti, en þrekinn, dökkbrúnn á andlitshörund, með fremr smá augu, eldsnör, stutt nef og breiða efrivör; hann var friðr á sýnum og vel á sig kominn. Hreyfingar hans allar voru liðugar og léttar og svo var hrundin einni, enda hafði hann ávalt spang og þræðr í faktteinum og eldsnar var hann til andsvara.

Einhverju sinni kom Símon fótgangandi utan úr Rindavík eða sunnan af Suðurnesjum og náðhaði sig í Þorlákshöfn að Jóni Ábrm. Árnasyni og Jórunni Sigurðardóttur Ábrm. frá Strúmstöðum Magnússonar og dvaldi Símon þar í fáar nætur til að hvíla sig eftir göngunna. En á meðan hann stóð þar við kom þangað faðir Jórunnar, Sigurðr Magnússon og ætlaði hann nú að leggja af stað næsta morgun. Hann var með þrjá hesta til reiðar hverum öðrum betri gæðing. Þegar Sigurðr var ferðbúinn og ætlaði að fara

stiga á bak, kenna hann augu á Súnon — en hann vissi það ekki áður að hann væri þar — og spyr fylgdarsvein sinn, Jón Árnason, á hvaða leið og ferðalagi Súnon sé. Jón segir honum, að Súnon sé að leggja af stað fótgangandi heim til sín, austur á Randeyjar. Kallar þá Sigurður til Súnonar og segir:

Heyrðu Súnon minn! Viltu ekki að ég klippi þér hérna upp á einu Márinu austur að ánni (Ölvusá); ég sé að þú ert fótgangandi, en Márinn munar ekkert um að halda á þér hérna austur í „Eyrina". (Það er ferjustaðinn í Óseyrarnesi, en þangað var núml. fuggja M: Fúna gangnr, eðisandur, þungur undir fótum). Súnon þá bað.

Meðan Sigurður var að kveðja heimilisfólkið í Borlákshöfn, sem nú var flest komið út á hlað, steig Súnon á bak hesti þeim er honum hafði verið vísað á og hagræddi sér nú á knakkunum. Og þegar Sigurður var stiginn á bak sínum hesti, kallaði Súnon út yfir mannfjöldann, sem auk heimilisfólksins var fjöldi sjómanna:

„Hér má nú allur lýður sjá Randeyjarhöðingjana tvo ríða úr hlaði: Sigurð Magnússon, Dannebrogsmann á Strumstöðum, og Súnon Sigurðsson, stórbónda frá Yzta-Koti, og þarf nú hvorugur upp á annan að vera kominn, né annan að öfunda. Þeir hafa sést fyrri saman á ferð og mikið þótt til þess koma!"

3627. Vinnupiltur, Eiríkur að nafni, kom á bæ og var spurður:
„Eruð ekki hinsleystur lesnir hjá yðkur á kvöldin og á helgidögum?"
Ónei — sagði Eiríkur, „en við eignum nú sandinn saman!"

3628. Einhverjusinni er lokinabrunni úniðr var í alglæmingi þar svo víð, at maðr mátkur, Kristján Bárðr bað Þorvald lækni Pálsson að láta sig fá lyfsedil upp á skaut af brennivíni. Þorvaldr var fúsr til en lét þó tilleiðast og skrifaði 100 gr. – Kristján Bárðr lét sér þetta ekki nægja og á samráði við félaga sinn, er njóta átti góðs af, bátti þeir milli aftan við fólinna svo hún vaðr 1000 í stað 100. Síðan fóru þeir á lyfjabúðina til að hafa góðgæðin út á lyfsedlinum; en er lyfjalinn sá ekkert at athugavert við svona stóran skaut, og hringir Þorvald Pálsson upp í síma og spyr, hvort það geti verið rétt, að hann hafi ávísað 1000 gr. af laxerolíu handa þeim Kristjáni Bárði og félaga hans. Komst þá upp, hvernig á breytingunni stóð og var þú lyfsedillinn víðan-lega ógildur.

3629 Þorsteinn Pálsson skáld var á skoða mynd hjá Kjarval og var hann viðstaddur. Myndin sýndi landslag við sjó og fjörubörð nokkurt.

„Þorsteinn segir: Mér finst vanta líf í myndina, t.d. að fugl sæist í fjörubarðinu eða eitthvað þesskonar!"

Kjarval: „Alveg satt. – Vantar líf. – Vantar fugl. – Þá þarf að vera fugl. En segið mér, Þorsteinn Pálsson, hvar átti fuglinn að vera?"

3630. Sigfús smiðkari Andrésson í Eyrarbakka (faðir séra Eggerts) bygði margar kirkjur. Þá er hann hafði lokið við smíði áttunda kirkjunnar, orðti hann:

Hefi ég nú af hendi leyst
hitt og þetta smúdi:
Guð hefi ég átta-glugghross reist.
Sögugjöf prestar rúdi.

3631. Þar Magnús Þorláksson var að mála fyrir því á Alþingi, að ríkissjóður fleygði árlegum þúsunda kúrsa til einvíðis og þaðan af stórskaða á hafnarbótum á Eyrarbakka, sagði hann: „... Þá er frá því að segja, að inn siglingin er afarslæm á Eyrarbakka, svo slæm, að hafnsögumenn hafa orðið að hætta því starfi, þegar þeir hafa verið skammir yfir miðjan aldur (!)" — Þórður Helgason hafnsögumaður, d. 27. júlí 1880, 81 árs, var hafnsögumaður til æfilokka. Ólafur, sonur hans var hafnsögumaður fram á elliár og varð meira en áttræður. — „Vandlint að segja inn hafskipum er svo mikill (!) að það þykir ekki góðum mönnum hent" (!!) (Alþ.t. 1931 C. 3. hefti bls. 647). — Enginn rök og sú samlíking! Þ.Þ.

3632. Árni Þórarinsson á Flóagafli var stundum meinyrður og fjandinn. Einhverju sinni óðk Ólafur Jónsson óðalsmaður á Reykjaeiði vagnhesti sínum á Árna og meiddi hann. Málsókn varð úr af þessu og spurði Ólafur Árna fyrir réttinum, hvort hann gæti búist við því að hann hefði séð Árna, þar sem hann (Ólafur) var eineygður.

„Jeg á ekki", sagði Árni, „að hafa efni líkt mér því, þó þú notar altaf verra augað, en ekki það sem skárra er, þegar þú ert að keyra niður saklausk fólk hérna á göðunum í Reykjavík".

3633. Árni Gunnarsson Nordi strák einn, son Jóns er nefndur var Höðnutraustur, fyrir einhverja óhnytti, og þótti systrumanni, Sigurði Ólafssyni, ótrúlegt að stráknum, svo ungur, hefði getað verið valdur að frú sem Árni bar á hann.
Systrumaðurinn sagði frú við Árna, undir réttarhaldinu:
„Drengurinn hefir ekki verið gamall þá."
„Ja, ég sá nú ekkert ástal á honum, strákfjandanum!" sagði Árni, en systrumaðurinn trosti að.

3634 Séra Eggert á Vogsósum kom einhverju sinni inn á bæ sinn og þótti honum frostið vera allsnikið úti fyrir.
Hann sagði, er inn kom:
„Það hlýtur að vera 10 gráða frost, þegar frjósa sannan á manni nasirnar" (þ.e. nasahárin hála)

3635. Friði Finnsson sagði, þegar kind ein drapst hjá honum í Hauðadal á Rangárvöllum, en áður hafði hann átt kind þessa, niðan hann var í Haga á Grímsvatnahreppi:
„Aldrei drapst hún hjá mér í Haga, lapsn."

3636. Þetta var ortt í Siglufirði:
„Þar, sem legið hafa hér
heim sér smeygja nú sélduinni.
Litla greyið á mér er
orðið fegið hvíldinni."

3637. A Simon gamli Sigurðsson átti lengi heima í Keflavík og átti oft í tröstum við Dans kaupmann. Einhverju sinni sem oftar kom hann inn í verzlunarhúð Dans kaupmanns og var hann þar staddur. Simon mun hafa verið hendur og sagði við Dans:

„Veistu það, Dans minn, að þegar þú ert dauður, er það fyrirfram ákveðið, að þú átt að fara í vonda staðinn? Þar fetaverðu þér stóru í einu horninu, en þá kemur „sá gamli" og segir við þig: „Snáfaðu í burtu úr horninu fyrir aðra, Dans, og farðu í hitt horniðið, fyrir þarna máttu ekki vera; heldur svo þessu áfram, að hann hrekur þig úr einu horninu í annað, svo að þér verður hvergi vært. Þetta er talað að vera „hornastella í h...." Dans minn og það átt þú að verða og ég ófunda þig ekkert af þvi."

3637.B Kjarval málari seldi mynd eina eftir sig fyrir 2500 kr. Þótt talið væri, að hún væri 2500 króna virði og að jafnvel hann hefði fengið lítið eða ekkert handa sér verði.

Nokkrum sídar hittust þeir Magnús Kjaran og Jóhannes Kjarval.

Kjaran segir: „Hefði það nú ekki verið nógu gott fyrir þig að eiga þessar 2500 krónur undir vetrinn?"

Kjarval: „O-jú. Og hefði þá kannske getað greitt eitthvað upp á húsaleigunna og a. m. k. hefði ég þá fengið ástæðu til að taka dýpra ofan fyrir húseigandanum" (Stefáni Gunnarssyni).

3638. Vinnumaður nokkur norðan á Húnavatnssýslu var fremur kaldlyndur og meinyrður. Vinnukona ein þar á bænum var tilgeðarróa hin mesta, en kunni ekki að fjóna sér. Einhverju þótti fóstabragði hennar oft vera á bóta vant. Þeim kom ekki vel saman; en svo kom að því að stúlkan flutti vistferlum á annan bæ um vorið. Næsta haust heimsótti hana ein af vinnukonunum sem eftir var á bænum þeirra hún fór, og bar mikið orð á það er heim kom, hversu fín hún væri orðin, vinnukonan, sem fór á vor: „Hún væri orðin eins og prinsessa, nærri kannski er gæstingur."

Sagði þá vinnumaðurinn:

„En hvernig var hún til fótanna?"

3639. „En það annars alvara yðar, María mín" sagði frúin við vinnukonu sína, sem verið hafði þrjár vikur í vistinni, „að fara frá mér eftir svona stuttan tíma? Ég get varla hugsað mér

ad þér fáid hogari vist. þér vitið það ofurvel, María mín, að ég vinn meiri hluttann af þeim verkum sem yður var ætlað að vinna heima."

María: „Já, þar veit ég vel, frú mín góð, en þér vinnið þau ekki svo, að ég geti verið ánægð með þau!"

3640. Ella: „Hvernig standur á því að ég sé þig aldrei á götunni, einu og ádur, med svartskeggjada manninum – þessum langa, mannstu? sem vid klómum svo mikid ad?"

Fia: „Æ, hvad er ad tarna! hefi ég ekki sagt þér það? Vid erum gifst!"

3641: „... Og svo þreif hann í handlegginn á mér –"

„Hrodalegt!"

„Sídan beygdi hann sig niedur ad mér og ætlad ad kyssa mig –"

„Ógurlegt er ad hugsa ad tarna!"

„En þá heyrdum vid fótatakid hennar mömmu, er hún kom inn, svo hann hætti vid alltsamann"

„Ó–, hvad þad var leidinlegt! Ágætu krakkinn!"

3642. Tveir piltar í barnaskólanum í Reykjavík, þeim sem nú er Eyrdhöllinni verd ad andþyglast út af einhverju:

„Já, en hann pabbi minn er nú konsúll, svo þú mátt þegja!"

„Ó– hann er bara drullusokkur, svo þú getur haldid kjafti!"

3643. Matthías Jochumsson kom inn í tóbaksbúd í Reykjavík til ad kaupa tóbak sig. Tóbakinn var þegjalegur mjög og faladi ekki um annad en

stríðsstraf og bótamenn fóru líðið stríðs beri hann á þá hluti.
Að rakstrinum loknum sagði Matthías við rakarann:
„Það er sjaldgæft að hitta svona litteraran rakara eins og yður;
það er eins og maðurinn fyrir hitti „þessiar" upp á Holtavörðuheiði."
– Matthías fékk rakstrinum ókeypis fyrir „ódið". —

3644. Auglýsing í Vísi (nr. 317. 3 dálki neðst, aftast).
„ Kjólamál Herrar Elízabet Valdemarsdóttir."

3645. Verzlunarmaðurinn: „Fyrirgefið, herra stórkaupmaður! þig langar til
að biðja yður um ofurlítla launa hattlem, því mér er ný mýkinn
að ziffa mig!"
Stórkaupmaðurinn athugar málið nógu alvarlegur á svip og þegjandi, uns
hann segir:
Verði einhver fyrir slysi, utan vinnutíma síns, hefir vinnuveit-
andinn enga skaðabótaskyldu. Svarið verður því: Nei!"

3646. Tveir menn stóðu í samtali gagnvart austurgafli Landsbankahússins gamla
sem þá var brunnið fyrir nokkru (25. apr. 1915) og búið var að flytja burtu mjólk-
urgerð landsjóðs, svo að austurendi hússins var fullur af mjólkurkönnum frá
gólfi til lofts.
Um leið og ódæmi mannsins varð líðið sorgbitnum augum til
bankans, sagði hann
„Þá, svona er nú komið fyrir Landsbankanum okkar: Austurendi hans
og herbergi bankastjóranna er fullur af mélpokum og allskonar
rusli."

Svaraði hann þá strax:
„Það hafa nú verið þokar á undanförnum árum, áður en þessi þokar voru láðnir þarna."

3647. Í veiðu nokkuru, þar sem mikið var veitt af margir voru úthúsfullir, varð einn þeirra svo ónýtur á sig komin, að þörf þótti á, að koma honum heim til sín, ~~svo~~ hann gat hvorki staðið né gengið og tóku menn hann svo upp á milli sín og ætluðu að bera hann heim.
Hann mótmælti reyndi að stynja þessu upp:
„Æ, æ, berið þið mig ekki heim, heldur þangað, sem þinsið er!"

3648. Í dagbók skipa, er venjulega sérstakur dálkur fyrir athugasemdir þar, sem skipstjóri eða stýrimaður ákætur að naudsyn sé á að tilgreina og þá sérstaklega ef eitthvað nýtt eða óvenjulegt ber við.
Nú var það á skipi einu, þá er skipstjóri hélt vörð á vökku sinni, að hann tilfærir í athugasemdadálkinum:
„Stýrimaður fullur!"
Þetta sér stýrimaður, þá er hann færis athugasemdir sínar á næstu vökku, er hann hafði sjálfur vörð á, stríkar hann:
„Skipstjóri ófullur!"

3649. Steingr. Þorsteinsson leit úr um glugga sinn og sá danska selstöðukaupmenn ganga um götur bæjarins. Varð honum þá að orði:
„Dansku kaupmanna fyrirsleg fý, fjaðrast í regni um stræti hý,
og vaga um strætin-lítum-blaut, sem vatn guðir, þótt sé nauð."
(Þessi vísa er e.t.v. skrifuð hér aðeins, en hún sýnir „innsti" hóf. til Dana.)

3650. Jón Pálsson kennari frá Hlíð undir Eyjafjöllum lagðist veikur í Landakotsspítalahús, vegna axlis eða kýlis, sem upptekinn var fyrir. Nú var Jón, Björn Björnsson, vildi vita hvernig honum liði og kringdi í sína til að spyrjast fyrir um það. Hann talar við hjúkrunarkonu einu, og segir hún að Jón sé dáinn. Þessu átti Björn ekki von á, fór hann hélt að veikindi Jóns væri ekki svo alvarleg og segir svo við stúlkuna: „Er hann dáinn! Getur það verið? Viljið þér ekki spyrjast fyrir um það og láta mig vita, hvort það er satt Jón Pálsson sem þér haldið að sé dáinn."
Stúlkan fer og kemur að vörmu spori aftur og segir:
„Fyrirgefið! Þessi Jón Pálsson, sem þér voruð að spyrja um og ég sagði yður að væri dáinn, er ekki dáinn, en það er einmitt mínna verið að stríða honum!"

3651. Konu nokkurri kom til læknis og spurði hann hvað að sér gengi og á hvern hátt hann gæti hjálpað sér.
Læknirinn athugaði konuna og sagði: „Ekkert annað en uppskurður!"
„Hvenær?" spurði konan.
„Já, látum sjá." sagði læknirinn, „á morgun kl. 11."
„Æ, ætli það geti ekki orðið í dag, fór dóttir mín er með mér og má ekki vera að bíða til morgunn, en ég vildi fyrir hvern mun að hún gæti fekið lækni heim með sér, svo að ekki þarfi að gera aukaferð eftir þér."

3652. Vísa Kárinn: Kona nokkurn var að halla sér hennum permandi kinnlinn listaðum, en hann var fullur: Konan sagði m. a.: „Það er annars sorglegt hvernig þú hefir farið með þig, Kristján minn, eins og þú ert ól af guði gerður, nóga hæfileika til sálar

og leiðanna, stóð og gjörðulegur, og svo laglegur, að þú munaðir hafa getið valið þér hverja yngismeyna hérna á sveitinni þér fyrir eiginkonu, ef þú hefðir eitthvað gefið þig þessum fjanda, Þakkusi, á vald".

K. Þ. svaraði:

„Gamli Þakkus gaf mér smakkbita góðan bezta, öl og vín,
og ég á honum það að þakka, að þú varst eitthvað kvaran mín!"

3653. Bræðurnir voru við útför föður síns og klustrinu á hjarðnesinu lítræðu prestins. Annar bræðranna grét en hinn eitthvað og er sá er grét, sá að eðlan hafði engin áhrif á bróður hans, hvísl aði hann þessu að honum:
„Gráttu bróðir! Gráttu!"

Hinn svaraði: „Ég get eitthvað grátið!"

„Jú, o-jú, heyrðu! Svona áttu að gráta!" og kreisti fingrum sínum að augum hans og augum sér á víxl.

Varð hinn þá efnir inn og sagði svo hátt að allir heyrðu:
„Nú er þetta eitthvað í lag að gráta undir þessu bull!"

3654. Þeir sátu þegjandi og í þunguðum hugsunum á rúmi sínu í baðstofunni, bræðurnir, Árni og Bjarni.

Árni spyr bróður sinn: „Hvernig er hún ömmu þín, hún gyða hans Jóns á Dal?"

Bjarni hugsar sig lengi um, svo hann segir:
„Hvernig lit? – Hún gyða? – Ja, líttu aftur nú já! Er hún svo eitthvað grá, meðan skinnin? Jú, hún er miðra að segja ljósgrá."

3655. Jón á Fossi, Þorsteinsson, les húslesturinn:

„... Og þad rodhélt út úr Keisaranum í Austurstó; ad allur heimurinn steyldi gatrífast ..."

3656. Sami, í ödrum húsleytí:
„ ... Og þetta skedi vid ána fjórtán, þar sem hann Johannes dýpti"

3657. Sami um sorg sinn:
„ Hann Keli minn getur reikna ad allt: Hann getur reikna ad fimm hundrud!"

3658. Sami var í Kaupstadarferd ad hausti til og hafdi fengid brúa lánadan undir steinalín. Hann fékk olíu á brúsann, setti hann svo af sér utan vid hús eitt, medan hann lá sér inn, en er hann kom úr aftur, hafdi brúsinn lekid allri olíunni nidur á gangstéttina. Segir þá fór vid brúsann og stendur klofvega yfir honum á medan:
„Ella fórtu ad fara, óþrodid þetta, og ekki hefdi hann húsbóndi þinn eitt þér svona frammi vid mig, bezta vinum sem hann á. Og nú skal ég segja þér, hvad: Ef ég atti þig, steyldi ég taka þig, bögla þér saman og snúa þig eins og rod í hund og sparka þér undir fótum mér, eins og hrossatadskoggli á túni, svo ad þú yrdir ad engu, – en sönnum þess, ad ég á þig ekki og engan lagalegan murádarétt yfir þér, verd ég ad hafa minn skada svo búinn, en hart er þad, já, víst er þad hart!"

3659. Á fundi, sem haldinn var um sjórnmál í Borgarnesi talaði Vigfús Gudmundsson „vert", ödrum nafni nefndur „Fúti í Kala" og var

það mikill reiðilestur í „á haldsins" garð. Að síðu bónni stóð einhver sjálfstæðismaður að „stíga í pontuna" og svara Frísa. Greip þá annar maður í hönd þess er nú stóð að tala og sagði:

Verði eltzt að hafa fyrir því, að svara honum Frísa; það get ég gert með fáum orðum:

Engan villis orðatrylling þessi,
þó framgjörn gali fáviska
Frísa' í Hala vitonina."

3660. Gáta:

„Augna lokin löng og slöpp,
lymskuþoka' á hvarmi,
auri moldar bráðá og löpp,
lævís hrolli' í barmi."

Um hvaða náunga skyldi hún vera, vísan þessi?

3661. Benedikt Gröndal yrkir um Snót og ýmsa þá er þar áttu vísu:

Í Snót er skæðið kvaðaval,
af stúthinn þar í, fullt er:
Björn í Bundi og Belial
Biskupsfrú og Hulter.*

(*Biskupsfrú ein í Hólum)

3662.

Bensi í Krossholti (Ben. Björnsson) sér Hallgrím biskup Sveinsson og segir:

„Er þetta biskupinn?"

„Rétt er það", var honum svarað.

„Ójá, einmitt það. Feður okkar voru nú einsinni kunnugir, hann Sveinn á Staðastað, séra Sveinn, faðir ykkar og hann Björn á Breiðabólstaðum, faðir minn, mikið að segja góðir kunningjar, allra bestu karlar, svo að okkur var sagt kent að nefna nafnið ykkar, Hallgrím Pétursson"

3663. Bensi kom í kaupbæinn og sagði við Tryggva Gunnarsson:

„Taktu nú bolastykkann af mér, Tryggvi!"

„Hvað ertu ei að gera við það, að taka af þér bola?"

Upp á tankastykkinu, Tryggvi, þetta er allra fallegasti boli, Tryggvi, undan henni Skjöldu frú Þóru, þessari lífs gódastelpum, sem altaf var í áfjáðu merkinum, hvort sem hún var nýborin eða hún var steingeld; já, það var nú kýr og svona er bolinn, alveg eins, spikfeitur og þriggja vetra; það á enginn annan eins bola þarna á Kringum mig, og...."

„Já, en við þurfum ekki bola upp á stuðlir manna, kaupbæinga."

„Það er þó held ég gjaldgeng vara og betri en nokkrir peningar. Þú tekur bolann, Tryggvi! Eg bið hann Hall að fara með hann, þú hann fer vel með stepinn og getur haft hann attan í, úma, þegar hann fer með ullina. Eg sendi þér bolann, Tryggvi, með honum Halli."

„Þeja, sendu þá bolastykkann", sagði Tryggvi. Bolinn kom, Tryggvi seldi hann í Vordals-ishús og auðvitað gekk upp á stuld Bensa við kaupmann, svo um þetta mátti segja: „Sá hefur sitt, sem þrástur er"

3664. Vedurathugani, lesnar í Rétsinkvarsitolandi, 1935:

„Fríð á loftí, frostfleg tun,
ferer nordan Fjúgur,
Viðurhodin sex til sjín
síðan Mekkan Fjúgur" (Sulw: Björn Björnsson)

3665. Tveir menn reddu um mann nokkurn í Akureyri og var kona ein áheyrandi þess er þeir sögðu um hann, en það var adi marg og niður gott. Við og við gaf konan orð í og á þá leið, að mönnunum duldist ekki, að hún þekkti þennan mann betur og meira en þeir áttu von á að vori.

Segir þá annar þeirra: „Þekkir þú hann?"

„Já, ég nauðþekki hann, því ég hefi átt mörkonnu barn!

3667. Alræmdasta vandisstelpan í Reykjavík heitir Valgerður Filippusdóttir (Ármannsdóttir frá Björk); er hún fídur gestur farmanna frá öllum löndum og fúlega bíður. Hún er sá sidur, að menn eru nefndir allt öðrum nöfnum en skírnarnöfnum sínum, einkum kvenfólk, sem þykist vera „fínt". Valgerður þessi hefir hví látíð „modernisera" nafn sitt og er það nú: Vala Pusa. Útlendingar tala svo essi í síðara nafnið og verður það þá allspangilegt í eyrum Íslendinga, þótt erlendi lýðurinn viti ekki deili á því, þá er þeir spyrja eftir Valgerði.

Hún bar svo víð að hún hafa stjórnarráð fyrirskipaði í ársbyrjun 1936, að samsala skyldi hvar þeir, er utan höfðu farið frá því um miðjan september – Jónas var þá kominn heim – til áramóta,

hefði fengið Jarðeyrir til útlanda og með hverjum hætti, áður hann selja um gjaldeyri til gjaldeyrisnefndar eða til kynna henni rétt um fjárhag sinn. Valgerður var stúlka fyrir rétt.

Dómarinn spyr: „Fórst þér utan í haust?"

Vala segir: „Já, það gerði ég!"

Dómarinn: „Hvar fengu þér gjaldeyri, og með hverjum hætti?"

Vala svarar, alveg óhikandi:

„Ég hélt mín eltki, að mínum borði vori á stóli, að halla mig fyrir rétt, til þess að spyrja mig um það sem allir vita: Að ég hefi ótalmarkaðan gjaldeyri, sem gildir er tekinn í öllum löndum og sem aldrei breytist í gengi."

Dómarinn ritar í dómsmálabókina:

„Upplesið. Játað rétt bókað."

3668. Aðstoðarprestinn í Hraungerði (Guðmundur Ólafsson) skrýddi prestinn (sra Sigurð Pálsson) í viðtölin og hökul. Gekk vel allt saman. En er hann hefði fært prestinn úr hökli og kenni ætlaði að fara hann úr viðtölunum, en hafði verið bitbrúður konunnar á lindanum, svo að ómögulegt var að leysa. Tekur þá aðstoðarprinn sjálfsteiðing sinn upp úr vasanum og bregður honum á hálsi prestsins til þess að skera lindann í sundur! (Sögn sra Ólafs Magnússonar)

3669. Þeir lágu báðir í sama sjúkrahúsherbergi í Landakoti, (Jón Sigurðsson frá Ytri-Múla og Guðm. Fossberg) allþungt haldnir af óráðs-óra. Fossberg segir: „Nú fer ég upp á Barð, Jón minn, komdu með."

„Nei, þangað skulum við aldrei fara", segir Jón, komdu heldur með mér

upp á Hól; okkur veitir ekki af á létta okkur dálítið upp og fá okkur hreint loft, hvort sem er.. Komdu og settu þig hérna upp á bílinn hjá mér, lapsi."

Fossberg tekur tímábreiðina, sveipar henni utan um sig og stígur upp á „bít" Jóns, sem reyndar var rúmið hans, og segir:

„Sæmt held ég er við komum á Hólinn, Jón minn, með þessum gangi."

„O nei," segir Jón, „við erum að fara framhjá Skeggjastöðum núna; það gengur bara vel."

3670. Þeir spiluðu oftast Whombre við Nielsen gamla á Eyrarbakka, Guðm. á Sandgerði, Guðm. Sigurðsson sparisjóðsformaður og Johann V. Daníelsson („Jói Vaff"). Nielsen skeldi ástæðuna sennilega en talaði hana oft allbjagaða. Þeir sem spiluðu við hann, vildu reyna að Jóhannast hinum með því að tala dönsku, einkum Jói Vaff, en þá tóku menn ekki betra við með málakunnáttuna. Einhverntíma sem oftar fékk Jói Vaff sóló á handa og sagði hitt þess á þessa leið, er að var spurt í hvaða lit, sólóin væri:

„Hún er nætur altsaa handa-lór, æfur igen."

3671. Sr. Ólafur Ólafsson á Arnarbæli, sem síðar varð Fríkirkjuprestur var einhverju sinni beðinn að tala á milli hjóna á Ölvesinu. Bóndinn hafði teiðt fram hjá konu sinni og bað svo prestinn að tala við konuna, sem hafði fallið þungt fram hjá tekan.

Presturinn fór heim á bæinn, en þar voru létt og spræng húsakynni og hitti svo á, að margt messufólk frá Hjallakirkju er samtíðis komu þar á bæinn. Hann biður konuna að tala við sig á einrúmi, en hún

segir, að þar sé hvergi staður til þess, nema hann vilji láta svo lítið, að tala við sig fram á turn. Presturinn telur engin vandkvæði á því og fara þau þangað; en er að erindi prestsins kemur, telur konan því fyrir honum, að hún nothæfur sinni vilji fyrirgefa manni sínum afbrot hans við sig. Tala þau lengi um þetta, en konan verður því ofari sem lengra er á milli þó sálma fæð og sér presturinn þá, að engrium munu verða árangurinn af för hans þangað að því sinni. En þá bregður svo við, að þau prestur-inn og konan, víta eltki fyrri til, en að gólfið brestur undan fótum þeirra og að þau sökkva niður svo, að konan, sem var lítil vexti, stendur aðeins með höfuð og herðar upp úr turngólfinu, en presturinn hafði sokkið upp í mitti. Það var kartöflu- og rófna-geymsla, sem þau höfðu fallið í.
Á fyrstu varð þeim hverft við, en fóru síðan að hlæja að ósköpum sínum og lotu að reyna að bjarga sér. Þá er þau voru bæði komin heil á húfi upp úr geymslunni, sagði konan:
„Finni sé lof fyrir hjálpina, og nú fyrirgef ég honum Jóni mínum allt!"

3672. Strandarkirkja í Selvogi stendur á sandi skammt frá sjó. Fram undan henni er stór eitt á hádegisstað. Á valt þá, er til sólar sá og sér Eggert Ólafsson ofladi að messa, var hann við og við að gæta að því hvort sólin væri komin yfir stæðið. Var þá fátt fólk komið, en á leiðinni til kirkju, var hann vanur að segja, eitt sinn, er skrifari var:
„Messufall í dag! Sólin komin ~~yfir~~ á stæðið. Eggerheim!"

3673. Jón Sigurðsson skrifstofustjóri frá Kaldadarnesi (Jón Kaldi) er bæstöllóttur og átti 50 ára afmæli í janúar 1976. Í tilefni af því bárust honum eftirfarandi afmælisvísur:

„Fimtán ár berðar í balki með sóma;
björtu í höfði þér ljóma fimtán sár." A hár

3674. Benzi (sbr 3662/3) var að tala við annan mann um góðar, nytjarækar og hlunninda mikla bújarðir, sem hefðu bjárreka aðarvarp, selveiði o. s. frv. eins og ýmsir Mýramenn og fleiri, og sagði:
„Nóatún Kot, Rússland, með öllum eyjunum – Bretlandseyjunum – Ragnlegt Kot. – Svona fyrir einn!"

3675. Þeir voru lengi nágrannar, Ólafur Erlendsson í Jörfa og Benzi; lönd þeirra lágu saman og báðir voru þeir sjálfseignarbændur, sem bjuggu vel að sínu. Ólafur gjörði margar tilraunir til að ná undir sig frelsislandi nokkru, beztu engjunum, sem nytjaðar voru frá Krossholti, en sem Ólafur áleit að hefðu legið undir Jörfa áður fyrrum. Þráðt fyrir málastapp nokkurt, sem af þessu hlaust og enn var óútkljáð, er Ólafur fell frá, vildi Benzi fylgja þessum gamla nágranna sínum til grafar og gjörði hann þá „fyrir sidasakir".
Svo var háttað grafarstæði þeir, er Ólafi var valið til að hvílast í, að smámöl og kastgrjót kom upp úr rindningunum og lá það á alla vegu í skringum gröfina innan um moldina.
Þá er jarðneskar leifar Ólafs höfðu verið lagðar niður í gröfina, gengu fleiri viðstaddir fram á grafarbarminn, einn og oft en venja til, og líta þar á, sem Ólafur lá, gjörðu krossmark yfir kistunni. Benzi gekk og að gröfinni, gjörði krossmarkið sínu (!) sem aðrir og hrataði lengi niður til vinar síns (!) og muldraði þetta fyrir munni sér, svo hátt, að þeir er næst stóðu, heyrðu, en um leið og hann sagði fram orðin, sparkaði hann við og við nokkurum steinvölum ofan af rindningunum niður í gröfina og breiddi þá við:

„Sæja, þarna liggurðu nú Karlinn, – liggðu sem lengst! – (sparkar að) Lífið verður þér nú úr Krossholtslandinu, Ólafur minn, sem þú varst svo lengi að reyna að sólsa undir þig (sparkar stóri völu). – Þeir verða ekki alveg einir margir, Kaplarnir, sem þú flytur af Krossholtsenginu, einir og þú bjóst við (sparkar enn) – Og nú ernum við skiljir! (sparkar með bæðum fótum í ólæl) Eg er hér með sóma, en þú liggur nú þarna – með skömm! (Sparkar í síðfellu báðum fótum og gengur í burtu frá gröfinni, en þá komu menn að, sem fóru í hönd Þensa; vildu þeir eigi klusta lengur í „lærdóm" hans og fyr Ólafi).

3676. K. Á. (Ameríkskáld Hymnskáldið) hafði konunum nokkra í heimili sínu eða á vinnu og hétu margar þeirra Anna. Um þetta kvað svo K. Á.:

„Anna Dadá er daprarleg og drustum vafin;
Engrinn maður einn og ég er Ónnum kafinn." (einng: önnum kafinn)

3677. „Stráburnir" (?: unglingar og börn) í Reykjavík skemta sér oft með því að synga hástöfum, þá er þeir stiga upp í strætisvagnana:

„Allir með Strætó! Allir með Strætó!
Engrinn með Steindóri; hún hann er svoddan orkan-svindlari!"

Hvaða „lag" þeir „ota við þeman kvæðskap, veit maðr ekki, heldur hitt, að hátt er snúið og alveg þýðnis-laust.

3678. K. Á.: „Ef einhver sér mig ekki verá að moka,
þessu svará ég þannig líti:
Þá er orðið hart um stéli!"

3679. Þegar ómangatollurinn var til umræðu í hinu fyrsta löggjafarþingi

Stendinga, voru þeir Hilmar Finsen landshöfðingi og Páll Ólafsson skáld nýðg á móti tollinum.

Þegar stúdentinn hafði samþykt tollinn, hitti Hilmar Finsen Einar Helgason á máli og sagði, brosandi en þó mðtrustlegu nokkuru:

„Þið sigruðu í áfengistollsmálinu, en ég tapaði, enda hafði ég ekki nema einn mann með mér og hann — gréf!"

3680. Auglýsingar:

1. Notkuð mjög stúlkur óskast til miðursuðu.

2. Drottning Alexandrine kom til Húsavíkur með snjóbíl. (Þulur útvarpsins 28. marz 1936).

3. Bondaket hefir ekki selzt í Noregi að undanförnu.

4. Kaupi kjöt af félögum í Sláturfélag Suðurlands.

3681. Hann er að hugsa um kreppuna sinn og hugsar í 10 krónum; en ég er að hugsa um og hugsa í milliónum.

Þessi vísa er þannig til komin, að

3682. Vestur-Íslendingar byrjuðu í fyrri að gefa út tímarit er þeir nefndu „Verði ljós." Stefán G. Stefánsson þurfti oftanlega að sýna trúarstoðum sína með því að gjörð gis að kreyfingu þessari, og horfði eitt í það að offra stáldstöfsnield sinni til þýðlíks nandsynjastarfs, og sagði:

„Verði myrkur! Kólski hvað, og kiaftyn-gelti í-fjósið.
Á andatásnum eftir það, upprann „Verði ljósið"

3683. Einhverjusinni var presstastefna einhaldin vestanhafs (Winnipeg?) og voru margir prestar þar saman komnir; meðal þeirra var talsvert í því að einn þeirra var hinum öðrum prestum lítil-mótlegri, annaðhvort að klæðaburði eða öðru útliti.

Um þetta kvað K. A.:

„Einn var þar svo undur-rýr og einstaisvirði;
margur hissa horfði og spurði:
„Hver er þessi, Drottinssnurði?"

3684. Hor nú og flissar, hver heimstingjasál;
Ef einn kýrin þissar, er annari nál.

K. A.

3685. Þulur útvarpsins flytur veðurfregnir 1936. (Björn Jónsson) og var því snúið í vísu þannig:

„Fjúk í lofti, frost-steg tvo, ferir norðan Gjúgur,
Viðurhiðin vex og sjó, síðan klóttan fjúgur."

3686. „Ég kann ekki nema eitt orð í ensku."
„Hvaða orð er það?"
„Það er orðið stúrt, sem þýðir kærleja."

3687. Skuldin hafði staðið nærri fjögur ár, án þess að nokkur greiðsla upp í hana hefði farið fram. Hún var orðin fyrnanleg. Skuldareigandinn hitti skuldunautinn að máli og kvaddi hann um skuldina með þessum orðum, en það hafði hann gert viðvíkjandi um langt skeið áður:
„Hvað á það að þýða, eða hversu lengi á það að ganga svá fyrir að svíkja ólt loforð sín svona hvað eftir annað?"
Skuldunautur: Hvað á það að þýða að ganga svo hart að manni, að maður verður að lofa svó, sem maður getur ekki efnt?"
Skuldareigandi: „Þú hefir ávalt sagt, að þú skyldir borga eitthvað upp í skuldina þann og þann daginn, svó þá fengjum vér nóga peninga til þess, en svo hefirðu ávalt svikið það."
Skuldunautur: „Já, en „kinn" hafa altaf orðið fyrri til en þú og hafi ég átt eitthvað afgangs, hefi ég orðið að nota það til annars. Reynið að koma á undan „kinnum"; en annars er mér farið að leiðast þetta helv. nudd! Ég steinhætti að anza neinum, og borga engum neitt; þá getur skeð að maður fái að vera í friði einn dag í mánuði."

3688. Dyglegur, ungur lærdómsmaður var nýkominn í höfuðstað Vesturlands. Þar var og nýr presturinn kominn í sóknina, hvi gamli presturinn

hafði sagt af sér, og var nú sestur á helgan stein. Leið eigi á longu áð hann fattist sjá niðlar og hraðfara breytingar á ýmsu frá því sem áður var og sagði:

„Já, þessir gefa það: Annar drepur, en hinn grefur! Það er einhver munur á því núna eða þegar ég var að þjóna hérna: Þá urðu allir sjálfdauðir og nammast ofanað orðkvæðum grafi."

3689. Lærisveinn var áð stríða prestinum með því, áð prestarnir væri óþörfustu menniskur í þjóðfélagínu, því sú stétt manna væri einstæðnýt og ætti áð nema alla starfsemi þeirra úr lögum."

„Sé lærisveinastéttin orðin í landinu, þá er prestastéttarinnar ekki áður þörf", sagði presturinn.

„Til hvers, sossum?" spurði lærisveinn

„Til þess áð hirða eftir yðvar röðum."

„Hvaða röð? Við hvað eigið þér, maður?"

„Ég meina: Áð jarða alla þá, sem lærisveinir drepa!"

3690. „Hvernig líst þér á viðureign þeirra stéttarinnar ostkar og landlærisveinn?"

„Ég hefi hvorugan þeirra séð né heyrt, en af skeifum þeirra hefi ég séð þá í anda, hvorn fyrir sig, og koma þeir mér þannig fyrir sjónir: Stéttin sé ég í anda, eins og messusteyddan klerk fyrir há altari hógvíðarinnar, röðfestunnar og samleikans; hinn sé ég einnig í anda, sem fullan fjallkóng á réttavegg, í klofháum stígvélum, ostkra lýðsins og þorðfinginn út yfir almenningínn*, áð þess þó áð nokkur maður hafi effir því sem hann segir áð trúi því; þeir vita um stríðsskap hans og stórmennsku fullafjallkóngsins á réttaveggnum".

* „almenningur" er það, sem fið (safnið) er sjálfið inní á og stjórnar fjallkóngurinn þeiri athöfn.

3691. Sveitamaður nokkur brá sér snöggva ferð til höfuðstaðarins, veturinn 1936. Þá er heim kom, var hann spurður:

„Hvaða málsmetandinnum sástu þarna syðra, Sigurður minn?"

Sigurður svaraði:

„Sá ég Ólafur, fol-fol,
Þórður, jörund, bol-bol,
Bergþór Þella, skæl, skæl!
og svínið, Jónas, trawl-trawl."

3692. Sönghélagið „Þrestir" í Hafnarfirði fóru (~~1935~~) fór austur á Eyrarbakka (1935) til þess að halda þar opinberan samsöng, en þá stóð svo á, að þar var einhver almenn veikindi í þorpinu og fór um sýslumaðurinn, Magnús Torfason hafa neitað um leyfið til að syngja, en sama kvöldið leyfði hann þó opinberan dansleik, sem stóð langt fram á nótt. Þetta frétti „Þrestir" og sárnaði óséðlofi sýslumanns; þeir hringdu hann því upp í síma, og spurðu hann, hvernig það sætti, að hann hefði bannað þeim að syngja en leyft öðrum að dansa.

„Það varðar yklur ekkert um!" sagði sýsli.

3693. Þeir menn í stengjir barnakennarar ferðuðust til Þýzkalands, en fóru lærdómur þeirra og þekking varði alkliða mjög og fjölskyldu, kunna þeir hvorugur eitt einasta orð í þýzku máli; þeir þekktu þarna engan mann, voru ókunnir bankastjóradir og komnir í stökustu vandræði. Um þetta leyti var það ekki eins algengt eins og nú, að börnum varði kent að bjarga sér með bendingum, fáltmynduum og öðrum figúrum, sem börnum er nú kent að nota og lærð í stað ýmisleys

annars, sem þeim gefur orðið að gagni í lífinu, svosem lestur og skrift, reikningur eða þá einhver deili á móðurmáli sínu, og kennararnir höfðu hvorki lært að nota sér táknmyndirnar eður því um líkt, sér til bjargar og því síður hent öðrum að nota þær.

Nú voru þeir, eins og áður sagt, aðþrankomnir af hungri og höfðu engin skynsamt ráð til þess að bjarga sér út úr vandræðunum. Þeir fóru inn í hvert matsöluhúsið af öðru og báðu um mat, og þótt þeir potuðu fingrunum sínum upp í munn sér, bentu á stóla og borð til að setjast við, eða þeir reyndu að láta vera að fyggja, skildi þá enginn og sinnir hélduð þeir óðri eitthvað geggjaðir.

Í matsöluhúsi einu voru þeir svo heppnir að sjá bókaskáp, fullan af bókum og ráðast þeir þar á sjálfa ritningunna. Þeir tóku bókina úr skápnum og tóku að glugga í hana og mundu þá allt í einu eftir því, að þar mundi eitthvað vera minst á mat: Þar klaut orðið að standa, sem gæti bjargað þeim; þeir mundu meira að segja í hvaða kapítula hjá Lúkasi (22. kap.) talað var um skyldmáltíðina, og þeir fundu brátt orðin: „Das Abendmahl". Þetta klaut að vera um matinn og hvaða „máltíð" aðra sem vera vildi og nú voru þeir sloppnir!

Þeir gengu því með biblíuna til gestgjafans og bentu honum á „das Abendmahl" og nú skildi hann þá og bað þá setjast á legubekkinn; virtist þeim þá benda á það, að nú ættu þeir bara „að bíða eftir matnum" og þeir settust á legubekkinn í mestu makindum, en gestgjafinn tók hatt sinn á stryndi og flýtti sér út úr herbergjum.

Að vörmu spori kom hann aftur með hempuklæddan klerk undir klæðum sér, er hélt á messuvínsflöskunni í annari hendi, en altarisbrauðdós í hinni og voru þeir báðir mjög alvarlegir í svip, gestgjafinn og

Klerkurinn; tóku þeir nú að virða fyrir sér hinn erlendu „altariisgoðu," ístenzku kannakennarana, sem nú rukku á dyr áður þess að neyta náðar „náðarmeðalanna" klerksins — og sáust þeir svo eigi framar."

3693. Sigurður sál. Jónsson stólastjóri fór kaunasóttina 13 júní (langard.) og andaðist 17. s. m. árdegis, úr lungnabólgu. Heyrst hafði að margir lærnar hefðu verið tilkvaddir til þess að reyna að hjálpa honum en þeir gátu eiga hjálp veitt.

Þegar fregnin um fráfall Sigurðar barst út meðal borgarbúa, setti þá hljóða mjög, því hann var vinsæll maður og velviðr af öllum, enda kennari fjölda hinna yngri manna og stólastjóri um langt skeið. Lækni einum barst fregnin, þá er hann gekk niðurí kjallara og sagði, undrunarfullur mjög, við þann er bar honum andlátsfregnina:

„Þeja —! Fór hann þá úr því? — Það var von, því það höfðu einir 6 eða 7 læknar verið að fást við hann, og Matthías hinn síðasti."

3694. Pétur höfðaði mál gegn Páli Guðm. lækni hélt með honum síðarnefnda og faldi mál hans sjálf-munið, en það fór þó á hann. Lækninum var óvinveittur dómaranum, en spurði hann þó, þá er þeir hittust nest eftir að dómurinn fell: „Hvernig fór það annars, málið, milli hans Péturs og hans Páls?" (en þetta vissi þó læknirinn fullvel).

Dómarinn (Guðm. Eggerz): „Það fell á hann Pál."

Læknirinn: „Þá innmitt þið! — Það er annars margt gott sem hann sagði hann Hallgrímur Péturssonjum hann Pílatus:

„Samleikur engum sýnti mér; svo dæmdi allt, sem deildu þeir."

3695. Nokkrum eftir að sínarhlaupunum voru mest á dagsteró bæjarbúa Reykjavíkur, bar svo við, að frú ein fékk óvænta heimsókn nokkurrar vinu sinnar og varð þessvegna, kl. 9 um kvöldið, þá er hún ætlaði að gæða þeim á thei og smurðu brauði, að hún átti engan bita af rúgbrauði. Hún hringdi þá til bílstjóra eins, sem hún vissi að mundi geta útvegað sér brauðið í næstu búð og hjá vini hans, þótt búð væri að loka öllum búðum. Bað hún bílstjóranum að bregða sjóði inn og koma með hálft rúgbrauð, þó til hámarksverðs gestir kæmu. Bílstjórinn kom brátt og fordi frúnni hálfflöskuna af Whisky!

1696. Morgunblaðið segir, þegar það getur um vaxandi þátttöku drengja í ýmsum óknytthum:

„— En, sem betur fer, er það ekki altaf sönn drengjunum, sem stela."

3697. Auglýsing í Vísi 26. júní 1935:

„Karlmaður og maður, sem kann að mjólka kýr og fjósverkum, óskast á Saltvík á Kjalarnesi. . . . ."

3698. Hannes sál. Hafliðason var tíguleg maður nógu og þráðbeinn á baki fram á efstu ár. Einar Benediktsson skáld vildi „slá sig til riddara á honum með hestmisfyndi einu, eins og honum var lagið og sagði einhverju sinni við Hannes: „Þú gengur altaf svo þaðan, Hannes, að það er eins kríuskaft hafi verið reikið upp á rassinum á þér."

„Og ekki held ég nú að það sé", sagði Hannes, „en hitt er það, að ég hefi hvorki lagið svo mikilu, né stolið neinu, að ég þurfi að ganga álútur eða niðurbeygður og blygðast mín vegna verðraðsamvizku. Skilurðu þetta,

Einar Benediktsson, málafærslumaður?" – Einar hugsaði!.

3699. Einhverju sinni kom Einar Benediktsson út úr dyrum á Hotel Reykjavík og mætti ódæmum manni við dyrnar. Fengla móðir Einars, frú Margrét Zoëga hélt þá hótel þetta og var ótæmdum gumur á því góða milli manna þeirra.

Nú leið og Einar mætti manninum við dyrnar, einu og ádur sagði, þrisvar hann á ótæl mannsins og sagði:

"Blessaður farðu ekki inn í þessa h.... skítaslyk, maður! Hún er svo vond, að hún Margrét (Zoëga) þolir hann ekki, og þó getur ún séð, hvernig hún er."

3700. Ungmennafélagshátíð var haldin að Ferjukoti og fóru þangað margir menn úr Reykjavík, mæður sem gamlir. Meðal hinna yngri þeirra var nemandi einn á gagnfræðaskóla og er hann kom heim til sín ad afloknum hátíðinni, spurði afi hans hann á þessa leid?

"Þótti þér ekki gaman ad vera á hátíðinni, Geiri minn?"

"Ei-nei, – mér þótti líkt gaman ad því: Allir fullir!"

"Ekki hafa þó hestarnir eda hundarnir verid fullir!"

"Nei, ég sá engan þeirra fullan; en hitt sá ég, ad þeir skömmuðust sín fyrir þad, ad ná ekki uppá hérad hinda med fullum mönnum."

"Hvada menn voru þad?

Ég vissi ekki hvad þeir hétu, en ég heyrdi menn talla annan þeirra „Ottleram frá Odda", en hitt var, held ég, hann Gunnar selur

3701. Visa sú, um Castenskjold, sem birst hefur í Mogga

þrívar sinnum í mót, hlýtur að vera merkilegt leikhrot, því
að svo margir þóttust kunna vísuna rétt, en hjá öllum var
hún vitlaus. Vísan í moggga 19/7. er þannig:

Sterkur, hraðr gefur upp gjöld, góðsinnaðr lítt við öld.
Skilkr, glaðr, stór með völd, Stéfánsmaðr Castenskjöld.

En svo gefur Friðriki gamli Einarssyni sig fram og kaupfá betur: 18/7

Merkur, hraðr gefur upp gjöld, góðsinnaðr lítt við öld
Stórskaðr(!), stór með völd, Stéfánsmaðr Castenskjöld.

Og loks kemur Espólín, ofurlítið eldri en Friðriki og kann eitthvað líkt: 19/7

Merkur, hraðr gefur upp gjöld, góðsinnaðr lítt við öld
Sterkur, glaðr, stór með völd, Stéfánsmaðr Castenskjöld.

Castenskjöld þessi var, eins og sér Eggert segir um hann: „Danskt vitrini." („Skimmel")

3702. Séra Brynjólfur á Ólafsvöllum var einhverju sinni á heimleið
úr kaupstaðarferð frá Reykjavík; vinnumaðr hans var með honum
og höfðu þeir lestar einnar að gæta. Þá er að Kögunarhóli kom, var
presturinn orðinn svo fullur, að hann komst eigi lengra. Sagði
þá vinnumaðr hans við hann:

„Legstu nú hérna, séra Brynjólfur, ég skal breiða ofan á þig og
láta svo ekkert á þér bera, en reyndu að sofna!"

Þjóðli fendarmanna fór um veginn og kom þar að, sem séra Brynj-
ólfur lá á grasinu og sagði þá einhver þeirra:

„Hvaða þústa er þetta? Liggur hér maðr, eða hvað?"

„Ó já", segir vinnumaðr prestsins, „Það vinnumannsrofill frá
Ólafsvöllum; hann er svona fullur, greyið að þara, að ég varð
á láta hann leggjast hérna, af því að ég réði ekkert við hann!"

Reis sér Brynjólfur þá upp undan feldinum og sagði:
„Hví eruð þið að skrökva að manninum? Það er þrestirnir á Ólafsvöllum!"

3703. Þegar Jón gamli fór í fyrsta sinni með strákinum sinn í Baldursferð og þeir komu inn í veglunarbúðina, spurði strákur:
„Er þetta himnaríki, pápi?"
„Nei, það er h..... Baldurbúðin, drengur minn, þar sem ég skulda."

3704. Konan hans var jarðsett um daginn og er á hann tók að svífa í erfisdrykkjunni, er haldin var heima hjá honum um kvöldið, tók hann að syngja:
„Þú blíða við sólarlag sæljúfur kold, og svona oftir að vera hvert einasta kvöld."

3705. Jóhannes gamli í Laxamýri sagði, þegar hann var nýgiftur Snjólaugu sinni:
„.... Og þá sá hún Snjólaug mín hversu greindur ég var, þegar ég fór að syngja."

3706. Maður nokkur kom heim frá jarðarför móður sinnar og sagði, þá er hann var spurður hvernig jarðarförin hefði gengið í svona stemmu veðri sem þá var um daginn:
„Það var alveg bráðskemtileg jarðarför og nógbrennivín handa öllum."

3707. Árni átti góðan fjárhund þann er hann nefndi „Stubb" og var hundurinn svo grimmur, að hann beit fé til óbóta. Til þess að ráða bót á þessu fékk Árni nágranna sinn, Bjarna, til þess að brjóta vígtennur hundsins svo og svarfa þær, að hann mæddi eigi fé framar svo hann grimmaðist eigi og liti það eftir sem áður.
Nokkru eftir það að Bjarni svarf sárustu broddana af vígtönnunum

Stubbs, bar svo við að Árni var gestkomandi að heimili Bjarna og bar sig annaðhvort mjög undan heimilisástöndum sínum: Gubrún konu hans var bönn að fá meðmælum kaupmanns. Síðar kann frú utan að frú við Bjarna, hvort hann gæti nú ekki hjálpað konu hans og leyst hana undan hvöðnum kaupmannsins, en Bjarni helm frú fjarri og sagði að það sé ekki undir annara en lærðra komið, en ekki sitt.

Segir þá Árni: „Þeja, Bjarni minn! Þarilega gekk hér nú við hann Stubb minn hérna um árið, svo, að ég held að hér ætti ekki að vera skotaskuld úr frú arna með hana Guðrún mína: hún gæti bara haft sönnu af ferðina."

3708. Kjartan Ólafsson angnlotinn var nýlega á ferð austur á Þrótum og gisti að Kálfafelli. Þar er prestsetur og er einn bóndanna Stefán Þorvaldsson lögréttu-fjóns, gildur og góður bóndi; heimili Stefáns er hið myndarlegasta og kona hans mannvænleg.

Yfirleitt varð Kjartan var í ferð þessari, er bentir á sérkennilegt þeirra Skaptfellinganna, m. a. þetta:

Vori einhver þeirra, t. d. Stefán, spurður hvaða einkennisfess er rétt var, svaraði hann: „Já, svo er."

Meðan Kjartan stóð þar við, bar þar að garði mann nokkurn, er aldrei hafði komið austur fangað fyrri og var frú vöðu ókunnur öðrum og þekkti engan. Var hann spurður: „Hvað heitir þú, maður?"

„Eg heiti Kristófer", svaraði maðurinn

„Já, náttúrlega!" sagði sá, er heitinu spurði.

Kjartan fór sér staðlega eftir frú, að aðkomumaðurinn varð hvumsa mjög, er hann heyrði heimamennina segja: „Já, náttúrlega."

Vertist Kjartani hann líta svo á, að með þessu væri heimamaðurinn að sneiða sig. Það sagist á honum, að hann hlyti að heita Kristófer, sagðist Kjartan hafa orðið að byrgja niðri í sér hláturinn, þá, er hann hlýddi á þetta viðtal þeirra, en einkum þó, er hann sá, hvað aðkomumanni varð hverft við svar heimamannsins: „Já, náttúrlega!"

3709. Sigurbjörn Ásvaldur Gíslason cand. theol. og kona hans voru á leið fjórðungsþingið sumarið 1936 og fóru til Berlínar á mertan félagsfund einu er þeim var boðið til. Þá er heim kom, sagði S. Á. Gíslason frá ferð þeirra hjóna og því er honum hefði orðið áskynja um framferði byltingarþjóðarinnar á síðari árum, bæði í andlegum og menningarlegum málum hennar, einkum kristilegum og siðferðislegum. M. a. lét hann þess getið, að vandlátkomum hefði mjög fækkað þar í landi nú á síðari árum, undir stjórn nazista.

Á ýmsu tekjum fundarsalsins sátu þeir sér Bjarni Jónsson, dómkirkjuprestur og prófessor Ásmundur Guðmundsson hvor við annars hlið. Þá er S. Á. Gíslason hafði lýst þessum miklu framförum og einkum því, hversu vandlátkomunum hefði fækkað svo mjög, laut sér Bjarni höfði að sér Ásmundi prófessor og hvísla í eyra hans:
„Hversu margar stýfði konunni þýska hæfilegt að þess sér vandlátkomunar?"

3710. Pétur Guðmundsson kennari á Grjótaþorpi var góðmaður og kryddaði hann ræðu sína með ýmsum einkennilegum en þó algengum orðatiltækjum, t. d. þessum:
„Ég er samkeppninn sá". „Í raun og veru" — „Þaðan er ná gefinn hlutur". „Engu að síður". „Þetta er... Rómaborg!" hubbabattavel! — o. s. frv. — Um þetta var svo hnoðað

Saman þessum vísum: (Eru tvær hinar fyrstu e. L. V. ádur ritaðar)

1. Fram á sjónum sæfur einn,
Sveitarlimastkari;
dáðleysis- og drykkjumenn,
sem dingla á einum hjari.

(Þetta var hreppsnefndaroddviti og sveitarlimur umræddr eitki varir. – Þetta var áðr viðr kunnugt)

2. Nú er samleikurinn sá:
Sjómenn fórnar stúrfur,
á landi og verum verðmætá
vesæld gefinn hlutur.

3. Engu að síður mótti samt
Sultar-Ramakvæðinu
leggjast niðr, og lýðnum fram
Ebbakattakvæðinu.

III. Auglýsing:

Tombóla verður haldin á Þrumarvöllum nostk. sunnudag effir messu. Miðaverðinn 50 aurar. Inngangur ódeir 25 aurar og eina krónu fyrir hestfa

3712. Vísa (gömul; móðir skrifuð ádr)

Hver vill annars eigum nátt

um einstilding og dalinn
mæru eru að þrefa og ýfast á,
og þeir falla á valinn.

3713. Bengi í Krossholti segir frétti úr ferð sinni til Reykjavíkur:
„Þeir voru að halda fundi, þarna í Reykjavík – þingmálafundi. – Það var nú meiri fundurinn –, útifundur, – í barnaskólaportinu, – hjá Jóni – inum, – og ágætis-veðurnemu. Þeir gæta falað þar – allkunnir skörungar, margir þeirra. Þeir eru svo fjandi vel að sér, vita allt, en hafa þó ekki vit á neinu, þó þeir geti kjaftað nóg; ekki vantar það. Ágætis menn og skörulega talað; samt er ég ekki viss um að neinn hafi skilið þá, sumu hverju; en ég hefi aldrei heyrt annað eins og heyrði ekkert af því. ...“
„Þekktirðu þá, sem voru að tala?“
„Þekki þó? Sumu! Ekki ég hafi ekki kannast við kristbrynjum okkar, hann séra Þórhall. Það var nú meiri rodan, sem hann hélt.“
„En hvað var verið að tala? Eða hvaða fundur var þetta?
„Útemplarafundur! – Heldég – Svo var mér sagt. Ekkert af því, sem betur fór, því ég varð fyrir utan dyr, hjá kunningja mínum, þeir gaf mér „brauð“.
„Það hefir þá ekki verið templarafundur!“
„Jú, eitthvað svoleiðis, því þeir voru að tala um sáldveiðarnar“.
„Þetta er einhver vitleysa í þér, Bengi minn, og hann séra Þórhallur hefir ekki getað verið að tala þarna, því hann er dáinn fyrir 12 árum“.
„Ja, er hann dáinn, karlsandurinn? Það hefir þá verið einhver annar; líklega hann Björn Kristjánsson; einhver vambarge mói var þar. Jú, nú man ég það! Það var hann, en það er aldrei að

marka, hvad hann segir. Þetta er svo lýgið grey, en skrafað gat hann og það gat nú Þórhallur líka, en hann var ekki neitt eins lýgin og Þjóð. – Jæja, er hann dáinn, Karlinn? Sá hugsaði nú um Kýrnar sínar, og aldrei var hann með neitt bref um prestsmötuna af Krossholtum, eins og hann fór."

"Hvaða fór?"

"Hann fór þaðan á Reykjavík; hann fór hjá Þjóðinni."

37/4 Einar sál. Guðmundsson, Baðkastir V. og Konu hans, Ingileif Sunnudóttir, voru dýra- og einkum Katta-vinir miklir. Mátti Einar a. m. k. ekki heyra Köttum sínum né annara hallmælt í neinu, en Konu hans var þó stundum það á, þrátt fyrir dálæti sitt á þeim, að „tikla" þá stundum nokkuð óvirðulega, þó er þeir höfðu gert eitthvað fyrir sér.

Einhverju sinni, þá er Einari gamla þótti Konu sinni hafa verið full-djarfmælt um brestu hinna sameiginlegu vina þeirra, Kattanna, og hlaðið á þá óvirðingartitlunum fyrir einhverju misgáningum, sagði hann, að fyrir þeirra hönd hefði hann samið:

"Hugleiðingar einnar ergilegrar húsmóður við húskött sinn", með eftirfylgjandi lýsingu á einkennisorðum þeim er hún velli þeim líðast:

"Kattarstrattum, – Kattarhjaðum, Kattarvargurum,
mótvar, mígur, skítur, mýsdýr*, rúfur, bétur, (*dúfur og smáfugla)
öllu stelur, öllu stelur, argur fjósgurum!"

Þótt Kisu vari þannig ekki vandaðar kveðjurnar, var hún þessum góðu kjörum bádum svo ástfór, að hvorugt þeirra gati gert henni svo vel til hafis, að bádum líkaði, og svo var jafnan um alla þá mörgu Ketti er þau áttu eða áttu gardi bar.

Ingileif gamla (nú 85 ára) sagði þetta svo mikinn samsetning óðfúm kreystist ekki til að gera bragarbót og lló að gamni manns síns úr af

grasteinlausu hjali sínu um bettina, sem svo oft gerði sér það gamt í geði, að hún neyddist stundum líkbessað lýsa þeim réttt!

3715. Tveir strákar, sænskir, voru að þrætast um það, hvor þeirra hynni fleiri blótsyrði. Var annar þeirra Gýðingur, og setti hann metið, þá er hann sprutti:

„Hvern mánga jávlar kan ti ræðna?"

Strákurinn, sem ekki var Gýðingur, svarar:

„Hundra tusen miliones fanno
Hundra tusen miliones nöt i var funna
Hundra tusen miliones håli i var nöt
Och hundra tusen miljoner jävlar i varje hål!"

Gýðingurinn: „Och så en liten jävel till!"

3716. Hann (Kristófer Þorleifsson á Stóradal undir Eyjafjöllum) gegnsoli ólánbrúsinn uppá kirkjuloftið og þurfti nú á honum að halda, en fann ekki. Varð honum þá að orði, þá er hann loks fann hann:

„En þegar til átti að taka var helv. bofulaust uppi á kirkjuloftinu."

3717. Jón gamli á Egisiðu var á feð með konu sinni og leiddi hún á þeim einn. Menn komu að og vildu reyna að bjarga honum. Sagði þá Jón:

Látið hana bara liggja! Og fá mér aðra.

3718. Um Jón Thoroddsen skáld var kveðið:

..."Og Barðastrandar brúðum hjá
hann brýnoli sinn gogg á hverjum stjá."

3719. Úr Tídavísum Jóns Hjaltalín, 1793.

Skriftaði í Grindavík (Selvogi?)

„Hó um Selvogs mastramar
marinn gleypti sjó manns hár
hár með hjörnum ödrum og
afar tyrst var sjóarhaf."

3720 Kona nokkur lá í sjúkrahúsi til holskurðar og á meðan svæfingin stóð yfir, kallaði hún í sífellu: Elskan Kárus! Elskan Kárus! Kystu mig, elskan Kárus.

Þá er lækningartilraunirnar voru lokið, konan vöknuð og var að koma á lækninum, sagði hann við hana:

„Já, og svo bið ég kollega að heilsa honum Kárusi!"

„Honum Kárusi? – Þekkir þér hann?" sagði konan undrandi.

„Nei, en er hann ekki maðurinn yðar?" spurði læknirinn

„Hann Kárus! Nei, það er vinnumaðurinn okkar!"

3721. Guðm. Þorbjarnarson á Hofi á Rangárvöllum var á yngrum fram Wöndaskeiðum fyrir sveitafélag sitt og stjórnmálaflokk þann, er hann taldist þá til; var hann þá oft fjarverandi frá heimili sínu. Tengdafaðir hans, Jóni Einarssyni frá Stóli í Hvolhreppi, þótti nóg um fjarveru tengdasonar síns frá heimilinu og búskapnum, og var oft á í ónyrðum í sóðunum, þá er á þessu var minzt.

Nú bar svo við, að maður nokkur úr fjarlægri sveit var nótt sakir á Hofi og spurði Jón gamli hann almáttra tíðinda úr sveit hans. Þá er aðkomumaðurinn hafði sagt allt af létta, spurði hann: „En eru nú engar nýjungar á kerna hérna úr sveitinni hjá yður?" „Onei!" segir Jón gamli, „og svo: Hann Guðmundur hérna,

hefir verid vedurhjeptur heima heima í Fodrudur."

3724. Ödru sinni kom Jón gamli í Eg nokkuru og sagdi þá einhver m. a. ód hann:
„Ávessu mátt Eg á hann Guðmundur Langlasonur þinn?"
„Hver ætli viti þad! Maðurinn, sem aldrei er heima!" sagdi Jón gamli.

3724. Vigfús gamli Ófeigsson, sem bjó á Hamnesi á Skeidum, vard blindur ofl. síðustu æfiár sín og valdi hjá sér Ófeigi syni sínum á Fellsmúla. Sér Ófeigur var fátækur, en nýtinn mjög og smúdadi Hestatitt þá er til heimilisins þurfti. Med Vigfúsi gamla var og kona hans þar á heimilinu, en vegna þrengsla í bústaðnum vard sér Ófeigur á smúda hengirúm yfir ödru rúmi handa niðursinni. Vigfús gamli stanladist þangad og þuklad í rúmunu. Sagdi hann þá:
„Þreifaðeg hingad: Styttra til himnaríkis!"

3725. Meldur hétti Vigfús gamli er fidrar vidurreignar og ónotaleger í sóðum, hétt blindur vori og uppá aðra konum, og hjá sonur hans ekki varhlúta af hjá frænu en adri.

Einhverjusinni bar svo vid, ad Vigfús gamli vard kendur, hjá vinkonu eigandur var hann kúgaum, og var hann þá vanur frænu baldrinu vid sonsinn, sem fór ad vanda um vid hann, þó med mestu hógd, eins og honum var lagid. Einni prestunum hann þá á, ad hvórki framkoma goti hafi alvarlegar afleidingar fyrir hann í ödru lífi o.s.frv.
Sagdi þá Vigfús: „Fástú ekkert um þad, Ófeigur! — Þad verdur þá ekki þröngt í helvíti, ef ég verd ad sterólta þar einu og adru ekki!"

3726. Karl nokkur í Grindavík, er Bjarni hét, hafdi fengid sér dálítla þjóttu

af mistökum gálfaðir og neytt hana svo ríki í bæðstofuskálinum á innanverðu, svo áður mátti sjá lít um opið og allt stóð fullt í bæðstofunni.

Næstum eftir þetta kom kunningji Bjarna til hans og var hann þaðan úr sveitinni.

Hann kom í bæðstofuna og sá hvernig Bjarni hafði skreytt hana og sagði:

„Já! Það er aldrei orðið fínt hérna inni hjá þér, Bjarni minn, þú ætlar að vaggfóðra bæðstofuna líka."

„Já, Ójá!" sagði Bjarni; „ég held mér að hún steinka líti ei eitthvað af þessum nýju mublum, þó að ég noti þær."

3727. Það var á ottarnafnaöldinni, að piltur norðan austan úr Rangárvallasýslu var eitt sinn í vorvinnu hjá Einari Helgasyni gaudyrkjumanni. Einar var vinur hans af ottarnafnum og hvatti mann hennar en latti til þess að taka þar upp. Piltinum var ekki leyfilegt að átta sig á málinu, en svo fór, að hann varð ólmur í það aðfara sér ottarnafn, en áður en hann afréði neitt í þá átt, vildi hann fara og ráðfæra sína systur og frænku þess, að fá þá til þess einnig að fara upp sama nafnið, jafnvel þótt hann viði, að þeir yrði algjörlega á móti allri breytingu á þá átt. Þegar hann kemur svo heim til sín um vorið (að ... holti) hendir hann upp hugann og ber málið upp við bróður sinn, sem var nokkuð eldri, og spyr hann, hvort honum líkist eitthvað nógu vel á þessa nýbreytni, sem nú sé ódýrt að nýtja sér til mús, því margir, sem eldri hafi verið áður neitt sérstaklega máls metandi hennar áður, yrði nú, fyrir þessa sök, komnir á höfðinglega tóku og byrjuð mikið á, enda yrði þessi nýji nafn svo vel og fjörlega valin, svo falleg og smekkvís, að þar mundu bræðurnir nýta öllum þessum leiðinlegu stærnafnum á braut. Sjálfur sagðist hann ætla líkum að hugsa sér ágætt ottarnafn, en þó að yrði: „Ketelon."

„Þá kemur eitt til nokkurra mála", sagði eldri bróðirinn, „að ég eða aðrir

hérna á heimilinu eda innan eftirmar, breyti einum stafi í skírnarnöfnum eitthvar, ef ég má ráda, en þó nádur hvad þú gerir og til þess, ad nafn þitt, hid nýja, verdi vem bezt í samræmi vid hugmynd þína og þeirra, er kunna ad aka eftir þér í nýbreytni þessari, vil ég benda þér á nafn, sem ég álít ad eigi vel vid."

Ingri bródurinum vard hinningladur vid og spurdi: Hvada nafn er þad?

„Þad er," svaradi eldri bródurinn, „nafnid Skéfholt!"

— Getta vard til þess ad þeirrum hætti vid nýbreytina og hefir hann ekki nefnt þad mál sídan.

3728. Vísur Þurim í Gardi

„Þrengist enn á Bárdarbás:
Býr þar sjálfur hjó sér.
Hefir til þess hengilás,
ad halda stúlkum frá sér."

Ori sídar:

„Þygt sér hefir Bárdur bás;
– bródnum kenni drengur –
Hefir leitad hengilás,
hesspa eda kengur?"

Hefudu drengur stund og stad
og stoltu svo úr heitid.

Skýringar vid vísur þessar má gjöra rád fyrir ad ég skrifi hér sídar.

J. P.

3729. Pálmi Loftsson giftist Myrr-Lange, Bjarni nokkur eignaðist einhverja mögu og eitthvaðan er átti afkomendur í Briem og Magnús Sigurðsson giftist frá stúlkunni Konu Ragnar Levi.

Effir faraudi visu, undir gódgjarnlegri gerd eins þessara manna var hnoðad saman:

Fátítt er ad fara í rím
svo finnist ei gallad stef í.
Pálmi-Lange, Bjarni-Briem
og bragda-Magnús-Levi.

3730. Kemur þú í hús þar, sem Koffi er ekki í bordum,
og Kunnir ekki (vel) vid ad tala um þad med ordum,
Statt þá hjá frúnni um stund, án þess ad tala,
og stjúkta henní um bakid og fer hún þá ad mala.

3731. Sveitabóndi (Eggert Gudmundsson á Hólmi) kom einhverjusinni um haustíma til sýslumanns síns (Franz Siemsen í Hafnarfirdi til þess ad fá upplýsingar um fjármark eitt, því „markabók" fyrir alla hreppa sýslunnar var þá í undirbúningi og hefdi sýslumaur bríst handrit ad henni fyrir alldöngu, en nú lágu þau í einni kriu í einu horninu á skrifstofu sýslumannsins innan um fjölda annara blada í mögnustu óreglu.

„Ég kem hingad til ydar, sýslumadur gódur, í þeim erindum ad fá ad líta í markalistann fyrir Mosfellshreppi", sagdi Eggert.

„Markalista? – Hvad er nú þad?"

„Þad er skrá um fjármörk öll í sýslunni."

„Fjármörk? – Hvad er þad?"

„Það eru eyrnamörkin, sem við fjáreigendur verðum að setja á eyrun á kindunum okkar, til þess að geta aðgreint þær hverja frá annari".
„Nú, hvað er þetta? Eru þau ekki á kindunum, maður?"
„Jú, það eru þau, en þau eiga líka að vera skráð hérna, hjá yður".
„Hjá mér? Ég hefi ekkert með þetta að gera og skil yður ekki".
„O-jú, ef þér getið betur að, eða hafa yður ekki borist reinhandrit af þessari skrá úr hreppum systrunar?"
„Handrit? Handrit af hverju? -- Jú, það getur vel verið, því þeir eru altaf að demba öllum fjandinum á mig, sem mér kemur ekkert við, svo ég verð að láta brenna það jafnóðum svo að ég ekki kafni á öllu því rusli. Þarna er t.d. stór bunki af þessu rúna á horninu, eins og þér sjáið, ég er bara ekki farinn að láta brenna það enn þá og veit ekkert hvað það er. Blessaðir rótið þér í því og gáið að, hvort þér kannist nokkuð við það. Kanske þér finnið þar það sem þér eruð að leita að og takið það svo allt með yður, því ég hefi ekkert við það að gera og vil ekki sjá það hérna í skrifstofunni minni. - Þeir fleyja þessu í mann, eins og þetta sé einhver rusta-kista — systrunarskrifstofan sjálf - sem öllu megi fleyja í, sem aðrir vilja ekki hafa. Blessaðir takið það allt saman og losið það við mig, þetta drasl allt saman. Ég vil ekki sjá það hérna lengur, því það er ekki hægt að þverfóta fyrir því."
„Nei, það geri ég ekki, systraðar góður. Ég þarf aðeins að leita að einu marki úr okkar hreppi. Annað þarf ég ekki."
„Marki? Hvaða marki er það?"
„Það er nefnálega það, sem ég ekki veit og því þarf ég að leita að því."

„Mark?- Já, einmitt það! Mark á hverjum?"
„Óskilalambi, sem er svo úla markað að....
„Lambi? Nú skil ég! Það er hérna lambkettlingsskratti, segir skrifarinn minn, sem enginn veit hver á. Blessaðir segið mér hver er eigandinn, svo ég geti losnað við hann og þurfi ekki þara að auglýsa hann í kaupbirtingi og selja hann á uppboði og svo finst eigandinn kannske aldrei og mér verður vandræði úr peningum. Segið mér nú bara, hver er eigandinn!"
„Það veit ég ekki, en hvaða mark er á því?"
„Mark! Kemur það emm! Eins og ég viti nokkuð um það! Þér getið fundið það þarna í rusla tunnunni, sem þér hafið leyfað að þara með á burtu héðan og losa mig við."
„Ég hefi engu leyfað að um það; en ég þarf að fá að leita í markabókunum að marknum á óskilalambinu sem hjá mér er."
„Leita! Ja, hvort þér megið leita. Gerið svo vel! Farið þér með það! Æ! Þarna er heila drasslið; en ég þarf að fara hérna út á Fjörðinn með byssuna mína; það er stór hópur af aðalfugli hérna hétt við landsteinana og gott að fá þá á miðdegismatinn. Verið þér sælir! Þér finnið hitt mar kidmuleid!"

3732. Gróa: „Góðan daginn! Hver á þig, skinnin mín?"
Gunna litla: „Ég er hérna hjá prestinum um tíma, en annars er ég þau úr sveit."
Gróa: „Er hann séra Hákon minn heima?"
Gunna litla: „Já, hann er heima. Gerið svo vel að koma inn! Gerið svo vel!"
Gróa: „Ja, komið þér nú blessaðir og sælir, séra Hákon minn! Það var þó gott, að ég hitti yður heima, þvi nú reið mér á að finna yður!"

Séra Halvor: Komið þér nú sælar, madama Gróa! Yður er eitthvað mikið á höndum, trúi ég. Týlliðþér yður niður. Ég vona, að ekkert sé að hjá yður, Gróa mín.

Gróa: „Að? Ónei, það er nú ekki að segja: Ég er aldeilis hissa á þessum óskögum! Ja, ég þoli það bara ekki lengur!"

Séra Halvor: „– Nú! Hvað hefir komið fyrir hjá yður, Gróa mín?"

Gróa: „Komið fyrir? Og ét ég ekki eftir blessuðum prestinum. Komið fyrir? Það er von að þér spyrjið. Ja, það er nú reyndar ekkert óðamalæti, sossum, sem komið hefir fyrir. Það er þessi sami ófétans gauragangur í Karlborunni, sem alveg ætlar að gera úr af við mig"

Séra Halvor: „Nú; hvað er það, Gróa mín? Ég hefi ekki heyrt það."

Gróa: „Æ-i, ekki það? Það er ekki verið að hafa mikið orð á því, þó einhver manns barnin ætli alveg að gera úr af við konu mynduna sína. Ó-nei; en það er af sem áður var, þegar hann varð sólsa mig til sín. Þá vorn ekki matkartnir á mysunni hjá honum, þó hann ætli nú bara að drepa mig. En þá var ég ung og ég þoldi langt, þó ekki sé mikið eftir af því orðið núna. Ja, þvílíkt!"

Séra Halvor: „Nú hvað er þetta! – Það er víst ekki mögur sé síðan þið giftuðuz, og ekki er aldrinum fyrir að fara hjá ykkur. Hvað eruð þér gamlar?"

Gróa (glaðlega): „Æ-i, ekki hugsaði ég að blessaður presturinn færi að slá upp á gantan við mig. – Ja, mér er engin launung á því, að ég stend á fertugu, eða verð það núna á Þorranum, ef ég lifi það."

Séra Halvor (vandræðalegur): Já, einmitt það! He-he! En er nú eitthvert óstand á heimilinu, nú upp á síðkastið?"

Gróa (ákaft): „Óstand! – Ét ég eftir –. Ja, það er nú óstand, sem hún Gróa mín þoli ekki lengur og ætlar sér ekki að þola: Hann

kemur blindfullur heim á hverjum eilífasta skvöldi, eydir hverjum einasta eyri frá mér og krökkunum, svo við verðum að líða sult og seyru og svo skammar hann mig eins og skítinda á fjölskyldu og leimur mig og krakkana og, og—"

Séra Hákon: „Hvaða óskop er nú þetta að farna? En haldið þér ekki, að þetta geti lagast, Gróa mín?"

Gróa: „Lagast! Nei, það lagast aldrei og ég fyrir mína parta trúi mig ekkert um, að það lagist. — Mér legst eitthvað til. — Sveitin tekur við krökkunum. — Og heimta skilnað! Og til þess er ég nú komin til ydar, séra Hákon minn, að biðja ydur að hjálpa mér til þess að losna við Karl-ófétið. Þér megið til með að hjálpa mér, séra Hákon minn; ég þoli ekki þennan fj. lengur.

Séra Hákon: „Joja. Er þad þá orðið svona slæmt? En segið mér, Gróa mín, er hann nú ekki samt, þrátt fyrir allt þetta, trúr ydur?"

Gróa: „Ja, ég get nú ekki annad en brosad. Nei, þad er nú einmitt komið á því, ad hann er ekki trúr, skömmin sú arna, þó þó ég hafi ekki verid ad flækja mikid med þad á alla, þá get ég sagt ydur þad — svona midri hjörtu augu, afþví ad þér erud presturinn minn, ad hann á ekki aðnar-ögn í sæmasta krakkanum okkar. — Hvernig lízt ydur á? — Þad veit ekki adrir betur en ég! Ja, ekki er þad fallegt eda ekki þykir mér þad. Svona er þad, og ég segi þetta alveg satt."

Séra Hákon: „Nú, já, já; er þad svona?"

Gróa: „Já, þad er svona!"

3733. Á skemtisamkomu á Reykjavík voru m. a. stadhæfir tveir menn. Var annar þeirra sonur forstödumanns brandjörda húss nús í bænum (Alf.

brandgerðarmaur) og bílstjóri (Páll Þorgilsson) sem gefið hafði sig allmjög við sálarrannsóknum, byggðum máðu og orðhappum.

Sá vildi sonur brandgerðarmannsins sýna hug sinn til sálarrannsóknanna og jafnframt gjöra tilraun til að fara að bílstjóranum með „fyndni" sinni. Hann hallar sér upp yfir samborðsmenn alla til bílstjórans og segir:

„Það hefir víst orðið messufall í söfnuðum hjá þér í kvöld, úr því að þú ert hér! Eða hvað?"

Bílstjórinn lét sem hann heyrði ekki raus hans og hélt áfram viðtali sínu við sessunaut sinn. En við þetta vildi hann ekki setta sig og bað talsfóris til þess að fá ávarpað hann aftur og kallar nú eitt hærra en áður:

„Heyrðu, þú... bílstjóri! Viltu ekki fara að messa og lofa okkur að heyra jarðarfarinna."

Sagði þá bílstjórinn ofurrólega:

„Eg á nú ekki svo góðu með að flytja ræðu yfir þér í kvöld, vinur minn, því að mig vantar „sundlegið" frá A.....brandgerðinni í þá ræðu. En þú hefir það kannske með þér, eða hvað? Það er víst ekki mikill yndislystur af því!"

3734.

Vísa: „Ennþá fæ ég orð frá þér
um að koma heim til þín.–
Talaðu þá á móti mér
sem maður sérðu, en ekki svín."

3735. Jón Ólafsson ritstj. og alþingismaður byggjadi í því að safna til ísl.

ordabókar (og lýsingu á eldi Klám-yrðunum, sem kunnugt er); en til þess að útvega sér 3000 króna styrk hjá Alþingi til útgáfunnar, varð hann það til að svíkja þingflokk sinn. Af þessu varð þessi vísa til:

„Þrjátíu silfurs, segja menn,
svikarinn Júdas gerði.
Nú eru falin þúsund þrenn. —
Þetta er að hafna í verði."

3736. Vísa: (ortin til eftir að Jónas sór)

„Vont eiga tágstaðlir tarðagarnum,
sem teijast um stjórnmálaveldi,
en verð eiga samsölu-svarðagarnar:
þeir svíðna af í h..... eldi."

3737. 1. Gjallarfaltr inn hafi há, (A: fyltkur himin)
Hjallar ei sakar fordam. (D: skríðin)
Fjallabali er hann á
allur rafinn arordan.

2. Báran hnitar blævatin
borða- hitar- sjóinn (D: bátinn)
Sólin glitar gullofin
gudlóinrik á sjónum.

Báðar eru vísur þessar eftir Kristján Benediktsson á Haldórsstöðum, Hólmavík. Hin fyrri er spádómur um veðri; hún orðin á sjó í blíðskapar veðri. sr. Árni Þórarinsson.

3738. Þorbjörn í Ásnaholt í Flóa var við Arnarholtskirkju á jólaaftann. Séra Jón Matthíesen var þá prestur þar og vildi Þorbjörn sneiða eitthvað að honum fyrir það, hve sjaldan hann messaði. Sagði þá Þorbjörn upp úr miðri messu við þá, er næstir sátu, en svo hátt, að fleiri heyrðu, og jafnvel presturinn:
„Sex vorn þes skyrnar jólaaftnar hérna í Arnarholti og geldkýr að auki, svo messað getur hann séra Jón Þessvegna"

3739. Búðarstúlkur í Akreyri, sem verið hafði þar um 10 ár skeið, var spurð:
„Hafið þið til grænsápu!" Hann svaraði stúlkunni:
„Nei, vi verslar ikke med matvörur!"

3740. Dóri í Selinn (Halldór Einarsson í Klungseli) var í krúsk aupsveiglu systur sinnar og veiglufólkið var viðurkept. Það varð svo þröngt, að menn þeyttu ekki gistingu og urðu margir að vaka alla nóttina, en Dóri hátaði í rúm systur sinnar. Veiglugestur einn kom þá inn til hans og sagði:
„Þú getur þig aldrei heimakomnum að hátta þarna, Dóri minn."
„O-já, það er altaf minna, að eiga bróðurinn fyrir bróður!"

3741. Dóri kom á bæ og var boðið að staldra við, frú konan kvaðst vera að hita kaffi.
„Nei, nei, ég má óðagnlega vera á ferðinni að bíða eftir kaffi núna."
En svo varð honum líkt inn í bæjardyrnar og sér hann þá glóru í eld í torfunum klöðum og segir:
„Þú hefir þá tvo eldana í glóðinni! Eg þarf þá ekki lengi að bíða."

3742. Dóri réri í Loftsstaðasandi. Þar er brimasamt mjög. Nú var sumardagurinn fyrsti og menn voru með miklar vonir allan daginn eftir margra vikna fráfóst og

útspærings-sjóa. Fannir miklar voru allt umhverfis sjóbúðina og skaflar stóri. Ekkert vatn var í ródri þann daginn og mátti varla hella eftir sumardagsveisluna, þ. á. m. Dóri og sást hann vera róta í sjóskaflinum og heyrðist talaði við sjálfan sig:

„Þeja, þeltar! Mér finst hann nú nógu svæsinn á sunnlínu hérna, góðhjörtur sem. að róta það: Það er stórbrim, þeltar, bara að engjum farist."

3743. Jakob Ásmundsson kom þar að, er þrír prestar sátu á tali. Hafði honum verið eitthvað íróf við einhvern þeirra ~~attreada~~ allu og þvað:

„Þar sem dáðleysit þrenning býr
þar er lítill friður.
Blessun Guðs í brautu flýr,
bölvun reynir niðr."

Einn prestinum svaraði hafarlausti:

„Þrenning hatar – þess er von –
Þjófur fjár og svanna,
alcíraðan Satans einka son
andstygð Guðs og manna."

Jakob gekk á brott og sagði við sjálfan sig um leið:

„Er það nú prestur, þessi andstæði!"

3744. Um kreppsnefndarmann einn kvað Jakob: (úr af útsvarsálagningu)

„Ráðist hóla, lautir stelkur,
lygnir augum margs að gota,
er í allan kopzi kvelkur,
en hvergi fylgist granir ota"

3745. Auglýsing í Tíni (í April-maí 1928)
„Telpa 12–16 ára óskast" (prentvilla: áaðvera „12 til 16 ára")

3746. „Stúlka, sem kordar og vinnur úti óskast"

3747. Maður nokkur kom á bæ einn, og var honum boðið kaffi.
„Það er þó ekki alveg hreint vatn að farna", sagði hann.
Húsmóðirin: Hreint vatn? Jú, vatnið var alveg hreint.
Aðkomum.: „Nei, ég finn það á bragðinu, að það er ekki hreint vatn í bollanum."
Húsmóðirin: „Hvað er þetta, maður! Ég sem var að taka vatnið úr krananum og láta það á ketilinn. Það hefði ekkert óhreint getað komist í það, þvíað ketli þvi á kaffið sem var á kúnnum."
Aðkomumaður: „Ja, þarna kom það: Ég farna að það var ekki hreint vatn, heldur eitthvað annan úð það, þó lítið vari."

3748. „Viltu ekki reykja Pétur?"
„Nei takk! Ég tók í nefið og það er nógur munaður fyrir mig."
„Jæja, þú ert þó ekki alveg munaðarlaus."

3749. Þess var getið í blöðunum, að Skoti nokkur hafi farið á fiskveiðar með Ídri sitt og fengið undan þeningapoka með gull- og silfurþeningum. Upphæð þeninganna var nokkrir tugir sterlings punda samtals.
Daginn eftir fóðs fiskimaðurinn bréf frá 57 samlöndum sínum er öll hljóðuðu á þessa leið:
„Hvenær leitfirðu?"

3750. Maður nokkur, sem grunaður var um þjófnað, var kallaður fyrir rétt til yfirheyrslu. Vitanlega var öllum ókunnugt um það, hvort hann var sekur eða ekki; en þegar sýslumaður, sem nú ætlaði að fara að yfirheyra manninn, sá hann koma inn í réttarsalinn, hvæsti hann á hann augum og sagði:

„Farna kennurðu þá, bölvaður þjófurinn þinn!"

3751. Ofan sinni var svo við, að ónefndur maður kærði nágranna sinn fyrir sama sýslumanni, um afbrot nokkurt (þjófnað). Sýslumaður beðið sakborning og sagði, bróðurlega nógu, þá er tíma heyrði nafnhans:

„Ja, sá skal fá dóm!"

3752. Fátæk kona er missti hafði mann sinn og sat nú eftir með 4 börn sín hrísnæðis- og bjargarlaus fyrir sig og þau, leitaði á náðir sýslumanns þessa, þá er hún hafði farið synjuð frá hreppsnefndinni. Sýslumaður sagði: „Farið þér til hreppsnefndarinnar; það er hún, sem á að sjá um þetta. Mér kemur það ekkert við!"

„Já, en hreppsnefndin vísaði mér til yðar, hún sér komi það ekki við, að útvega fólki hrísnæði."

Sýslumaður: „Til mín? Ekkert hrísnæði hefi ég, og það býðir ekkert fyrir yður að vera að tala um þetta við mig. Þér megið fara!"

Konan, dofin í bragði: „Þeja, það er slæmt að farna, ef ég verð að vera með börnin úti á víðavangi."

Sýslumaður: „Ha? Á víðavangi? Jú, blessaðar farið þér þangað; það er víst fullgóður staður fyrir yður og krakkana!"

(Talið er að sýslumaður þessi (3750-3752) hafi verið „fátæktarjóna-mangi").

3753. Þegar Guðmundur læknir Guðmundsson, sá, er kallaður var „Kýrrass", var læknir í Árnessýslu og átti heima á Stokkseyri, sótti hann þaðan um annað læknishérað (Þingeyjar?) en fékk ekki.

Þegar það fréttist austur, að svo hefði farið með umsókn Guðmundar sem fór, sagði einhver við hann (Helgi Jónsson?):

„Þú fékkst þá ekki læknisheraðið, sem þú sóttir um, eftir svo mörg embættis-ár, sem þú hefir á baki þér."

„Ó-nei", sagði Guðmundur, „og í þar við, það, sem stendur í gamalli vísu: „Veti nemur, (að) ýg ekki er, í oft við kistuspýna"!

3754. Jón Jónsson, nefndur Jón Stormsson yngri, bjó í Eyvakoti í Eyrarbakka, og bú stýra hans eða konu, Guðrúnu, er kölluð var „Gunna kóda" (saudarkögud). Jón þessi var og nefndur Jón „borgari", þótt ekki hefði hann borgarabréf. Faðir hans var og nefndur sömu nöfnum, a. m. Jón eldri Stormsson og jafnvel borgari.

Um Jón yngra og Guðrúnu var þetta kveðið:

Erum að streða upp á gafli,
endist niðum dagsvinum,
með gamlan sleða, ~~upp~~, grautfúinn,
Gunna „kóda" og „borgarinn".

Þau munu hafa verið að draga mó og lýsi vísum vinnuþeirra að nokkru, svo og áhöldunum. Semilega munu Ólafur gamli Jónsson í Hafliðakoti hafa búið kil vísuna, en þó kann það að vera misminni, heldur hafi þeir annarhvor Sigfús smiðkari eða Þorleifur á Háeyri gjört það, en allir vorn þeir hagmæltir. J. P.

3755. „Ég vona, að þú komir til mín í laugardagskvöldið og drekkir með okkur kaffisopa", sagði frúin við nýgiftu konu nordan úr Þingeyjarsýslu.

„Þakka þér fyrir, góða mín, en hann Þórarinn hefir bodid mér og mannunum mínum í ball, einmitt í laugardagskvöldid".

„Á, hvada vandrædi! En hvada ball er þad, sem þid ætlid á?"

„Þad er slysfaraballid".

3756. Ebenezer gamli Guðmundsson, úrsmiður í Gyrðarhólum, var skemtilega spaugsamur karl og skáldmeltur vel. Einhverju sinni kom maður einn inní vinnustofu hans, leit á allt gull- og silfurstássid í borðunum og í glugguunum og sagdi:

„Hér kemur margra grasa kjó þér, Ebenezer minn. Hvernig ferdu ad muna nöfnin á þessu öllu, sem í kringum þig er?"

„Þad er hægt ad muna þau," sagdi Ebenezer, „þad er ekki annad en ad hafa yfir þessa vísu, sem ég hnodadi saman einsinni:

Í kornum er gull og gler, gips og tin og kopar,
álun, pipar, engifer, Eir og Hoffmannsdropar."

3757. Svo bar vid í Reykjavík, þriðjudaginn 4. maí 1880, ad óvenjulegur mannfjöldi var samansafnadur vidum í bryggju og göfum þeim er ad henni lágu. Allir gluggar voru opnir þar í grend og ótal mannshöfud sáust gægjast út til þess ad sjá hvad um vori ad vera; öll þök voru alþakin börnum og flestir bæjarmenn voru í hátídabúningi.

Þá er fyllkringþessi gekk upp frá bryggjunni og eftir göfunum, med ótal fánum og flöggum, er ötl voru dregin í hálfa stöng, gengur Clausen gamli ad

manni einum, er stóð á gólfinu og glápti ýmist upp á loftið eða á það sem fyrir augu hans bar, án þess að það virtist verða neina sérstaka athygli hans – spyr Clausen hann allforvitnislega:

„En þetta jarðarfór, eða hvað? Hvern er verið að jarða?

Sá, er spurður var, ypti öxlum og sagði:

„Hvað ætli ég viti það? Mér er líka alveg sama hver það er! – Það kemur ekki mál við mig!"

Clausen stingur þá hendi á vasa sinn, tekur þar upp krómpening, réttir að manninum og segir: „Eigðu skildinginn þann arna, karl minn."

Maðurinn varð forvitna og spurði: „Fyrir hvað?"

„Fyrir það, hvað þú ert andstuttur vitlaus!"

– Það var Jón Sigurðsson og kona hans, sem borin voru til grafar þennan dag!

3758. Einar sál. Guðmundsson Bakkastýr. var leigi í Vogavíkum, m.a. í Borgarfirði; voru þar nóg fjöld, en þeir stríðu ýmsum nöfnum, þ.á.m. var eitt er Rimma hét, annað Þorður o.s.frv.; var það fjald Einars.

Einhverju sinni voru vegamenn að reikna út hans rétt og gekk það ekki sem greiðlegast, að Einari þótti. Þar var og maður er Guðmundur hét og annar, Þorkell, er hafði þetta að orðtaki: „Mér finst bara vera", o.s.frv.

Einar var spaugsamur og gjörði „brag" nokkurn um reikningsgáfu þeirra félaga:

Sjó og tvær eru tín
tvær og átta eru tíu
tvær og tvær eru sex
þetta verða þrettán,
þar við bætist vettlán,
altaf vandinn vex.
Hvort lengra er fært að fara,

„Fríst mér vera vari"
drjúgt spurði mig;
svona víst til vara
vari spakleikara
að kleyfa á hundinum.

— „ —

Tek ég hundinn hjá
til svo bæti mín
Veðrar fúsmiðsfjað.
Gottu að fessu Guðnur
glóst hvort heima standur,
hérnið er bleki og blað.
Eg standaði á stóðum fessum
stóð far allt í klessum
Farna far inn sat:
Allt er illlanst Guðnur!
Ekkert heima standur!
Eg gef mig upp á gat.

— „ —

Funli var slitið, félagið dó,
fór það á hausinn fró engum skildi,
hvað í hans eigin brjóósti bjó,
fró Bólund ágirndin náða vildi.

— „ —

Rimma var í „Rimmu"
feir rifust fram í dimmu.

Þar var „helvíti" í hverju orði,
sem heyrðist vel út að Sporði.

— " —

3759. Þorvaldsensfélagið var mýlega stofnað og létu félagsmenn mikið í sér bera, að þar öðrum að unnsteypa öllu og endurbæta allt í bænum. Miðdalamaðurinn hafði þar deilt á Björn heitinn Jónsson ritstjóra og kvartað undan áhaldsemi hans.

Nú þetta sagði hann:

" Ég lét mig einu gilda hvað sagt er í hinum alkunnu ~~vefflöndum~~ samkunduvellöndum, hvar heilabúið er eltir stóra en í höfðum ódrýsharanna, sem sýnda í himni elýjungu Reykjavíkurtjörn "

3760. Þrundi (miðaldra) var latur maður mjög, matmaður hinn mesti og heilsuhraustur. Indrúm konna hans var sífúmandi fyrir honum og bænum þeirra að „verjast sorpinu". Hún var því oft grön í geði við mann sinn.

Einhverju sinni sagði hún við hann:

" Viltu nú eitthvað fara til læknis, Þrundi minn, og vita hjá honum hvað þér gengur, eða hvað hann ráðleggur þér við þessum sífelda lasleika?"

„O-jú", Þrundi var til í það.

Læknirinn var gamall fauskur, og áðaðt þá er sjúklingar voru að lýsa sjúkdómi sínum fyrir honum, sagði hann:

" Já, ég held ég kannist við að karna, því ég hefi haft það sjálfur."

Þrundi fór og kom aftur. Sagði þá konan hans við hann:

" Nú, nú, hvað sagði svo þessi læknir, eða ráðlagði hann þér nokkuð?"

" Ja, þá var nú sitthvað, sem hann sagði kallinn. Þetta er allra bezti læknir, og ég held, að hann hafi hitt alveg réttt á það "

„Jæja, þad var gott og hvad sagdi hann svo?"
Hann sagdi, ad ég þyrfti ad hafa þad rólegt og snerta ekki á mínum handarvifi; svo sagd'ann ad ég mætti til med ad borda bædi gódan mat og mikinn, og þassa ad vera altaf vel saddur. – Já, þá sagdan, Kallinn!

3761. Um systur sína sagdi Imundi:
„Hún fimra systir er bædi fólsk, mudirfúsl og lýgin; ég vil ekki segja, ad hún sé stórþjófótt, en hún er ansketanum ágjarnari – já, þá er 'ún, og lasta ég hana þó hreint ekkert! Já, þá á hver þad 'anna á, segi ég altaf."

3762. Birdindi. (Visa, eftir ókunnan höfund):
Þú leyndir þinni stódum á landsmálum og tún,
og lézt ei getid samþjóðingar þinnar.
Í Birdindi var enginn einsþolgódur og þú,
med þagnar-taktsá á flöstum hreinskilninnar.
(25. mai 1937 v/sr. Árna Þórarinssn)

3763. Á Gattaleik á landsveit var rætt um þad ad leikinum hætti, hvort sennilegt vari ad atburdur einn er skeid á Gydingalandi fyrir 1900 árum, vari sannur eda ordinn aultinn.
Gall þá vid karling einn vid þar á baunum, sem var vantrúud á þetta og vildi sýna þad, ad hún vissi jafnlangt nefi sínu:
„Þar hefi nú verid lejid á skemmtileid en utan frá Gydingalandi og hingad, uppad Gattaleik!"

3764. Mikid þótti á þrúbera hér á landi ádur – og svo mun vera enn, – ad menn

reynda að koma dönsku sléttum sínum að í fali sínum og rödum. Svo var um þetta á Gyrðarhólum, meðan ég var þar (frá 1886-1902). Hvað svo samt að þessu, að ég og aðrir yngri reyndum að hnoða þessum dönsku sléttum saman í bundið og samfelt mál, og fór svo eftirfarandi „vísur" til:

1. Í forsvellungs frástandi, forrestten frá útlandi;
Engo, ja, og ekki spor, ég hefi lort sem „Fadivor".

— " —

2. Drengir segja: „Desperat, de, ja, saa, og aldeles rat".
Kvenfólk segir: „Fint og flott; fy, ja, nej, og det er godt".

— " —

3. „Forelöbig, faata ev, finast nonsens ogsaa her,
Gudevares! Godt, Ja-vel, Galant, bravo, Adjö, Farvel!"
Ath. Mestan þáttinn í þessu hnoði átti Friðrik sál. Guðmundsson, bóndi. J.P.

3765. „Þórður úni": Þórður Jónsson úr sveitinni, er talinn mikill efnaðri bóndi bæjarins, ötull fjáraflamaður og auðgaður vel um fjárhag sinn. Til þess að komast hjá fári, að geinda hátt útsvar í Reykjavík, lét hann skrifa sig til heimilis á Kolviðarhóli, jafnvel sem „vinnumann", þótt hann ætti hér hús og lóð nokkur og hefði hér fólk sitt af heim. Bæjarfógeti lét gjöld fjárnám hjá Þórði, hann fór í mál og tapaði; fór fyrir hæstarétti; af öllu þessu hafði Þórður skaða mikinn og skömm, er hann mun lifa lengst. —

Seltirningar hafa venjuleg árshátíð sína heima hjá sér, einu eða fleiri á ári og eru þar haldnar í barnaskóla hreppsins og offast að vetrinum til. Nú bar svo við, að þessari hátíð var haldin þar vestur frá í vetur, og eins og venja er til láta Reykvíkingar sig það miklu skipta, að þú líkur fagnaður fari eigi fram hjá sér, eða gangi þeim úr greipum, fóru þar er gleðskapur mikill

og „dans á effir" eda m.ö.o.: Dans „í allan mat" og bad konur þeim bæði. Þeir hjálmenna fóru eftir fóngum og var „Þórður úri" einn med þeirra í vetur. Þegar hann kemur þangad, er honum tekid med kostum og kynjum: Seltiníngar eru gódir heim ad sækja og gledimenn mikler; þeir heilsa honum allir med handabandi — vinur manninum gamla frá Kolviðarhóli — og bjóda hann hjartanlega velkomínn, velja honum sæti hjá mestu virðíngarmönnum sínum og var Kristínn Steynjólfsson í Ráðagerði þeirra mestur, alkunnur drængur og bróðir alls fagnadar. Þórði úra leid vel vid ad sjá alla vid þennan ádalsessunaut sinn og stróhúnu þeir margt saman um hríd.

Þá er þeir höfdu setid nokkra stund, tekur Kristínn bóndinn til máls ad Þórdar úra og segir:

„Heyrdu, Þórður minn! Vid skulum ekki sitja svona lengur. Eigum vid ekki ad koma okkur (á kaf) og fá okkur eitthvad til ad hressa okkur á? Þad er engin meiníng í því, ad þú, gestkomandi madur úr Reykjavík, sértt látinn sitja svona allt kvöldid, án þess ad þér sé bodid neitt. Komdu med mér, Þórður minn, eda viltu þad ekki, vinur?"

„Jú, þakka þér fyrir!" — Svona undfúsum átti Þórður reyndar ekki von á, og vard þeim tíðrædt, ad slíkur ágætismadur, sem allir vita ad Kristínn Steynjólfsson er, skyldi hafa svo mikid vid hann, ad bjóda honum upp á hressíngar.

Þegar þeir komu „upp", bad Kristínn stúlku eina, sem gekk þar um ríma, ad færa þeim tvö glös af vatni.

Þórður skilur þetta ofbodvel: „Kristínn er vitanlega med eitthvad í vasanum, Whisky, rum eda spíritus, sem á ad setja þeim sodid," hugsar Þórður med sér og vard mú enn áneygjulegri á svipinn en ádur, þegar stúlkan kemur med vatnid í fallegri flöskku og med tvem glösum á bakka.

Kristinn Brynjólfsson kreyfir ekki hönd né fót um sinnum, en fórir sig niðr Þórði úra og segir, mjög innilega og gladur í bragði:
„Þökk, Þórður minn, blessaðr gerðuðér nú gott af þessu með mér! Þetta er nú eptir trakteringarnar sem ég fæ og þér þarf maðr þó ekki að borga!"

Þórður stóð upp, kvaddi hvorki konu né frú og fór heim í skyndi; en Kristinn Brynjólfsson vekist nú af kláfri, því hrekkjabragð hans við Þórð úra, hafði heppnast vel og effir óskum!

3766. Um Ólaf Briem, föður séra Þorsteins Briem, var þetta kvæðið.

„Við flokkra alla er í sátt,
Álfgeirsvalla-goðinn,
leikur alla aðra gráttt;
annir er Kallinn loðinn.

„Sjaldan fellur eplið langt frá eikinni", má nú Þorsteinn segja.

3767. Guðrún gamla Böðvarsdóttir í Reyðarvatni, situr á rúmi sínu og grjónar. Vinnukonur, 4 talsins og frænku mögur, sitja einni hvor í sínu rúmi utar í baðstofunni og vinna að fóðtaks. Guðrún gamla leggur prjónana í kjöltu sér, lítur til kvennanna og hnýsir sig nú upp hún segir: „Að fríð skulið ekki skammast yðkar, allar fjórar, að vera komnar á milli kvítugs og fríðugs og hafa ekki haft kongum í yðkur að draga yðkur effir innhverjum stráknum. Lífið fríð í mig! Hér sitjið og er ordin gömul, en 15 ára trúlofaðist ég, 16 ára giftist ég og 17 ára var ég farin að bíða, en þá hafði ég fóðbörn í kjöltunni og gerið fríðlætur, helv.... lyddurnar yðkar!"

3768. Guðrún gamla á Reydarvatni (sjá 3767) sagði, þegar hún talaði um menn sína: Hann Böðvar minn sálugi og Helgi heitinn. Það var orðtak hennar að segja: „Þá held ég." Þú sagði hún, er Helgi heitinn tóls fram hjá henni: „Það þýðir víst ekki mikið, að biðja guðsfyrir honum Helga mínum — held ég!"

3769. Rumálfur gamli Stefánsson — Þrúðu Runki — að Molalgnúpi undir Eyjafjöllum náðhaði sig á bæ einum. Á vöktunni var lesin Grettissaga og fékk höfði á Runka undir lestinum, svo að hann hrant. Að sögulestrinum loknum voru „bæknunar tekinar" og tekið að lesa húslestrinn, en ekki vakandi Runki við hans skiptis og svaf vært. En nú miðjan húslestrinn brá hann blundi, setzt upp, geispaði nú og sagði, um leið og hann niðlaði stírunum úr augunum sér:

„Mikill kappi var hann Grettir, en þó munu Glúms-augun á honum!"

3770. Þrúðu-Runki bar bréf milli heimila og sjómanna, alla leið austan undan Eyjafjöllum suður til Grindavíkur. Bar þá oft svo við, að menn „á Þorbjarnum" (Stokkseyri og Eyrarbakka) gengu á vog fyrir hann og spurðu fréttir, en hann var jafnan sagnafár og fámáll um.

Menn spurðu hann frá oft á þessa leið — og víxu fyrir fram hörðsvíðu —

„Eru þeir að fiska á Vélinni, Runki minn?" (Grindavík)

„Þeir fiska, sem róa!" var hið venjulega svar

„Hvað fiska þeir?"

„Þeir fiska það, sem þeir vilja!"

3771. Sárungarnir, Árni og Bjarni, töluðu saman um íslenska fyndni.

Árni: „Beztu og nýjustu fyndnina – hreina og ósvikna íslenska fyndni –, heyrði ég nú samt í útvarpinu í gærkveldi."

Bjarni: „Nú, hvaða fyndni var það? Ég hefi víst ekki tekið eftir henni."

Árni: Hún var á þessa leið:

„.... Höfundurinn hefir sjálfur kostað útgáfu bókarinnar!"...

Bjarni: „O-já, hún er góð, en betri hefði hún þó verið og samari, ef þessu hefði verið bætt við:

„.... Og áreiðanlega verið einn um það, að eyðileggja alla fyndnina."

3772. Sigurður Eggerz flutti stjórnmálaræðu eina í Varðarhúsinu og sagði m. a.: „Þetta gerði ég allt á meðan ég var ráðherra...."

Gall þá við rödd úr áheyrendahópnum (Árni Pálsson, prófessor):

„Já, það er alveg satt, að þitt var réttið, en hvorki ~~[illegible]~~ né dýrðin!"

3773. Þegar mest gekk á í stjórnmálaumræðunum hér á árum, milli Heimastjórnarmanna og Sjálfstæðismanna, sem Geir gamli Zoëga var ekki neitt hrifinn af, kom nokkrir strákar inn í búð hans og flutti honum og öðrum er þar voru staddir þar fregnir af opinberum fundi, sem þá hafði verið haldinn í Barnaskólaportinu og nú var nýlega afstaðinn, að þar hefði mann rifizt um stjórnmálin.

Batti þá einn strákanna þessu við:

„Og svo hélt hann þórðum á Klepp á ágætaræðu".

Sagði þá Geir gamli, úrillur mjög:

„Já, einmitt það. – En fólinn svo fleiri þaðan?"

Aths: Skútla þessi var í sínum tíma talin eftir séra Bjarna Jónssyni Dómkirkjupresti, en vegna þess, að hún tórtist, sem vanta mátti afbúnd mjög í bók Finnars frá Selalón (hinni svonefndu „Fil. Lyrici"), tar ég það undir séra Bjarna, hvort sterkfam væri eitthvi réttari svosem að ofangreinir.

Séra Bjarni svaraði:

„Jú, svona er hún alveg réttr!"

3774. Í blaði einu var lesið: „Nýr konungur kominn hit valda í Grikklandi, Georg að nafni".

Aldraðir Norðlendingar hlýddi á fregnina, og sagði við þann sem las:

„Þeja, er hann nú orðinn konungur, hann Georg minn? Þá var nú samt eitthvi mikill bóndi, þegar við hérnum sunnan í Vatnsfjörðum; þetta var allra mesta mannleysa."

„Hvaða vitleysa er þetta hjá þér maður! Eins og hann hafi nokkurntíma róið með þér!"

„Ei-jú, þá eld é nú, lasm. Við hérnum mátti segja á sönnu þótt hann, þegar við vorum að selja saltið inní Hafnarfirði

„Það hefir áreiðanlega verið einhver annar maður, en þessi Georg.

„Ja, Georg hét hann!"

3775. Sami maður hlýddi á húslestur. Var á það minst í lestrinum, að Jóhannesi hafi þá „enn eigi verið varpað í fangelsi". Að lestrinum loknum sagði karlinn: „Nú, aldrei vissi ég til þess, að hann lenti í tugthúsinu,

hann Jóhannes."

„Hvað er þetta? Þeltir þú hann?

„O-já, þá eld é nú! – Ey víssi að hann var drepinn, en á hvern hátt, mun ég nú eltki. – Ég – sem var við Gandarfórina!

3776. Jón lati hlýddi messu. Í norðan prestsins stóð þessi setning: Allir þeir menn, sem lifað hafa á jörðunni, þeir, sem nú lifa, og þeir þeim lifa um óborinnar aldir, eiga að mota fyrir dómstóli Drottins á dómsdegi."

Að loknum messu var jóni gamla boðið á stofu með þeim öðrum er þurftinna sóttu þennan dag og tíðu þeir eftir kaffi. Jón lati sat lengi hugsi, en sagði síðan:

„Já! Skárri verður það nú mannfjöldinn, sem á að mota þarna á einum degi hjá drotni. – En – skildi hann geta látið allt fólkið sitja?"

3777. Eftirfarandi vísa er sögð vera eftir Pál Skálda."

„Rúst einbera raupið er, af ranninfer og brestur.
Eitt er að gera orð af sér, annað að vera mestur."

3778. Nordlendingar hafa löngum fengið orð fyrir það að vera montnir o. meira á loftinu en Sunnlendingar. Þótti Nordlendingi einum vel á veiði vera fyrir sér að geta gert skrimp að Sunnlendingum, er hann var staddur hér syðra og sá að maðurinn var lítill kú einu við hlið sér og hafði sér til hogdarauka, látið víðkjalausa hnakkspjótu sína á krygg kýrinnar, á stað þess að bera hnakkinn sjálfur. Varð frá Nordlendingnum þessi vísa af minni:

„Það var skrítið sem ég sá á Suðurlandi mína:
Þegar þeim liggur lífið á, leggja þeir hnakk á kúna!"

3779. Á ríkisheimili einu norðanlands átti húsfreyjan fjölda þvottabala, smá og stóra, trébala og járnbala. Þurkar miklir höfðu gengið um sumarið og sýndist húsfreyjunni hætta á, að trébalarnir mundu gisna svo, að þeir fælli í stafi. Hún sagði því viðvinnumanni sínum, er Kristófer hét:

„Þerdu nú svo vel, Ferinnur, að fara með balana mína hérna niður í lækinn og leggja þá í bleyti, svo að þeir falli ekki í stafi."

Síðar um daginn gengur fólkið á túnum heim til miðdegisverðar og sér það Kristófer þarna niðri við lækinn með alla þvottabala húsfreyjunnar og vera að fylla þá með grjóti niðri í lækinum.

Einhver af konunum spyr Kristófer:

„Hvað ertu að gera með alla þessa bala hérna niðri í lækinum?"

„Þerdu það ekki aðeins þinn?" sagði Kristófer „Ég er að leggja þá í bleyti fyrir húsmóðurina, svo þeir ekki falli í stafi!"

„Og járnbalana líka?" spyr maðurinn.

„Heldurðu kannske, að þeir geti ekki gisnað líka í þessum þurki, maður

3780. Kristófer var vinnumaður á Kirkjustaðnum og hafði það miðhjálparastarf á hendi, að leggja í hinn stóra ofn, sem stóð í öðru horni Kirkjuhúsins og viðhalda hitanum í honum meðan á messunni stóð. Hann sat þá ávallt „nistur í kór", þarna hjá ofninum og var hreykinn vel af starfi sínu, enda sannilega „vel handur" þó aldraður sem annar.

Kirkjan var stór og söfnuðurinn fjölmennur og nú, á sjálfan jóladaginn var kirkjan að troðfyllast af fólki, utan sóknar sem innan. Kristófer hafði drukkið þriggja pela flöskuna af brennivíni í botn, áður en hann gekk inn í kirkjuna, til þess ofnsins, sem nú var glóandi handur á að

líta og óþolandi varri honum á konu. Fólkið stóð á gólfi kirkjunnar og allir sætaskipti voru þétt setnir. Eigi á síður lofar Kristófer vona stóðlu af kolum á eldinn, sem viðar litla stund en finnur á honum er á verða svo heitt, á hann kemst ekki hjá því á selja öllum því upp, er hann hafði etið og drukkið áður en hann gekk inní kirkjuna. Hann sýkur því upp úr sæti sínu, með fullan gúlinn og ætlar á komast út, en mannþrengin var svo mikil, á hann kemst hvergi. Hann opnir því upp yfir sig og segir:

„Svaða helv. þrengsli eru þetta! Farið frá mér! Eg fer úr þessari helvíti!" Og svo gusadi hann úr gúlnum því sem í honum var, yfir þá er fyrir honum stóðu.

3781. Eyjólfur gamli í Grímsleik var smár vexti og gildur, eldfjörugur og oft fyndinn. Hann var velfarinn búinn og hagsýnn í viðskiptum við aðra.

Sögunni eftir á séra Þ.T. Gísladóttir var presturinn á Arnarbæli, kom hann til messugjörðar á Hjalla. Eftir messuna var hann, ásamt mörgu kirkjufólki boðinn í stofu; þar var og Eyjólfur í Grímsleik. Segir þá séra Þorleifur, svo allir viðstaddir heyra.

„Eg er nú ekki búinn á þjóna hérna í Ölvesinu svo lengi, á ég þekki marga sólnarbaunar, en það hefi ég heyrt fyrir satt, á Eyjólfur í Grímsleik sé gjaldastíbúandinn í Ölvesi."

Segir þá Eyjólfur:

„Það er satt, sem presturinn áðan sagði, á ég er dálítið digur, en ekki er ég hár."

3782. Jón í Grundarhúsum í Vestmannaeyjum var skrítinn karl mjög, en

á heimstem; hann var stundum „neydarlegur" í ordum.
Einhverju sinni kemur hann inn í verzlunarbúd Gísla J. Johnsen og spyr hann um lód og hann dró út hverja stúffuna af annari: „Hvad er í þessari stúffu, Gísli minn?"
Kaupmanninum var farid ad leidast þessar sífelldu spurningar, og þad fann Jón, og heldur hann áfram uppi spurningum sínum, svo kaupmadur hætti ad svara honum. Loks dregur Jón út þeinga stúffuna og segir:
„Ha, ha! En hvad er nú í þessari stúffu, Gísli minn?"
Gísli sér, ad Jón er búinn ad opna þeinga stúffuna og segir hann furlega og med þjósti nokkurum:
„Forvitni, Jón minn!"
„Ei, fyrirgefdu, Gísli minn! Mér hefir skjátlazt! Eg hélt ad þad vari ágirnd í stúffunni þeirri arna!"

3783. A. J. Johnsson bankaféhirdir var á ferdalagi um eyjunum og varst hann vel vert á, en Halldór sig þó um eigi A. J. Johnsson, heldur Jón (Ágúst) Kristjánsson.
Svo var vid sem offar ad opnarok skall á þar í Eyjum og fuku þar hús, m.a. vanhús eitt í Kaupfási, en þar bjó Jón Kristjánsson.
Daginn eftir gengur Jón gamli í Gunnarshúsum hjá ad sem margir menn stóðu saman og heyrdi hann, ad þeir voru ad tala um ódvedrid og skadann sem af því hafdi hlotizt; hann gefur sig á tal vid þá og segir:
„En hefid þid frétt frá Kaupfási, piltar?" „Hvad er ad frétta þaedan?" sagdi einhver.
„Þad liggja tveir!" „Eg var ad koma þaedan", sagdi einhver, og þad var ekkert nefnt ad tveir liggja þar? Eda er þar nokkud ad? „Heldur kallar madur nú þad", sagdi Jón, „ja, frú lítt! Kamarinn, sem fauk í nótt og hann Jón Kristjánsson liggja bara badar!"

3784. Séra Páll Pálsson í Hrísey (í Álftaveri?) var beðinn að taka til barna bónda einnar í útkirkjusókn hans, nokkra þegar honum bæri að messa þar að hálfum mánuði liðnum. Bóndanum batnaði svo fljótt og vel, að hann gat kljúfi messu hjá séra Páli þremur dag, en sökum þess, að samgöngur voru úr eyjar og bóndinn fann ekki prestinn áður en messan byrjaði, vissi presturinn ekki eða um bata bóndans né hélduð að hann væri við kirkju. Bónagjörðin fór svo fram, á þessa leið:

„.... taktu hann þá í faðm þinn og veittu honum friðsela lausn frá þessu lífi."

Bóndanum brá svo við, er hann heyrði nafn sitt og bónagjörðina, að hann sagði, um leið og hann hljóp út af í bekknum og hallar sér að sessunauti sínum:

„Æ, æ! Á ég nú aðfara að leggjast aftur og deyja?" — (hendir sig upp og kallar): „Hver ætli nái þá í Hálfsteinnið hjá honum Kristófer?"

3785. Auglýsing í Vísi 1937:

Í hverahitanum óskast 1. okt. stofa; þarf ekki stór, með eldunarplássi eða litlu eldhúsi, í rólegu húsi. Má vera í kjallara. Tvent fullorðið í heimili. Áhyggilegg greiðsla. Tilboð merkt „Hverahiti" sendist afgr. Vísis.

3786. Auglýsing:

Tvö lítil loftherbergi til leigu handa einhleypum, gæti verið handa tveimur stúlkum með litlu eldunarplássi.

3787. Hana nótturn í Reykjavík mætir Sigríði gömlu Sigmundardóttur á götu. Býður henni gleðilega góðan daginn og segir:

„Altaf ertu eins glaðleg, Sigríður mín, þótt þú sert orðin gömul."

„O, jæja", segir Sigríður, „ég býð altaf öllum góðan daginn, sem ég

mæti; sumir þeirra taka undir við mig, en aðrir mega ekki vera að því: Þeir eru þá víst að lesa bóndinnar sínar."

3788. Ljóðabókum þeirra, er heita „Undir", „Glóðum" og „Glettur" eru nýútkomnar nyrðra (á Akureyri). Hvers konar „skáldskapur" þar er á ferðinni, lýsir vísa þessi:

„Undir, Glóðum, Glettur, gef ég ekki á milli,
en allar eru þær bletturr í Fjallaks ljóðasveiti."

3789. Frú Aðalbjörg Sigurðardóttur liggur hátt rómur og er hann bæði hvellur og skerandi, enda er málbeinið jafnan í gangi, líðnýt vel.

Einhverju sinni er frúin fremst í sæti í strætisvagni á leið heim til sín síðla kvölds og „hefur hátt", svo að ekkert orð heyrist til annara sem í bílnum voru, og aldrei varð neinn „máthvöldin" hjá frúnni.

Aftast í bílnum sat Júlíus Magnús Guðmundsson bæjarvörður og var hann einnig á heimleið inn að Klepp, en þar átti hann þá heima sökum óvæðar og óróleika. Þegar hann sér, að hann kemst ekki áð með eitt orð fyrir vaðli frúarinnar og hávaðanum í henni, stendur hann upp úr sæti sínu, gengur framhjá bílnum, þangað, sem frúin sat, stýr höndum sínum á öxl henni svo að hún hrekkur við og steinþagnar, en hann segir:

„Nei, – Þú ert þá hérna! Hvaðan úr blessuð og sæl, Aðalbjörg mín!"

Frúin glápir á manninn um stund, en segir síðan:

„Hvað er þetta? – Hver ertu þú? – Og þekki ykkur ekki!"

„Þeja! – Manstu ekki þegar við vorum saman fyrir norðan; þú varst ný og var brúður, og vorum að Hróðnýjarstöðum á Ólafsvallaskarði.

Leið okkur þá ekki vel? Ertu búin að gleyma þessu. Svona lögum gleymum við Klepsmenn ekki!"

3790. Gullbrúðkaups-kvæði

til fyrverandi ódalsbónda Ásgeirs Bjarnasonar af Knarrarnesi á Mýrum og frú Ragnhildar Helgadóttur, nú að Reykjum á Mosfellssveit

Fimtíu ár saman. Til fyrir myndar
þeim fénað, er kleyfur til bóls á degi;
á morgni þó, annan minnisfrey
magnar, — sér, lund og önd; til syndar.
(Margir óhugdar aðhæfts vindar
ódrum nú skada fjóðarhagi).

— o —

Hjónin á brimi borðu nesi,
blessaði lýður nær og fjær;
samfeld í lífs og sálar vísi,
sama og eitt, bæði í dag og gær;
lundarfór beggja: ljúf, en styrk;
leiðvedur bæði glöð og myrk.

— o —

Þrosthalýðurinn fróði, forni
fæsti sér stáði á dreif um land
fyrrum á fjóðar-máttar morgni;
hjá mjúkhólum, í dal, við lagarsand.
Sérverðhvers bar svip af jörð (sérverðhvers...)
og sál, hélt og lignar-vatti gjörð.

— o —

Nú fyltur manna mörð saman

nýjum lífi: í ára-dans;
hryggur aðeins á glys og gaman,
glatar sálardi fósturlands.
Einn gensinn verður eins og hinn,
– en engrinn forustusauðurinn.

— o —

Hnjúkarnir öldum hrynja að velli;
heimóttarsteinar rísa um land.
Sæll er nú hver, sem ei sér elli.
Öldina ber í hraðlegt strand.
Ef til vill Mínisk á þá stóð
ábyrðar-stæði að nýri fjöð.

Þar á 13. 7 R.H. – fæddar Þjarna alþ.m. í Reykjum – mun hafa haldið gullbrúðkaup sitt 1936, 7 þá er þessi „stæðlstæpur(!) hl. vísur. Þorst. á Þæ lé 1937. Hann var tæp. „Bandastæina" 7 aðfar marsk þessu lífsl.

J.J.

Þorsteinn Björnsson
úr Bd.

— o —

3791. Lífið.

1. Undarlegt samblend af sælu og stöðum
og svefni og vöku, er lífið á jörð!
Ýmis er sólstein á döggvuðum dölum
dynjandi hríð, eða illviðri hörð.

— o —

2. Undarlegt samblend af elsku og hatri,
einfeldni og kænsku, og lástum og dygð
er lífið, og best mun að synda í snatri
um sæverugs-pollinn að ljósheima byggð.

3. Hann gódi sig sjálfur, en fantarnir ljónar
í falslegri dýrð upp á lýginnar sal; –
Það hjálpa ei gæzkunnar hugsanir tómar,
ef hann þar ei fellur í leynigan val.

— " —

4. Hann gódi sig sjálfur, en fantarnir lygnir,
og friðstjeldi undir hann geymir sín brögð;
og oftast nær vel hann úr snáðanum snýgur,
þó sást eigi brautin, af djöflinum lögð.

— " —

5. Og falli hann gódi, þá flennast út munnar
og fallteyfur ándlis dynur á hann;
en dyggðarnar fantanna dróttl eru kunnar
sem dæmi þar ljóna á jörð fyrir mann.

— " —

6. – En svo hefir tilstiðjað sálunnar faðir
að sálunna veiti ei líkkistan ein;
hann veitti oss annað, svo getum vér glaðir
geingið um lífið og þolað þess mein.

— " —

7. Hann bryggjaði veigar með blossandi ljóna
en blandaði samt þar með maðk og kól;
og fallegu stilti hann strengjanna hljóna,
þó stynur þeim undir hið dimmasta bál.

— " —

8. Þú kossa vér drottinn af meyjanna munni,
og munaðarsett þykir elskunnar stál;

vér sorgunum gleymum að sólmunar brunni,
er sitjum vér heitir við himanna tál.

— " —

9. Og orðin svo fagurt í eyrunum hljóma
er yndisleg mér beygir svanhvítan háls –
og farvot er bjóstið í faðmhvítum ljóma,
og friðlega haldið með dúnmjúm fáls; –

— " —

10. Hangað til dýrðlegi draumurinn eyðist,
og dísin að mörmunum glottir, og hlær –
Og fár nú sá vera, er lífið ei leiðist,
og langar að gröfinni standi hann nær.

— " —

Kvæði þetta er eftir Ben. Gröndal, og er miklill samleikur í því þríþólgrím, sem við á á öllum tímum og eftir sýst nú (m.a. 3.–5. erindi), en sökum þess, að kvæðið er víst óþýtt á finnu, nema í gömlu og fásæðu kveri, þótti mér það ómaksins vert, að skrifa það hér. — 11. okt. 1937. Jón Albert.

3792. Svarkurinn (eftir Gr. Thomsen)

Kerling ein, hún vensti vargur,
vóda flæjð hennar skatt,
heimilisdjöfull hjúnum argur, –
hana reynd'ð að hennja margur,
en hana gat engínn hatt.

— " —

Þundrum hana mátti mátinn,
mátti' hún til að fagna'ð nú stund.

Fór hann þá með fleiri sálum
Fyrst til himna. Á metaskálum
Allra vegna Pétur þrjú.

— " —

Fullvel hann þeim flestum telur,
Fáar þó að gjöri stíl;
Kellu brest hann byrtu selur,
bjarta höfuðið hann strýkur: —
„Farðu", segir hann, „fjandans til."

— " —

„Viltu að hérna í himnaríki
helzt af öllu hjósmunfrið;
brennisteins í djúpu díki
djöflunum þriðjung og jafnlíki
skammastu þar strattann við."

— " —

Engin hjádi blíðu bóndi,
blessunar hann fór á mis;
Sankti Pétri sendið hann fónum,
sagði hann vori ljóti dónum,
hélt svo beint til helvítis.

— " —

Prúðurinn þar allir rúsa
árar, þegar hann reið í hlaði;
Kölski þorði ei kellu að hýsa,
kvað sér upprisin djöfla vísa,
svarkvarnir þar af settist að.

Falla verdur hún frú til falska,
fó ad svalt hún kreppi kól,
Útsynnings um Kafalds klakka
Kerling dauð er kil ad flakka,
Kaldan hefur hún skjaftastól.

Kóld er tungu, kalt er stélid,
Kellu koppin malstim tól,
fegar hún er ad jaga jelin
Jafnan bilar málskaps vélin,
Skjapta slitnar einatt ól.

3793. Spakmali alfingism. g rádunautsins Páls Tóphoniassonar:

1. Þetta kemur yfir menn eins og fjófur ur heidskírum lofti.

2. Eg vard alveg á milli heims og sleggju ád heyra þetta.

3. Þeir dilkar eru venjulega bestir til frálags á haustin, sem fódast eftir ad ermar bera.

4. Eg bíd bondann ad muna mig um þad, ad hefja ekki þau lómb á, ad haustinu til, sem ermar drepa undan sér á vorin.

Ath. s. Framhald nr. 3797.

3794. Hannes Hafstein rádherra kom inn í Edinborgarverzlun og bad um ad senda sér vindlakassa hid allra skjótasta heim. Sídan gekk hann ut ur búdinni á leid heim til sín

En nú var strákurinn Björn ekki vid, en hann var vanur ad vera þar öllum stundum á skapingi og nú kom hann inn og á ódar þarfir med ad klappa med vindlakassann upp á Þingholt til Hannesar Hafstein. En Björn vildi ekki fara þessa ferd fyrir en hann fengi brúdarkaunin fyrirfram, nidúnur í poka og vænan sykurmola í hendina. Hann fékk þetta á stepnidi og vel úti látid og hljóp nú af stad med vindlakassann.

Ad vörmu spori er hann kominn aftur, brúdgumi mjög ytir sig hvad fljótt og vel hann hafdi reidd erindi sitt.

Brúdarmadur vard undrandi, er hann sá Björn kominn, eftir svona stutta stund og án þess ad hafa kassann med sér. Hann spyr þá Björn: „Er tu kominn aftur strákur? – Hvad gerdirdu vid kassann?"

„Hann Hannes Hafstein tók vid honum sjálfur! – Hann stód hérna fyrir utan brúdarglyggann í Iðnaðarhúsi og ég fékk honum hann. – Hann tók vid kassanum og sagdi bara: „Takk!"

3795. Ingimundur á Oddagörðum og Jón á Hangakoti voru saman á smáskjótferd uppi á Langadal. Þeir komu ad Hjálmsstöðum og töluðu vid Guðmund gamla Pálsson. Ingimundur bar fram erindi sitt óþeimum og allskörulega, en Jón sat steinþegjandi hjá á medan hann lét dólmuna ganga. Loks kemst Jón ad, og segir þeimsislega mjög:

„Og svo er ég nú í sömu erindagjörðum, sem hann Ingimundur, – ad sækja."

Telur þá Ingimundur aftur til máls og segir:

„Ó, já, Guðmundur minn! Hann er med mér, skinnid ad þarna og er ad reitla sér, eins og ég. Þetta er svoddan vesalingur med horn og eitt bam. Þad er ósköp til þess ad vita, hvad hann á bágt, aumingjinn."

Segir þá Guðmundur: „Ég átti 17 börn á 19 árum og ekki hór ég þessara

erinda útaf honum við fyrsta kraftaverkinu!"
Síðan veitti Guðmundur þeim góðan beina og af þeim svo mikið með sér, að báðir fóru ánægðir af hans fundi að þessu sinni, sinn og svo margir aðrir bæði fyrr og síðar, því Guðmundur á Hjálmsstöðum var mannðómsmaður mikill og gestrisinn mjög.

3796. Einhverju sinni kom Sigmundur á Oddagörðum að Stóra-Ármóti – en þangað kom hann árlega í sveitinni sinni. Að þessu sinni gaf séra Valdemar Sigmundi kaffi og sagði hann þá:
„Er því að þú fórst nú að gera góðverkið í annað borð, áttirðu að hafa það vetrargamla kind!"

3797. Morgunblaðið 31. okt. 1937 segir frá þessu yfirnáttúrlega Pálstónleikasvari:
„Farinelli, sem P.Z. flutti nýlega á útvarpið, brýndi hann þá rétt eins fyrir honum, að slátra helst þá en að setja „fund á gaddinn."

3798. Nýja Dagblaðið, 4. nóv. 1937, segir:
.... „Ásgeir (er) á milli flokka í Alþýðuflokkinum"
Skáldsagan „hjá úti fossi", bls. 127, talar um „þeysu", og er það mannlýsing.
„Er þá Ásgeir orðinn millispeysa?" spurði Alþ.fl.maður nýlega.

3799. Lögfræðiprófessorinn, Bjarni Benediktsson, var spurður:
„Hvaða skyldleiki er á milli ýsu og þeirra frænmenninganna Hagalíns, Gunnars frá Selalæk og Odds af Skaganum?"
„Ekkert eðli til að eiga eitthvað saman."
„Nei, en ég á við þá, sem þér og Hagalín eruð prófessorar, þér og Gunnar lögfræðingar og svo heldið, að þér eigið líkt eitthvað sameiginlegt með Oddi."

3800. Þau sátu saman á framfarafundi, 4. nóv. 1937, Fröken Ingveldur Valdemarsdóttir og Bjarni Benediktsson prófessor, en þau eru sjaldan sammála um neitt, sem betur má fara. Nú voru þau sammála um það að bætra vori að koma þjófar vori í bænum í stadinn fyrir eina og sagði Fröðenin þá, eins og til þess, að sýna, að stundum geti þau þó verið sammála:

„Ég verð nú að fallast á það, að þetta er rétt hjá Bjarna."

Sagði þá andstæðingur þeirra einu í málinu:

„Finst Fröðeninni það ekki vera henni „um hönd", að spyrða sona upp á bakið á prófessornum? Honum kann að virðast volgan þægilegt, en finst henni ekki óþægilegt að koma sér við með þetta?"

3801. Visa: Egilsson og Eyjólfsson er ekki í kid sama:
Annar hefir frænd og frama,
en fjandá og gudi er hann til onna.

3802. Eyjólfur „ljóstollur" skoðar sig í spegli og segir við sjálfan sig:
„Grendal að framan, en Blöndal að aftan."

3803. Gunnar Guðmundsson frá Háringsstöðum og Hofströndum var spurður hvað hann vildi vera og svaraði hann:
„Veiðiþjófur!"

3804. Gunnar var stundum all-ónotalegur í svörum.
Einhverju sinni var gesthrumandi maður úr Reykjavík að borðheim er Gunnar átti heima á. Hét hann Guðjón og allmikill matmaður. Var manni þessum gefin skafa til matar og fengu allir heimamenn þóðu þessa m. fleiru að þessu

sinni. Sýndist honum Grímar vera einkennilegur náttúru og hugsaði sér að fara að honum, ef svo skyni að vilja til að fari gefist.
Nú bar svo við, að um kvöldið var talað um drauga og fylgjur manna.
Guðjón spyr frú Grímar, að miðdeginum loknum:
„Hvaðheldur þú nú, Grímar, að fylgi þér?"
Grímar hugsi við þessu, en þá spyr Guðjón aftur:
„Heldurðu ekki að það sé skafa, sem fylgir þér, Grímar minn?"
„Nei!" segir Grímar, „þó ef svo væri, mundi hún ekki fylgja mér lengi."
„Hvernig ekki? Mundi hún ekki fylgja þér alla ævi?"
„Ónei, Guðjón minn, þó þú mundir eða hana alla á augabragði!"

3805. Óskapnaðar yfirklór, ekki er gamanleikur,
Móðhjörtur er meraðjór, máladar fjúlbleikur (Fálc á Hjálmstöðum)

(Stúlka nokkur hafði málað hár sitt mjallahvítt og var T. G. Gíslason á gylja um þá,

3806. Ódur var ý ýmsum kost og átti víða heima
~~um er ý~~ óðar á verða öl drukk mar, algen fyrirsagnir (Eftir sama?)

3807. Þeir gamli Tóga eignaðist eina dóttur með fyrri konu sinni og gifti hún Th. Th. Kaupmanni. Þá var Þeir ordinn ekkjumaður og vand frú á skipsfjöl, en óbilgjarn fitti honum Th. Th. við sig á þeim skipum.
Daginn, sem skipin fóru fram, hafði Þeir Sæmund gamla Sæmundsson („Sæm. í Fríðinni") til þess að rétta þeim ýmislegt dót sem af þarfaleikhúslofti á stóð Sæmundur í skjunum.
Kallaði þá Þeir til hans:
„Heyrðu Sæmundur! Ef þú skyldir finna stelan sjóvettling í dóttur þarna, þá skaltu ekki stera hann í sundur, heldur láta hann Þorstein fá hann. Hann nota hann víst vinna!"

3808. Vísa, eftir Páll Ólafsson, þá er talað var um stáldstraf annars manns.

Satt og rétt ég segja vil
um sumra manna hvarf:
þar, sem engin að er til
ekki er von að blaðið.

3809. Auðunn Jónsson í Eyvindarmúla í Fljótshlíð sat einhverju sinni í illviðri miklu inni í baðstofu með hirðhauli sínum, er Þorleifur hét, og sátu þeir að þafi af heyhlöðu Auðuns fauk undan veðrinu. Þorleifi varð eigi byltan úð en svo, að hann hrópaði upp yfir sig og sagði: „Hurra! Þar fór hlaðan!"

Auðunni og Þorleifi kom mjög illa saman.

Svalt þá er Auðunn minntist á þetta atvik, sagði hann:

„Það var nú fyrir sig, að þakið fauk af hlöðunni; þó gat ég átt von á; en að a..... karlinn skyldi segja hurra, þá tók út yfir allt og var alveg óþolandi."

Sjá nr. 3820 (Ó. Ólafsson)

3810. Magnús gamli í Skaftárdal (Magnússon) var fjáður vel og hardlyndur; svörð hans voru skeyp og álvadin.

Einhverju sinni kom ferðamann til hans að kvöldlagi og bádust gestinn gar.

„Hversu margir eruð þið saman?" spurði Magnús.

„Við erum tveir saman og tíu ein með okkur", svaraði þeir.

„Ekki tel ég tíuna!" sagði Magnús og band þeim inn.

3811. „Það er óhætt upp á líðið að róa hjá honum Guðmundi á Háeyri", sagði Bergur í Kálfhaga, „en aðkollin og óstöðin!"

3812. Vísa: Góðisjörð hvar maður fæðist, nema hún ekki fleytum klór,
þar sem ljóðið lífi glæðist og lítil skepna þreyska undr. (Sj. Bréfi.: Nímarímur)

3812. Þorri og Góa.

Þorri og Góa, grátynd hjú, gáta son og dóttur eina;
Einmánuð, sem lotti' ei lú, blíða Hörpu'ð, sjó og reyna.

3813. Guðbrandur Jónsson Doktór og Prófessor bað Haraldur Árnason að lána sér silkihjól einu, dýran mjög, handa konu sinni. Það drógst nú nokkuð að Guðbrandur greiddi andvirði silkihjólsins.

Einhverju sinni fann Haraldur sjálfur Guðbrand að máli og minntist á eitthvað á þessi viðskiptti Guðbrands, sem hefur öllum málum vel og hannar það mjög, að Haraldur og aðrir kaupmenn verði oft að líða mikan óreiðu annara í viðskiptum við þá og gjalda góðmennsku sinnar, og segir svo:

„En haldið þér nú verkilega Haraldur minn, að ég sé þess mikkunnar um að borga dýran silkihjól handa konunni minni? Eg, sem ekki hefi ráð á að skreina mig á öðru en steinum alagblaði, sem enginn hefir viljað lesa eða getað lesið vegna prentwerku sem á því er?"

3814. Maður Bartels gamli vanglaði í Hafnarfirði kom maður norðan frá Þorpinu til hans og bað hann að lána sér ofn og rör, eldfasta steina og annað það, er til þess þyrfti að setja ofninn í íbúð hans. Maðurinn hérna einnig allar nauðsynlegar upplýsingar hjá Bartels um það, hvernig setja skyldi ofninn í húsið. Svo leið veturinn, frostasamur og kaldur, en um sumarmálin hittast þeir Bartels og maðurinn. Spyr Bartels hann þá, hvernig það hafi gengið með ofninn í vetur og hvort hann hafi sett ofninn rétt upp.

„Já, nikil óskop." segir karlinn. „Eg lét ofninn í húsið, borði gat á þakinu fyrir rörinu og múraði ofninn upp, eftir því sem þér sögðuð mér, en ég er hræddur um, að eitthvað sé nú aðfara-skömminni, því ég fann engan mismun á hita og kulda heima hjá mér í vetur, fremur en áður og ég skil ekki að það geti

legid í ödru en fjós, ad ofnum sé fós-tiladur."
„Hvejr: Grendinda, madur?" sejr Bartels
„Brendi ég ???!" ——

3814. Presturinn skírdi barn sitt í kirkjunni og bad organistann ad syngja sálminn nr. 572 – „Guðfadir sé vörður og verndari þinn" – ad lokinni skírnarathöfninni, en organistann minti, ad presturinn hafdi til tekid sálminn nr. 73 – „Í Betlehem er barn oss fætt", og þann sálm söng hann til enda!

3815. Lokinnin er ekki heima. – Dyrabjöllunni er hringt í akafa og til dyranna hleypur Lindi litli, sonur lokinnins, drengur á 3. ári. Litifyrir stendur vinur lokinnins, sem oft hafdi komid þar ádur til ad heimsækja hann. Þad var prestur þeirra bæjarbúa.
Lindi litli lýtur upp, býdur vini lokinnins til sætis í stofunni og segir:
„Gerdu svo vel ad koma inn og setjast niedur, en hann þabbi er ekki heima, svo þú fær ekkert brennivín núna!"

3816. Siggi litli, á 1. ári, orgadi óstöðvandi alt, svo ad mödur hans gat ekki sofnad fyrir ósköpin í honum, en fadir drengsins svaf vært og hraust mikid. Konan vaktí mann sinn og sagdi:
„Ad þú skulir geta sofid svona fast, madur! Mér sýnist ad þú ættir ad gefa valid yfir skrattanum ad hálfu leyti, því þú átt þó einn mikid í honum eins og óg!"
Madur hennar snéri sér til veggjar og sagdi:
„Rétt er þad, kona! – Taktu bara þinn hálfnung, en ógleet minn hálfnung orga!"

3817. „Gerdu nú mergjada skammaveru inn úrid og drykkjustöpinn, þú minn! Ég veit nú reyndar ad þú getur þad ekki, þó þú sert skáld, því vitid getum vid

hvergnæg lastad eda skammad, og sízt nú, eins fullur og vid ennum mínna vádir, – fullur eins og svín!"

Gótt skáldid, fór, vdri fullur eins og svín, skvad hann samstundis:

„Heidur týnist, heilsa dvín, hugarpína bétur,
Fegar „svínni" svelgja vín, sezt á tryníd stétur"

3818. Kerlingar tvær tala saman um lasleika og lakmis-rád.

Gunna geipla: „Þú ert altaf lasin, Finna mín."

Finna: „Ó-já; þad er einhver ennileri ad mér."

Gunna: „Er þad ekki í maganum, helzt?"

Finna: „Ó-jú; hægdirnar og meltingin."

Gunna: „Hefurdu ekki reynt ad fá þér eitthvad vid því, Finna mín?"

Finna: „Jú, ég veit nú ekki hvad þad atti ad vera; þad er víst fátt, sem duger.

Gunna: „Fádu þér bara aloe vid þessu. – Þó þad vdri ekki nema eitt grand."

3819. Madur nokkur kom til Magnúsar gamla á Grund í Eyjafirdi og bádi Haffi; med Haffinn vorn hvorum bonnar hnúnnar svo hardar, ad hann vaini ekki á þeim. Medan hann var ad jaxla á hnúnnunum, sagdi hann vid Magnús:

Satt er þad þau um þig er sagt, Magnús minn, ad fornbyll eru: Ad eiga svona gamlar hnúnnar!"

NB 3820 er hin sama sem nr 3810 (p. fríritud)

3820. Tvær menn komu til Magnúsar gamla á Skaftárdal og beiddust gistingar heim. Gátti vissara ad athuga vel og spyrja ast fyrir um þad, med hvada hjörum gistingin fengist: Hve dýr hún vdri o. s. frv.

Magnús tók drdrut í þad, ad gjöra þeim gistingunni fala, en sagdi þó ad lokum: „Hversu margir erud þid?"

„Vid erum tveir; en svo höfum vid lítva tíd med ottalaus", svöndu fólk.
„Og ekkert tal ég mi tíðinna!" sagdi Magnús, og tandfreim á bókum.

3821. Einar Benediktsson bjó ad Ytri á Rangárvöllum. Hann var systumadur heimar systu há. En hann bjó einnig Styrgerdur Filippusdóttir, med Filippusi syni sínum af fyrra hjónabandi, og var hann fyrirvinna módur sinnar og sádamadur. Einar vildi bogja heim frá jördinni og faladi um had med Filippus, en heim kom eigi saman og hafdi Einar stór ord um, sem lauk med thví, ad hann sagdi vid Filippus:
„Thú getur thá farid til helvítis!"
„Ég fer ekki eitt fet, meina hún mamma komi líka!" sagdi Filippus

3822. Kaupmannsfrúin og vinnukonan hennar voru ad tala saman („rifast").
Vinnukona: „.... Had ottar ad reynast satt, sem blessadur madurinn ydar hefur sagt um heimilid hérna og sambúdina vid ydur. Hann fekkir thad, blessadur!"
Frúin: „Nú! – Hvad hefur hann sagt um thad?"
V. k.: „Og eiginlega ekki neitt annad eda meira en thad sem allir vita, ad thad er alvog óvarandi hérna fyrir helv... vargagangunum í ydur."
Frúin: „Hefur madurinn minn verid ad tala nokkud um thad?"
V. K.: „O, já, thá ekki ég mi! Hann hefur sagt ýmislegt fleira, sem er alvog satt."
Frúin: „Nú! Eins og hvad sossum?"
V. K. (kýmin): „Ad sér vori ekki vorthérna á heimilinu, ef ég vori hér ekki."
Frúin: „Hefur madurinn minn sagt thetta?"
V. K. „Hann hefur talad thad! – Já, og svo veit madur, ad thad er med hann einu og adra, ad hann finnur hvad á sjálfanum hanga, þegar fólkid hérna á nágrenninu er ad bera thar saman, konuna hans, ég meina frúna – og vinnukerlingarnar yfirhöfuds, fótt lítilfjörleg sé: Ónytur mig og dálítid lagleg, en hún ... já, nokkud gornal

svo ég segi ekki meira og svo þessi gribbustrafur, sem...."

Frúin: „Hefur maðurinn minn annars talað nokkuð um þetta, eða...?"

V.K.: „Hvað er að tarna! Heldur frúin að hann fimi þetta ekki og éjái, eins og aðrir, svona lagað?... Skil fúna nú minna grand á mat sínum, á ég von á, karlmennirnir, þegar...."

Frúin (kátreid): „Hvað meinið þér, skelpustrafur? Hefur maðurinn minn sagt nokkuð á þessa átt eða erum þér að ljúga á hann?"

V.K. Hvað er þetta, góða frú! Eins og menn fimi ekki misminnum á því að sofa hjá mér eða frúnni? Skil gauka nú um það, sín á milli karlmennirnir, sem minna bragð er af og stinga því svo að öðrum við og við, þegar..."

Frúin (ósturreid): „Hver a.... er þetta! — (hugsandi, en ákveðin): Hefur maðurinn minn verið að tala um þessa hluti við ykkur, helv. köfan ykar?

V.K. „Hvað? Maðurinn ykkar? -- Nei, — En ég var síðast, ekki alls fyrir löngu, með laglegum þilti, sem sagði, að það væri feykilega mikill munur á því, að lúra hjá mér og hinn, að neydast til að fara upp á rúm hjá ykkur — og þessu trúi ég nú vel; hann hefur reynt þetta svo oft og fer ekkert dult með það,....

Frúin: „Ó! — Hver a....! — Maðurinn minn!...!"

V.K. „Æ, nei! Ekki svona ósk! Það er ekki maðurinn ykkar, sem talað hefur um þetta, heldur bölstjórinn hjórsanna!"

3823. „...Þú ert nú samt dálítið skrensamur, Ari minn!"

Ari: „Ójá, skrenstur er ég, en skrenstari er konan mín!"

3824. Það var verið að ræða um ólifnað manna á stórborgum erlendis og berahann saman við ástandið í þeim efnum hér á landi.

Pétur (sem við hafði farið): „Það er t.d. í verstu úthverfum Parísarborgar, á ljótustu skeðingarnar, hvað þú átar, skrnast ekki undan flöjunum, vegna áleitni þeirra"

Laufey Valdemarsdóttir: „Ekki er þetta mín regla: Eg hefi farið alein og á svarta myrkri um þessi svo mjög mannfólksríku svæði Parísarborgar og þá hefir enginn maður leitað á mig!"

Pétur: „Á yður? Nei, þér trúi ég vel!"

3825. Barn á 2. ári (Theodór Arnbjarnarson) situr á bæðstofugólfi og er að rústa sér við smádót þau sem hann hefir náð, meðan móðir hans er frammi við. Móðir hans kemur inn, stellir honum á lær sér og segir:
„Aldrei er a..... aðgerðalaus! Er hann nú ekki búinn að rífa niður myndina af honum afa sínum og klæðinn með hana niður á gólf!"

3826. Þeir ganga saman hlið við hlið um Austurstræti í Reykjavík þessir menn: Magnús Torfason sýslumaður, Gunnar frá Selalæk og Stefán Stefánsson kúskur, og er hann síðastur í miðið. Mætir þeim þá maður nokkur, sem þekkti Stefán og verið hafði honum samtíða austan hafs. Heilsar hann þeim og segir síðan við Stefán:
„Hvernig kantu við þig, Stefánsson minn, að vera þitt á milli svona stórra manna, ekki stóri eða ekki sjálfur?"
„Eg skal ágætlega við mig," segir Stefán, „því ég hugsa mér að ég sé fi-eyringur milli tveggja fimm-eyringa!"

3827. „Jæja! Eg var víst hjá lækninum og prestinum, og þeir sögðu báðir, að ég yrði að fara til læknings með málið, því það væri ekki annar meðfæri en læknings, að fást við svona lúnd karnsfaðerismál. Eg er því að hugsa um að fara með það til hans Gunnars frá Selalæk; hann er alveg sýr af nálinni og sjálfsagt góður, þótt prófið væri nú ekki sem best. Hvernig líst þér á það, mamma?"
„Það er sjálfsagt ekki um annað að gera fyrir þig, Þórs minn, en að finna

löjfroding. En þú veiðir þá að leita góðs löjfrödings!"
„Já, sjálfsagt. — En hvernig vori hann, þessi Gunnar?"
„Eg lét þig ekki fara eitt fet til hans, nema einhver sé með þér!"

3828. Hinn „þenna Gunnar" var sagt:
„... Og lokks lenti hann í því, að fara að leysa löj; þar lauk hann einhverju „prófi" með sóma. Að því búnu leigði hann sér herbergi úti í bæ, fékk sér sína-áhald og settist við það upp úr hádegum þrettánda dagsins eða strax sem hann kom á fætur.
Þá er dyrabjöllunni hringt og Gunnar kallar: „Kom inn!"
Rostinn og athugull maður kemur inn úr dyrunum yfbrún á kampinum, er hann sér Gunnar með sína-áhaldið við eyra sér, en húsráðandi (Gunnar) bendir honum á að setjast niður, „þetta í bili, á meðan hann sé að hjálpa samtalinu við ráðherrann og var samtal hans á þessa leið:
Já, ég skil það, en 60 þúsund er ofláti boðið; ég hefi fengið hærra tilboð ... Ha? 70 þúsund? .. Nei, það er enn ofláti! Þeja, við tölum saman seinna! ..."
(til konunnar, sem býður rólegur og brosandi, úti á eyrum): „Fyrirgefið! Eg verð að biðja yður að bíða ofurlítið enn, því ég þarf að ná í annan mann alveg samstundis. — Það er annars nógu þægilegt að hafa svona áhald, en það ætlar alveg að drepa mig. Hvað ætli að súdar verði, þegar það er svona fyrir þá dagina, eintómar upphringingar og samtöl! Já, þvílíkt!" (Og svo talar hann við þennan annan mann):
„... Er það bankastjórinn? ... Komið þér sælir! ... Það var nú þetta strípstrand ...; ég hefi fengið tilboð um 80 þúsund krónur í skrotkinn, en af vörunum eiga að fylgja með — en nú er nú ekkert kopparhaffi í því —, þá fer það allt ekki undir 200 þúsund krónum! .. Ha? Jaja, á morgun? ... Getið þér komið hingað í skrifstofuna mína kl. — ja, hvað eigum við að segja? — kl. 4? Nei, kl. 6! Því ég losna ekki við þessa karla fyrr. Já, en þá ekki, kl. 6½! Ha? — Ágætt!

Vid sejjum há kl. 6½, per decis! Þiljið þér gera svo vel að hringja af!"
„Já, já, hvað var það svo fyrir yður, maður minn?"
„Það var nú ekki mikið fyrir mig. Eg heiti Jónas Eyvindsson og var sendur hingað til yðar frá sínaunni, til þess að setja sína-áhaldið yðar í samband við sínstöðina!"

3829. Maðurinn þeirra Guðmundar Jónssonar í Halls-Koti og Guðfinnu Einarsdóttur konu hans, er Einar, oftast nefndur Einar „Hall" (af Halls-Koti).

Vottunum árum eftir að Guðmundur gamli dó, kom Einar „Hall" í Bakkabúðina og bað um eitthvað út í reikning móður sinnar. Það var auðfengið. Nú sá gamli afgreiðslu Einars og sá, að Guðfinna gamla átti talvert inni á reikningi sínum og segir hún með gleði við Einar:
„Mamma þín staðar sig bara godt nú, í den seniere tid."
„Já," segir Einar, „hún hefir engan stuðning haft af þér, hún mamma, að hann pabbi dó!"

3830. Nemendi Laugarvatnsskólans og gamall nemandi Flensborgarskólans voru að tala um skólamál.
Flensborgarskólanemandinn segir: „Hvernig er það með nemendur Laugarvatnsskólans, að maður hefir þess aldrei getið, að nokkurn þeirra falli við próf?"
Laugarvatnsskólanemandinn segir undrandi:
„Falli! -- Þeir eru aldrei látnir falla!"

3831. Séra Páll Matthíasson á Ásgarðsstöðum var stundum harðorður í þeirra manna garð sem ekki nenntu að vinna eða minna stóðlega varla orð, latir og svikulir — og þekkti hann þó ekkert til „bæjarvinnunnar" hér í Reykjavík —, sagði hann þetta um þá líka er landeyður og angurþjóð:
„Þeir eru leiguliðar og verði þeirra leiguliðaverk!"

3832. Gottsveinn á Steinsholti, faðir Sigurðar Kambsránsmanns, var góðspektarmaður, en Kristín, kona hans, hinn mesti svarkur. Þau skildu á efri árum og lentu á sveitinni, báði tvö.

Einhverju sinni, er Gottsveinn var að fara um og á milli heimingja sinna, bar svo á þá leið, er Kristín á valdi. Segir þá húsmóðirin á bænum við Gottsveinn: „Inilega amingi er hún orðin, hún Kristín þín, Gottsveinn minn. Eg held að það verði gustuk fyrir þig að koma til hennar og lofa henni að sjá þig einusinni enn, þótt ekki geti hún nú talað við þig, sér til skemmtunar, því það skiptir varla neitt hvað hún segir. — Svona mikill vesalingur er hún nú orðin!"

„Ó-það veit ég", segir Gottsveinn og hugsar sig um dálítla stund. Er hún orðin svona lítil fjörlog? — Ja, hún er nú bara að tala, hún Kristín mín."

3833. Sér. Einar Friðgeirsson var á húsvitjunarferð og var Guðmundur („frimto") fylgdarmaður hans að vanda. Presturinn vissi, að Guðmundur var orðhagur mjög og varð aldrei orðafátt, þótt lagðar væri fyrir hann hinar fáránlegustu spurningar, sem aðir voru seinir til að svara.

Það var löng og seinfarin leið milli bæjanna — á hrýfu-mýrunum — og báðir höfðu þeir nú þagað langa stund. Loks rýfur presturinn þögnina og segir:

„Heyrðu, Guðmundur minn! Hvernig heldurðu að fjandanum líkist, ef hann mætti okkur og aðlaði að taka annan hvorn okkar með sér, að aðgreina okkur hvorn frá öðrum. Á hverju mundi hann þekkja okkur bezt?"

„Á málróminum!" svaraði Guðmundur, viðstöðulaust.

„Á málróminum! Hví heldurðu það?"

„Eg held ekkert um það, sem ég veit. Þér talið við hann á hverjum sunnudegi og sjálfsagt oftar, en ég hefi aldrei talað við hann eitt einasta orð!"

„En hvorn heldurðu að hann tæki þá með sér?"

„Vitanlega tæki hann mig, en ekki yður, því hann á yður alla vísum og veit, að ekkert liggur á."